W. SOMERSET MAUGHAM

Vălul pictat

Ediția a III-a

Traducere din limba engleză
și note de Andrei Bantaș

POLIROM
2011

Romancier, dramaturg şi autor de proză scurtă, **W(illiam) Somerset Maugham**, unul dintre cei mai cunoscuţi scriitori britanici ai secolului XX, s-a născut la Paris în 1874. La vîrsta de zece ani, rămas orfan, Maugham este nevoit să se întoarcă în Anglia. Studiază literatura şi filozofia la Universitatea din Heidelberg, apoi medicina la Londra. În 1917, în timpul Revoluţiei Ruse, întreprinde activităţi de spionaj în Rusia pentru British Intelligence, experienţă reflectată mai tîrziu în volumul de povestiri *Ashenden sau agentul britanic* (1928), considerat piatra de temelie a literaturii de spionaj contemporane, care i-a influenţat pe maeştrii genului – Graham Greene, John Le Carré sau Ian Fleming.
Debutează cu romanul *Liza din Lambeth* (1897). A cunoscut mai întîi succesul ca dramaturg, piese precum *Lady Frederick* (1907), *Jack Straw* (1908), *Al zecelea om* (1910) aducîndu-i o largă popularitate. Romanul *Robie* (1915) îl impune fulgerător şi este urmat de *Luna şi doi bani jumate* (1919, probabil cea mai faimoasă carte a sa), *Vălul pictat* (1925), *Plăcerile vieţii* (1930), *Vila de pe colină* (1941), *Pe muchie de cuţit* (1944), *Catalina* (1948). Celebrele sale povestiri, reunite în volume precum *A tremurat o frunză* (1921) sau *Şase povestiri la persoana întîi singular* (1931), considerate capodopere ale literaturii engleze, au inspirat numeroase ecranizări. A mai scris cărţi de călătorii şi eseuri (*Bilanţ*, 1938; *Puncte de vedere*, 1958). W. Somerset Maugham moare în 1965 la Nisa.
Vălul pictat este povestea tulburătoare a frumoasei Kitty Fane, care, în urma unui adulter, este forţată de soţul ei, medic bacteriolog, să-l însoţească într-o zonă afectată de holeră din China. În contact cu suferinţa, cu boala şi moartea, eroina suferă o transformare profundă, care o face să-şi reevalueze viaţa şi să înveţe să iubească.
Romanul a fost transpus cinematografic în 1934, Greta Garbo întruchipînd-o pe Kitty Fane. Noua ecranizare, din 2006, îi are în rolurile principale pe Naomi Watts şi pe Edward Norton.

Zadarnic ridicaţi voi vălul cel pictat
pe care trăitorii îl botează viaţă.

Percy Bysshe Shelley,
Nu ridicaţi voi vălul cel pictat…

I

Ea scoase un țipăt speriat.

El întrebă:

— Ce s-a întîmplat?

În pofida întunericului din dosul obloanelor închise, el îi văzu deodată fața tulburată de un acces brusc de spaimă.

— Tocmai a încercat cineva clanța, răspunse ea.

— Ei, o fi *amah*, menajera. Sau vreunul dintre servitori.

— Ei nu vin niciodată la mine la ora asta. Știu că întotdeauna trag un pui de somn după dejun.

— Atunci cine ar putea să fie?

— Walter, șopti ea, cu buzele tremurînde.

Îi arătă pantofii pe care bărbatul și-i descălțase. El încercă să și-i pună, dar, din cauza fricii - căci panica în care intrase ea îl afecta și pe el –, era acum neîndemînatic și pe urmă pantofii îi mai erau și cam mici. Cu un icnet slab de nerăbdare și nervozitate, ea îi dădu un încălțător, apoi își puse chimonoul și, așa desculță, se îndreptă spre măsuța de toaletă. Avea părul scurt și ondulat și își refăcu coafura cu pieptenele înainte să apuce el să-și înnoade șiretul de la al doilea pantof. Îi dădu repede haina.

— Cum o să ies?

— Mai bine ai mai aștepta puțin. O să scot eu capul afară să văd dacă totul e în regulă.

— Dar nu poate să fie Walter! El nu pleacă niciodată de la laborator înainte de ora cinci.

— Atunci cine să fie?

Acum vorbeau în șoaptă. Femeia tremura din tot trupul și el își dădu seama că așa făcea ea mereu în situații grave și, brusc, se înfurie pe ea. Dacă nu erau în siguranță, atunci de ce naiba mai spusese că nu-i nici un pericol? Femeia își trase cu greu răsuflarea

și-i apăsă brațul. El îi urmări privirea. Se aflau în fața ferestrelor care dădeau spre verandă. Obloanele erau închise și zăvorîte. Văzură cum mînerul de porțelan alb se răsucește încet. Nu auziseră pe nimeni pășind pe verandă. Era îngrozitor să urmărești acea mișcare fără sunet. Trecu un minut bun și tot nu se auzi nimic. Apoi, cu acea înfiorare adusă de elementele supranaturale, cu același aer furișat, mut și înspăimîntător, văzură cum se răsucește mînerul de porțelan și de la cealaltă fereastră. Era atît de îngrozitor, încît Kitty simți că o lasă nervii. Deschise gura, gata să țipe. Dar el, observînd ce vrea să facă, îi acoperi repede gura cu mîna.

Tăcere. Femeia își sprijini trupul de al lui, dar genunchii îi tremurau, așa că el se temu că o s-o vadă leșinînd. Încruntat, cu dinții încleștați, o duse pînă la pat și o așeză acolo. Ea era albă ca moartea, dar și el era palid, măcar că avea pielea bronzată. Se așeză lîngă ea și priviră amîndoi fascinați mînerele de la ferestre. Nu scoaseră un cuvînt. Apoi el îi observă lacrimile.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu face asta! îi șopti el țîfnos. Dacă am încurcat-o, asta e! Va trebui să înfruntăm împreună necazul.

Ea își căută batista și el, intuindu-i dorința, îi dădu poșeta.

— Unde ți-e casca?

— Mi-am lăsat-o jos.

— Dumnezeule!

— Ascultă, dragă, vino-ți în fire. Nu-i decît o șansă dintr-o sută să fi fost Walter. Ce naiba să caute el acasă la ora asta? Niciodată nu vine în mijlocul zilei, nu?

— Niciodată.

— Atunci fac prinsoare cu tine că era *amah.*

Ea îi zîmbi firav. Glasul lui amplu și mîngîietor îi readuse încrederea pierdută, așa că-i mulțumi strîngîndu-l de mînă cu afecțiune. El o mai lăsă o clipă, ca să-și vină în fire.

— Uite ce e! Nu pot să rămîn toată viața aici, îi spuse el. Ești în stare să te duci pînă pe verandă și s-arunci o privire?

— Mă tem că nu prea mă țin pe picioare.

— Ai pe aici un pic de coniac?

Ea clătină din cap. O clipă el se întunecă la față. Începuse să-și piardă răbdarea și nu prea mai știa ce să facă. Deodată ea îl apucă mai strîns, cu disperare, de braț.

— Dacă așteaptă cumva acolo?

El se sili să zîmbească și glasul lui își păstră același ton blînd și convingător, de al cărui efect era atît de conștient.

— E prea puțin probabil. Ai și tu puțin curaj, Kitty. Cum ar fi putut să fie soțul tău? Dacă ar fi intrat, ar fi văzut o pălărie străină în hol, ar fi venit sus și ți-ar fi găsit ușa de la cameră încuiată, cu siguranță că ar fi făcut scandal într-un fel sau altul. Trebuie să fi fost cineva din personalul casei. Numai un chinez e în stare să răsucească fără zgomot clanța.

Acum parcă femeia se simțea mai la largul ei.

— Nu e prea plăcut nici dacă ar fi fost doar *amah.*

— Ei, cu ea poți ajunge la o înțelegere! La nevoie, pot s-o și sperii de să mă țină minte. Funcția guvernamentală nu are prea multe avantaje, așa că măcar să storci cît mai mult de pe urma ei.

Probabil că avea dreptate. Kitty se ridică și, întorcîndu-se către el, întinse brațele. Bărbatul o luă la pieptul lui și o sărută pe buze. Extazul era atît de intens, încît aproape că se prefăcea în durere. Îl adora. Apoi el o lăsă din brațe și ea se duse la fereastră. Trase zăvorul și, deschizînd puțintel oblonul, se uită afară. Nu se vedea nici țipenie de om. Se strecură pe verandă, se uită în camera de toaletă a soțului și apoi în salonașul ei. Ambele erau goale. Se înapoie în dormitor și-i făcu semn:

— Nu-i nimeni.

— Cred că a fost doar o iluzie optică.

— Nu rîde! M-am speriat de moarte. Du-te în salonașul meu și așază-te acolo. Am să-mi pun ciorapii și niște pantofi.

II

Bărbatul se supuse instrucțiunilor ei și peste cinci minute își făcu și ea apariția. Între timp el își aprinsese o țigară.

— Nu te supăra, poți să-mi dai un pic de brandy cu sifon?

— Da, am să sun.

— După cum arăți, cred că nu ți-ar strica nici ție un păhărel.

Așteptară în tăcere pînă veni servitorul, iar ea îi dădu comanda.

— Telefonează tu la laborator și întreabă dacă Walter e acolo, îi spuse pe urmă ea. Ție n-o să-ți recunoască glasul.

El ridică receptorul și-i ceru operatoarei numărul. Întrebă de doctorul Fane. Apoi lăsă jos receptorul.

— Lipsește de la ora prînzului, îi spuse. Întreabă-l pe servitor dacă a fost pe aici.

— N-am curajul s-o fac. Ar părea tare ciudat dacă ar fi fost și eu nu l-aș fi văzut.

Servitorul aduse băuturile și Townsend se servi. Cînd îi oferi și ei un păhărel, ea refuză cu un gest.

— Ce ne facem dacă era Walter? întrebă ea.

— Poate că n-o să-i pese.

— Lui Walter?

În tonul ei se simțea uimirea.

— Întotdeauna mi s-a părut cam timid. Știi, dragă, unii bărbați nu pot să suporte scenele de nici un fel. Și el e destul de înțelept și de prudent ca să știe că nu poate cîștiga nimic de pe urma unui scandal. Eu nu cred nici o clipă că a fost Walter, dar chiar dacă ar fi fost, impresia mea e că nu va face nimic. Cred că o să treacă pur și simplu cu vederea incidentul.

Ea rămase o clipă pe gînduri, apoi spuse:

— E mort după mine.

— Păi, o să-ți fie cu atît mai ușor să-l convingi.

Și-i adresă zîmbetul acela fermecător al lui, pe care femeia îl găsea întotdeauna atît de irezistibil.

Era un zîmbet care înflorea încetișor, pornind din ochii lui albaștri, limpezi, și se răspîndea încetul cu încetul spre gura aceea frumos arcuită, cu dinți albi, frumoși și regulați. Era un zîmbet foarte senzual și-i făcea inima să i se topească pur și simplu în piept.

— Nu-mi pasă cine știe ce, zise ea într-o izbucnire de veselie. A meritat.

— A fost vina mea.

— De ce-ai venit? Nu mă așteptam!

— Am fost nerăbdător să te văd. Nu m-am putut împotrivi ispitei.

— Scumpul meu!

Se aplecă spre el, cu ochii ei negri și strălucitori afundați pătimaș în ai lui, cu gura întredeschisă de dorință. El o cuprinse cu brațele. Ea se abandonă cu totul protecției pe care i-o ofereau ele, scoțînd un oftat de extaz.

— Știi bine că te poți bizui oricînd pe mine, îi zise el.

— Sînt așa de fericită cu tine! Ce n-aș da să te pot face la fel de fericit cum mă faci tu pe mine!

— Nu mai ești speriată?

— Îl urăsc pe Walter, răspunse ea.

El nu-și dădu seama prea bine de ce vorbește astfel, așa că o sărută. Obrajii ei moi se lipiră de-ai lui.

Dar el îi apucă încheietura mîinii, la care purta un ceasuleț de aur, și se uită ce oră e.

— Știi ce trebuie să fac acum?

— S-o ștergi? zîmbi ea.

El încuviință din cap. Ea se mai lipi de el o clipă, dar, simțindu-i dorința de a se îndepărta, îl eliberă.

— E o adevărată rușine felul în care îți neglijezi munca. Du-te odată!

Townsend nu izbutea niciodată să reziste ispitei de a cocheta.

— Pari a dracului de grăbită să scapi de mine, zise el jovial.

— Știi bine că mă doare sufletul cînd te las să pleci.

Vorbise cu glas scăzut, profund și grav. El îi răspunse, rîzînd măgulit:

— Nu-ți mai frămînta căpșorul drăgălaș în privința vizitatorului nostru misterios. Sînt absolut sigur că a fost *amah*. Dacă ai vreun necaz, îți garantez că te scot eu din el.

— Ai multă experiență în privința asta?

El îi răspunse cu un zîmbet amuzat și îngăduitor:

— Nu, dar mă măgulesc cu gîndul că am capul bine înfipt pe umeri.

III

Ieși pe verandă și-l urmări cu privirea cum părăsește casa. Bărbatul îi făcu semn cu mîna. Simți un adevărat fior uitîndu-se la el. Avea patruzeci și unu de ani, dar păstrase silueta și pasul elastic al unui adolescent.

Veranda era acum în umbră. Leneșă, cu inima de-acum liniștită de ostoirea pasiunii, ea mai zăbovi acolo. Casa lor era în Pleasant Vale, pe panta colinei, căci nu le dădea mîna să locuiască în cartierul și mai de invidiat, dar tare costisitor, din Mount. Însă privirea ei neatentă nici nu observă marea albastră și vasele care aglomerau portul. Nu se putea gîndi decît la iubitul ei.

Firește că era o prostie să se poarte așa cum o făcuseră în după-amiaza aceasta, dar dacă el o dorise, cum putea ea să se dovedească prudentă? Bărbatul mai venise de vreo două-trei ori după dejun, în arșița amiezii, cînd nimeni nu s-ar fi gîndit să iasă din casă, și nici măcar servitorii nu-l văzuseră intrînd și plecînd. Era foarte greu de trăit la Ching Yan. Nu putea să sufere orașul chinezesc și o scotea din sărite drumul către căsuța sordidă de lîngă Victoria Road, unde se întîlneau de obicei. Era casa unui negustor de curiozități și antichități, iar chinezii care ședeau pe acolo îi aruncau priviri antipatice. Nu putea să sufere nici zîmbetul slinos al bătrînului care o ducea în fundul prăvăliei și apoi coborau pe niște scări întunecoase. Camera în care o conducea era împuțită și murdară, iar patul mare de lemn de la perete o făcea să se cutremure.

— Dar e groaznic de sordid aici, nu? îi spusese lui Charlie prima dată cînd se întîlniseră acolo.

— A fost pînă ai venit tu, îi răspunsese el.

Bineînțeles că în clipa în care o cuprinsese cu brațele, ea uitase totul.

Doamne, dar ce oribil era să nu fii liber, să nu fie liber nici unul din ei! Lui Kitty nu-i plăcea nevasta lui Charlie. Gîndurile ei răzlețe se opriră acum o clipă asupra lui Dorothy Townsend. Ce îngrozitor să te numești Dorothy! Îți dădea un aer așa demodat! Oricum, trebuie să fi avut cel puțin treizeci și opt de ani. Dar Charlie nu vorbea niciodată de nevastă-sa. Bineînțeles că nu ținea cîtuși de puțin la ea. Îl plictisea de moarte. Dar ce putea să facă? Era un gentleman, nu? Kitty zîmbi cu ironie afectuoasă. Era atît de caracteristic pentru el, prost bătrîn ce era! Putea să-i pună liniștit coarne, dar nu-și îngăduia niciodată să rostească măcar o vorbă disprețuitoare la adresa ei. Dorothy era o femeie înăltuță, mai înaltă decît Kitty, nici prea grasă, nici prea slabă, cu păr bogat și castaniu deschis. Era imposibil să fi avut vreodată altă frumusețe decît drăgălășenia pe care ți-o dă tinerețea. Trăsăturile ei erau frumoase, dar fără nimic remarcabil, iar ochii ei albaștri erau reci ca gheața. Avea o piele la care n-ai fi avut chef să te uiți încă o dată și nici un pic de culoare în obraji. Și se îmbrăca... mde, exact așa cum arăta! Ca o nevastă de adjunct de secretar colonial de la Ching Yan. Kitty zîmbi și dădu din umeri.

Firește, nimeni nu putea nega că Dorothy Townsend are o voce agreabilă. Era o mamă minunată, asta spunea Charlie întotdeauna, și era ceea ce mama lui Kitty numea o doamnă veritabilă. Și totuși Kitty n-o simpatiza. Nu-i plăcea stilul ei nonșalant, iar politețea cu care te trata cînd te duceai în casa lor la ceai ori la cină era exasperantă, pentru că de fapt era imposibil să nu simți cît de puțin o interesezi. Realitatea era – sau cel puțin așa presupunea Kitty – că nu-i păsa de nimic altceva decît de copiii ei. Avea

doi băieţi la şcoală în Anglia şi un băieţel de şase ani, pe care avea să-l ducă în patrie la anul. Faţa ei era ca o mască. Zîmbea şi spunea exact ceea ce te aşteptai să spună, în stilul ei agreabil şi politicos. Dar, cu toată cordialitatea ei, izbutea să te ţină mereu la distanţă. Avea în colonie cîţiva prieteni şi cîteva prietene apropiate şi toţi o admirau foarte mult. Kitty se întrebă dacă doamna Townsend nu o socotea cumva cam banală. Se îmbujoră la faţă. La urma urmelor, nu avea nici un motiv să-şi dea aere. Era adevărat că taică-său fusese guvernator colonial şi bineînţeles că lucrul acesta avusese măreţia sa atîta vreme cît durase – toată lumea se ridica în picioare cînd intrai în cameră şi oamenii îşi scoteau pălăriile în semn de salut cînd treceai cu maşina –, dar ce poate fi mai insignifiant decît un fost guvernator colonial? Tatăl lui Dorothy Townsend trăia dintr-o mică pensie într-o căsuţă din cartierul londonez Earl's Court. Mama lui Kitty s-ar fi simţit plictisită de moarte dacă i-ar fi cerut să se ducă în vizită acolo. Tatăl lui Kitty, Bernard Garstin, era un membru de seamă al baroului şi n-avea nici un motiv să nu spere că într-o bună zi, foarte curînd, o să fie numit judecător. Oricum, locuia în South Kensington.

IV

Venind la Ching Yan în urma căsătoriei, lui Kitty nu-i fusese uşor să se împace cu faptul că poziţia ei socială este hotărîtă de ocupaţia soţului. Bineînţeles că toată lumea fusese foarte amabilă şi două sau trei luni merseseră aproape seară de seară pe la petreceri. Cînd cinau la casa guvernatorului, acesta o conducea în sufragerie ca pe o mireasă. Totuşi înţelesese destul de repede că, în calitate de soţie a bacteriologului guvernului, nu avea nici o importanţă deosebită în colonie. Şi asta o scotea din sărite.

— Bine, dar e de-a dreptul absurd! îi spunea soţului ei. Păi cum, cînd aici, prin preajmă, nu e nici

o persoană cu care în Anglia ai vrea să-ţi iroseşti măcar cinci minute? Mamei nici prin cap nu i-ar trece să-l invite pe vreunul din ăştia în casa ei.

— Nu trebuie să te necăjeşti din pricina asta, îi răspundea soţul ei. De fapt, ştii bine că nu contează.

— Bineînţeles că nu contează, dar tocmai asta arată cît de tîmpiţi sînt! Cînd te gîndeşti la toţi oamenii care veneau în casa noastră în Anglia... Şi uite că aici sîntem trataţi ca şi cum am fi un gunoi.

— Din punct de vedere social, omul de ştiinţă nu există, zîmbi soţul.

Acum era şi ea conştientă de acest lucru, dar cînd îl luase de bărbat nu ştiuse.

— N-am impresia că la un banchet mă amuză chiar atît de tare să fiu condusă în sufragerie de un agent al Companiei Navale Peninsulare şi Orientale, zise ea rîzînd, ca afirmaţia ei să nu pară prea snoabă.

Poate că el simţi totuşi reproşul ascuns sub atitudinea ei degajată, căci îi luă mîna şi i-o strînse sfios.

— Îmi pare foarte rău, scumpa mea Kitty, dar nu trebuie să te superi din pricina asta.

— O, n-o să las eu un fleac ca ăsta să-mi mănînce nervii!

V

În după-amiaza aceea nu fusese Walter. N-avea cum. Trebuie să fi fost vreunul din servitori. Şi apoi nici nu conta. Servitorii chinezi ştiau totul despre orice se întîmpla. Numai că mai ştiau şi să-şi ţină gura.

Îi bătu inima un pic mai repede cînd îşi aminti cum se răsucise încet clanţa aceea rotundă de porţelan. Nu mai trebuia să rişte niciodată astfel. Era mai bine să meargă la magazinul de antichităţi. Nimeni din cei care ar fi văzut-o intrînd acolo nu s-ar fi putut gîndi la nimic, aşa că era în absolută siguranţă. Proprietarul magazinului ştia cine e Charlie şi nu era

atît de prost încît să și-l scoale în cap pe adjunctul secretarului colonial. Și ce altceva conta cu adevărat, în afară de faptul că Charlie o iubea?

Plecă de pe verandă și se întoarse în salonașul ei. Se lungi pe canapea și întinse mîna după o țigară. Deodată zări un bilețel pe o carte. Îl desfăcu. Era scris cu creionul.

> Dragă Kitty, uite cartea pe care ți-o doreai. Tocmai voiam să ți-o trimit, cînd l-am întîlnit pe doctorul Fane și mi-a spus că ți-o aduce chiar el cînd trece prin dreptul casei.
>
> V.H.

Kitty sună și, cînd servitorul apăru, îl întrebă cine și cînd a adus cartea.

— Adus stăpînul casei după prînz, stăpînă, răspunse servitorul.

Deci fusese Walter. Sună imediat la biroul secretarului coloniei și-l ceru pe Charlie. Îi spuse ce aflase chiar atunci. El făcu o pauză înainte să-i răspundă.

— Ce să mă fac? întrebă ea.

— Tocmai mă consult cu o persoană importantă. Mă tem că nu-ți pot vorbi acum. Sfatul meu este să te ții tare.

Kitty lăsă receptorul jos. Înțelese că nu era singur și se supără că-l găsea veșnic ocupat.

Se așeză înapoi la birou și, sprijinindu-și fața în mîini, încercă să analizeze întreaga situație. Bineînțeles că era întru totul posibil ca Walter s-o fi crezut doar adormită. N-avea nici un motiv să nu se închidă în camera ei. Încercă să-și amintească dacă în momentul acela vorbea cu Charlie. În orice caz, nu vorbiseră cu voce tare. Dar mai era chestiunea căștii coloniale. Ce tîmpenie din partea lui s-o lase acolo jos! Dar nu-l putea ține de rău. Era un lucru destul de firesc și nimic nu-i spunea că Walter ar fi observat-o. Probabil că trecuse doar în grabă și lăsase cartea și biletul în drumul său spre vreo întîlnire legată de munca lui. Dar era ciudat că a încercat totuși clanța de la ușă și apoi pe cele de la ferestre.

În mod normal, dacă ar fi crezut că doarme, n-ar fi deranjat-o. Vai, ce tîmpită fusese!

Se scutură puțin și iarăși simți în inimă acel junghi dulce pe care i-l dădea orice gînd la Charlie. Oricum, meritase. El îi spusese că o s-o susțină și dacă situația se strica de tot... mă rog... Walter n-avea decît să facă scandal dacă avea chef. Ea îl avea oricum pe Charlie, așadar ce-i mai păsa? Poate că era chiar mai bine să afle Walter. Nu ținuse niciodată la el și, de cînd se îndrăgostise de Charlie Townsend, o iritase și o plictisise obligația de a se supune mîngîierilor soțului. Nu mai voia să aibă de-a face cu el. Și nici nu vedea cum ar fi putut el să dovedească ceva. Dacă o acuza, avea să nege, iar dacă ajungea într-o situație în care nu mai putea nega, mă rog, n-avea decît să-i trîntească în față adevărul și să-l lase să facă ce vrea.

VI

La mai puțin de trei luni de la căsătorie, și-a dat seama că făcuse o greșeală. Dar era mai mult vina mamei sale decît a ei.

În cameră avea o fotografie a maică-sii, așa că ochii mînioși ai lui Kitty se opriră asupra ei. Nu prea știa de ce o ținea acolo, fiindcă nu-și iubea prea mult mama. Avea și o fotografie a tatălui ei, dar o ținea la parter, pe pianul cu coadă. Bărbatul și-o făcuse cînd intrase în barou și îl înfățișa cu perucă și togă. Dar nici acestea nu izbuteau să-i dea un aer impozant. Era un omuleț sfrijit, cu ochii obosiți, cu buzele căzute și strînse. Un fotograf glumeț îi spusese să-și ia o înfățișare agreabilă, dar el nu izbutise să fie decît sever. Probabil tocmai de aceea doamna Garstin alesese exact fotografia aceea dintr-un teanc de eșantioane: considerase că acolo are un aer de judecător, căci de obicei colțurile lăsate ale gurii și privirea de om necăjit îl făceau deprimant. În schimb, fotografia

doamnei Garstin o înfățișa în rochia în care se prezentase la tribunal cînd soțul ei fusese înălțat la rangul de avocat regal. Arăta maiestuoasă în rochia aceea lungă de catifea, cu trenă, aranjată în așa fel încît s-o avantajeze cît mai mult, cu pene în păr și flori în mînă. Stătea foarte demnă. Era o femeie de vreo cincizeci de ani, slabă și fără sîni, cu pomeții obrajilor proeminenți și un nas mare, dar destul de frumos croit. Avea părul negru și bogat, iar Kitty o suspectase întotdeauna că și-l vopsește sau, în orice caz, și-l șamponează puțin. Ochii ei negri, frumoși, nu erau niciodată potoliți și acesta era de fapt primul lucru care te frapa la ea, căci atunci cînd îți vorbea, era deconcertant să vezi ochii aceia jucăuși ieșind în evidență pe chipul ei impasibil, neted și gălbejit. Ochii i se rostogoleau cînd într-o parte, cînd într-alta, către toate persoanele din încăpere, și apoi reveneau la tine; simțeai că te critică, te cîntărește, te supraveghează, fără a pierde nici o clipă din vedere nimic din ce se petrece în jur, după cum simțeai și că vorbele pe care le rostește nu au nici o legătură cu gîndurile ei.

VII

Doamna Garstin era o femeie aspră, crudă, dominatoare, ambițioasă, zgîrcită și proastă. Era una din cele cinci fiice ale unui avocat de contencios din Liverpool, iar Bernard Garstin o cunoscuse în cursul unei călătorii în circuit prin Scoția. Pe atunci părea un tînăr promițător și tatăl ei prezisese că va ajunge departe. N-a ajuns. Era harnic, capabil, se străduia din răsputeri, dar n-avea suficientă voință pentru a putea promova. Doamna Garstin îl disprețuia și totuși recunoștea – deși cu destulă rea-voință – că n-ar putea avea succes în societate decît prin el. De aceea se pornise cu tot dinadinsul să-l împingă pe drumul dorit de ea. Îl sîcîia fără cruțare. Descoperi că dacă

voia să-l pună să facă un lucru împotriva căruia sensibilitatea lui se revolta, era suficient să nu-i dea pace și pînă la urmă, istovit, el avea să cedeze. În ceea ce o privea, se apucă să-i cultive pe toți oamenii care s-ar fi putut dovedi utili. Îi flata pe avocații de contencios care, neputînd pleda, îi trimiteau soțului ei dosarele pentru procese și se purta cît mai familiar cu nevestele lor. Față de judecători și soțiile lor era supusă ca o sclavă. Pe de altă parte, le cînta în strună politicienilor cu perspective.

În decursul a douăzeci și cinci de ani, doamna Garstin nu invitase nici o persoană la cină din pură simpatie. Dădea la intervale regulate dineuri grandioase. Dar zgîrcenia îi era la fel de mare ca și ambiția. Nu putea suferi să cheltuiască bani. Se măgulea cu gîndul că poate epata lumea la fel de bine ca oricare altul, însă doar la jumătate de preț. Dineurile pe care le dădea erau lungi și foarte rafinate, complicate, dar economicoase, și niciodată nu izbutea să se convingă că atunci cînd mănîncă și fac conversație, oamenii știu și ce beau. Învelea vinul spumos de Mosela într-un șervet și socotea că oaspeții îl iau drept șampanie.

Domnul Garstin avea o clientelă bună, deși nu prea numeroasă. Colegi care intraseră în barou în urma lui îl depășiseră de mult. Doamna Garstin îl sili să candideze pentru parlament. Cheltuielile de campanie au fost suportate de partid, dar zgîrcenia doamnei îi împiedică iar ambiția și nu se putu hotărî să cheltuiască destui bani pentru a influența favorabil circumscripția. Toate donațiile pe care le făcea Bernard Garstin pentru nenumăratele fonduri la care era solicitat să contribuie un candidat erau întotdeauna puțin sub nivelul adecvat. Așa că se văzu înfrînt. Deși pe doamna Garstin ar fi încîntat-o ideea de a fi soție de parlamentar, suportă cu destul curaj – chiar vitejește – dezamăgirea. Candidatura soțului ei o pusese în contact cu o serie de personalități proeminente și ea aprecia foarte mult sporul de importanță socială pe care-l căpătase astfel. Știa că Bernard n-o să se afirme niciodată în Camera Comunelor. Dorise

ca el să fie ales deputat doar pentru a-şi cîştiga dreptul la recunoştinţa partidului şi, în mod cert, faptul că luptase în alegeri pentru două sau trei dintre circumscripţiile care erau oricum pierdute îi dădea acum acest drept.

Dar deocamdată nu avea o poziţie importantă nici în barou, iar mulţi colegi mai tineri obţinuseră deja toga de mătase a consilierilor. Era necesar s-o obţină şi el, nu numai pentru că altfel nu putea spera cîtuşi de puţin să fie făcut judecător, ci şi din pricina soţiei. Pentru ea era o adevărată umilinţă să intre la un dineu în urma unor femei cu zece ani mai tinere. Dar în cazul acesta întîlni la soţul ei o încăpăţînare cu care nu mai fusese deprinsă de ani de zile. El se temea că în calitate de consilier juridic n-o să mai poată căpăta nimic de lucru. Nu voia să dea vrabia din mînă pe cioara din par, după cum spunea el, iar ea îi răspundea că un proverb este ultimul refugiu al debililor mintali. El îi sugeră eventualitatea înjumătăţirii veniturilor, ştiind că pentru ea nu exista argument cu mai multă greutate. Dar ea refuză să-l asculte. Îl făcu fricos, laş, nu-i dădu deloc pace şi în cele din urmă, ca de obicei, el cedă. Făcu o cerere pentru postul de avocat al statului şi postul i se acordă imediat.

Temerile lui se dovediră îndreptăţite. Nu făcu nici un progres şi se trezi cu prea puţine procese. Dar îşi ascundea dezamăgirea pe care probabil că o simţea şi nu-i reproşa nimic nevestei decît în adîncul inimii lui. Poate că deveni un pic mai tăcut, dar acasă el tăcuse întotdeauna şi nimeni din familie nu observă vreo schimbare. Fiicele lui nu-l consideraseră niciodată altceva decît o sursă de venituri. Întotdeauna li se păruse absolut firesc ca el să ducă o viaţă de cîine pentru ca să le întreţină, să le îmbrace, să le ofere vacanţe bune şi bani de cheltuială. Iar acum, cînd au înţeles că, din vina lui, banii s-au mai împuţinat, indiferenţa pe care o simţiseră a fost întărită şi de un dispreţ exasperat. Lor nici nu le trecu măcar prin cap să se întrebe care sînt sentimentele omuleţului supus care pleca dis-de-dimineaţă şi se întorcea acasă

doar spre seară, cînd abia apuca să se îmbrace pentru cină. Pentru ele era un străin, însă, întrucît era tatăl lor, luau drept normală obligaţia lui de a le iubi şi de a le răsfăţa.

VIII

Doamna Garstin avea un curaj care, luat în sine, era o calitate admirabilă. Nu lăsa pe nimeni din cercul apropiaţilor – care pentru ea reprezenta lumea întreagă – să vadă cît de umilită şi rănită a fost odată cu înfrîngerea ambiţiilor ei. Nu-şi schimbă cîtuşi de puţin stilul de viaţă. Printr-o administrare foarte chibzuită a veniturilor, izbutea să dea dineuri la fel de spectaculoase ca şi odinioară şi-şi întîmpina prietenele şi prietenii cu aceeaşi veselie luminoasă pe care şi-o cultivase atîta vreme. Avusese întotdeauna un fond bogat şi facil de trăncăneală uşuratică, iar în societatea în care se învîrtea ea asta trecea drept conversaţie. Era, de asemenea, un musafir util printre oamenii care nu se descurcau uşor cu conversaţia măruntă, căci nu-i lipseau niciodată subiectele noi şi te puteai bizui pe ea că va rupe întotdeauna tăcerea jenantă cu o observaţie potrivită.

Acum era prea puţin probabil ca Bernard Garstin să mai ajungă vreodată magistrat la Curtea Supremă, dar tot mai putea spera la un post de judecător într-un tribunal de comitat, sau, în cel mai rău caz, la o numire într-un post din colonii. Între timp avu satisfacţia să-l vadă numit arhivar-şef într-un oraş din şara Galilor. Dar toate speranţele şi le punea în fiicele ei. Aranjîndu-le mariaje bune, spera să compenseze toate dezamăgirile din propria ei carieră. Avea două fiice – Kitty şi Doris. Doris nu dădea semne că se va face vreodată frumoasă. Avea nasul prea lung şi silueta cam butucănoasă. Aşadar, doamna Garstin nu putea spera pentru ea la mai mult decît o căsătorie cu un tînăr înstărit şi cu o profesie onorabilă.

În schimb, Kitty era o frumusețe. Încă de cînd era copil promitea să ajungă foarte frumoasă, căci avea ochi mari, negri, umezi și vioi, părul frumos buclat, de un castaniu închis, dar cu cîteva nuanțe roșietice, niște dinți splendizi și pielea catifelată. Trăsăturile feței n-aveau să-i fie niciodată foarte armonioase, căci avea bărbia prea pătrată și nasul cam mare, deși nu atît de lung ca al lui Doris. Frumusețea ei depindea în mare măsură de tinerețe și doamna Garstin își dădu seama că trebuie s-o mărite încă de la prima înflorire a feciorieí ei. Cînd ieșea în lume, îți lua ochii. Pielea constituia principala ei atracție, dar ochii cu gene lungi erau atît de înstelați și totuși atît de calzi, de parcă se topeau, încît ți se oprea inima în loc numai cînd te uitai în ei. Avea o veselie încîntătoare și dorința de a se face plăcută. Doamna Garstin își revărsa asupra ei toată afecțiunea – o afecțiune competentă, calculată, chiar ușor rigidă, dar, oricum, întreaga afecțiune de care era ea capabilă. Nutrea visuri ambițioase. Nu voia pentru fiica ei doar o căsătorie bună, ci una de-a dreptul strălucită.

Kitty fusese crescută cu conștiința deplină că o să se facă o frumusețe și știa foarte bine ambițiile mamei sale legate de ea. De altfel, ele corespundeau întru totul cu propriile ei dorințe. Își făcu intrarea în societate și doamna Garstin se arătă capabilă de adevărate minuni pentru a izbuti să fie invitată la ceaiuri și serate dansante unde fiica ei putea să întîlnească partide bune. Acolo Kitty se dovedi un mare succes. Nu era numai frumoasă, ci și amuzantă, și foarte curînd se trezi cu cel puțin zece băieți și bărbați îndrăgostiți de ea. Dar nici unul nu reprezenta o partidă bună, iar Kitty – deși rămase fermecătoare și prietenoasă cu toți – avu totuși grijă să nu se angajeze față de nici unul. Duminica după-amiază salonul din cartierul South Kensington se umplea de curtezani îndrăgostiți de ea, dar doamna Garstin observă, cu un rînjet aprobator, că nu e nevoie de nici un efort din partea ei pentru a-i ține la distanță de Kitty. Aceasta era gata să flirteze cu ei și o distra să le stîrnească rivalitatea, însă cînd o cereau de nevastă – ceea ce

făcură absolut toți –, îi refuză cu tact, dar foarte categoric.

Primul ei sezon monden trecu fără a se înfățișa pretendentul perfect și la fel se întîmplă și în cel de-al doilea. Dar Kitty era încă tînără, așa că-și putea permite să aștepte. Doamna Garstin le spuse prietenelor că, după părerea ei, e păcat ca o fată să se mărite înainte de a împlini douăzeci și unu de ani. Mai trecu totuși încă un an, al treilea, și apoi al patrulea. Doi sau trei dintre vechii ei admiratori o cerură din nou de nevastă, dar încă le fluiera vîntul prin buzunare. Îi mai făcură propuneri de căsătorie și vreo doi băieți mai tineri ca ea, dar și un funcționar la pensie din Serviciul Colonial din India, fost avocat al statului în colonii. Numai că acesta avea cincizeci și trei de ani. Kitty dansa încă foarte mult, mergea la tenis pe Wimbledon și la crichet pe Lord's, la cursele de cai de la Ascot și la parcul sportiv Henley. Se distra pe rupte. Dar încă n-o ceruse de nevastă nici un bărbat cu o situație bună sau cu venituri satisfăcătoare. Doamna Garstin începu să fie cam neliniștită. Observă că din ce în ce mai mulți bărbați de patruzeci de ani sau chiar mai în vîrstă sînt atrași de Kitty. Asta îi amintea de faptul că peste vreun an sau doi ea nu va mai fi la fel de drăguță, în timp ce în arenă apăreau alte și alte fete foarte tinere. Doamna Garstin n-avea obiceiul să-și atenueze vorbele în cercul domestic și-și avertiză cu destulă aciditate fiica în privința posibilității de a-și pierde clientela.

Kitty dădu din umeri. Se socotea la fel de drăgălașă ca întotdeauna, poate chiar mai frumușică, căci în ultimii patru ani învățase să se îmbrace bine. Avea timp berechet. Dacă voia să se mărite doar așa, ca să fie la casa ei, avea în jur cel puțin zece băieți care ar fi prins din zbor această șansă. Cu siguranță că, mai devreme sau mai tîrziu, avea să se ivească și bărbatul potrivit. În schimb, doamna Garstin judeca situația cu mult mai multă șiretenie. Furioasă pe fiica frumoasă care-și ratase șansele, își coborî nițel ștacheta. Se întoarse către burlacii cu profesii liberale,

pe care altădată, în trufia ei, îi luase în derîdere, şi se uită în jur în căutarea unui tînăr avocat sau om de afaceri al cărui viitor să-i inspire încredere.

Kitty împlini douăzeci şi cinci de ani şi tot nemăritată rămase. Doamna Garstin era exasperată şi nu şovăia să-i spună adesea cîteva vorbe bine ţintite şi destul de neplăcute. O întrebă cîtă vreme se mai aştepta s-o întreţină taică-său. Cheltuise sume mai mari decît le dădea mîna s-o facă pentru a-i oferi o şansă, iar ea nu profitase de şansa aceea. Doamnei Garstin nu-i trecuse prin cap că poate propria ei afabilitate rigidă îi speria pe bărbaţi, pe fiii unor părinţi bogaţi sau pe moştenitorii vreunui titlu, ale căror vizite le încurajase cu prea mult entuziasm. Ea punea insuccesul lui Kitty pe seama prostiei. Apoi ieşi în lume Doris. Tot mai avea nasul lung şi silueta destul de urîţică. Dansa şi foarte prost. Chiar din primul sezon monden se logodi cu Geoffrey Dennison. Era fiul unic al unui chirurg foarte prosper, care în timpul războiului fusese ridicat la rangul de baronet. Geoffrey avea să moştenească un titlu de nobleţe – nu era cine ştie ce să fii medic înnobilat, dar, oricum, slavă Domnului, un titlu este totuşi un titlu! – şi urma să-i rămînă şi o avere frumuşică.

Atunci, cuprinsă de panică, Kitty se mărită cu Walter Fane.

IX

Îl cunoscuse prea puţin şi în acel scurt răstimp nu-l băgase prea mult în seamă. Nu mai ţinea minte cînd şi unde s-au întîlnit prima dată, pînă cînd, după logodnă, el îi aminti că asta se întîmplase la o serată la care îl aduseseră nişte prieteni. Desigur, ea nu-i dăduse atunci nici o atenţie şi dansase cu el doar pentru că era bună din fire şi-i făcea plăcere să nu refuze pe nimeni. Dar peste vreo două zile, cînd îl reîntîlni la o altă petrecere, iar el se apropie de ea şi i se adresă, nici nu-l recunoscu. Făcu doar observaţia că e prezent la toate petrecerile la care merge şi ea.

— Ştii, am dansat cu tine cel puţin de zece ori şi totuşi trebuie să te rog să-mi spui cum te cheamă, îi zise în cele din urmă Kitty, cu rîsul ei agreabil.

Evident, el rămase surprins.

— Adică vrei să spui că nu-mi ştii numele? Doar ţi-am fost prezentat.

— A, da, însă oamenii vorbesc întotdeauna atît de nedesluşit! Nu m-ar mira deloc dacă nici tu n-ai avea habar cum mă numesc.

El îi zîmbi. Avea faţa gravă şi puţin severă, dar zîmbetul îi era foarte dulce.

— Bineînţeles că ştiu cum te cheamă.

Apoi tăcu cîteva clipe.

— Nu eşti deloc curioasă? o întrebă pe urmă.

— La fel de mult ca majoritatea femeilor.

— Şi nu ţi-a trecut prin cap să întrebi pe cineva cum mă cheamă?

Kitty se simţi uşor amuzată. Se întrebă de ce socotea el că asta ar putea s-o intereseze cîtuşi de puţin. Dar o încînta ideea de a le face plăcere oamenilor, aşa că-l privi cu acel zîmbet cuceritor al ei şi cu ochii frumoşi ca nişte lăculeţe de rouă ascunse sub copacii din pădure, în care se citea o bunătate fermecătoare.

— Ei, cum te cheamă?

— Walter Fane.

Kitty nu pricepea de ce vine el la ceaiuri dansante, pentru că nu dansa prea bine şi nu părea să cunoască prea mulţi oameni. Îi trecu prin cap, aşa, fugar, gîndul că e îndrăgostit de ea. Dar îl alungă imediat, înălţînd din umeri. Cunoscuse atîtea fete care socoteau că toţi bărbaţii întîlniţi în cale sînt îndrăgostiţi de ele şi întotdeauna le socotise absurde. Dar îi acordă lui Walter Fane încă un pic de atenţie. Fără doar şi poate, nu se comporta ca şi ceilalţi tineri care fuseseră îndrăgostiţi de ea. Cei mai mulţi i-o spuseseră de la obraz şi încercaseră s-o sărute. Mulţi chiar izbutiseră. Dar Walter Fane nu vorbea despre ea şi nu spunea prea multe nici despre el. Era cam tăcut. Asta n-o supăra prea tare, pentru că ea avea multe de spus şi-i făcea plăcere să-l vadă rîzînd cînd făcea ea vreo observaţie glumeaţă. Dar cînd vorbea, nu spunea totuşi tîmpenii. În schimb, era în mod

evident timid. Se părea că trăiește în Orient și că a venit acasă numai în concediu.

Într-o duminică după-amiază își făcu apariția la casa lor din South Kensington. Mai veniseră vreo zece-doisprezece invitați și el rămase o vreme, puțin stînjenit, după care plecă. Ulterior maică-sa o întrebă cine e.

— Habar n-am. Nu tu l-ai poftit aici?

— Ba da. L-am cunoscut la familia Baddeley. Spunea că te-a văzut pe la diverse petreceri și atunci i-am zis că duminica sînt întotdeauna acasă.

— Se numește Fane și are nu știu ce slujbă prin Orient.

— Da, e doctor. E îndrăgostit de tine?

— Pe cuvîntul meu că habar n-am.

— Credeam că ai ajuns la vîrsta la care să-ți dai seama cînd un băiat e îndrăgostit de tine.

— Chiar de-ar fi, nu l-aș lua de bărbat, zise Kitty pe un ton ușuratic.

Doamna Garstin nu-i răspunse. Tăcerea ei era încărcată de nemulțumire. Kitty se îmbujoră la față. Știa că acum maică-sii nu-i mai păsa cu cine o să se mărite, atîta vreme cît, într-un fel sau altul, scăpa de ea.

X

În săptămîna care urmă îl întîlni la trei serate dansante și acum – poate că alungîndu-și un pic din timiditate – se arătă ceva mai comunicativ. Era într-adevăr doctor, dar nu avea pacienți. Era bacteriolog (Kitty avea doar o idee foarte vagă despre acest termen) și era angajat la Ching Yan. Se întorcea acolo în toamnă. Îi vorbi mult despre China. Kitty se deprinsese să manifeste interes pentru toate subiectele abordate de cei care-i vorbeau, dar de data asta viața de la Ching Yan i se păru într-adevăr destul de veselă: erau cluburi și terenuri de tenis, se țineau curse de cai și oamenii jucau golf și polo.

— Dar se dansează mult pe acolo?

— Da, cred că da.

Kitty se întrebă dacă el avea vreun motiv anume să-i spună aceste lucruri. Părea fericit să fie în compania ei, dar nu-i dădu nici cel mai mic semn – nici printr-o strîngere de mînă, nici prin vreo privire ori prin vreun cuvînt – că ar vedea în ea altceva decît o fată pe care o întîlnești și cu care dansezi. În duminica următoare veni iar în casa lor. Se întîmplă să apară și tatăl fetei, căci ploua și nu putuse să joace golf. El stătu mult de vorbă cu Walter Fane. După aceea Kitty îl întrebă pe taică-său despre ce au discutat.

— S-ar părea că lucrează la Ching Yan. Șeful tribunalului de acolo e un vechi prieten de-al meu, fost coleg de barou. Tînărul ăsta pare să fie deosebit de inteligent.

Știa că de regulă taică-său se plictisește de moarte cu tinerii pe care, în decursul anilor, de dragul ei (iar acum de dragul surorii ei), fusese silit să-i primească în casă și să se întrețină cu ei.

— Tată, dar ție îți plac așa de rar tinerii din jurul meu!

Ochii lui blînzi și obosiți se opriră o clipă asupra ei:

— Există vreo șansă să te măriți cu el?

— Bineînțeles că nu.

— E îndrăgostit de tine?

— Nu dă nici un semn în privința asta.

— Îți place?

— N-am impresia că-mi place prea mult. Mă cam irită.

Nu era deloc genul ei. Era scund, deși nu bondoc, cam pirpiriu și cam firav, oacheș, fără barbă sau mustăți, cu trăsături foarte regulate și ferme. Avea ochii aproape negri, dar nu prea mari, nu prea mobili, iar cînd i se opreau asupra cîte unui obiect, privirea-i stăruia acolo cu o insistență ieșită din comun. Erau ochi plini de curiozitate, dar nu foarte agreabili. Cu nasul lui drept și delicat, cu fruntea frumoasă și gura armonioasă, ar fi putut să fie chipeș. Dar, în mod ciudat, nu prea era. Cînd Kitty începu să se gîndească un pic la el, fu surprinsă că are trăsături atît de frumoase luate fiecare în parte și totuși în ansamblu nu arată bine. Avea fața rece. Expresia lui era ușor sarcastică și acum, că-l cunoștea mai bine,

Kitty își dădu seama că nu se simte chiar la largul ei în prezența lui. Era lipsit de veselie.

Pînă spre sfîrșitul sezonului monden se văzură de mai multe ori, dar el rămase la fel de distant și impenetrabil ca întotdeauna. Nu era chiar timid cu ea, dar se vedea că-i stînjenit. Iar conversația lui rămînea ciudat de impersonală. Kitty ajunse la concluzia că n-o iubește deloc. O plăcea și-i venea ușor să converseze cu ea, dar în noiembrie, cînd se va întoarce la Ching Yan, nici n-o să se mai gîndească la ea. Nu i se părea imposibil ca în tot timpul ăsta să fi fost logodit cu vreo infirmieră de la un spital din Ching Yan sau cu fiica vreunui preot, urîtă, plicticoasă, cu platfus și obositoare. Asta era exact genul de nevastă care i se potrivea.

Și apoi se răspîndi vestea logodnei lui Doris cu Geoffrey Dennison. La optsprezece ani, Doris făcea un mariaj destul de bun, iar ea avea douăzeci și cinci și rămăsese tot singură. Dacă i se întîmpla cumva să nu se mărite niciodată? În sezonul acela singurul care o ceruse de nevastă fusese un băiat de douăzeci de ani, încă student la Oxford. Dar cum ar fi putut să se mărite cu un băiat cu cinci ani mai tînăr decît ea? Ratase totul. Cu un an în urmă îl refuzase pe un cavaler al ordinului Bath, rămas văduv și cu trei copii. Acum mai că-i părea rău că o făcuse. Maică-sa avea să se poarte oribil, iar Doris, Doris cea mereu sacrificată pentru ca ea, Kitty, să facă cel mai strălucit mariaj, nu putea să nu exulte în fața ei. Lui Kitty i se frînse inima.

XI

Dar într-o după-amiază, cînd se întorcea acasă de la Harrod's, se întîlni întîmplător cu Walter Fane pe Brompton Road. El se opri să-i vorbească. Apoi o întrebă în treacăt dacă n-ar vrea să facă o plimbare cu el prin Hyde Park. Kitty nu-și dorea cine știe ce să se întoarcă acasă. În momentul acela nu era un loc prea agreabil. Făcură cîțiva pași și discutară, ca

întotdeauna, despre ce se nimerea. El o întrebă unde pleacă la vară.

— A, noi întotdeauna ne îngropăm la țară! Știi, tata e istovit după munca din timpul anului și mergem în locul cel mai liniștit pe care-l putem găsi.

Kitty știa bine că minte, căci era convinsă că taică-său nu are chiar atît de mult de lucru încît să se obosească, și chiar dacă lucrurile ar fi stat așa, nimeni n-ar fi ținut seama de comoditatea lui cînd era să aleagă unde să-și facă vacanțele. Însă un loc liniștit însemna și un loc ieftin.

— Nu ți se pare că băncile acelea ne fac cu ochiul? o întrebă brusc Walter.

Îi urmări privirea și văzu două băncuțe verzi, rămase neocupate sub un copac din mijlocul pajiștii.

— Să ne așezăm, încuviință ea.

Dar de îndată ce se așezară acolo, mintea lui Walter păru că începe să hoinărească. Era o ființă ciudată. Kitty însă ciripea înainte cu destulă veselie și se întreba ce naiba îl face s-o invite să se plimbe prin Hyde Park. Poate că acum avea să-i încredințeze taina pasiunii lui pentru infirmiera aceea cu platfus din Ching Yan. Deodată Walter se întoarse către ea, întrerupînd-o în mijlocul unei propoziții, iar Kitty nu putu să nu-și dea seama că nici n-o ascultase pînă atunci. Era alb ca varul la față.

— Vreau să-ți spun ceva.

Kitty întoarse repede privirea către el și-i văzu ochii înțepeniți și plini de o îngrijorare penibilă. Avea glasul strangulat, firav și nesigur. Dar înainte să apuce ea să se întrebe ce înseamnă această agitație, el deschise iarăși gura:

— Vreau să te întreb dacă ai accepta să te măriți cu mine.

— Mi-ai luat piuitul! răspunse ea, atît de surprinsă încît îl privi cu ochi fără nici o expresie.

— Dar ce, nu știai că sînt îngrozitor de îndrăgostit de tine?

— N-ai arătat-o niciodată.

— Sînt tare stîngaci și nepriceput. Întotdeauna mi se pare mai greu să spun lucrurile pe care le simt decît cele care nu mă interesează.

Lui Kitty începu să-i bată inima puțin mai repede. I se făcuseră atîtea și atîtea propuneri de căsătorie, pe un ton fie vesel, fie sentimental, și ea răspunsese întotdeauna în același fel. Nimeni n-o ceruse vreodată de nevastă într-o manieră atît de abruptă și totuși ciudat de tragică.

— E tare drăguț din partea ta, îi spuse ea pe un ton nesigur.

— M-am îndrăgostit de tine încă de cînd te-am văzut prima oară. Am vrut să te cer de soție și mai înainte, dar nu mi-am putut lua niciodată inima-n dinți.

— Nu sînt convinsă că te-ai exprimat foarte bine, glumi ea.

Era fericită că are ocazia să rîdă puțin, căci în ziua aceea frumoasă și însorită văzduhul din jurul lor părea deodată încărcat de presimțiri negre. El se întunecă la față.

— O, dar știi ce vreau să spun! Nu voiam să-mi pierd speranța. Însă acum pleci și la toamnă eu va trebui să mă întorc în China.

— Dar nu m-am gîndit niciodată la tine în felul ăsta, îi spuse ea neajutorată.

El nu mai insistă. Se uita bosumflat la iarbă. Era o ființă tare, tare ciudată. Dar acum, că el își deschisese inima, Kitty simțea, într-un fel destul de misterios, că avea de-a face cu o dragoste cum nu mai avusese prilejul să vadă pînă atunci. Era puțin speriată, dar și încîntată. Aerul lui impasibil era ușor impresionant.

— Trebuie să-mi dai puțin timp de gîndire.

El tot nu zise nimic. Nici nu se mișcă. Adică avea oare de gînd s-o țină acolo pînă ia o hotărîre? Era absurd. Trebuia să discute toată problema cu maică-sa. Ar fi trebuit să se ridice chiar cînd a rostit ultima replică, dar mai așteptase, socotind că el o să-i răspundă, iar acum, fără să știe prea bine de ce, nu-i mai venea ușor să facă vreo mișcare. Nu se uită la el, dar era conștientă de înfățișarea lui. Nu se gîndise niciodată că s-ar putea căsători cu un bărbat care abia dacă era mai înalt decît ea. Cînd ședeai așa de aproape de el, vedeai ce frumoase trăsături are chipul lui, dar și cît de rece e. Era ciudat, pentru că, în același timp, nu putea să nu fie conștientă de patima distrugătoare care mistuia inima bărbatului.

— Dar nu te cunosc destul... nu te cunosc deloc, îi zise ea cu un tremur în glas.

El se uită la ea și Kitty își simți și ea privirile atrase de ochii lui. Aveau o tandrețe pe care n-o mai văzuse niciodată în ei, dar acum citea acolo chiar mai mult, o implorare, un aer de umilință ca la un cîine bătut, iar asta o cam exaspera.

— Poate am să cîștig în ochii tăi cînd o să mă cunoști mai bine.

— Bineînțeles că ești timid, nu?

Fără doar și poate, era cea mai ciudată cerere în căsătorie care i se făcuse pînă atunci. Chiar și acum i se părea că-și spun ultimele lucruri la care te-ai fi așteptat să fie rostite într-o asemenea împrejurare. Nu era deloc îndrăgostită de el. Nici nu-și dădea seama de ce mai șovăie să-l refuze chiar atunci, pe loc.

— Sînt îngrozitor de nătîng! Aș vrea să-ți spun că te iubesc mai presus decît orice pe lume, dar nu-mi vine deloc ușor să scot vorbele din gură.

Și asta era o ciudățenie. Încă și mai neobișnuit era faptul că, în mod inexplicabil, sfiala lui o înduioșa. Firește că era departe de a fi un tip glacial. Doar atitudinea lui era prost aleasă. Acum îl plăcu mai mult ca oricînd. Doris urma să se mărite în noiembrie. În momentul acela Walter avea să fie în drum spre China și dacă se mărita cu el, urma să-l însoțească. Nu-i surîdea deloc ideea de a-i fi domnișoară de onoare lui Doris. I-ar fi părut chiar bine să poată scăpa de această obligație. Și pe urmă ia gîndește-te: Doris măritată, iar ea împletind cosiță albă! Știa toată lumea cît de tînără e Doris, ceea ce nu putea decît s-o facă pe Kitty să pară și mai în vîrstă. Ar fi însemnat să fie etichetată definitiv drept fată bătrînă. N-ar fi fost o partidă prea bună pentru ea, dar era totuși o căsătorie, iar faptul că urma să stea în China ușura mult situația. Kitty se temea întotdeauna de gura rea a maică-sii. Uite, toate fetele care-și făcuseră ieșirea în societate odată cu ea erau măritate de mult și majoritatea aveau deja și copii! Se săturase pînă-n gît să le mai facă vizite, ca să le

vadă cum fac tot soiul de mofturi și se mîndresc cu copilașii lor. Walter Fane îi oferea o viață nouă. Se întoarse către el cu un zîmbet al cărui efect îl cunoștea foarte bine:

— Dacă aș fi atît de pripită încît să zic că mă mărit cu tine, cînd ai vrea să mă iei de nevastă?

El icni pur și simplu de încîntare și obrajii albi i se îmbujorară.

— Acum! Imediat! Cît mai curînd cu putință! Am putea să ne petrecem luna de miere în Italia. Putem sta acolo și în august, și în septembrie!

Deci asta ar salva-o de la neplăcerea de a-și petrece vara împreună cu taică-său și maică-sa în fundul provinciei, într-o casă parohială închiriată cu cinci lire pe săptămînă. Într-o străfulgerare, văzu cu ochii minții anunțul din ziarul *Morning Post* cum că, întrucît mirele trebuia să se înapoieze în Orient, nunta urma să se facă imediat. O cunoștea destul de bine pe maică-sa: te puteai bizui pe ea cînd era vorba să facă zarvă cît de mare. Cel puțin pentru moment, Doris avea să rămînă pe planul al doilea, iar cînd va avea loc nunta mult mai grandioasă a lui Doris, Kitty se va afla peste mări și țări.

Îi întinse mîna lui Walter:

— Te găsesc foarte agreabil. Dar trebuie să-mi dai timp să mă deprind cu tine.

— Asta înseamnă da? o întrerupse el.

— Eu așa cred.

XII

Pe atunci îl știa prea puțin și nici acum, după aproape doi ani de căsnicie, nu-l cunoștea mult mai bine. La început o înduioșase bunătatea lui și o măgulise pasiunea lui - chiar dacă o luaseră prin surprindere. Era un om extrem de bine-crescut. Se purta foarte atent cu ea; nici nu apuca să-și exprime vreo dorință, cît de măruntă, că el se și grăbea să i-o îndeplinească. Îi făcea mereu mici cadouri. Cînd se

întîmpla ca ea să nu se simtă prea bine, nimeni n-o îngrijea cu mai multă atenție ori bunătate. Cînd îi oferea prilejul să îndeplinească vreo sarcină deosebită pentru ea, dădea impresia că ea este cea care îi face o favoare. Și era tot timpul extraordinar de politicos. Se ridica în picioare cînd Kitty intra în cameră, îi dădea mîna ca s-o ajute să coboare dintr-un automobil, își scotea pălăria dacă se întîmpla s-o întîlnească pe stradă, nu uita niciodată să-i deschidă ușa cînd ea ieșea dintr-o încăpere, nu intra niciodată în dormitorul sau în budoarul ei fără să bată la ușă. Nu o trata așa cum văzuse Kitty că fac majoritatea bărbaților cu nevestele lor, ci ca și cum ar fi fost un musafir într-o reședință de la țară. Era încîntător și totuși puțin caraghios. S-ar fi simțit mai în largul ei dacă Walter ar fi fost puțin mai degajat. Nici relațiile conjugale n-o apropiară mai mult de el. Pe atunci era pătimaș, înfierbîntat, chiar neobișnuit de isteric și sentimental.

Se simțea dezarmată cînd își dădea seama cît de emotiv era el de fapt. Nici nu știa prea bine dacă autocontrolul lui se datora timidității sau unei deprinderi îndelungate. I se părea chiar puțin vrednic de dispreț faptul că ori de cîte ori rămînea în brațele lui, după ce patima bărbatului se potolea, tocmai el – atît de temător să nu spună lucruri absurde, atît de speriat de ridicol – folosea totuși limbajul copiilor. O dată îl jignise de moarte cînd rîsese și îi zisese că spune niște dulcegării îngrozitoare. Simțise brusc cum brațele lui cad de pe umerii ei, apoi el rămase o vreme tăcut, iar apoi, tot fără nici o vorbă, o lăsase din brațe și se dusese în camera lui. Cum nu voia să-i rănească sentimentele, peste vreo două zile îi spuse:

— Prostuțule, nu mă supăr dacă rostești tot felul de nimicuri dulcege!

El rîsese rușinat. Kitty descoperi curînd că are defectul nefericit de a se pierde cu firea. Era măcinat de sfială. Cînd se aflau la o petrecere și toată lumea începea să cînte, Walter nu izbutea niciodată să-și adune curajul și să se alăture corului. Ședea acolo și zîmbea, ca să arate că e încîntat și amuzat, dar zîmbetul lui

silit semăna mai mult cu un rînjet sarcastic și nu puteai să nu observi că în mintea lui îi consideră pe toți cei ce se veseleau o grămadă de proști. Nu izbutea să-și facă suficient curaj pentru a participa la jocurile de societate pe care, entuziastă, Kitty le găsea atît de distractive. În cursul călătoriei lor spre China refuzase cu îndîrjire să se costumeze, deși toată lumea se pregătea pentru un bal mascat. Faptul că el socotea în mod evident întreaga poveste drept o pacoste plictisitoare îi strică plăcerea lui Kitty.

Kitty era vioaie. I-ar fi făcut plăcere să flecărească toată ziua și rîdea din orice. Tăcerea lui o deconcerta. Avea el un fel – exasperant pentru ea – de a nu răspunde la observațiile ei întîmplătoare sau banale. E drept că ele nici nu cereau vreun răspuns, dar, oricum, ar fi fost plăcut să spună și el ceva. Dacă ploua și ea spunea „Toarnă cu găleata", i-ar fi făcut plăcere ca el să reacționeze, să spună „Da, așa e!" Dar el tăcea. Uneori parcă-i venea să-l zgîlțîie.

— Spuneam că plouă cu găleata, repeta Kitty.

— Te-am auzit, răspundea el cu zîmbetul lui afectuos.

Asta dovedea că nu intenționase s-o jignească. Nu vorbea pentru că pur și simplu n-avea nimic de spus. Dar – reflectă Kitty, zîmbind – dacă nimeni n-ar vorbi decît cînd are ceva de spus, foarte curînd neamul omenesc ar pierde deprinderea vorbirii.

XIII

Bineînțeles, adevărul era că Walter n-avea pic de farmec. De aceea nu se bucura de popularitate și Kitty descoperi lucrul acesta imediat după ce veni la Ching Yan. Nu se lămurise ea prea bine nici în privința muncii lui. Oricum, nu-i veni greu să-și dea seama – destul de clar de data asta – că postul de bacteriolog al guvernului nu înseamnă nimic. Iar el nu părea să aibă deloc chef să discute cu ea această latură a vieții lui. Cum ea era dornică să se intereseze de toate, la început îi pusese întrebări despre asta. Dar el o abătea de la țelul ei cu cîte o glumă.

— E o treabă plicticoasă și pur tehnică, spusese el cu un alt prilej. Și e groaznic de prost plătită.

Era tare rezervat. Tot ce știa despre antecedentele lui – familie, educație, viața lui de dinainte de-a o întîlni pe ea – aflase numai întrebîndu-l foarte direct. Era ciudat că singurul lucru care părea să-l supere era să i se pună întrebări, iar cînd, împinsă de curiozitatea ei firească, îl bombarda cu o salvă întreagă, răspunsurile lui erau din ce în ce mai seci. Kitty era destul de deșteaptă ca să observe că nu-i place să răspundă – nu fiindcă ar fi avut ceva de ascuns, ci pur și simplu din pricina firii lui secretoase. Îl plictisea în mod evident să vorbească despre el însuși. Asta îl făcea sfios, îl inhiba. Pur și simplu nu se pricepea să fie deschis. Era pasionat de lectură, dar lui Kitty i se părea că nu citește decît cărți nesărate. Dacă nu era ocupat cu vreun tratat științific, citea lucrări despre China sau scrieri de istorie. Nu se relaxa niciodată. Ea avea impresia că nici nu e în stare s-o facă. Și totuși îi plăceau jocurile. Juca tenis și bridge.

De multe ori femeia se întrebase cum de se îndrăgostise el de ea. Nu izbutea să-și imagineze o persoană mai puțin potrivită decît ea pentru acest bărbat reținut, rece și stăpînit. Și totuși era mai presus de orice îndoială că Walter e nebun după ea. Ar fi fost în stare să facă absolut orice pentru a-i fi pe plac. În mîna ei era moale precum ceara. Cînd se gîndea la această latură a caracterului său, pe care Walter i-o dezvăluise, o latură pe care numai ea o văzuse, începea să-l disprețuiască un pic. Se întreba dacă atitudinea lui sarcastică, îngăduința lui disprețuitoare pentru atîtea persoane și lucruri pe care le admira ea nu era cumva o simplă fațadă, care ascundea o slăbiciune profundă. Presupunea că e isteț și toată lumea părea să creadă acest lucru, dar cu excepția unor ocazii foarte rare, cînd se afla în preajma celor doi-trei oameni pe care-i simpatiza și era mai binedispus, nu-l găsise niciodată distractiv. N-o plictisea propriu-zis, dar o lăsa indiferentă.

XIV

Deși îi întîlnise soția la diferite ceaiuri la care fusese invitată, petrecuse cîteva săptămîni bune la Ching Yan înainte de a-l cunoaște pe Charlie Townsend. I-a fost prezentată doar cînd ea și cu Walter au fost invitați amîndoi să cineze în casa lui. Kitty era retractilă. Charlie Townsend era adjunctul secretarului colonial și ea n-avea de gînd cîtuși de puțin să-l lase s-o trateze cu condescendența pe care o deslușea la doamna Townsend, cu toată politețea ei. Încăperea în care au fost primiți era spațioasă. Fusese mobilată la fel ca toate celelalte saloane în care fusese invitată Kitty la Ching Yan, într-un stil comod și plăcut, menit să te facă să te simți ca acasă. Fusese o petrecere mare. Ei doi sosiră ultimii și, pe cînd intrau, niște servitori chinezi în uniformă le distribuiau cocteiluri și măsline invitaților. Doamna Townsend îi salută în stilul ei degajat și, uitîndu-se pe o listă, îi spuse lui Walter pe cine urma să conducă în sufragerie.

Kitty văzu un bărbat înalt și foarte chipeș care se apleacă în fața lor.

— Vi-l prezint pe soțul meu.

— Eu voi avea privilegiul de a ședea lîngă dumneavoastră, îi spuse el.

Se simți imediat în largul ei și din inimă îi dispăru senzația de ostilitate. Cu toate că ochii lui erau zîmbitori, Kitty izbuti să citească în ei o licărire de surprindere pe care o înțelese perfect și îi veni să rîdă în sinea ei.

— N-o să fiu în stare să mănînc nimic la cină, adăugă el, și, dacă o cunosc destul de bine pe Dorothy, trebuie să fie o masă al dracului de bună.

— De ce să nu mîncați?

— Trebuia să mi se spună. Zău că ar fi fost de datoria oamenilor să mă avertizeze.

— În ce privință?

— Nimeni nu mi-a spus nimic. De unde era să știu că o să cunosc o frumusețe așa răpitoare?

— Ce-ar trebui să răspund la asta?

— Nimic. Lăsați vorbitul pe seama mea. Și am să repet de o mie de ori același lucru.

Fără să se lase deloc impresionată, Kitty se întrebă ce anume i-o fi spus despre ea nevastă-sa. Nu se poate ca el să n-o fi întrebat. Iar Townsend, privind-o de la înălțimea lui, cu sclipiri jucăușe în ochi, își aminti brusc tocmai asta.

— Cum arată? o întrebase el pe nevastă-sa cînd ea îi spusese că a cunoscut-o pe mireasa doctorului Fane.

— A, o ființă foarte drăgălașă! Un fel de actriță.

— Da' ce, chiar a jucat pe scenă?

— A, nu cred! Tatăl ei e doctor sau avocat sau ceva de genul ăsta. Cred că o să trebuiască să-i invităm la masă.

— Dar nu e nici o grabă, nu?

Acum, cînd ședeau alături la cină, el îi spuse că-l cunoaște pe Walter Fane de cînd a venit în colonie.

— Jucăm împreună bridge. E de departe cel mai bun jucător de la clubul nostru.

În drum spre casă Kitty îi spuse asta și lui Walter.

— Nu înseamnă mare lucru, știi...

— Dar el cum joacă?

— Binișor. Se descurcă minunat cînd are cărți bune, dar dacă nu le are, se pierde cu totul.

— Joacă la fel de bine ca tine?

— Nu-mi fac nici un fel de iluzii în privința jocului meu. M-aș descrie ca un jucător foarte bun de mîna a doua. Townsend se consideră de prima mînă. Dar nu e.

— Nu ți-e simpatic?

— Nu-mi e nici simpatic, nici antipatic. Sînt convins că-și face bine meseria și toată lumea spune că e un sportiv excelent. Pe mine nu mă prea interesează.

Nu era prima dată cînd o exaspera moderația lui Walter. Se întrebă de ce era necesar să fie atît de prudent. Oamenii ori îți plăceau, ori nu-ți plăceau. Ei îi plăcuse foarte mult Charlie Townsend. Mult mai mult decît se așteptase. Probabil că era bărbatul cel mai simpatizat din întreaga colonie. Se presupunea că în curînd secretarul colonial se va pensiona și toată lumea spera ca Townsend să-i ia locul. Juca tenis și

polo şi golf. Ţinea ponei de curse. Era întotdeauna gata să servească pe oricine. Nu se lăsa încătuşat ori stînjenit de birocraţie. Nu-şi dădea aere. Kitty nu ştia de ce o supărase cînd auzise lumea vorbindu-l de bine. Presupusese instinctiv că trebuie să fie foarte îngîmfat. Dar iată că se dovedise o toantă – ăsta era exact ultimul lucru de care-l puteai acuza.

Se distrase de minune. Vorbiseră despre teatrele de la Londra, despre hipodromul Ascot, despre Cowes şi despre toate lucrurile pe care le cunoştea şi ea, aşa că zău dacă nu l-ar fi putut întîlni şi în vreo casă drăguţă din Lennox Gardens. Iar mai tîrziu, după cină, cînd bărbaţii veniseră în salon, el se îndreptase glonţ către ea şi se aşezase iarăşi alături. Cu toate că nu zisese nimic deosebit de amuzant, o făcuse să rîdă. Poate datorită felului în care spunea lucrurile. Avea un ton mîngîietor în glasul lui profund şi amplu şi o expresie încîntătoare în ochii aceia albaştri, blînzi şi strălucitori, care te făceau să te simţi absolut la largul tău în prezenţa lui. Fireşte că avea farmec. Asta îl făcea să fie atît de agreabil.

Era înalt de cel puţin un metru optzeci şi cinci, se gîndi Kitty, şi avea o siluetă splendidă. Era evident că se menţinea în mare formă şi n-avea nici un dram de grăsime în plus pe tot corpul. Era foarte bine îmbrăcat – cel mai elegant bărbat de acolo – şi ştia să-şi poarte cum se cuvine hainele. Lui Kitty îi plăcea ca bărbaţii să fie eleganţi şi chipeşi. Ochii îi rătăciră către Walter; zău că trebuia neapărat să se străduiască să se prezinte mai bine. Observă butonii de manşetă şi nasturii de la vesta lui Townsend; văzuse aşa ceva la magazinul Cartier. Fireşte că familia Townsend avea venituri proprii. Faţa lui Charlie era foarte bronzată, dar soarele nu-i ştersese coloritul sănătos al obrajilor. Îi mai plăcea lui Kitty şi mustăcioara lui mică şi răsucită, care nu-i ascundea buzele roşii, cărnoase. Avea părul negru, tuns scurt, lins, lucios şi periat cu grijă. Dar fără doar şi poate ochii lui, umbriţi de sprîncene groase şi stufoase, erau trăsătura cea mai frumoasă a feţei: erau foarte albaştri şi emanau o blîndeţe zîmbitoare care te convingea imediat de caracterul dulce

al stăpînului. Un om cu nişte ochi aşa de albaştri nu putea să-i facă vreun rău cuiva.

Lui Kitty i-ar fi fost cu neputinţă să ignore impresia pe care o făcuse asupra lui. Chiar dacă n-ar fi copleşit-o cu vorbe încîntătoare, oricum l-ar fi trădat privirea lui caldă şi admirativă. Avea o degajare cuceritoare. Nu era cîtuşi de puţin intimidat ori stînjenit. Kitty se simţea la largul ei în aceste împrejurări şi admira felul în care, printre tachineriile care alcătuiseră baza conversaţiei lor, el strecura din cînd în cînd un mic discurs drăgălaş şi flatant. La despărţire îi strînsese mîna într-un fel căruia Kitty nu-i putea da decît o singură interpretare.

— Sper că vă vom revedea curînd, spusese el pe un ton banal, dar ochii lui dădură acestor vorbe o semnificaţie pe care i-ar fi fost imposibil să n-o observe.

— Ching Yan e un oraş foarte mic, nu-i aşa? răspunse ea.

XV

Cine ar fi crezut atunci că, după mai puţin de trei luni, aveau să aibă asemenea relaţii? Între timp Charlie îi spusese că a înnebunit după ea încă din acea primă seară. Era fiinţa cea mai frumoasă pe care o văzuse vreodată. Nu putuse uita nici rochia cu care era îmbrăcată, rochia ei de nuntă. Îi spusese că arată ca o lăcrămioară. De fapt Kitty era conştientă de dragostea lui chiar înainte de a i-o mărturisi el. Şi, puţin speriată, îl ţinuse la distanţă, lucru deloc uşor, dată fiind impetuozitatea lui. Îi era teamă să-l lase s-o sărute, căci gîndul că s-ar putea lăsa cuprinsă de braţele lui îi făcea inima să-i bată mai repede. Nu fusese niciodată îndrăgostită. Era minunat. Iar acum, că ştia ce e dragostea, simţi deodată o înduioşare la gîndul iubirii pe care i-o purta Walter. Îl tachină aşa, în joacă, şi văzu că-i place. Poate că-i fusese cam frică de el, dar acum avea mai multă încredere în sine. Îl luă în răspăr şi se amuză văzînd zîmbetul

care-i înflorea încet-încet pe față, ca reacție la glumele ei șăgalnice. Era surprins și încîntat. Într-o bună zi o să se umanizeze, se gîndi ea. Acum, că învățase puțin ce înseamnă pasiunea, o distra să se joace ușurel cu afecțiunea lui, ca un harpist care zdrăngăne pe strune. Îi venea să rîdă cînd vedea cum îl zăpăcește și-l amețește.

Iar cînd deveni amanta lui Charlie, relația dintre ea și Walter păru cum nu se poate mai absurdă. Nici nu mai era în stare să se uite la el, să-l vadă atît de grav și stăpînit, fără s-o umfle rîsul. Dar era prea fericită ca să-l antipatizeze. La urma urmei, fără concursul lui Walter nu l-ar fi cunoscut niciodată pe Charlie. Șovăise o vreme înaintea pasului final, nu pentru că nu voia să cedeze pasiunii lui Charlie (dat fiind că și a ei era pe măsură), ci pentru că o intimidau educația primită și toate convențiile din viața ei. Ulterior descoperi uimită (și actul final se datora unui accident; nici unul dintre ei nu anticipase prilejul pînă cînd nu se treziseră drept în fața lui) că nu se simte deloc schimbată. Se așteptase ca acest eveniment să producă în ea cine știe ce transformare fantastică, nici ea nu-și dădea seama ce anume, care s-o facă să se simtă alt om, dar cînd avu prilejul să se uite în oglindă, constată cu nedumerire că e exact cea care fusese și ieri.

— Ești supărată pe mine? o întrebă el.

— Te ador, îi șopti ea.

— Nu ți se pare că ai fost cam proastă irosind atîta vreme?

— O dobitoacă fără pereche.

XVI

Fericirea ei – uneori aproape copleșitoare – făcu să-i renască frumusețea. Cu puțin înainte de a se mărita, începînd să-și piardă prospețimea tinereții, arătase obosită, cu fața trasă. Gurile rele spuneau că se ofilește. Dar e o mare diferență între o tînără de douăzeci și cinci de ani și o femeie măritată de aceeași

vîrstă. Fusese ca un boboc de trandafir ale cărui petale încep să îngălbenească pe la margini, dar apoi deveni brusc o roză în plină floare. Ochii ei ca stelele căpătară o expresie mai pregnantă. Pielea ei (trăsătură care fusese întotdeauna principalul său motiv de mîndrie, dar și de îngrijorare) îți lua ochii. Nu se putea compara cu piersica ori cu o floare, căci acestea din urmă cerșeau să fie comparate cu ea. Arăta din nou ca la optsprezece ani. Era în culmea frumuseții ei strălucitoare. Lucrul acesta nu putea să treacă neobservat și prietenele ei o întrebau în discuțiile lor amicale dacă o să aibă un copil. Indiferenții care spuseseră că e doar o femeie frumușică, dar cu nasul prea lung, recunoșteau că o judecaseră greșit. Era așa cum o numise Charlie prima dată cînd dăduse cu ochii de ea: o frumusețe răpitoare.

Aveau grijă să-și ducă mai departe idila cu maximum de abilitate. El îi spuse că e lat în spate („Nu-ți dau voie să te fandosești cu silueta ta", îl întrerupsese ea cu bonomie), deci pentru el nu conta. În schimb, era în interesul ei să aibă mare grijă amîndoi și să nu riște cîtuși de puțin. Nu se puteau întîlni între patru ochi de prea multe ori – ba chiar mult prea rar pentru cît își dorea el –, dar trebuia să se gîndească în primul rînd la ea. Uneori se vedeau la magazinul de antichități și din cînd în cînd, după-amiaza, la ea acasă, asta dacă nu era nimeni pe acolo. Dar îl mai întîlnea oricum în diverse locuri. Pe ea o amuza să vadă stilul oficial în care i se adresa el: jovial, căci era întotdeauna astfel, dar în aceeași manieră pe care o folosea cu toată lumea. Cînd îl auzeau oamenii luînd-o în răspăr cu umorul lui fermecător, cine și-ar fi putut închipui că nu demult o strînsese în brațele lui pătimașe?

Îl adora pur și simplu. Era un bărbat splendid, mai ales cînd juca polo, cu cizmele lui elegante și pantofii albi de călărie. În costum de tenis arăta chiar ca un adolescent. Firește că se mîndrea cu silueta lui: era cea mai frumoasă pe care o văzuse ea vreodată. Și-și dădea toată osteneala să și-o păstreze. Nu punea gura pe pîine, cartofi sau unt și făcea tot timpul mișcare. Ei îi plăcea și felul în care-și îngrijea el mîinile:

își făcea manichiura în fiecare săptămînă. Era un sportiv minunat și cu un an înainte cîștigase campionatul local de tenis. Și, fără doar și poate, era cel mai bun dansator de care avusese ea parte vreodată. Era un adevărat vis să dansezi cu el. Nimeni nu i-ar fi dat patruzeci de ani. Îi spuse și ea că nici nu-l crede pe cuvînt.

— Am impresia că-mi tragi o cacealma. De fapt ai douăzeci și cinci de ani.

Charlie rîse, încîntat la culme:

— Vai de mine, draga mea, dar am un băiat de cincisprezece ani! Sînt un domn între două vîrste. Peste vreo doi-trei ani o să ajung un babalîc burtos.

— O să fii adorabil și la o sută de ani.

Îi plăceau sprîncenele lui negre și stufoase. Se întreba dacă nu cumva datorită lor ochii lui albaștri aveau o expresie atît de tulburătoare.

Era plin de talente. Cînta minunat la pian – bineînțeles, ragtime – și interpreta cîntece comice cu un glas amplu și plin de ghidușie. Impresia ei era că nu există lucru pe care el să nu știe să-l facă. Se pricepea foarte bine și la munca lui și ea îi împărtăși plăcerea cînd află chiar din gura lui că guvernatorul l-a felicitat în mod special pentru felul în care a rezolvat o treabă foarte dificilă.

— Cu toate că o spun chiar eu, rîse el, cu ochii vrăjiți de iubire, nu există nimeni în tot serviciul colonial care să fi putut face mai bine treaba asta.

Vai, ar fi dat nu știu cît să fie măritată cu el și nu cu Walter!

XVII

Bineînțeles, încă nu erau siguri dacă Walter știa sau nu adevărul, dar dacă nu-l aflase, probabil era mai bine să lase lucrurile așa cum erau. Însă dacă-l știa, pînă la urmă asta avea să fie soluția cea mai bună pentru toți trei. La început fusese, dacă nu

mulțumită, cel puțin resemnată la gîndul că nu-l poate vedea pe Charlie decît pe furiș, dar timpul îi sporise patima și de la o vreme o supărau din ce în ce mai tare lucrurile care-i împiedicau să fie tot timpul împreună. Iar el îi spusese de atîtea ori cît de tare blestema postul pe care-l are și care-l silește să fie atît de discret, legăturile care-l țineau încătușat și cele care o înrobeau pe ea. Ce minunat ar fi fost, spunea el, dacă ar fi fost amîndoi liberi! Ea îi înțelegea punctul de vedere. Nici unul din ei n-avea nevoie de un scandal public și bineînțeles că era nevoie de o judecată temeinică pînă să apuci să-ți schimbi viața; dar dacă ar fi obținut pe neașteptate libertatea, vai, cît de mult s-ar fi simplificat atunci totul!

Și, din cîte se părea, nimeni n-avea să sufere prea mult. Ea îi cunoștea cu exactitate relațiile cu soția. Aceasta era o femeie rece și cei doi nu se mai iubeau de ani de zile. Rămăseseră împreună din obișnuință, de ochii lumii și, bineînțeles, din pricina copiilor. Pentru Charlie era mai ușor decît pentru ea, căci Walter o iubea. Dar, la urma urmei, el era absorbit cu totul de munca lui. Poate că la început o să fie amărît, dar o să-i treacă. Și apoi orice bărbat are întotdeauna un club la care să se ducă. Nu vedea nici un motiv ca el să nu se însoare cu alta. Charlie îi spusese că pur și simplu nu înțelege ce i-a venit să-și irosească viața măritîndu-se cu Walter Fane.

Iar ea se întreba, pe jumătate zîmbind, de ce cu puțină vreme în urmă fusese îngrozită la gîndul că i-a prins Walter. Bineînțeles, vederea clanței care se răsucea fusese de-a dreptul uluitoare. Dar, la urma urmei, știau răul maxim la care se puteau aștepta de la Walter și erau gata să-l înfrunte. Charlie avea să simtă o ușurare tot atît de intensă ca și ea la gîndul că lucrul pe care și-l doriseră amîndoi mai presus de orice pe lumea asta li se oferea acum aproape cu de-a sila.

Walter era un gentleman – trebuia să-i recunoască măcar acest merit – și o iubea. Avea să se comporte cum trebuie, îngăduindu-i să divorțeze. Făcuseră o greșeală; noroc că o descoperiseră înainte de a fi prea tîrziu. Stabili exact ce avea să-i spună și cum avea

să-l trateze. Urma să fie blîndă, zîmbitoare și fermă. Nu aveau nici un motiv să se certe. Mai tîrziu o să se bucure întotdeauna să-l revadă. Nădăjduia sincer că acești doi ani petrecuți împreună aveau să rămînă o amintire neprețuită pentru el.

„Eu zic că Dorothy Townsend n-o să aibă nimic împotrivă să divorțeze de Charlie", se gîndi Kitty. „Acum, că băiatul cel mic se întoarce în Anglia, ar fi mult mai drăguț să-l însoțească și ea. La Ching Yan nu avea absolut nimic de făcut. O să-și poată petrece toate vacanțele cu băieții ei. Și are și părinții în Anglia."

Totul era foarte simplu și se putea aranja fără resentimente și fără nici un scandal. Iar după aceea ea se putea căsători cu Charlie. Kitty oftă din rărunchi. Aveau să fie foarte fericiți. Merita să se chinuie o vreme pentru a atinge acest țel. Într-un chip destul de confuz, cu imaginile amestecîndu-i-se de-a valma în minte, se gîndi la viața pe care aveau s-o ducă împreună, la distracțiile de care or să aibă parte, la micile călătorii pe care le vor face ei doi, la casa în care urmau să stea, la pozițiile tot mai înalte către care se va ridica el și la felul în care o să-l ajute ea. O să fie foarte mîndru de ea, iar ea... ea îl adora fără rețineri.

Dar printre toate aceste visuri cu ochi deschiși se strecura un șuvoi de temeri. Era ciudat, ca și cum suflătorii și viorile unei orchestre ar fi cîntat melodii idilice, în schimb tobele ar fi bătut ușurel, însă amenințător, un tam-tam sumbru. Mai devreme sau mai tîrziu, Walter trebuia să vină acasă și lui Kitty îi bătea inima din ce în ce mai repede la gîndul că va da ochii cu el. Era ciudat că plecase în după-amiaza aceea fără să-i spună o vorbă. Bineînțeles că nu se temea de el. La urma urmei, ce-ar fi putut să-i facă? își tot repetă ea. Degeaba însă – neliniștea tot nu izbutea să și-o potolească pe deplin. Își repetă din nou vorbele pe care voia să i le spună lui Walter. Ce rost avea să-i facă o scenă? Îi părea foarte rău, Domnul îi era martor că nu voia să-l îndurereze cîtuși de puțin, dar ce să facă din moment ce nu-l iubea? N-avea rost să se prefacă și era întotdeauna mai bine să spui adevărul. Trăgea nădejde că n-o să fie prea nefericit,

dar făcuseră o greșeală atunci cînd se căsătoriseră și singurul lucru înțelept era să recunoască acest adevăr. Ea o să se gîndească mereu cu drag la el.

Dar chiar în timp ce-și spunea aceste vorbe, un val brusc de teamă făcu să-i transpire palmele. Și fiindcă era speriată, se supără pe Walter. Dacă voia să-i facă o scenă, n-avea decît! Dar să nu se mire după aceea dacă îi răspundea cu vîrf și îndesat! Avea să-i spună că niciodată nu i-a păsat de el nici cît negru sub unghie și că n-a trecut nici măcar o zi de la căsătoria lor fără ca ea s-o regrete. Era nesărat. Doamne, cum o mai plictisea! O plictisea, o plictisea de moarte! Se socotea mult mai bun decît toți ceilalți, dar era ridicol! N-avea umor. O scoteau din sărite aerele lui de superioritate, răceala lui, stăpînirea de sine pe care o arbora. E foarte ușor să te stăpînești cînd nu te interesează nimic și nimeni în afară de propria ta persoană. Simțea o adevărată repulsie față de el. O scîrbeau sărutările lui. Și ce temei avea el să fie atît de încrezut? Dansa ca o cizmă, tăia cheful tuturor pe la petreceri, nu știa să cînte nici din gură și nici la vreun instrument, nu știa să joace polo și cu tenisul nu stătea mai bine ca alții. Juca bine bridge? Dar cui îi păsa de bridge?

Și, tot așa, Kitty se înfierbîntă pînă ajunse la un adevărat acces de furie. Numai să îndrăznească el să-i facă vreun reproș! Tot ce se întîmplase era numai și numai din vina lui. Și era fericită, da, fericită că știe în sfîrșit și el adevărul! Nu putea să-l sufere și ar fi dat nu știu ce ca să nu-l mai vadă în ochi pînă la sfîrșitul vieții! Da, da, îi mulțumea cerului că se terminase totul! De ce nu putea s-o lase în pace? O tot bătuse la cap să-l ia de bărbat și acum era sătulă pînă-n gît!

— M-am săturat! M-am săturat! repetă Kitty cu voce tare, tremurînd de furie. M-am săturat pînă-n gît!

Auzi automobilul oprindu-se la poarta grădinii, iar apoi pașii soțului ei urcînd scările.

XVIII

El intră în cameră. Ei îi bătea inima să-i spargă pieptul și-i tremurau mîinile; mare noroc că era întinsă pe canapea. Ținea o carte deschisă în fața ochilor, ca și cum ar citi. El se opri o clipă în prag și privirile li se întîlniră. Lui Kitty i se făcu inima cît un purice. Simți brusc un fior rece pe șira spinării și o cuprinse un tremur. Avea senzația aceea pentru care oamenii folosesc expresia „Parcă îmi trece cineva peste mormînt". El era palid ca moartea. Îi mai văzuse fața atît de albă o singură dată, atunci cînd ședea în Hyde Park și cînd o ceruse de nevastă. Ochii lui negri, imobili și insondabili, păreau nefiresc de mari. Știa totul.

— Te-ai întors devreme, zise ea, dar buzele îi tremurau atît de tare, încît abia izbuti să rotunjească vorbele.

Era îngrozită. Se temea să nu leșine.

— La ora asta mă întorc de obicei.

Glasul lui îi sună straniu lui Kitty. Se înălțase pe ultimul cuvînt, ca să dea observației un aer degajat, dar de fapt sunase fals. Kitty se întrebă dacă și el o observase cum tremură. De fapt trebui să facă un efort uriaș ca să nu țipe. Walter lăsă ochii în jos.

— Mă duc să mă îmbrac pentru cină.

Și părăsi odaia. Kitty rămase zdruncinată. Vreo cîteva minute nu izbuti nici măcar să se clintească, dar în cele din urmă se ridică greoi de pe canapea, de parcă ar fi fost încă slăbită după o boală și de-abia se putea ține pe picioare. Nici nu știa dacă o să izbutească. Bîjbîi prin cameră, ținîndu-se de scaune și de mese, pînă ajunse la verandă, iar apoi, sprijinindu-se de perete, se duse în camera ei. Își puse o rochie de interior și cînd se întoarse în budoar (salonul îl foloseau numai pentru petreceri), îl găsi în picioare, în dreptul unei mese, uitîndu-se la pozele din revista *Sketch*. Kitty trebui să facă un efort ca să poată intra.

— Mergem în sufragerie? Cina e gata.

— Te-am făcut să aștepți?

Era îngrozitor că nu izbutea să-și stăpînească tremurul buzelor.

Cînd avea de gînd să vorbească și el odată?

Se așezară la masă și o clipă între ei domni tăcerea. Apoi el făcu o observație care, pentru că era atît de banală, sună sinistru:

— Vasul Empress n-a sosit azi în port. Mă întreb dacă nu l-o fi întîrziat vreo furtună.

— Azi trebuia să vină?

— Da.

Acum ea îl privi și văzu că ține ochii ațintiți în farfurie. Apoi îl auzi făcînd o nouă remarcă, la fel de banală, legată de un turneu de tenis care urma să se țină în curînd și despre care vorbi mai pe larg. De obicei glasul îi suna plăcut și nuanțat, dar acum era monocord, pe o singură notă. Părea straniu, artificial. Dădea impresia că vorbește de undeva de la mari depărtări. Și tot timpul stătea cu ochii fixați la farfurie, la masă ori la tablourile de pe pereți. Nu voia să-i întîlnească privirea. Kitty își dădu seama că nici măcar nu-i vine să se uite la ea.

— Mergem sus? întrebă el cînd terminară masa.

— Dacă vrei...

Se ridică, iar el îi deschise ușa. Cînd trecu prin dreptul lui, el rămase cu privirile în pămînt. Ajunseră în camera de zi, unde el deschise iar revista.

— E un număr nou din *Sketch*? Parcă nu l-am văzut pînă acum.

— Nu știu. N-am observat.

Revista zăcea acolo de vreo două săptămîni și Kitty știa precis că soțul ei a citit-o din scoarță-n scoarță. Acum o luă și se așeză. Kitty se întinse din nou pe canapea și luă și ea cartea. De obicei seara, dacă nu aveau musafiri, jucau rummy sau făceau pasiențe. Walter stătea rezemat de speteaza fotoliului, într-o poziție comodă, cu atenția aparent absorbită de ilustrația la care se uita. Dar nu întorcea pagina. Kitty încercă să citească, însă nici nu deslușea cuvintele tipărite. Parcă erau învăluite în ceață. O lovi o durere cumplită de cap.

Oare cînd avea el de gînd să deschidă vorba?

Șezură un ceas în tăcere. Kitty renunță să se mai prefacă și, lăsînd romanul să-i cadă în poală, se uită

în gol. Îi era frică să facă și cel mai mic gest ori să scoată un sunet cît de slab. El ședea absolut liniștit, în aceeași postură comodă, și se uita la poza din revistă cu aceiași ochi mari și imobili dintotdeauna. În mod ciudat, nemișcarea lui avea un aer amenințător. Lui Kitty îi dădea senzația unei fiare care se pregătește să se năpustească asupra prăzii.

Cînd îl văzu ridicîndu-se brusc, tresări. Își strînse pumnii, dar simți că pălește. Acum!

— Am puțin de lucru, zise el cu glasul acela liniștit și inexpresiv, dar nu se uită la ea. Dacă n-ai nimic împotrivă, eu mă duc în birou. Presupun că pînă termin, tu o să te culci.

— Astă-seară chiar sînt cam obosită.

— Atunci, noapte bună.

— Noapte bună.

Walter părăsi încăperea.

XIX

A doua zi dimineața, de îndată ce avu ocazia, îl sună pe Townsend la birou.

— Da, ce e?

— Vreau să te văd.

— Draga mea, sînt îngrozitor de ocupat! Eu am o slujbă.

— E foarte important. Pot să vin la tine la birou?

— Nu. Dacă aș fi în locul tău, n-aș face-o.

— Bine, atunci vino tu aici.

— N-am cum să scap. Ce-ar fi să o lăsăm pe după-amiază? Și nu crezi că ar fi mai bine dacă n-aș veni la tine acasă?

— Trebuie să te văd imediat.

Urmă o pauză și Kitty se temu că s-a întrerupt legătura.

— Mai ești acolo? întrebă ea speriată.

— Da. Mă gîndeam. S-a întîmplat ceva?

— Nu-ți pot spune prin telefon.

Urmă o pauză, apoi el relua conversația:

— Păi, uite cum facem. Aș putea să aranjez să te văd zece minute la ora unu, dacă-ți convine. Cred că ar fi bine să te duci la Ku Chou. O să vin și eu de îndată ce pot să scap.

— La magazinul de antichități? întrebă ea speriată.

— Mde, ce să-i faci? În holul hotelului nu prea ne putem întîlni, răspunse Charlie, iar ea simți în glasul lui o undă de iritare.

— Mă rog, atunci am să mă duc la Ku Chou.

XX

Coborî din ricșă pe Victoria Road și urcă încet aleea îngustă și abruptă pînă ce ajunse la magazin. Zăbovi puțin afară, ca și cum atenția ei ar fi fost atrasă de brîc-à-brac-urile expuse în vitrină. Dar un băiat care stătea în fața magazinului, vînînd clienți, o recunoscu imediat și-i zîmbi complice. Apoi îi spuse ceva în chineză unei persoane dinăuntru și în curînd negustorul, un omuleț grăsan, îmbrăcat într-un caftan roșu, ieși ca s-o salute. Kitty intră repede.

— Domnul Townsend încă nu venit. Sus mergeți, da?

Kitty se duse în odaia din fundul magazinului și urcă pe scara șubredă și întunecată. Chinezul o urmă și descuie ușa care dădea în dormitor. Aerul era înăbușitor, mai ales că stăruia acolo și un miros acrișor de opiu. Tînăra se așeză pe un cufăr din lemn de santal.

Peste o clipă se auziră pași apăsați pe scările care scîrțîiau. Townsend intră și închise ușa în urma lui. Fața lui avea o expresie posomorîtă, care-i dispăru de îndată ce dădu cu ochii de ea, și bărbatul o salută ca de obicei, cu zîmbetul lui fermecător. Apoi o cuprinse în brațe și o sărută pe buze.

— Ei, spune, care-i necazul?

— Parcă mă simt mai bine numai cînd te văd, îi zîmbi ea.

El se așeză pe pat și-și aprinse o țigară.

— Arăți cam răvășită în dimineața asta.
— Nici nu mă mir, îi răspunse ea. Mă tem că n-am închis ochii toată noaptea.
El îi aruncă o privire mai atentă. Mai zîmbea încă, dar zîmbetul lui părea puțin fix și nenatural. Ei i se păru că vede în ochii lui o undă de neliniște.
— Știe tot, zise ea.
Urmă o pauză de o clipă pînă ca el să răspundă:
— Ce ți-a spus?
— Nu mi-a spus nimic.
— Cum?!
O privi cu ochi pătrunzători.
— Dar atunci ce te face să crezi că știe?
— Totul. Înfățișarea lui. Felul cum a vorbit la cină...
— A fost dezagreabil?
— Nu, dimpotrivă. A fost de o politețe cum nu se poate mai scrupuloasă. Pentru prima dată de la căsătorie, nu m-a sărutat cînd mi-a spus noapte bună.
Kitty plecă ochii. Nu era sigură că Charlie a înțeles. De obicei Walter o lua în brațe, o săruta pe buze și nu-i dădea drumul multă vreme. Întregul lui trup se umplea de tandrețe și patimă din această sărutare.
— De ce-ți închipui că nu ți-a spus nimic?
— Nu știu.
Urmă o pauză. Kitty ședea imobilă pe cufărul de lîngă fereastră și se uita cu atenție și îngrijorare la Townsend. Fața lui era din nou posacă și chiar își încruntase sprîncenele. Colțurile gurii îi erau lăsate. Dar deodată el ridică privirea și în ochii lui se zări o rază de maliție amuzată.
— Mă întreb dacă pînă la urmă o să-ți spună ceva.
Kitty nu răspunse. Nu înțelesese prea bine ce voia el să spună.
— La urma urmei, n-ar fi primul bărbat care închide ochii într-un caz de felul acesta. Ce-ar avea de cîștigat dacă ar face scandal? Iar dacă ar fi vrut să facă scandal, ar fi insistat să intre în camera ta.
Charlie avea o sclipire veselă în ochi și buzele i se lățiră într-un zîmbet plăcut.
— Cred că ne-am făcut rău de rîs, zise el.
— Păcat că nu i-ai văzut mutra aseară.

— Presupun că era tulburat. Fără doar și poate, a fost un șoc pentru el. Este o situație îngrozitor de umilitoare pentru orice bărbat. Îți dă întotdeauna un aer ridicol. Dar Walter nu-mi face impresia unui om care ar dori să-și spele rufele murdare în public.
— Nu cred c-o s-o facă, răspunse ea, dusă pe gînduri. E foarte sensibil. Am descoperit lucrul acesta.
— Cu atît mai bine, din punctul nostru de vedere. În schimb, e un plan foarte bun să te pui în locul altuia și să te întrebi cum ai acționa tu dacă ai fi în pielea lui. Nu există decît un singur mod în care un soț își poate salva onoarea atunci cînd ajunge într-o asemenea situație și anume să pretindă că habar n-are. Fac prinsoare cu tine pe oricît că exact asta are de gînd să facă.
Cu cît vorbea mai mult, cu atît Townsend devenea mai entuziast. Ochii albaștri îi străluceau și Charlie își recăpătase maniera veselă și jovială. Iradia o încredere încurajatoare.
— Dumnezeu mi-e martor că nu vreau să spun nimic dezagreabil despre el, dar cînd iei lucrurile la bani mărunți, un bacteriolog nu e cine știe ce. Eu am toate șansele să ajung secretar colonial cînd Simmons pleacă în țară, iar Walter are tot interesul să se aibă bine cu mine. Trebuie să se gîndească la pîinea lui, ca și ceilalți. Ai impresia că Ministerul Coloniilor o să miște ceva ca să-l ajute pe un individ care stîrnește scandal? Crede-mă, te rog, că soțul tău nu are decît de cîștigat dacă-și ține gura și n-are decît de pierdut dacă face gălăgie.
Kitty se agită, stînjenită. Știa cît de timid este Walter și putea să creadă că teama de o scenă violentă și spaima de scandal ar putea să aibă o influență asupra lui. Dar nu-i venea să creadă că l-ar putea influența gîndul la cine știe ce avantaje materiale. Poate că ea nu-l cunoștea prea bine pe Walter, dar Charlie nu-l cunoștea deloc.
— Nu ți-a trecut niciodată prin gînd că e nebun după mine?
Charlie nu răspunse, dar îi zîmbi cu ochii lui șmecheri. Ea îi cunoștea și-i îndrăgea expresia aceea fermecătoare.

— Ei, ce este? Știu că ești pe punctul de a spune ceva îngrozitor.

— Ei, draga mea, femeile au adeseori impresia că bărbații sînt mult mai înnebuniți după ele decît sînt în realitate.

Kitty rîse pentru prima oară. Încrederea lui era molipsitoare.

— Vai, ce monstruozități poți să spui!

— Îți atrag atenția că în ultima vreme nu ți-ai bătut prea tare capul cu soțul tău. Poate că nu mai e chiar așa de îndrăgostit de tine.

— În orice caz, n-o să mă amăgesc niciodată cu gîndul că *tu* ai fi nebun după mine, îi replică ea.

— Ei, vezi, aici greșești.

Ce plăcere era să-l audă spunînd asemenea vorbe! Știa și ea acest lucru, iar încrederea în pasiunea lui îi încălzea inima. În timp ce vorbea, Charlie se ridică din pat și veni să se așeze lîngă ea, pe cufărul de santal. O cuprinse cu brațul pe după talie.

— Încetează chiar acum să-ți mai chinuiești căpșorul ăsta prostuț, zise el. Te asigur că n-are de ce să-ți fie teamă. Sînt mai mult ca sigur că soțul tău o să se prefacă senin că habar n-are de nimic. Știi, lucrurile astea sînt îngrozitor de greu de dovedit. Spui că e îndrăgostit de tine. Poate că nu vrea să te piardă de tot. Jur că dacă ai fi soția mea, și eu aș accepta orice, numai să nu te pierd.

Kitty se rezemă de el. Trupul ei se topi moale și se pierdu în brațele lui. Dragostea pentru el era aproape un chin. Ultimele lui vorbe o izbiseră puternic. Poate că Walter o iubea cu atîta patimă, încît era gata să accepte orice umilință dacă îl mai lăsa s-o iubească măcar din cînd în cînd. Asta putea înțelege și ea, căci cam același sentiment îl avea și ea față de Charlie. Simți cum trupul îi e străbătut de un fior de mîndrie, combinat cu o ușoară senzație de dispreț față de bărbatul capabil de o dragoste atît de înrobitoare.

Cu un gest tandru, îl cuprinse pe Charlie pe după gît.

— Ești pur și simplu minunat! Cînd am venit aici, tremuram ca o frunză și tu ai făcut ca toate să se limpezească și să se liniștească.

El îi cuprinse fața în mîini și o sărută pe buze.

— Iubito!

— Vai, ce mîngîiere ești pentru mine! oftă ea.

— Sînt convins că nu e cazul să fii atît de speriată. Știi bine că voi fi întotdeauna alături de tine. N-am să te las eu baltă, mai ales dacă ești la ananghie.

Și ea își alungă temerile, dar preț de o clipă, în mod cu totul nerezonabil, regretă că i se zădărniciseră planurile de viitor. Acum, că toate pericolele trecuseră, aproape că și-ar fi dorit ca Walter să insiste asupra divorțului.

— Știam că mă pot bizui pe tine, îi spuse ea.

— Așa nădăjduiesc și eu.

— Dar oare n-ar trebui să te duci să iei masa?

— O, dă-o dracului de masă!

O trase mai aproape de el și femeia se simți înlănțuită în brațele lui. Gura lui i-o căută pe a ei.

— Vai, Charlie, trebuie să-mi dai drumul să plec!

— Niciodată!

Ea rîse ușurel, scoțînd un fel de chiot fericit, de iubire și triumf. Ochii lui erau încărcați de patimă. O ridică în picioare și, fără să-i dea drumul o clipă din brațe, ci ținînd-o strîns la piept, încuie ușa.

XXI

În tot cursul după-amiezii Kitty se gîndi la ce spusese Charlie despre Walter. În seara aceea ieșeau să cineze în oraș și cînd Walter se întoarse de la club, ea tocmai se îmbrăca. El îi bătu în ușă.

— Intră! îl invită ea, dar el îi spuse de după ușă:

— Mă duc să mă îmbrac imediat. Peste cît timp o să fii gata?

— Peste zece minute.

Walter nu zise nimic, ci se duse în camera lui. Glasul său avea același ton încordat pe care-l auzise la el și în seara anterioară. Dar acum ea se simțea destul de sigură pe sine. Izbuti să fie gata înaintea lui și cînd el coborî scările, ea își ocupase deja locul în mașină.

— Mă tem că te-am făcut să mă aștepți, zise el.

— O să supravieţuiesc totuşi, replică ea şi izbuti chiar să-i zîmbească.

În timp ce coborau dealul, ea făcu vreo două-trei remarce, dar el îi răspunse foarte sec. Kitty dădu din umeri. Începea să se cam enerveze. Dacă el ţinea neapărat să facă pe supăratul, n-avea decît. Ei nu-i păsa. Merseră în tăcere pînă ajunseră la destinaţie. Era un dineu cu foarte mulţi invitaţi. Erau chiar prea multe persoane şi prea multe feluri de mîncare. În timp ce sporovăia veselă cu vecinii ei, Kitty îl supraveghea din ochi şi pe Walter. Era palid ca moartea şi avea faţa extrem de tensionată.

— Soţul dumitale arată cam epuizat. Credeam că n-o să-l afecteze atît de tare căldura. A muncit mult în ultima vreme?

— Întotdeauna munceşte mult.

— Presupun că o să plecaţi în curînd.

— A, da, cred că o să plec în Japonia, ca şi anul trecut, răspunse Kitty. Doctorul mi-a spus că trebuie să mai ies din zăpuşeala asta dacă vreau să nu-mi distrug sănătatea.

Spre deosebire de obiceiul pe care-l avea ori de cîte ori luau parte la vreun dineu, Walter nu-i aruncă nici măcar accidental vreo privire zîmbitoare. Nici nu se uită la ea. Kitty observase încă de cînd coborîse scările, venind spre automobil, că soţul ei îi evita privirea şi la fel făcuse şi cînd, cu politeţea lui obişnuită, îi oferise mîna ca s-o ajute să coboare. Acum, în timp ce vorbea cu doamnele din dreapta şi din stînga lui, nu zîmbea, ci se uita la ele cu ochi fermi, fără să clipească. Şi, într-adevăr, ochii lui păreau enormi şi negri ca tăciunii în mijlocul feţei aceleia palide, acum atît de încordată şi de severă.

„Trebuie să fie un conviv extrem de agreabil", se gîndi Kitty ironică.

Ideea că acele biete doamne încearcă să facă puţină conversaţie cu masca lui sinistră o distra la culme.

Fireşte că el ştia adevărul; nu mai încăpea îndoială şi, mai mult decît atît, era şi furios pe ea. Dar de ce nu-i spusese nimic? Să fi fost oare pentru că, deşi turbat şi jignit, o iubea atît de mult, încît se temea

să nu-l părăsească ea, aşa cum spusese Charlie? Ideea o făcea să-l dispreţuiască puţin, dar fără răutate. La urma urmei, era soţul ei şi-i oferea casă şi masă. Atîta vreme cît o lăsa în pace şi-i îngăduia să facă ce voia ea, avea să se poarte cît mai drăguţ cu el. Pe de altă parte, poate că tăcerea lui se datora timidităţii lui morbide. Charlie intuise bine cînd spusese că nimeni nu avea mai multă oroare de scandal decît Walter. Nu ţinea niciodată discursuri dacă putea să le evite. O dată îi spusese că, fiind citat ca martor într-un proces în care trebuia să ofere informaţii în calitate de expert, nu dormise mai toată săptămîna. La el timiditatea era o adevărată boală.

Şi pe urmă mai era şi altceva. Toţi bărbaţii sînt foarte vanitoşi şi atîta vreme cît nimeni nu ştia ce s-a întîmplat, poate că şi Walter se va mulţumi să ignore totul. Pe urmă însă ea se întrebă dacă, întîmplător, Charlie n-avea cumva dreptate cînd sugerase că Walter îşi cunoaşte cel mai bine interesele. Charlie era omul cel mai popular din întreaga colonie şi în curînd avea să fie secretarul ei. Aşadar, îi putea fi de mare folos lui Walter. Pe de altă parte, acelaşi Charlie putea deveni foarte dezagreabil dacă Walter îl supăra. Inima lui Kitty tresălta cînd se gîndea la forţa şi hotărîrea iubitului ei. Se simţea atît de neputincioasă în braţele lui virile! Bărbaţii erau nişte animale ciudate. Ei nu i-ar fi trecut niciodată prin cap că Walter ar putea fi capabil de o asemenea josnicie şi totuşi nu putea să fie sigură... Poate că seriozitatea lui era doar o mască pentru o fire meschină şi răutăcioasă. Cu cît se gîndea mai mult la acest lucru, cu atît i se părea mai probabil ca Charlie să aibă dreptate, aşa că îşi întoarse privirea către soţul ei, dar fără nici un pic de milă.

Întîmplarea făcuse că tocmai atunci femeile din dreapta şi din stînga lui erau adîncite în conversaţii cu ceilalţi vecini şi el rămăsese singur. Stătea cu privirile aţintite drept înainte, fără să aibă habar măcar de petrecerea din jur, iar ochii îi erau încărcaţi de o tristeţe ucigătoare, care o şocă pe Kitty.

XXII

A doua zi, în timp ce moțăia după masă, o trezi o bătaie în ușă.

— Cine e? strigă ea țifnoasă.

Nu era deprinsă s-o deranjeze nimeni la ora asta.

— Eu sînt.

Recunoscu glasul soțului ei și se ridică în capul oaselor.

— Intră.

— Te-am trezit? întrebă el, intrînd.

— De fapt, da, răspunse ea pe tonul firesc pe care îl adoptase față de el în ultimele două zile.

— Vino, te rog, dincolo. Vreau să vorbesc ceva cu tine.

Inima îi bătu de să-i spargă pieptul.

— Bine, stai să îmi pun halatul.

Walter ieși. Kitty își puse papucii de casă și se înfășură într-un chimono. Se uită în oglindă: era foarte palidă, așa că se rujă puțin. Mai zăbovi o clipă în ușă, luîndu-și inima-n dinți pentru a înfrunta acea întrevedere, apoi se duse la el cu o expresie de îndrăzneală pe chip.

— Dar cum ai izbutit să scapi atît de devreme de la laborator? îl întrebă ea. Nu te-am văzut prea des acasă la ora asta.

— Nu vrei să iei loc?

Nici nu se uită la ea. Vorbi cu gravitate. Ea se bucură să facă ceea ce-i ceruse, cu atît mai mult cu cît parcă-i tremurau genunchii și, nemaiputînd să continue pe tonul acela frivol, tăcu. Se așeză și el și-și aprinse o țigară. Ochii îi umblau de colo pînă colo prin cameră. Parcă nu-i venea deloc ușor să înceapă discuția.

Deodată însă se întoarse direct spre ea și, pentru că pînă atunci îi evitase privirile, cînd se uită fix în ochii ei, o înspăimîntă atît de tare, încît Kitty abia izbuti să-și înăbușe un strigăt.

— Ai auzit vreodată de Mei Tan Fu? o întrebă el. În ultima vreme s-a vorbit mult prin ziare de această localitate.

Ea îl privi uimită. Șovăi.

— E locul acela unde a izbucnit holera? Parcă vorbea de el aseară domnul Arbuthnot.

— Da, e o epidemie. Mă tem că e cea mai gravă după ani și ani de zile. A fost acolo un medic misionar, dar a murit acum trei zile de holeră. Există și o mănăstire catolică franceză și, bineînțeles, un vameș. Toți ceilalți au plecat.

Avea și acum ochii ațintiți asupra ei, așa că nici ea nu-și putu pleca privirea în pămînt. Încercă să descifreze expresia de pe fața lui, dar era mai mult decît speriată și nu izbutea să discearnă decît o atenție stranie, ca de dulău de pază. Dar oare cum izbutea el să privească atît de fix? Nici măcar nu clipea.

— Măicuțele franțuzoaice fac tot ce pot. Au transformat orfelinatul într-un spital. Dar oamenii mor ca muștele. M-am oferit să mă duc să preiau conducerea operațiunilor.

— Tu?

Kitty tresări violent. Primul ei gînd a fost că dacă pleacă, o să fie liberă să se întîlnească în voie cu Charlie. Numai că gîndul o șocă și simți cum se înroșește. Dar oare de ce se uită la ea în felul ăsta? Kitty întoarse privirile stînjenită.

— E absolută nevoie? întrebă ea cu un tremur în glas.

— Nu e nici un doctor străin acolo.

— Dar tu nu ești doctor. Ești bacteriolog.

— Știi foarte bine că sînt doctor și, înainte de a mă specializa, am lucrat ca generalist într-un spital. Faptul că sînt în primul rînd bacteriolog este cu atît mai bun. O să am o ocazie admirabilă să-mi fac munca de cercetare.

Vorbea pe un ton aproape ușuratic și cînd se uită la el, Kitty fu surprinsă să-i citească în ochi o sclipire sardonică. Nu izbutea să-l înțeleagă.

— Dar n-o să fie îngrozitor de primejdios?
— Îngrozitor.
Zîmbea. Era o strîmbătură batjocoritoare. Kitty își sprijini fruntea în mîini. Sinucidere. Era pur și simplu sinucidere. Îngrozitor! Nici prin cap nu-i trecuse că el o să ia lucrurile în felul ăsta. Nu-i putea îngădui s-o facă. Era o cruzime. Nu era vina ei că nu-l iubea. Dar nu putea nici să îndure gîndul că el o să se omoare de dragul ei. Lacrimile începură să-i curgă șiroaie pe obraz.
— De ce plîngi? o întrebă el cu răceală în glas.
— Dar nu ești obligat să mergi, nu?
— Nu. Plec de bunăvoie.
— Vai, dar te rog, n-o face, Walter! Ar fi îngrozitor dacă s-ar întîmpla ceva rău! Dacă o să mori cumva?
Cu toate că fața lui rămase impasibilă, în ochi îi mai sclipi o dată zîmbetul acela ironic. Nu-i răspunse.
— Unde e localitatea asta? întrebă ea după o pauză.
— Mei Tan Fu? Pe un afluent al rîului de vest. Ar trebui să urcăm pe rîu cu barca și apoi să luăm lectica.
— De ce folosești pluralul?
— E vorba de tine și de mine.
Kitty întoarse fulgerător privirea către el. I se păru că nu l-a auzit bine. Dar acum zîmbetul din ochii lui se deplasase pînă la buze. Ochii săi negri erau ațintiți asupra ei.
— Adică te aștepți să vin și eu cu tine?
— Credeam că ți-ar face plăcere.
Kitty își pierdu răsuflarea. O străbătu un fior.
— Bine, dar nu poate fi un loc potrivit pentru o femeie! Misionarul și-a trimis încă de acum cîteva săptămîni nevasta și copiii de acolo și văd că a venit și reprezentantul guvernatorului, împreună cu nevastă-sa. Am întîlnit-o la un ceai. Acum îmi aduc aminte cum spunea că a plecat de undeva din pricina holerei.
— Sînt acolo cinci măicuțe franțuzoaice.
O cuprinse panica.

— Nu înțeleg ce vrei să spui! Ar fi o nebunie să mă duc acolo. Știi doar ce firavă sînt! Doctorul Hayward spunea că trebuie să plec din Ching Yan din pricina căldurii. N-aș putea să rezist la arșița de acolo. Și mai e și holera! Aș putea să-mi pierd mințile de spaimă! Înseamnă pur și simplu să cauți necazurile cu lumînarea. N-am nici un motiv să merg. Ar însemna să mor!
El nu-i răspunse. Kitty îl privi cu disperare și abia își putu stăpîni un țipăt. Fața lui căpătase un fel de paloare întunecată, care o îngrozi brusc. Citi în ea ura. Era oare posibil să-i dorească moartea? Răspunse singură la gîndul acesta înspăimîntător:
— Bine, dar e absurd! Dacă tu crezi că trebuie să te duci, te privește. Dar nu te poți aștepta s-o fac și eu. Nu pot suferi boala. O epidemie de holeră! Nici măcar n-am pretenția că aș fi foarte vitează și pot să-ți spun de la obraz că n-am destul curaj ca să înfrunt o asemenea primejdie. O să rămîn aici pînă va sosi momentul să plec în Japonia.
— Credeam că o să-ți facă plăcere să mă însoțești cînd pornesc într-o expediție primejdioasă.
Acum o lua pur și simplu peste picior. Iar ea era zăpăcită, înnebunită de spaimă. Nu știa prea bine dacă el vorbește serios sau doar încearcă s-o sperie.
— Nu cred că m-ar putea învinovăți cineva cu bun-simț fiindcă refuz să merg într-un loc primejdios, unde n-am ce căuta și unde n-aș putea fi în nici un fel de folos.
— Ai putea fi de foarte mare folos. Ai putea să mă înveselești și să-mi faci viața mai plăcută.
Ea păli și mai tare:
— Pur și simplu nu înțeleg ce spui.
— Credeam că nu ai nevoie decît de o inteligență mediocră ca să înțelegi asta.
— Nu vreau să merg, Walter! E o adevărată monstruozitate să-mi ceri așa ceva!
— Atunci nu mă duc nici eu. Introduc imediat acțiunea.

XXIII

Se holbă la el cu o privire goală. Ceea ce-i spusese Walter era atît de surprinzător, încît în prima clipă nici nu prinse înțelesul cuvintelor.

— Ce tot îndrugi acolo? întrebă ea, dar vocea i se frînse.

Pînă și ei aceste cuvinte îi sunară fals și văzu imediat expresia de dispreț pe care o produseseră pe fața severă a lui Walter.

— Am impresia că mă crezi mai prost decît sînt.

Nu prea știa ce să-i spună. Nu se putea hotărî dacă ar trebui să-și afirme cu indignare nevinovăția sau să izbucnească în reproșuri furioase. El păru că-i citește gîndurile.

— Am toate dovezile necesare.

Kitty începu să plîngă. Lacrimile îi șiroiau pe obraji fără ca ea să simtă vreo durere și nici nu încercă măcar să și le șteargă. Plînsul îi dădea puțin răgaz, ca să se reculeagă. Dar mintea îi era pustie. El o privea nepăsător și calmul lui o sperie. Dar curînd el își pierdu răbdarea.

— N-ai să rezolvi mare lucru cu plînsul, știi?

Glasul lui atît de rece și de aspru avu efectul de a-i stîrni indignarea. Acum femeia își recăpătă îndrăzneala.

— Nu-mi pasă! Presupun că n-ai nimic împotrivă dacă divorțez de tine. Pentru un bărbat nu înseamnă nimic.

— Dar îmi permit să te întreb de ce ar trebui să-mi provoc chiar și cea mai mică neplăcere din pricina ta?

— Pentru tine nu contează. Nu-ți cer prea mult dacă te rog să te porți ca un gentleman.

— Mă preocupă în prea mare măsură binele tău.

Acum ea se ridică în capul oaselor și-și șterse ochii.

— Ce naiba vrei să spui? îl întrebă.

— Townsend n-o să se însoare cu tine decît dacă va fi declarat complice la adulter și dacă procesul va fi atît de rușinos, încît nevastă-sa va fi silită să se despartă de el.

— Nu înțeleg ce vrei să spui! strigă ea.

— Înseamnă că ești tîmpită!

Rosti aceste vorbe cu atîta dispreț, încît o făcu să se îmbujoreze de furie. Și poate că furia ei era așa de mare pentru că nu-l auzise niciodată spunîndu-i altceva decît cele mai dulci, mai măgulitoare și mai încîntătoare cuvinte. Fusese deprinsă să-l vadă întotdeauna supus capriciilor ei.

— Dacă vrei să știi adevărul, atunci o să-l afli. Abia așteaptă să mă ia de nevastă. Dorothy Townsend este întru totul dispusă să divorțeze de el și ne vom căsători în clipa în care vom fi liberi.

— Ți-a spus-o el chiar cu cuvintele astea sau e doar impresia pe care ai avut-o din comportarea lui?

În ochii lui Walter strălucea un sarcasm amarnic. Kitty se simți puțin stînjenită. Nu mai era chiar atît de sigură că Charlie îi spusese exact acest lucru.

— Mi-a spus-o de o mie de ori.

— E o minciună, iar tu știi asta foarte bine.

— Mă iubește din toată inima. Mă iubește cu tot atîta patimă cum îl iubesc și eu pe el. Ai aflat și tu. N-am să neg nimic. De ce aș face-o? Sîntem amanți de un an și sînt mîndră de lucrul ăsta! Pentru mine el înseamnă totul pe lumea asta și mă bucur că în sfîrșit o știi și tu. Ne-am săturat pînă-n gît de ascunzișuri și de compromisuri și de toate celelalte. A fost o greșeală că m-am măritat cu tine și n-ar fi trebuit s-o fac niciodată. Am fost o proastă! N-am ținut niciodată la tine! N-am avut niciodată nimic în comun! Nu-mi plac oamenii care-ți plac ție și mă plictisesc lucrurile care te interesează pe tine. Slavă Domnului că s-a terminat!

El o urmărea cu privirea, dar fără să facă vreun gest și fără ca pe chip să i se miște vreun mușchi. O ascultă cu atenție și nici o modificare a expresiei lui nu arătă că lucrurile pe care i le spunea ea l-ar afecta într-un fel sau altul.

— Știi de ce te-ai măritat cu mine? Pentru că țineai să te căsătorești înaintea surorii tale, Doris.

Asta era adevărul, dar vestea că și el îl știe îi iscă un junghi prin inimă. În mod destul de ciudat, chiar și în această clipă de teamă și furie tot îi stîrnea compătimirea. Dar el zîmbi ușurel:

— Nu mi-am făcut nici un fel de iluzii în privința ta. Știam că ești proastă și frivolă și că n-ai absolut nimic în cap. Dar te iubeam. Știam că țelurile și idealurile tale sînt vulgare și banale, dar te iubeam. Știam că ești o ființă de calitatea a doua sau a treia, dar te iubeam. Îmi vine să și rîd cînd mă gîndesc ce eforturi făceam să mă amuz de lucrurile care te distrau pe tine și cu cîtă grijă îți ascundeam faptul că nu eram ignorant și vulgar și bîrfitor și prost. Știam cît de speriată ești de inteligență și am făcut tot ce-am putut ca să mă crezi la fel de prost ca și restul bărbaților pe care-i cunoșteai. Știam că nu faci decît o căsătorie de conveniență. Te iubeam atît de mult, încît nu-mi păsa. Din cîte văd, cînd sînt îndrăgostiți de cineva și dragostea nu le e împărtășită, majoritatea oamenilor simt că suferă. Se supără și se amărăsc. Dar eu n-am fost așa. Nu m-am așteptat niciodată să mă iubești. Nu vedeam nici un motiv pentru care ai fi făcut-o și nici eu nu mă consideram prea vrednic de iubire. Eram mulțumit că mi se îngăduie să te iubesc și eram în culmea fericirii în rarele momente cînd se întîmpla să mi se pară că ești încîntată de mine sau cînd observam în ochii tăi o licărire de afecțiune bonomă. Încercam să nu te plictisesc cu dragostea mea. Știam că nu-mi pot îngădui s-o fac și eram întotdeauna în alertă, ca să deslușesc primul semn că te-ar enerva afecțiunea mea. Ceea ce majoritatea soților așteaptă ca pe un drept al lor, eu eram gata să primesc ca pe o favoare.

Fiind deprinsă toată viața cu lingușelile și complimentele, Kitty nu mai auzise niciodată asemenea vorbe spuse de la obraz. În inima ei se stîrni o mînie oarbă, care îi alungă frica. Părea chiar că se înăbușă și simțea cum vinele de la tîmple i se umflă și-i zvîcnesc. Mîndria rănită o poate face pe o femeie mai răzbunătoare decît o leoaică atunci cînd i se fură puii. Falca lui Kitty, care fusese întotdeauna cam prea pătrată, ieși acum în evidență, dîndu-i o înfățișare hidoasă, de maimuță, iar ochii ei frumoși se înnegriră de răutate. Totuși se stăpîni și zise:

— Dacă un bărbat n-are ceea ce-i trebuie pentru a cîștiga dragostea unei femei, e vina lui, nu a ei.

— Evident.

Tonul lui batjocoritor o irită și mai tare. Simți că-l poate răni și mai rău păstrîndu-și calmul.

— Nu sînt nici prea cultivată și nici prea deșteaptă. Sînt doar o tînără absolut obișnuită. Îmi plac lucrurile care le plac și celorlalți oameni în mijlocul cărora am trăit toată viața. Mă dau în vînt după dans, îmi plac tenisul și teatrul și-mi plac bărbații care joacă jocuri și fac sport. E absolut adevărat că întotdeauna m-ai plictisit – și tu, și lucrurile care-ți plac ție. Pentru mine ele nu înseamnă nimic și nici nu vreau să însemne ceva. M-ai tîrît după tine prin galeriile alea interminabile din Veneția. M-aș fi distrat mult mai bine jucînd golf la Sandwich.

— Știu.

— Îmi pare rău că n-am corespuns așteptărilor tale. Din nefericire, întotdeauna te-am găsit respingător din punct de vedere fizic. Nu poți să mă ții de rău pentru asta.

— Nici nu te țin.

Kitty ar fi făcut față mai ușor situației dacă el ar fi tunat și-ar fi fulgerat. Ar fi fost în stare să înfrunte violența tot cu violență. Dar stăpînirea lui de sine era aproape inumană și acum îl ura cum nu-l urîse niciodată pînă atunci.

— Cred că nici măcar nu ești bărbat! De ce n-ai dat buzna în odaie cînd ai știut că sînt acolo cu Charlie? Ai fi putut cel puțin încerca să-l bați. Ți-a fost frică?

Dar în clipa în care rosti aceste vorbe, se îmbujoră, căci i se făcuse rușine. El nu-i răspunse, dar în ochii lui citi un dispreț de gheață. Pe buze îi flutură umbra unui surîs.

— Se prea poate să fiu prea mîndru ca să mă bat. Ca un personaj istoric.

Kitty, incapabilă să găsească vreun răspuns, înălță din umeri. Walter o mai țintui o clipă cu privirile lui fixe.

— Cred că am spus tot ce aveam de spus. Dacă refuzi să vii la Mei Tan Fu, introduc acțiunea.

— Dar de ce nu consimți să mă lași pe mine să divorțez?

În sfîrșit el o eliberă de povara privirilor ațintite asupra ei. Se lăsă pe speteaza scaunului și-și aprinse o țigară. O fumă pînă la capăt, fără să scoată o vorbă. Apoi, aruncînd chiștocul, întoarse către ea o față zîmbitoare. O privi din nou.

— Dacă doamna Townsend are bunătatea să-mi dea asigurări că va divorța de soțul ei, iar el va fi atît de amabil încît să-mi făgăduiască în scris că te ia de nevastă la o săptămînă după pronunțarea divorțului, o s-o fac.

În felul lui de a vorbi era ceva care o dezarmă. Dar demnitatea o împinse să accepte oferta lui cu un aer măreț.

— Ești foarte mărinimos, Walter.

Spre uimirea ei, el izbucni brusc într-un hohot de rîs zgomotos. Ea se înroși de furie pînă-n vîrful urechilor.

— De ce rîzi? Nu văd ce găsești de rîs aici!

— Iartă-mă, te rog! Probabil că am eu un simț al umorului mai ciudat.

Kitty îl privi încruntată. Ar fi vrut să-i poată spune ceva răutăcios, ceva care să-l rănească, dar nu-i veni în minte nici o replică. El se uită la ceas.

— Cred că ar trebui să te grăbești dacă vrei să-l mai prinzi pe Townsend la birou. Dacă te hotărăști să vii cu mine la Mei Tan Fu, ar trebui să pornim poimîine.

— Vrei să-i spun chiar azi?

— Așa se zice, că e mai bine să nu lași pe mîine ce poți face azi.

Lui Kitty inima începu să-i bată mai repede. Nu era neliniștită, ci simțea altceva, dar nu știa nici ea prea bine ce. Ar fi vrut să mai aibă puțin răgaz. Ar fi vrut să-l pregătească pe Charlie. Dar avea încredere

deplină în el, pentru că el o iubea la fel de mult cum îl iubea și ea. Pînă și gîndul că el n-ar saluta cu bucurie soluția aceasta disperată la care erau acum obligați i se părea o trădare. Se întoarse cu gravitate către Walter:

— Cred că nici nu știi ce este de fapt dragostea. Nu poți nici măcar să concepi cu cîtă disperare ne iubim, Charlie și cu mine. De fapt este singurul lucru care contează și toate sacrificiile pe care le cere dragostea noastră vor fi făcute la fel de ușor ca și cum ai sări peste o apă.

El se înclină ușor, dar nu spuse nimic, ci o urmări cu privirea cum se îndepărtează și iese din cameră cu pași măsurați.

XXIV

Kitty îi trimise lui Charlie un bilețel pe care scrise: „Te rog să mă primești. E urgent". Un tînăr chinez o rugă să aștepte și-i aduse răspunsul cum că domnul Townsend o va primi peste cinci minute. Era excesiv de agitată. Cînd se văzu în sfîrșit poftită în biroul lui, Charlie îi ieși în întîmpinare cu mîna întinsă, dar în clipa în care servitorul chinez închise ușa, lăsîndu-i singuri, renunță la afabilitatea oficială a manierelor.

— Ascultă, draga mea, zise el, zău că nu trebuie să vii aici în timpul orelor de serviciu. Am îngrozitor de multe treburi și nici nu vreau să le oferim oamenilor motive de bîrfă.

Ea îi aruncă o privire cu ochii ei frumoși și încercă să-i zîmbească, dar nu izbuti, căci parcă-i înțepeniseră buzele.

— N-aș fi venit dacă n-ar fi fost absolut necesar.

El îi zîmbi și o luă de braț.

— Ei, dacă tot ai venit, atunci așază-te puțin.

Era o încăpere lungă, îngustă și goală, cu tavanul înalt. Pereții erau zugrăviți în două nuanțe de *terra cotta*. Toată mobila era compusă dintr-un birou mare,

un scaun pivotant pentru Townsend și un fotoliu de piele pentru vizitatori. Kitty se simți intimidată cînd se așeză pe fotoliu. Charlie se puse la birou. Pînă atunci Kitty nu-l văzuse niciodată cu ochelari. Nici nu știa că poartă. Cînd observă că privirea ei e ațintită asupra lor, Townsend și-i scoase.

— Nu-i folosesc decît la citit, zise el.

Ei nu-i venea niciodată greu să plîngă și acum, fără să știe prea bine de ce, dădu drumul unui șuvoi de lacrimi. N-avusese cîtuși de puțin intenția să joace teatru. Era mai degrabă dorința instinctivă de a-i stîrni compătimirea. El o privi cu ochi goi.

— S-a întîmplat ceva? Ei, draga mea, te rog, nu mai plînge!

Ea își scoase batista și încercă să-și înăbușe suspinele. Townsend sună și, cînd veni servitorul, îl întîmpină la ușă:

— Dacă mă caută cineva, spune-i că am plecat.

— Am înțeles.

Băiatul închise ușa. Charlie se așeză pe brațul fotoliului și o cuprinse pe Kitty pe după umeri:

— Ei, Kitty dragă, spune-mi care-i problema.

— Walter vrea să divorțeze.

Simți cum apăsarea brațului lui pe umărul ei încetează, iar trupul bărbatului înțepenește. Urmă un moment de tăcere, după care Townsend se ridică de pe brațul fotoliului și se așeză pe scaunul lui.

— Ce vrei să spui?

Ea îi aruncă repede o privire, căci glasul lui Charlie sunase răgușit, și femeia remarcă acum o roșeață ciudată în obrajii lui.

— Am avut o discuție cu el. Am venit direct de acasă. Spunea că are toate dovezile necesare.

— Sper că nu te-ai dat de gol cu ceva! N-ai recunoscut nimic, nu?

Lui Kitty i se făcu inima cît un purice.

— Nu, răspunse ea.

— Ești absolut sigură? o întrebă el, privind-o cu asprime.

— Absolut, minți ea din nou.

Charlie se rezemă de speteaza scaunului și se uită cu ochii goi la harta Chinei, atîrnată pe peretele din

fața lui. Ea îl privi neliniștită. Era puțin deconcertată de felul în care primise el vestea. Se așteptase s-o ia în brațe și să-i spună că e recunoscător sorții, pentru că acum puteau fi de-a pururi împreună. Dar bineînțeles că bărbații au ciudățeniile lor. Kitty plîngea încetișor, nu pentru a-i stîrni compătimirea, ci pentru că i se părea lucrul cel mai firesc de făcut.

— În mare bucluc am intrat amîndoi! zise el în cele din urmă. Dar n-are rost să ne pierdem capul. Plînsul n-o să ne ajute cu nimic, știi bine.

Observînd iritarea din glasul lui, Kitty se șterse la ochi.

— Nu e vina mea, Charlie! Nu m-am putut stăpîni.

— Bineînțeles că nu. E doar ghinionul ăsta blestemat! Am fost la fel de vinovat ca și tine. Acum tot ce putem face este să vedem cum o să scăpăm din încurcătura asta. Presupun că nici tu nu ții să divorțezi, cum nu-mi doresc nici eu.

Kitty abia izbuti să-și înăbușe un strigăt de spaimă. Îi aruncă o privire cercetătoare. Nici măcar nu se gîndea la ea – asta era adevărul.

— Mă întreb ce fel de dovezi o fi avînd de fapt. Nu prea văd cum ar putea dovedi că eram împreună în camera aceea. În general, am fost la fel de precauți ca oricare alții. Sînt sigur că bătrînul de la magazinul de antichități n-o să ne dea de gol. Chiar dacă Walter ne-o fi văzut intrînd acolo, nimeni nu ne poate acuza că ne-am dus împreună la cumpărături.

Parcă vorbea mai mult cu el însuși decît cu ea.

— E destul de ușor să aduci acuzații, dar este al dracului de greu să le dovedești. Orice avocat îți poate spune acest lucru. Direcția pe care trebuie să mergem este să negăm totul și dacă ne amenință cu un proces, îi spunem să se ducă dracului și ne luptăm cu el în instanță.

— N-aș putea să mă prezint în fața tribunalului, Charlie.

— De ce nu? Mă tem că va trebui s-o faci. Domnul mi-e martor că nu vreau scandal, dar nici nu putem să stăm așa, cu mîinile-n sîn.

— Dar de ce ar trebui să contestăm acțiunea de divorț?

— Doamne, ce întrebare! Păi, la urma urmei, nu e vorba numai de tine. Sînt și eu implicat. Însă de fapt nu cred că ar trebui să ne temem de asta. O să izbutim noi să-l ducem cu zăhărelul pe bărbatul tău. Singurul lucru care mă preocupă este să găsim calea cea mai bună de a o face.

Se părea că i-a venit o idee, căci se întoarse către ea cu zîmbetul lui fermecător, iar tonul, care doar cu o clipă înainte fusese dur și practic, negustoresc, îi deveni misterios:

— Mă tem că ai fost îngrozitor de tulburată, biata mea fetiță! Mare păcat!

Se întinse și-i luă mîna într-a lui.

— Am intrat într-o încurcătură groaznică, dar o să scăpăm noi, doar nu e...

Charlie se opri și Kitty avu o bănuială: că el era gata-gata să spună că nu e prima dată cînd iese dintr-un asemenea bucluc. Apoi bărbatul reluă:

— Important e să ne păstrăm capul și calmul. Știi bine că nu am să te las niciodată la ananghie.

— Nu sînt speriată. Puțin îmi pasă de ce are Walter de gînd să facă.

El zîmbea și acum, dar Kitty avu impresia că zîmbetul îi era puțin forțat.

— Dacă lucrurile se strică rău, va trebui să-i spun guvernatorului. O să mă înjure de mama focului, dar e băiat bun și, oricum, are ceva experiență. O să rezolve el într-un fel situația. Nu i-ar fi nici lui de folos să se iște un scandal.

— Dar ce-ar putea face?

— Ar putea exercita niște presiuni asupra lui Walter. Dacă nu-l poate convinge cu ajutorul ambiției, îl poate manevra folosindu-se de sentimentul datoriei.

Kitty era înfiorată. Nu izbutea să-l facă să vadă realitatea disperată a situației. Aerul lui degajat o enerva. Îi părea rău că a venit să-i vorbească la birou. Ambianța de-acolo o intimida. I-ar fi fost mult mai ușor să spună ceea ce voia dacă ar fi stat în brațele lui și l-ar fi ținut de gît.

— Nu-l cunoști pe Walter, îi zise ea.

— Știu că nu există om care să nu poată fi cumpărat, cu un preț sau altul.

Kitty îl iubea din toată inima pe Charlie, dar răspunsul acesta o deconcertă, căci în gura unui om atît de inteligent suna a prostie.

— Am impresia că nu-ți dai seama cît de furios e Walter. Nu i-ai văzut mutra și nici privirea din ochi.

O clipă el nu răspunse, dar o privi cu un zîmbet ușor. Kitty știa ce gîndește. Walter era bacteriologul coloniei și deci avea un post minor. N-ar fi putut avea în nici un caz îndrăzneala sau neobrăzarea de a-i supăra pe înalții funcționari ai coloniei.

— N-are rost să te autoamăgești, Charlie, îi spuse ea cu seriozitate. Dacă Walter s-a hotărît să intenteze acțiunea de divorț, nimic din ceea ce ai putea spune tu sau oricine altcineva nu va avea nici cea mai mică influență asupra lui.

Fața lui Charlie se posomorî din nou și trăsăturile i se înăspriră.

— Adică ideea lui este să mă scoată complice la adulter?

— La început așa a fost. În cele din urmă am izbutit să-l determin să mă lase să introduc eu divorțul.

— Ei, mă rog, asta nu-i chiar atît de îngrozitor!

Charlie se destinse, iar Kitty citi în ochii lui un sentiment de ușurare.

— Asta chiar mi se pare o ieșire foarte bună, zise el. La urma urmei, măcar atît poate face și el ca bărbat. E singura decizie decentă.

— Dar ne pune o condiție.

Charlie îi aruncă o privire întrebătoare și păru să reflecteze.

— Bineînțeles că nu sînt foarte bogat, dar aș face orice îmi stă în puteri.

Kitty tăcu. Charlie spunea lucruri pe care ea nu s-ar fi așteptat niciodată să le audă de la el. Iar asta îi îngreuna sarcina. Crezuse c-o să-i poată spune totul dintr-o suflare, ghemuindu-se în brațele lui iubitoare și cu fața ascunsă la pieptul lui.

— E de acord să intentez eu divorțul dacă nevasta-ta îi dă asigurări că o să divorțeze și ea de tine.

— Şi altceva?

Kitty abia izbuti să-şi adune puterile şi să rostească:

— Şi... e foarte greu de spus, Charlie... sună îngrozitor... dacă o să-mi făgăduieşti să te însori cu mine la o săptămînă după ce hotărîrile de divorţ rămîn definitive.

XXV

O clipă Charlie tăcu, apoi îi luă din nou mîna şi i-o strînse uşurel:

— Ştii, dragostea mea, orice s-ar întîmpla, trebuie să ne ferim s-o băgăm pe Dorothy în povestea asta.

Kitty se uită la el cu o privire goală:

— Dar nu înţeleg! Cum putem s-o facem?

— Păi, nu putem să ne gîndim numai la noi. Ştii tu, dacă lăsăm celelalte lucruri la o parte, nu doresc nimic mai mult decît să mă însor cu tine. Dar e exclus. O cunosc pe Dorothy. Nimic n-ar putea s-o convingă să divorţeze de mine.

Kitty se sperie îngrozitor. O apucă din nou plînsul. Charlie se sculă şi se aşeză lîngă ea, cuprinzînd-o cu braţul pe după talie.

— Scumpa mea, încearcă să nu te tulburi prea tare. Trebuie să ne păstrăm calmul.

— Credeam că mă iubeşti...

— Bineînţeles că te iubesc, spuse el cu tandreţe. Acum cu siguranţă că nu poţi să ai nici cea mai mică îndoială în această privinţă.

— Dacă ea nu divorţează de tine, Walter te va declara complice la adulter.

Lui Charlie îi trebui multă vreme pînă să poată răspunde. Tonul lui a fost unul sec:

— Bineînţeles că asta mi-ar distruge cariera, dar mă tem că nici ţie nu ţi-ar face prea mult bine. Dacă lucrurile se strică de tot, va trebui să-i mărturisesc totul lui Dorothy. Evident, o să fie rănită şi nenorocită, dar o să mă ierte.

Apoi lui Charlie îi veni o idee:

— Nu sînt sigur dacă nu cumva soluţia cea mai bună n-ar fi să mărturisim oricum totul. Dacă Dorothy s-ar duce la soţul tău, cred că l-ar putea convinge să-şi ţină gura.

— Asta înseamnă că nu vrei să divorţeze de tine?

— Păi, trebuie să mă gîndesc şi la băieţi, nu? Şi fireşte că n-aş vrea s-o fac nefericită. Ne-am înţeles tot timpul. Ştii, mi-a fost întotdeauna o nevastă straşnic de bună.

— Atunci de ce ai spus că nu înseamnă nimic pentru tine?

— N-am spus niciodată aşa ceva. Am spus că n-o iubesc. Nu ne-am mai culcat împreună de ani de zile, decît aşa, din cînd în cînd, de pildă de Crăciun, în ziua dinaintea plecării ei în ţară sau în ziua întoarcerii. Nu e o femeie căreia să-i pese de lucruri dintr-astea. Dar am fost întotdeauna buni prieteni. Nu mă deranjează să-ţi spun că mă bizui pe ea mai mult decît pe oricine altcineva.

— Atunci nu ţi se pare că ar fi fost mai bine să mă laşi în pace?

I se părea ciudat şi ei că, aşa cuprinsă de spaimă cum era, de simţea că i se taie vocea, izbutea totuşi să vorbească atît de calm.

— Erai cea mai frumoasă femeie pe care o văzusem de ani şi ani de zile. M-am îndrăgostit pur şi simplu nebuneşte de tine! Nu poţi să mă ţii de rău pentru asta.

— Dar, la urma urmei, ai spus că n-o să mă laşi niciodată baltă.

— Păi, pentru numele lui Dumnezeu... nici nu te las baltă! Am intrat amîndoi într-un bucluc cumplit şi am să fac tot ce stă în puterea unui om ca să te scot din încurcătură.

— Totul, în afară de singurul lucru evident şi firesc.

Charlie se ridică şi reveni la scaunul lui.

— Draga mea, trebuie să fii rezonabilă, zise el. Ar fi mult mai bine să judecăm limpede situaţia. Nu vreau să-ţi rănesc sentimentele, dar trebuie neapărat să-ţi spun adevărul. Ţin mult la cariera mea. N-am

nici un motiv să nu ajung într-o bună zi guvernator. Și să fii guvernatorul unei colonii e o slujbă bună și lejeră. Dacă nu mușamalizăm povestea asta, n-o să mai am nici cea mai mică șansă. Poate n-aș fi obligat să renunț la post, dar o să am întotdeauna o pată neagră la dosar. Iar dacă va trebui să-mi părăsesc serviciul, atunci o să fiu silit să intru în afaceri în China, unde cunosc oamenii. Și într-un caz, și în celălalt singura mea șansă este ca Dorothy să rămînă alături de mine.

— Atunci era absolut nevoie să-mi spui că nu vrei nimic altceva pe lume decît pe mine și numai pe mine?

Colțurile gurii lui Charlie se lăsară în jos, dîndu-i o expresie posacă.

— Vai, draga mea, dar e absurd să iei absolut literal lucrurile pe care le spune un om îndrăgostit de tine!

— Deci tu nu credeai ce spui?

— Ba da, în momentul respectiv da.

— Și eu ce mă fac dacă Walter divorțează de mine?

— Dacă realmente n-avem cum să ieșim la liman, bineînțeles că n-o să ne apărăm. Nu avem nevoie de prea multă publicitate și în zilele noastre oamenii nu mai sînt așa de înguști la minte.

Kitty se gîndi pentru prima oară la maică-sa. O trecură fiorii. Se uită din nou la Townsend. Acum durerea ei avea în ea și o umbră de resentiment.

— Sînt sigură că n-o să-ți vină foarte greu să suporți neplăcerile prin care trebuie să trec și eu, aruncă ea.

— N-am impresia că o să facem mari progrese dacă ne spunem lucruri dezagreabile, răspunse el.

Kitty scoase un strigăt de disperare. Era îngrozitor să-l iubească atît de pătimaș și totuși să simtă atîta dușmănie față de el. Era imposibil ca el să înțeleagă ce mult înseamnă pentru ea.

— Ah, Charlie, dar nu știi cît de mult te iubesc?

— Dragostea mea, dar și eu te iubesc! Numai că nu trăim pe o insulă pustie și trebuie să rezolvăm cît mai bine situația asta în care ne-am trezit fără voia noastră. Trebuie neapărat să fii rezonabilă.

— Dar cum pot să fiu rezonabilă? Pentru mine dragostea noastră a fost totul, iar tu ești toată viața mea! Nu e prea plăcut să-mi dau seama că pentru tine am fost doar un episod dintr-o suită.

— Bineînțeles că n-ai fost un simplu episod. Dar, vezi tu, cînd îmi spui s-o pun pe nevastă-mea – de care sînt foarte atașat – să divorțeze de mine și să-mi distrug cariera însurîndu-mă cu tine, îmi ceri cam prea mult.

— Nu mai mult decît sînt gata să fac și eu pentru tine.

— Împrejurările sînt puțin diferite.

— Singura diferență este că tu nu mă iubești.

— Poți să fii îndrăgostit de o femeie fără să-ți dorești să petreci tot restul vieții cu ea.

Kitty îl fulgeră cu privirea, dar o cuprinse disperarea. Pe obraji îi șiroiră lacrimi mari.

— Ah, cîtă cruzime! Cum poți să fii atît de lipsit de inimă?

Începu să suspine isteric. El se uită îngrijorat către ușă.

— Draga mea, te rog, încearcă să te stăpînești.

— Tu nici nu știi cît de mult te iubesc! strigă ea. Nu pot trăi fără tine! Nu ți-e deloc milă de mine?

Nici nu mai era în stare să vorbească. Lacrimile i se dezlănțuiră.

— Nu vreau să fiu aspru și cerul mi-e martor că nu vreau nici să-ți rănesc sentimentele, dar trebuie să-ți spun adevărul.

— Înseamnă că-mi distrugi întreaga viață! De ce n-ai putut să mă lași în pace? Ce rău îți făcusem?

— Bineînțeles că, dacă-ți face bine, poți foarte bine să dai vina numai pe mine.

Kitty izbucni, cuprinsă brusc de un acces de furie:

— Presupun că eu m-am agățat de gîtul tău! Presupun că nu ți-am dat pace pînă n-ai cedat la rugămințile mele.

— N-am spus așa ceva. Dar cu siguranță că nu m-aș fi gîndit niciodată să-ți fac curte dacă nu mi-ai fi arătat foarte limpede că erai gata să accepți.

Ah, ce rușine! Știa că-i adevărat tot ce spune Charlie. El avea acum fața posacă și chinuită de griji,

dar gesturile îi erau stînjenite. Din cînd în cînd îi mai arunca o privire exasperată.

— Bărbatul tău n-o să te ierte? întrebă el după o vreme.

— Nu i-am cerut să mă ierte.

Instinctiv, el își încleștă pumnii. Kitty îl vedea cum scrîșnește din dinți, ca să înăbușe exclamația de furie care-i venise pe buze.

— De ce nu te duci la el să-i cerșești îndurare? Dacă e îndrăgostit de tine, așa cum spui, sînt sigur că o să te ierte.

— Vai, ce puțin îl cunoști!

XXVI

Kitty își șterse lacrimile și încercă să se adune.

— Charlie, dacă mă părăsești, mor!

Fusese adusă acum în situația de a-i cerși compătimirea. Ar fi trebuit să-i spună lucrul ăsta din capul locului. Cînd avea să afle alternativa îngrozitoare care-i stătea în față, generozitatea lui, simțul dreptății, cavalerismul lui bărbătesc ar fi fost stîrnite cu atîta vehemență, încît nu s-ar mai fi putut gîndi decît la primejdia ce o amenința pe ea. Ah, cît de pătimaș ar fi dorit să-i simtă brațele iubite și protectoare în jurul trupului!

— Walter vrea să mă ducă la Mei Tan Fu.

— Vai de mine, dar ăsta e locul unde a izbucnit holera! Au cea mai îngrozitoare epidemie din ultimii cincizeci de ani! Nu e un loc în care să meargă o femeie! Nu trebuie să te duci acolo!

— Dacă mă lași baltă, n-am încotro.

— Ce vrei să spui? Nu înțeleg.

— Walter îi ia locul medicului misionar care a murit. Vrea să-l însoțesc.

— Cînd?

— Acum, imediat.

Townsend își împinse scaunul în spate și se uită nedumerit la ea.

— S-ar putea să fiu eu cretin, dar nu înțeleg absolut nimic din ce spui. Dacă vrea să te duci cu el acolo, cum rămîne cu divorțul?

— Mi-a lăsat posibilitatea să aleg. Ori merg la Mei Tan Fu, ori introduce acțiunea de divorț.

— Aha, înțeleg!

Tonul lui Townsend se schimbă ușor, dar evident.

— Mi se pare destul de corect din partea lui, nu?

— Corect?

— Păi, face un gest foarte frumos că se duce acolo. Nu e genul de lucruri pe care mi-ar plăcea să le fac. Bineînțeles că la întoarcere o să capete o decorație.

— Bine, dar eu, Charlie? strigă ea, cu glasul chinuit de spaimă.

— Ei, eu cred că, dată fiind situația de față, dacă el vrea să mergi acolo, nu prea văd cum l-ai putea refuza.

— Bine, dar asta-i moarte curată! Nu încape nici o îndoială în privința asta.

— Ei, dă-o dracului! Asta-i o exagerare! Nu te-ar lua cu el dacă ar crede așa ceva! Nu riști mai mult decît o face el. De fapt nici nu e un risc prea mare dacă ai grijă de tine. Eram aici cînd s-a stîrnit o epidemie de holeră și nu mi s-a clintit nici un fir de păr din cap. Important e să nu mănînci nimic nefiert sau nefript, să nu consumi fructe crude ori salată sau alte chestii dintr-astea și să ai grijă să fierbi bine apa de băut.

Pe măsură ce vorbea, Charlie căpăta tot mai multă încredere în el și se exprima tot mai fluent. Era mai puțin posomorît și mult mai alert. Acum avea un aer aproape degajat.

— La urma urmei, asta e slujba lui, zise el. Îl interesează gîngăniile. Dacă stai să te gîndești, e o șansă unică pentru el.

— Dar cu mine cum rămîne, Charlie? repetă Kitty, de data asta nu atît îngrijorată, cît consternată.

— Păi, pe om îl poți înțelege cel mai ușor dacă te pui în locul lui. Din punctul lui de vedere, ai fost un fel de copil obraznic și acum vrea să te ferească din calea ispitei. Întotdeauna m-am gîndit că n-o să divorțeze niciodată de tine, că nu pare genul ăla de

om. Dar ți-a făcut o propunere pe care el o socotește foarte generoasă, iar tu l-ai scos din sărite respingînd-o. Nu vreau să te acuz cumva, dar spre binele nostru, al tuturor, cred că ar trebui să o iei cît de cît în considerație.

— Bine, dar nu vezi că din asta o să mi se tragă moartea? Nu înțelegi că mă ia acolo pentru că știe bine că o să mor?

— Vai, draga mea, nu vorbi așa! Sîntem într-o situație al dracului de încurcată și zău că nu e momentul să fim melodramatici!

— Tu te-ai hotărît că nu vrei să înțelegi, spuse Kitty și, Doamne, ce durere și ce spaimă îi cuprinseră inima!

Îi venea pur și simplu să țipe. Reluă:

— Dar nu mă poți trimite la moarte sigură. Dacă nu simți pentru mine nici dragoste, nici milă, ar trebui să ai măcar simțămintele normale ale oricărui om.

— Mi se pare că mă cam nedreptățești exprimîndu-te astfel. Din cîte îmi pot da eu seama, soțul tău este foarte generos. E dispus să te ierte dacă și tu îi îngădui s-o facă. Vrea să te îndepărteze de aici și i s-a oferit ocazia să te ducă într-un loc unde cel puțin cîteva luni o să fii ferită de ispite. Departe de mine gîndul de a susține că Mei Tan Fu e o stațiune balneară – nici un oraș chinezesc nu e așa ceva –, dar nu văd nici un motiv ca să te înfurii pentru atîta lucru. De fapt furia ar fi soluția cea mai proastă pe care ai putea-o alege. Cred că în cazul unei epidemii la fel de mulți oameni mor pur și simplu de spaimă ca și cei care mor fiindcă se molipsesc.

— Bine, dar acum sînt speriată. Cînd mi-a vorbit Walter de asta, era să leșin.

— În primul moment cred și eu că a fost un șoc, dar dacă stai să judeci în liniște chestiunea, o să vezi că nu e chiar așa. O să fie o experiență cum la foarte puțini oameni le e dat să trăiască.

— Bine, dar eu credeam... credeam...

Kitty începu să se legene înainte și înapoi, pradă unor chinuri groaznice. Townsend nu mai scoase o

vorbă și fața lui se întunecă din nou, luînd acea expresie posacă pe care ea nu i-o văzuse deloc pînă de curînd. Femeia nu mai plîngea. N-avea lacrimi în ochi, era calmă, iar glasul îi suna destul de ferm, deși slab:

— Deci tu ai vrea să mă duc?

— Parcă nu prea ai de ales, nu?

— Chiar așa?

— N-aș fi corect dacă nu ți-aș spune că, în cazul în care soțul tău ar intenta divorțul și l-ar obține, n-aș avea posibilitatea să mă însor cu tine.

Lui Kitty i se păru că trecuse un secol pînă cînd izbuti să răspundă. Mai întîi se ridică încet în picioare.

— Nu cred că soțului meu i-a trecut măcar prin cap să divorțeze.

— Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, de ce mi-ai băgat frica în oase? întrebă Townsend.

Ea îl privi cu răceală:

— A știut din capul locului că n-o să mă susții.

Apoi tăcu. Încet de tot, ca atunci cînd înveți o limbă străină și citești o pagină din care la început nu înțelegi nimic, pînă cînd un cuvînt sau o propoziție îți oferă un fir conducător și deodată un fel de bănuială legată de sensul textului îți luminează mintea încîlcită și chinuită, izbuti să deslușească treptat-treptat cum lucrase mintea lui Walter. Era ca un fel de peisaj întunecat și amenințător, văzut la lumina unui fulger și ascuns din nou peste o clipă de bezna nopții. Se cutremură, îngrozită de ceea ce văzuse.

— A lansat amenințarea aceea numai pentru că știa că tu, Charlie, o să te faci mic, mic, mic de frică auzind-o. E ciudat cît de exact te-a putut cîntări. Și – tipic pentru el – m-a lăsat pradă unei deziluzii atît de crunte.

Charlie se uită la foaia de sugativă din fața lui. Se încruntă puțin și gura îi înțepeni în expresia aceea posomorîtă. Dar nu răspunse nimic.

— A știut că ești încrezut, laș și carierist. A ținut morțiș să mă facă să te văd cu ochii mei exact așa cum ești. A știut din capul locului că o să fugi ca un iepure speriat la apropierea primejdiei. A știut cît de tare m-am lăsat amăgită, crezînd că ești îndrăgostit

de mine, pentru că el știa prea bine că ești incapabil să iubești pe altcineva în afară de tine însuți. A știut că ești în stare să mă jertfești fără cea mai mică remușcare doar ca să-ți salvezi propria piele.

— Dacă ticăloșiile pe care mi le spui îți oferă într-adevăr vreo satisfacție, bănuiesc că n-am nici un drept să mă plîng. Femeile sînt întotdeauna nedrepte și îndeobște izbutesc să-l facă pe bărbat să se simtă vinovat. Dar mai sînt și argumente contrare.

Ea nici nu-i băgă în seamă întreruperea. Continuă:

— Și acum știu și eu tot ce a știut el. Știu că ești dur și neîndurător, știu că ești egoist și nici nu găsesc cuvinte ca să-ți spun cît de egoist ești, mai știu că n-ai curaj nici cît un iepure, știu că ești un mincinos și un farsor, știu că ești vrednic de cel mai mare dispreț... Dar partea tragică a poveștii (aici se opri, cu fața contorsionată de durere)... partea tragică a întregii povești este că, în pofida acestor lucruri, te iubesc din toată inima!

— Kitty!

Din gura ei ieși un rîs amar. Îi rostise numele cu glasul acela amplu și cald, gata să topească inimi, pe tonul acela pe care-l folosea cu atîta ușurință și care de fapt însemna atît de puțin.

— Prostule! îi spuse ea în cele din urmă.

El tresări și se dădu înapoi, roșind brusc, vădit ofensat. Nu izbutea s-o înțeleagă. Ea îl privi cu un mic licăr de amuzament.

— Începi să mă antipatizezi, nu? Mă rog, n-ai decît. Acum pentru mine nu mai contează cîtuși de puțin.

Începu să-și pună mănușile.

— Ce ai de gînd să faci? o întrebă el.

— A, nu te teme, că ție n-o să ți se întîmple nimic rău! Ești în deplină siguranță.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Kitty, nu vorbi așa! îi răspunse el și glasul său profund vibră de îngrijorare. Trebuie să știi că tot ce te privește pe tine mă privește și pe mine. O să fiu cumplit de îngrijorat și de-abia aștept să aflu ce se întîmplă. Ce ai de gînd să-i spui soțului tău?

— Am de gînd să-i spun că sînt gata să-l însoțesc la Mei Tan Fu.

— Poate că dacă accepți, n-o să mai insiste.

Charlie nu reuși să priceapă de ce Kitty îi aruncă o privire atît de stranie cînd el rosti aceste vorbe.

— De fapt nu ești chiar speriată, nu?

— Nu. Mi-ai inspirat curaj. O excursie în miezul unei epidemii de holeră va fi o experiență unică pentru mine și dacă de-aici o să mi se tragă moartea... mă rog, o să mor și gata.

— Am încercat să fiu cît mai blînd cu tine.

Femeia își ridică iar privirile spre el. Ochii i se umplură încă o dată de lacrimi, iar inima o apăsă greu, dureros. Simți un impuls aproape irezistibil să se arunce la pieptul lui și să-și lipească buzele de gura lui. Dar n-avea nici un rost.

— Dacă vrei să știi, îi spuse ea, încercînd să-și păstreze tonul calm din voce, plec cu moartea și cu spaima în suflet. Nu știu ce-o fi ascunzînd Walter în mintea lui întunecată și întortocheată, dar mă cutremur de groază. Cred că moartea ar putea fi cu adevărat o eliberare.

Simți că nu-și mai poate păstra nici o clipă în plus stăpînirea de sine. Se repezi la ușă și ieși înainte ca el să fi avut timp să se ridice de pe scaun. Townsend scoase un lung oftat de ușurare. Simți că trebuie să bea imediat un coniac cu sifon.

XXVII

Cînd se întoarse, Kitty îl găsi pe Walter acasă. Ar fi vrut să se ducă direct în camera ei, dar el tocmai era jos, în hol, și-i dădea instrucțiuni unuia dintre servitori. Kitty era atît de nenorocită, încît primi cu bucurie umilința la care trebuia să se supună. Se opri și-l înfruntă.

— Vin cu tine în locul ăla.

— Bravo!

— Cînd vrei să fiu gata?

— Mîine seară.

Nici nu știa ce spirit de bravură ostentativă o stăpînea. Indiferența lui parcă o urzica. Spuse un lucru care o uimi chiar și pe ea:

— Presupun că nu e nevoie să-mi iau decît niște lucrușoare de vară și un giulgiu, nu?

Urmări reacția de pe fața lui și văzu că frivolitatea tonului ei îl supărase.

— Am instruit-o deja pe *amah* și știe de ce lucruri o să ai nevoie.

Kitty dădu din cap și se duse în camera ei. Era palidă ca moartea.

XXVIII

În sfîrșit se apropiau de destinație. De cîteva zile erau transportați cu lecticile pe o potecă îngustă, printre lanuri nesfîrșite de orez. Porneau în zori și călătoreau pînă cînd arșița zilei îi silea să se adăpostească la vreun han de lîngă drum, iar apoi mergeau mai departe pînă cînd ajungeau în orașul unde aranjaseră să-și petreacă noaptea. Lectica lui Kitty conducea alaiul, iar Walter o urma. Apoi, într-un șir lung, veneau culii care transportau așternutul, proviziile și echipamentul. Kitty străbătea peisajul fără să-l vadă. În tot cursul orelor acelora lungi, în care tăcerea era întreruptă doar cînd și cînd de cîte o observație ocazională făcută de vreunul din căruțași sau de o frîntură de cîntec care suna straniu acolo, ea răsucise pe toate fețele în mintea ei chinuită amănuntele acelei scene sfîșietoare din biroul lui Charlie. Amintindu-și ce i-a spus el și ce i-a zis ea, pur și simplu se sperie văzînd pe ce făgaș arid și materialist se desfășurase conversația lor. Nu-i spusese lui Charlie ce-și propusese să-i spună și nu-i vorbise pe tonul plănuit. Dacă ar fi izbutit să-l facă să vadă dragostea ei nețărmurită, patima din inima ei, situația ei deznădăjduită, el n-ar fi putut să se dovedească atît de inuman încît s-o lase pradă sorții. Dar îl luase pe nepregătite. Nu-i venea nici acum să creadă că el îi spusese, mai limpede decît prin vorbe, că nu-i pasă de ea. De aceea nici nu plînsese prea mult – atît de uluită fusese. Dar de atunci plîngea, plîngea mereu.

Noaptea, pe la hanuri, în timp ce împărțea cu soțul ei cea mai bună cameră de oaspeți și era conștientă că Walter, întins pe patul lui de campanie, doar la un metru de ea, stă cu ochii deschiși, Kitty își înfigea dinții în pernă ca să nu lase să-i scape nici un sunet. În schimb ziua, ocrotită de perdeluțele de la lectică, își dădea drumul. O chinuia o durere atît de cumplită, încît ar fi fost în stare să urle cît o țineau plămînii. Nu cunoscuse pînă atunci nici o persoană care să sufere atît de mult și se întreba cu disperare cu ce a greșit ea ca să merite o asemenea soartă. Nu-și dădea seama de ce n-o iubește Charlie. Presupuse că era vina ei, deși ea își dăduse osteneala să-l facă s-o iubească. Se înțeleseseră întotdeauna atît de bine, rîseseră tot timpul cît au fost împreună și nu erau numai amanți, ci și buni prieteni. Pur și simplu nu putea înțelege și era distrusă. Își spunea că-l urăște și-l disprețuiește, dar habar n-avea cum o să poată trăi dacă n-o să-l mai vadă niciodată. Dacă Walter o ducea la Mei Tan Fu ca pedeapsă, se făcea singur de rîs, căci ce-i mai păsa ei de ce o să i se întîmple? Nu mai avea pentru ce să trăiască. Era groaznic să o sfîrșești cu viața la numai douăzeci și șapte de ani.

XXIX

Pe vasul care-i ducea în sus, pe rîul de vest, Walter citea tot timpul, dar la masă se străduia să încropească un fel de conversație. Îi vorbea despre lucruri indiferente, ca și cum ar fi fost o străină cu care s-a întîmplat să călătorească împreună – din politețe, își închipui Kitty, sau pentru că în felul acesta putea marca mai bine prăpastia care-i despărțea.

Într-o străfulgerare de perspicacitate, îi spusese lui Charlie că Walter a trimis-o la el cu amenințarea

divorțului ca alternativă la ideea de a-l însoți în orașul lovit de molimă, ca să vadă cu ochii ei cît de nepăsător, laș și egoist e iubitul ei. Așa și era. Trucul lui Walter se potrivea perfect cu umorul lui sardonic. El știuse exact ce-o să se întîmple, drept pentru care o și instruise pe *amah* încă înainte de a se întoarce Kitty acasă. În ochii lui femeia deslușise un dispreț care părea să-i cuprindă deopotrivă pe ea și pe amantul ei. Poate-și spunea în sinea lui că dacă ar fi fost în locul lui Townsend, nimic de pe lumea asta nu l-ar fi putut împiedica să facă orice jertfă pentru a-i satisface iubitei lui cel mai mic capriciu. Iar ea știa că și asta e adevărat. Dar atunci, cînd i se deschiseseră în sfîrșit ochii, cum o mai putea el sili să facă un lucru atît de primejdios, care (după cum el știa prea bine) o speria atît de tare? La început crezuse că nu face altceva decît să se joace cu ea și pînă cînd nu părăsiră rîul și nu se urcară în lectici pentru a străbate ținutul, ea tot mai crezuse că o să-i spună, cu rîsul acela scurt al lui, că nu e cazul să-l mai însoțească. Dar ea habar n-avea ce se petrece de fapt în mintea lui. Era imposibil să-i dorească într-adevăr moartea. Doar o iubise cu atîta disperare! Acum știa și ea ce înseamnă dragostea și-i veniră în minte mii de semne ale adorației lui. Așa cum suna expresia aceea franțuzească, pentru el ea era cea care făcea ca vremea să fie frumoasă ori urîtă. Era imposibil să n-o mai iubească. Adică puteai înceta să iubești pe cineva pentru că s-a purtat urît cu tine? Nu-l făcuse să sufere așa cum o făcuse Charlie pe ea și totuși, dacă Charlie i-ar fi făcut cel mai mic semn, în pofida tuturor lucrurilor și chiar a faptului că acum îl cunoștea cu adevărat, era în stare să renunțe la tot ce-i putea oferi lumea ca să se arunce în brațele lui. Chiar dacă o jertfise și nu-i păsa de ea, chiar dacă era împietrit și crud, ea tot îl iubea.

La început i se păru că era suficient să aștepte momentul potrivit și, mai devreme sau mai tîrziu, Walter avea s-o ierte. Mizase prea mult pe puterea ei asupra lui ca să poată crede acum că și-a pierdut-o definitiv. Dragostea nu poate fi stinsă nici măcar de un fluviu. Era slab dacă o iubea, dar ea simțea că

trebuie s-o iubească. Dar acum nu mai era chiar atît de sigură. Seara, cînd el ședea și citea pe scaunul țeapăn de la han, la lumina unui felinar de vînt, îi putea cerceta în liniște chipul. Ea se lungea pe salteaua întinsă pe jos și stătea în umbră. Trăsăturile acelea drepte și regulate îi dădeau lui Walter o înfățișare cum nu se poate mai severă. Nici nu-ți venea să crezi că era posibil ca din cînd în cînd să fie îmblînzite de un zîmbet atît de dulce. Era capabil să citească la fel de calm ca și cum ea ar fi fost la celălalt capăt al lumii. Îl vedea întorcînd paginile și-i urmărea ochii mișcîndu-se regulat, parcurgînd ritmic fiecare rînd. Nici nu se gîndea la ea. Iar după ce se punea masa și li se aducea mîncarea, lăsa la o parte lectura și-i arunca o privire (fără să știe cum lumina ce-i cădea pe chip îi scotea în evidență expresia), iar atunci ea se speria, deoarece citea în ochii lui un dezgust fizic. Da, asta o înspăimînta. Era oare cu putință să-l fi părăsit cu totul dragostea pentru ea? Se putea oare să-i fi pus într-adevăr la cale moartea? Era absurd. Ar fi fost gestul unui dement. Acel mic fior care o străbătea cînd în mintea ei se înfiripa gîndul că poate Walter nu e chiar zdravăn la cap era destul de straniu.

XXX

Brusc, hamalii care-i duceau lectica, pînă acum atît de tăcuți, începură să vocifereze, iar unul dintre ei se întoarse, îi spuse niște vorbe pe care ea nu le înțelese și, gesticulînd, încercă să-i atragă atenția. Kitty se uită în direcția indicată și acolo, în vîrful unui deal, văzu o arcadă. Între timp aflase că este un monument ridicat în amintirea unui cărturar înzestrat sau a unei văduve virtuoase, căci de cînd părăsiseră vasul de pe rîu, trecuseră prin dreptul mai multor asemenea construcții. Dar acest monument, cu silueta proiectată pe soarele în asfințit, era mai uimitor și mai frumos decît toate cele pe care le văzuse

pînă atunci. Și totuși, fără să știe prea bine de ce, o neliniștea. Avea o semnificație pe care o simțea, dar nu izbutea s-o exprime în cuvinte. Era oare o amenințare pe care o deslușea vag sau un semn de bătaie de joc? Trecu prin dreptul unui crîng de bambuși care se aplecau ciudat asupra potecii, ca și cum ar fi vrut s-o oprească din drum. Deși în seara aceea de vară nu se simțea nici măcar o adiere de vînt, frunzele lor înguste și verzi fremătau înfiorate. Îi dădură senzația că e cineva ascuns printre ele și o privește cum trece pe acolo. Acum ajunseră la poalele dealului și lanurile de orez se sfîrșiră. Cărăușii începură să urce cu pas legănat. Colina era acoperită de numeroase movilițe verzi, strînse una în alta, așa că terenul părea ondulat, ca nisipul mării după reflux. Și acest lucru îl știa, căci trecuseră printr-un asemenea loc ori de cîte ori se apropiau de un oraș mai populat și apoi îl părăseau. Era cimitirul. Acum înțelegea de ce hamalii îi atrăseseră atenția asupra arcadei aflate pe creasta dealului: ajunseseră la capătul călătoriei.

Trecură pe sub arcadă și purtătorii lecticii se opriră ca să-și mute prăjinile de pe un umăr pe altul. Unul dintre ei își șterse cu o cîrpă murdară fața brobonită de sudoare. Poteca cobora în spirală. De o parte și de alta a ei se vedeau niște colibe amărîte. Acum se lăsa înserarea. Dar purtătorii lecticii izbucniră deodată într-o discuție agitată și, cu un salt care o zgîlții, se înșirară pe lîngă un zid, aproape lipindu-se de el. Peste o clipă află ce i-a speriat, căci în timp ce stăteau acolo și pălăvrăgeau, pe lîngă ei trecură patru țărani, tăcuți și cu pași repezi, purtînd un sicriu nou, nici măcar vopsit. Lemnul proaspăt tăiat al acestuia strălucea alb în întunericul care se revărsa. Kitty simți cum inima îi bate înspăimîntată, gata să-i spargă pieptul. Coșciugul trecu, însă purtătorii lecticii rămaseră înțepeniți, de parcă nu-și mai puteau lua inima-n dinți să meargă mai departe. Dar din spate răsună un strigăt și o porniră. Numai că încetară să mai vorbească.

Mai merseră cîteva minute și apoi o cotiră brusc, intrînd într-o curte cu poarta deschisă. Lăsară jos lectica. Ajunseseră.

XXXI

Era un bungalow. Kitty intră în camera de zi. Se așeză, iar culii veniră unul după altul să aducă înăuntru poverile. În curte, Walter dădea instrucțiuni unde să așeze cutare sau cutare lucru. Kitty era frîntă de oboseală. Se miră cînd auzi un glas necunoscut întrebînd:

— Pot să intru?

Întîi se îmbujoră, apoi se făcu palidă la față. Era extenuată și nu-și putea aduna puterile pentru a face cunoștință cu un necunoscut. Din întuneric – căci încăperea aceea cu tavan scund era luminată doar de o lampă cu abajur – se ivi un bărbat. Îi întinse mîna.

— Mă numesc Waddington. Sînt agent vamal.

— Aha, de la vamă! Știu. Am auzit că sînteți aici.

În lumina aceea slabă nu putea vedea decît că are în față un omuleț subțirel, cam de înălțimea ei, cu o chelie mare și o fețișoară mică, fără barbă ori mustață.

— Locuiesc la poalele dealului, dar pentru că ați venit pe partea asta, n-ați avut cum să-mi vedeți casa. M-am gîndit că o să fiți prea istoviți ca să veniți să cinați la mine, așa că v-am comandat masa aici și m-am invitat și pe mine.

— Sînt încîntată.

— O să constatați că bucătarul nu e rău deloc. Am păstrat pentru dumneavoastră servitorii lui Watson.

— Watson era misionarul de aici?

— Da. Un băiat tare drăguț. Dacă vreți, mîine vă arăt mormîntul lui.

— Vai, ce amabil sînteți! zîmbi Kitty.

În clipa aceea intră Walter. Waddington i se prezentase înainte de a veni înăuntru s-o vadă pe Kitty, iar acum spuse:

— Tocmai i-am dat consoartei dumitale vestea că o să cinez cu voi. De cînd a murit Watson, n-am prea avut cu cine să fac conversație, în afara măicuțelor,

numai că eu mă exprim greu în franţuzeşte. Şi pe urmă cu ele nu poţi aborda decît un număr foarte limitat de subiecte.

— Tocmai i-am spus băiatului să aducă nişte băutură, zise Walter.

Servitorul aduse whisky cu sifon şi Kitty observă că Waddington îşi turnă fără sfială. Felul lui de a vorbi şi rîsul degajat îi sugeraseră încă de la intrare că e puţin băut.

— Noroc şi sănătate! zise el, apoi, întorcîndu-se către Walter: Dom'le, aici o să ai mult de furcă. Mor ăştia ca muştele. Magistratul şi-a pierdut capul de tot, iar colonelul Yu, ofiţerul care comandă trupele, nici nu ştie ce să mai facă pentru a împiedica jafurile. Dacă nu se întîmplă ceva curînd, or să ne omoare pe toţi în paturile noastre. Am încercat să le conving pe măicuţe să plece, dar bineînţeles că au refuzat. Toate vor să fie mucenice, lua-le-ar dracu'!

Vorbea cu prea multă uşurinţă şi în glasul lui răsuna un fel de rîs de strigoi, care te făcea să zîmbeşti fără voia ta cînd îl ascultai.

— Dar dumneata de ce n-ai plecat? întrebă Walter.

— Păi, mi-am pierdut jumătate din personal, iar cealaltă jumătate e gata să moară din clipă în clipă. Trebuie să rămînă cineva care să menţină lucrurile în ordine.

— Ai fost inoculat?

— Da, m-a injectat Watson. Dar s-a inoculat şi pe el şi văd că asta nu l-a ajutat prea mult, bietul om.

Se întoarse către Kitty şi feţişoara lui caraghioasă se încreţi toată într-un zîmbet vesel:

— Cred că nu sînt riscuri prea mari dacă vă luaţi măsurile de precauţie corespunzătoare. Aveţi grijă să fierbeţi laptele şi apa şi să nu mîncaţi fructe proaspete ori legume nefierte. Aţi adus ceva plăci de gramofon?

— Nu, mă tem că nu, răspunse Kitty.

— Îmi pare rău. Speram să fi adus. De multă vreme n-am mai ascultat nici o noutate şi de cele vechi m-am plictisit pînă-n gît.

Servitorul intră să-i întrebe dacă vor să cineze.

— Astă-seară n-o să vă îmbrăcaţi pentru cină, nu? întrebă Waddington. Servitorul mi-a murit săptămîna trecută şi băiatul pe care-l am acum e un prost, aşa că nu m-am mai îmbrăcat de seară.

— Mă duc să-mi scot pălăria, spuse Kitty.

Camera ei era lîngă cea în care stăteau acum. N-avea aproape nici un fel de mobilă. O *amah* stătea în genunchi pe podea, cu lampa alături, şi-i despacheta bagajele lui Kitty.

XXXII

Sufrageria nu era prea încăpătoare şi cea mai mare parte a ei era ocupată de o masă imensă. Pe pereţi erau puse gravuri cu scene biblice şi texte cu anluminuri.

— Misionarii au întotdeauna mese mari în sufragerie, explică Waddington. Capătă o alocaţie în plus pentru fiecare copil pe care-l au şi-şi cumpără masa cînd se căsătoresc, pentru ca micuţii nou-veniţi pe lume să încapă la ea.

Din tavan atîrna o lampă mare cu parafină, aşadar Kitty izbuti să vadă mai bine ce fel de om era Waddington. Chelia lui o păcălise, făcînd-o să-l creadă bătrîn, dar acum vedea bine că nu putea să aibă nici măcar patruzeci de ani. Faţa lui micuţă, cu fruntea înaltă şi rotundă, era netedă şi avea un colorit proaspăt. Era urîtă, ca de maimuţă, dar urîţenia lui nu era lipsită de farmec. Avea ceva amuzant în ea. Trăsăturile sale, nasul şi gura nu erau mai mari decît ale unui copil şi avea ochii mici, albaştri şi foarte strălucitori. Sprîncenele îi erau blonde şi cam rare. Arăta de fapt ca un băieţel caraghios şi bătrînicios. Se servea mereu cu băutură şi, pe măsură ce înaintau cu cina, efectele acesteia se vedeau tot mai evident. Dar chiar dacă era băut, nu supăra pe nimeni. Avea un soi de beţie veselă. Arăta aşa cum trebuie să fi arătat un satir care a furat un burduf cu vin de la un păstor adormit.

Le vorbise despre Ching Yan. Avea mulți prieteni acolo și voia să știe ce mai fac. Fusese acolo la curse și acum vorbea despre ponei și despre proprietarii lor.

— Ce mai face Townsend? întrebă el brusc. O să ajungă secretar colonial?

Kitty simți că se îmbujorează la față, dar soțul ei răspunse fără să se uite la ea:

— Nu m-ar mira deloc.

— E genul de om care răzbește în viață.

— Îl cunoști? îl întrebă Walter.

— Da, îl știu destul de bine. Am venit o dată împreună din țară pînă aici.

De pe celălalt mal al rîului se auziră niște bătăi de gong și sunetul unor pocnitori. Acolo, la mică distanță de ei, orașul cel mare zăcea pradă terorii, iar moartea bruscă și neîndurătoare bîntuia pe străzile lui întortocheate. Dar Waddington începu să vorbească despre Londra. Vorbi de teatre. Știa tot ce se joacă în momentul acela și le spuse ce piese văzuse cînd se dusese ultima dată acasă, în concediu. Rîse cînd își aminti de umorul unui comic popular și oftă cînd pomeni de frumusețea nu știu cărei vedete dintr-o comedie muzicală. Era încîntat fiindcă se putea lăuda cu un văr de-al lui, care se însurase cu o astfel de actriță faimoasă. Luase și el masa cu actrița și căpătase de la ea o fotografie cu dedicație. O să le-o arate cînd or să vină să cineze cu el la biroul vamal.

Walter își privea oaspetele cu ochi reci și ironici. Era evident că acesta nu-l amuza deloc și medicul făcea eforturi pentru a manifesta un interes politicos față de niște subiecte în privința cărora Kitty știa perfect că e complet ignorant. Pe buze îi stăruia un zîmbet ușor. Dar Kitty, fără să-și dea prea bine seama de ce, era înspăimîntată. În casa misionarului acela mort și în apropierea orașului lovit de molimă păreau departe, foarte departe de lume. Trei ființe solitare și străine una de alta.

Cina se încheie, iar Kitty se ridică de la masă.

— Vă supărați dacă vă spun noapte bună? Mă duc să mă culc.

— Mă duc și eu. Cred că și doctorul vrea să se culce, răspunse Waddington. Mîine trebuie să fim acolo dis-de-dimineață.

Îi strînse mîna lui Kitty. Se ținea destul de bine pe picioare, dar ochii îi străluceau mai tare ca oricînd.

— Am să trec eu să te iau, îi spuse el lui Walter. O să te duc să-i cunoști pe judecător și pe colonelul Yu. Și pe urmă o să mergem împreună la mănăstire. Ascultă-mă pe mine, o să ai foarte multă treabă.

XXXIII

Noaptea Kitty a fost chinuită de visuri stranii. Se făcea că era purtată în lectică și se simțea legănată de hamalii care o duceau cu pașii lor mari, dar inegali. Intrau în orașe mari și întunecate, unde mulțimile se îmbulzeau în jurul ei, privind-o cu ochi curioși. Străzile erau înguste și întortocheate, iar în magazinele deschise, cu mărfurile lor ciudate, toată activitatea se oprea în loc cînd trecea ea pe acolo. Cei care vindeau sau cumpărau rămîneau nemișcați. Apoi ajunse la acel monument în formă de arc și silueta lui fantastică păru să se anime deodată de o viață monstruoasă. Contururile sale capricioase erau ca brațele agitate ale unui zeu hindus și cînd trecu pe sub el, auzi ecoul unui rîs batjocoritor. Dar apoi Charlie Townsend se apropie de ea, o luă în brațe, o ridică de pe scaun și-i spuse că totul a fost o greșeală, că de fapt n-a vrut niciodată să se poarte cu ea așa cum se purtase, căci o iubea și nu putea trăi fără ea. Îi simți sărutările pe buze și plînse de bucurie cînd îl întrebă de ce fusese atît de crud. Dar cu toate că îi puse această întrebare, știa că de fapt nu contează. Apoi se auzi brusc un strigăt răgușit, iar ei se despărțiră și niște culi trecură în grabă, dar în tăcere, printre ei, îmbrăcați în hainele lor albastre și zdrențuite și purtînd pe umeri un sicriu.

Se trezi speriată.

Bungalow-ul se afla cam la jumătatea pantei abrupte a unui deal și de la fereastra ei Kitty vedea rîul îngust la poalele dealului și orașul de pe malul celălalt. Tocmai se crăpase de ziuă și pe rîu se înălța o ceață albă, care înfășura ca într-un linţoliu joncile amarate una lîngă alta, ca boabele de mazăre într-o păstaie. Erau sute și sute de jonci, toate silențioase și misterioase în lumina aceea fantomatică, și aveai senzația că echipajele lor sînt stăpînite de o vrajă, căci lucrul care le ținea atît de liniștite și de mute nu părea să fie somnul, ci ceva straniu și teribil.

Pe parcursul dimineții soarele se revărsă asupra pîclei, așa că aceasta rămase ca un nor alburiu, ca zăpada pe o stea ce se stinge. Deși pe rîu era atîta lumină, încît puteai discerne contururile palide ale joncilor înțesate de oameni și pădurea aceea de catarge dese, în față se vedea un zid strălucitor, pe care ochiul nu-l putea străbate. Deodată însă din norul acela alb răsări un bastion înalt, sumbru și masiv. Părea nu numai că a fost scos la iveală de soarele care dezvelea totul, ci și că se înălțase din nimic la atingerea unui deget magic. Domina cursul rîului, ca o fortăreață a unei rase crude și barbare. Dar vrăjitoria care-l construia lucra repede, căci acum bastionul era încoronat de un crîmpei de zid colorat. Peste o clipă, înălțîndu-se din ceață ca o masă compactă și amplă, atinsă ici și colo de cîte o rază aurie de soare, răsări un ciorchine de acoperișuri verzi și galbene. Păreau uriașe și nu reușeai să deslușești acolo nici un fel de tipar. Ordinea lor – dacă exista o ordine – îți scăpa înțelegerii. Erau dezordonate și împrăștiate, dar de o bogăție inimaginabilă. Nu era vorba de o fortăreață, nici de un templu, ci de palatul vrăjit al unui împărat al zeilor, în care nu putea pătrunde nici un om. Era prea aerian, prea fantastic, prea imaterial ca să fie opera unor mîini omenești. Nu putea fi zămislit decît într-un vis.

Lui Kitty îi șiroiau lacrimile pe obraji. Privea pierdută, apăsîndu-și pieptul cu mîinile, iar gura i se

întredeschise puțin, căci i se tăiase respirația. Niciodată nu se simțise cu inima mai ușoară. I se părea că tot trupul îi e o scoică ce zace la picioarele ei, iar ea a rămas doar spirit pur. Iată, deci, Frumusețea. Se împărtăși din ea așa cum ia credinciosul în gură anafura care reprezintă trupul Domnului.

XXXIV

Întrucît Walter pleca dis-de-dimineață, se întorcea doar pentru o jumătate de oră la prînz și apoi nu mai revenea pînă cînd nu era gata cina, Kitty rămînea mult timp singură. Cîteva zile nici nu se mișcă din bungalow. Era foarte cald și ea zăcea mai tot timpul într-un șezlong, lîngă fereastra deschisă, încercînd să citească. Lumina tare a amiezii răpea misterul palatului vrăjit, care acum nu mai era decît un templu țipător și dărăpănat de pe zidul orașului. Însă pentru că-l văzuse o dată într-un asemenea extaz, nu mai putea să i se pară vreodată ceva banal. Adeseori, în zori sau la asfințit și apoi iar, noaptea tîrziu, era în stare să retrăiască ceva din frumusețea aceea. Lucrul care i se păruse a fi un bastion măreț nu era decît zidul orașului masiv și întunecat, iar ochii femeii se odihneau neîncetat pe el. În spatele crenelurilor se afla orașul, prins în ghearele molimei.

Știa vag că acolo se întîmplă lucruri îngrozitoare, dar nu de la Walter, care, cînd îi punea întrebări (căci altfel el vorbea foarte rar), îi răspundea cu o nonșalanță amuzată ce o înfiora. Mai degrabă afla cîte ceva de la Waddington și de la *amah*. Mureau în jur de o sută de oameni pe zi și, odată lovit de boală, nimeni nu se mai vindeca. Oamenii scoseseră zeii din templele abandonate și-i puseseră pe străzi. Le aduceau ofrande, le făceau jertfe, dar zeii nu puneau stavilă molimei. Locuitorii mureau atît de repede, încît abia dacă aveai timp să-i îngropi. În unele case pieriseră

toți și nu mai avea cine să-i înmormînteze. Ofițerul care comanda trupele era autoritar și dacă orașul nu căzuse pradă tulburărilor și incendierilor, asta se datora numai hotărîrii lui. Își silea soldații să-i îngroape pe cei rămași fără rude și împușcase cu mîna lui un ofițer care șovăise să intre într-o casă lovită de boală.

Uneori Kitty era atît de speriată, încît inima i se făcea mică de tot și femeia tremura din tot trupul. Era foarte ușor să spui că riscurile sînt mici dacă-ți iei măsurile de precauție necesare. Pe ea o cuprinsese panica. Născocea în minte tot felul de planuri nebunești de scăpare. Să fugă, să fugă și să scape de acolo... Era gata să plece așa, doar cu ce avea pe ea, fără să-și ia nimic, numai să ajungă într-un loc ferit de primejdie. Se gîndea să facă un apel disperat la Waddington, să-i spună tot adevărul și să-l implore s-o ajute să se întoarcă la Ching Yan. Dacă se arunca în genunchi înaintea soțului ei și recunoștea că e îngrozită, îngrozită de moarte, chiar dacă acum el o ura, nu se putea să nu aibă destule simțăminte omenești și să nu se milostivească de ea.

Dar așa ceva era exclus. Dacă pleca, unde putea să se ducă? Nu la maică-sa. Maică-sa n-avea să facă altceva decît să-i explice limpede că atunci cînd o măritase, contase pe ideea că va scăpa de ea. Și pe urmă nici ea nu voia să se ducă la maică-sa. S-ar fi dus cu dragă inimă la Charlie, dar el n-o voia. Știa ce-o să-i spună dacă se va înfățișa deodată înaintea lui. Cunoștea de-acum expresia aceea posacă de pe fața lui și asprimea vicleană ascunsă îndărătul ochilor lui fermecători. I-ar fi venit greu să găsească vorbe care să sune frumos. Kitty strînse pumnii. Ar fi dat orice ca să-l poată umili așa cum o umilise el. Uneori o apuca o asemenea frenezie, încît ar fi vrut să-l lase pe Walter să divorțeze de ea, distrugîndu-se pe ea numai ca să-l poată distruge și pe Charlie. Anumite lucruri pe care el i le spusese o făceau să roșească de rușine doar cînd și le amintea.

XXXV

Prima dată cînd rămase singură cu Waddington, aduse vorba de Charlie. Waddington îi vorbise despre el în seara sosirii lor. Kitty se prefăcu interesată de el doar în postura de simplă cunoștință a soțului ei.

— Nu mi-a plăcut niciodată omul ăsta, îi spuse Waddington. Întotdeauna mi s-a părut un pisălog plicticos.

— Probabil că sînteți un om greu de mulțumit, îi replică ea în stilul acela degajat de tachinerie pe care izbutea să-l adopte atît de ușor. Presupun că e de departe cel mai popular personaj din Ching Yan.

— Da, știu. Asta e marfa pe care o vinde. A făcut din popularitate o adevărată știință. Are darul de a da oricărei persoane pe care o cunoaște impresia că e singurul om de pe lume pe care dorea să-l vadă. E întotdeauna gata să-ți facă un serviciu cînd asta nu-l deranjează cu nimic și chiar dacă nu face ce l-ai rugat, izbutește să-ți sugereze că nu a făcut-o pentru că era dincolo de puterile unui om.

— Asta trebuie să fie o trăsătură atrăgătoare de-a lui.

— Farmecul fără nimic altceva devine cam plictisitor, zic eu. Pe de altă parte, e o adevărată ușurare să ai de-a face cu un om care nu e atît de încîntător, dar e puțin mai sincer. Îl cunosc pe Charlie Townsend de mulți ani și de vreo două ori l-am prins fără mască, fiindcă, vezi dumneata, eu nu contam niciodată. În ochii lui eram doar un mic funcționar de la vamă. De-aia știu că în adîncul inimii lui nu-i pasă nici cît negru sub unghie de nimeni altcineva din toată lumea asta în afară de el.

Așezată comod pe șezlong, Kitty îl privi cu ochi zîmbitori. Își răsucea neîncetat verigheta pe deget.

— Bineînțeles că o să promoveze, continuă Waddington. Știe să tragă toate sforile funcționărești. Sînt absolut convins că, pînă mor, o să ajung să-i spun Excelența Voastră și o să mă ridic în picioare cînd intră el în cameră.

— Majoritatea oamenilor sînt de părere că merită să promoveze. În general, se presupune că e foarte capabil.

— Capabil? Prostii. E cretin! Îți dă impresia că face treabă de zbîrnîie și că rezolvă totul prin inteligența lui sclipitoare. Dar nici vorbă de așa ceva! E zelos ca un funcționăraș chinez.

— Atunci cum de și-a cîștigat reputația că e atît de isteț?

— Sînt mulți proști pe lumea asta și cînd un om aflat într-o poziție destul de înaltă nu-și dă aere, îi bate pe umeri și le spune că e gata să facă orice pentru ei, are toate șansele ca ei să-l socoată isteț. Și pe urmă mai e și nevastă-sa. Aia e o femeie capabilă, dacă vrei să vezi așa ceva. Are capul bine înfipt pe umeri și sfaturile ei merită să fie ascultate întotdeauna. Atîta vreme cît Charlie Townsend se poate bizui pe ea, e ferit oricînd de primejdia de a face vreo prostie și ăsta e primul lucru obligatoriu pentru ca un om să promoveze în serviciul guvernamental. Ăia n-au nevoie de oameni deștepți. Oamenii deștepți au idei și ideile generează necazuri. Ei au nevoie de oameni cu farmec și tact, pe care te poți bizui că nu vor face niciodată vreo boacănă. A, da, desigur că Charlie Townsend o să ajungă în vîrf.

— Mă întreb de ce-l antipatizezi.

— Dar nu-l antipatizez.

— Îți place mai mult de nevastă-sa? zîmbi Kitty.

— Sînt un omuleț demodat și îmi plac femeile bine-crescute.

— Ce n-aș da să fie nu numai bine-crescută, ci și bine îmbrăcată.

— Dar ce, nu se îmbracă bine? N-am băgat de seamă.

— Am auzit mereu că sînt o pereche tare demodată, spuse Kitty, urmărindu-l printre pleoapele pe jumătate închise.

— E mort după ea. În privința asta nu pot decît să-l laud. Cred că este cea mai decentă latură a caracterului lui.

— Cam reci laudele astea.

— Mă rog, mai are el mici flirturi pe ici, pe colo, dar nu sînt foarte serioase. Charlie e mult prea șmecher ca să le ducă pînă-ntr-acolo încît să-i dea bătaie de cap. Și bineînțeles că nu e un om plin de pasiune. E doar orgolios. Îi place să fie admirat. Acum are mult peste patruzeci de ani și e cam gras, deși se ține bine, dar cînd a venit prima dată aici, în colonie, era foarte chipeș. Am auzit-o de multe ori pe nevastă-sa tachinîndu-l în privința cuceririlor lui sentimentale.

— Deci ea nu-i prea ia în serios flirturile?

— A, nu! Știe bine că nu merge prea departe cu ele. Ea chiar spune că ar vrea să se poată împrieteni cu bietele femeiuști care-i cad victime lui Charlie. Dar întotdeauna sînt așa de banale! Zice că nu e deloc măgulitor pentru ea ca femeile care se îndrăgostesc de soțul ei să fie tot timpul din alea de mîna a doua.

XXXVI

Cînd Waddington plecă, Kitty trecu în revistă tot ce-i spusese el cu atîta nepăsare. Nu fusese deloc agreabil pentru ea să-i asculte spusele și a trebuit să facă un efort ca să nu arate în ce măsură o răneau. O chinuia gîndul că tot ce spusese Waddington e adevărat. Știa că Charlie e prost și îngîmfat și lacom de lingușeli și-și amintea orgoliul cu care îi spusese tot soiul de povestioare ca să-și dovedească istețimea. Era chiar mîndru de vicleniile lui josnice. Ce nemernică trebuie să fi fost ea dacă și-a oferit cu atîta pasiune inima unui asemenea om, doar pentru că... pentru că avea ochi frumoși și o siluetă zveltă! Ar fi vrut să-l disprețuiască, pentru că atîta vreme cît îl ura, știa bine că e aproape ca și cum l-ar iubi. Felul cum o tratase trebuia să-i deschidă ochii. Waddington îl disprețuise dintotdeauna. Ah, dacă ar fi putut măcar să și-l scoată complet din minte! Oare nevastă-sa îl tachinase în privința evidentei pasiuni a lui Kitty

pentru el? Dorothy ar fi vrut să și-o facă prietenă, dar o găsise prea banală. Kitty zîmbi puțin. Ce indignată ar fi fost maică-sa să știe că fiica ei e considerată astfel!

Dar peste noapte îl visă din nou. Îi simți brațele strîngînd-o tare și pasiunea fierbinte a sărutărilor lui pe buze. Ce conta dacă avea patruzeci de ani și era gras? Rîse cu un fel de afecțiune blîndă, gîndindu-se cît de mult ținea el la siluetă. Aproape că-l iubea și mai mult pentru vanitatea lui copilărească și ar fi putut chiar să-i fie milă de el și să-l consoleze. Cînd se trezi, avea lacrimi în ochi.

Nu știa de ce, dar i se păru tragic să plîngi în somn.

XXXVII

Pe Waddington îl vedea zilnic, căci acesta urca dealul pînă la bungalow-ul familiei Fane de îndată ce-și termina treburile zilei, și după o săptămînă ajunseră la o intimitate la care în alte împrejurări nu s-ar fi putut ajunge decît într-un an. O dată, cînd Kitty îi spuse că nu știe ce s-ar face acolo fără el, Waddington răspunse rîzînd:

— Mde, dumneata și cu mine sîntem singurii oameni de aici care umblăm liniștiți și pașnici pe pămînt solid. Măicuțele pășesc pe nori, iar soțul dumitale... prin întuneric.

Deși rîse nepăsătoare, Kitty se întrebă ce-o fi vrînd el să spună. Simțea că ochișorii lui albaștri și atît de veseli îi iscodesc chipul cu o atenție prietenoasă, dar deconcertantă. Descoperise deja că e foarte isteț și avea sentimentul că relațiile dintre ea și Walter îi stîrnesc o curiozitate cinică. I se păru oarecum amuzant să-l nedumerească. Îl plăcea și știa că e bine intenționat față de ea. Nu era nici spiritual, nici sclipitor, dar avea o manieră seacă și incisivă de a exprima lucrurile, care se dovedea amuzantă, iar fața lui caraghioasă, de băiețel, ce răsărea de sub bolta frunții și

a cheliei, cu trăsăturile boțite de rîs, făcea uneori ca observațiile lui să sune extraordinar de nostim. Trăia de foarte mulți ani prin avanposturi ale civilizației, adeseori fără să aibă vreun alt alb cu care să stea de vorbă, și personalitatea lui se dezvoltase într-o libertate de-a dreptul excentrică. Era plin de ciudățenii și de capricii. Franchețea lui era înfiorătoare. Părea să ia viața în batjocură și felul în care ridiculiza colonia de la Ching Yan era de-a dreptul acid. Dar rîdea și de oficialii chinezi de la Mei Tan Fu, și de holera care decima orașul. Nu era în stare să spună o poveste tragică sau eroică fără s-o facă să sune ușor absurd. Era plin de anecdote privitoare la aventurile lui în China din ultimii douăzeci de ani și din ele deduceai că pămîntul e un ținut grotesc, bizar și ridicol.

Deși nega că ar fi un specialist în limba chineză (jura că toți sinologii sînt pur și simplu nebuni), vorbea cu ușurință această limbă, putea și să citească puțin și ceea ce știa învățase prin conversație. Dar adeseori îi spunea lui Kitty povești din romanele chinezești și din istoria Chinei și, cu toate că rostea totul cu aerul acela de badinerie care-i era firesc, era binedispus și chiar tandru. Kitty avea impresia că Waddington adoptase – poate în mod inconștient – concepția chinezească, conform căreia europenii sînt barbari și viața lor e o nebunie. În opinia lor, numai în China oamenii își trăiau viața în așa fel încît un înțelept să poată discerne în ea un sîmbure de realitate. Iată deci material de reflecție: Kitty nu-i auzise niciodată pe oameni descriindu-i pe chinezi altfel decît ca pe o rasă decadentă, murdară și îngrozitoare. Parcă ar fi ridicat o clipă colțul unei perdele și ar fi găsit posibilitatea de a zări o lume încărcată de culori și de semnificații la care ea nici măcar nu visase.

Waddington ședea acolo, vorbea, rîdea și bea.

— Nu ți se pare că bei prea mult? îl întrebă, aproape impertinentă, Kitty.

— Asta e marea mea plăcere în viață, răspunse el. Și mai ține și holera la distanță.

De obicei, cînd pleca de la ea, era beat, dar nu se putea spune că nu ține la băutură. Alcoolul îl făcea

mai vesel, chiar zgomotos, dar nu într-un mod dezagreabil.

Într-o seară Walter veni acasă mai devreme decît de obicei și îl pofti să rămînă la cină. Se întîmplă un incident curios. Mîncaseră supa și peștele, iar apoi, la friptura de pui, servitorul îi dădu lui Kitty un castron cu salată verde.

— Dumnezeule mare, doar n-o să mîncați din asta! strigă Waddington, văzînd-o pe Kitty că gustă din salată.

— Ba da, mîncăm în fiecare seară.

— Nevesti-mii îi place, spuse Walter.

Castronul îi fu înmînat lui Waddington, dar el clătină din cap:

— Mulțumesc foarte mult, dar deocamdată nu am de gînd să mă sinucid.

Walter zîmbi crîncen și se servi. Waddington nu mai spuse nimic. De fapt deveni ciudat de taciturn și îi părăsi imediat după cină.

Era adevărat: mîncau seară de seară salată. La două zile după sosirea lor, bucătarul, nepăsător ca toți chinezii, o trimisese sus și Kitty, fără să se gîndească, gustase din ea. Walter se aplecă repede spre ea:

— N-ar trebui să mănînci așa ceva! Băiatul e nebun dacă ți-a servit-o.

— De ce nu? întrebă Kitty, privindu-l drept în ochi.

— E întotdeauna periculos, iar acum e o adevărată nebunie. O să te omori.

— Credeam că asta e și ideea, replicase Kitty.

Începu să mănînce foarte calmă. Căzuse pradă unui ciudat spirit de bravadă. Îl privea pe Walter cu ochi batjocoritori. I se păru că el pălește puțin la față, dar cînd i se înmînă castronul cu salată, se servi și el. Bucătarul, văzînd că ei nu refuză, le trimise în fiecare zi un castron și ei mîncau salată zi de zi, sfidînd moartea. Era pur și simplu grotesc să-și asume un asemenea risc. Kitty, înspăimîntată de boală, mînca nu numai cu sentimentul că se răzbună cu răutate pe Walter, dar și că-și calcă în picioare propriile spaime disperate.

XXXVIII

A doua zi după incidentul respectiv, Waddington veni după-amiază la bungalow. După ce stătu puțin cu Kitty, o întrebă dacă n-ar vrea să facă o plimbare cu el. Ea nu ieșise din casă de cînd sosise acolo, așa că se bucură.

— Mă tem că nu sînt prea multe locuri de plimbare, spuse Waddington, dar o să mergem pînă în vîrful dealului.

— A, acolo unde e arcada! Am văzut-o de mai multe ori de pe terasă.

Unul din servitori le deschise ușa grea și ei pășiră afară, pe poteca prăfuită. Merseră cîțiva pași, dar apoi Kitty, strîngînd speriată brațul lui Waddington, scoase un strigăt de spaimă.

— Uite!

— Ce s-a întîmplat?

La poalele dealului care înconjura mica lor așezare zăcea pe spate un om cu picioarele întinse și cu brațele ridicate deasupra capului. Purta zdrențe albastre și avea o claie de păr nețesălat, tipică pentru cerșetorii chinezi.

— Pare mort, zise Kitty, căreia i se tăie respirația.

— Chiar e mort. Dar vino încoace. Ai face mai bine să te uiți în partea cealaltă. Cînd ne întoarcem, o să pun să-l ia de aici.

Însă Kitty tremura atît de rău, încît nu mai era în stare să facă nici un pas.

— Încă n-am văzut în viața mea nici un mort.

— Atunci ar fi bine să te grăbești să te deprinzi, pentru că o să mai vezi mulți pînă o să pleci din locul acesta atît de vesel.

Îi luă mîna și i-o prinse sub brațul lui. Merseră o vreme în tăcere.

— De holeră a murit? întrebă ea într-un tîrziu.

— Cred că da.

Urcară dealul și ajunseră la arcadă. Era sculptată cu o bogăție de ornamente. O construcție fantastică

și ironică, ce stătea ca o piatră de hotar în zona dimprejur. Se așezară pe piedestal și-și întoarseră privirile către cîmpia întinsă. Toată panta dealului era înțesată cu micile movilițe reprezentînd morminte, nu așezate în ordine, ci haotic, așa încît simțeai că sub pămînt morții își dădeau coate într-un mod ciudat. Poteca îngustă făcea meandre sinuoase printre lanurile verzi de orez. Un băiețel călare pe grumazul unui bivol de apă mîna încet animalul spre casă, iar trei țărani cu pălării de paie cu boruri mari străbăteau ținutul, legănîndu-se greoi sub poverile din spinare. După arșița zilei, era plăcut în locul acesta, pentru că prindeai briza ușoară a înserării și ținutul întins îi dădea inimii chinuite o senzație de melancolie odihnitoare. Dar Kitty nu și-l putea scoate din minte pe cerșetorul acela mort.

— Cum poți să vorbești și să rîzi și să bei whisky cînd oamenii mor de jur împrejurul dumitale? întrebă ea brusc.

Waddington nu răspunse. Se întoarse și se uită la ea, apoi îi puse mîna pe braț.

— Vezi dumneata, ăsta nu e un loc potrivit pentru o femeie, zise el cu gravitate. De ce nu pleci de aici?

Kitty îi aruncă o ocheadă pe sub genele ei lungi și pe buze îi flutură umbra unui zîmbet.

— Socotesc că, în împrejurările date, locul soției este alături de soțul ei.

— Cînd mi-au telegrafiat că vii împreună cu Fane, am rămas perplex. Dar pe urmă mi-a trecut prin cap că poate ai fost cîndva infirmieră și că genul ăsta de lucruri face parte din activitatea dumitale obișnuită. Mă așteptam să fii vreuna dintre femeile acelea cu înfățișare aspră, care îți fac viața un infern cînd ești în spital. Ei bine, puteai să mă dobori cu un deget cînd am intrat în bungalow și te-am văzut șezînd și odihnindu-te. Păreai foarte firavă, palidă și istovită.

— Dar nu puteai să te aștepți să arăt prea bine după nouă zile de drum!

— Și acum pari firavă și palidă și obosită și, dacă-mi îngădui să ți-o spun, îmi pari și îngrozitor de nefericită.

Kitty se îmbujoră, pentru că nu se putu stăpîni, dar izbuti să scoată un hohot de rîs care păru întrucîtva vesel.

— Îmi pare foarte rău că nu-ți place expresia mea. Singurul motiv pentru care par nefericită este că am aflat de la doisprezece ani că am nasul puțin cam prea lung. Dar a întreține o tristețe tainică este o poză de mare efect. Nici nu-ți închipui cîți tineri foarte drăgălași au vrut să mă consoleze.

Ochii albaștri și strălucitori ai lui Waddington se opriră îndelung asupra ei și Kitty își dădu seama că el n-o crede cîtuși de puțin. Dar nu-i păsa prea mult, de vreme ce se prefăcea că o crede.

— Știam că nu sînteți căsătoriți de mult și am ajuns la concluzia că vă iubiți nebunește. Nu mi-a venit să cred că el a ținut să te aducă aici, dar poate că pur și simplu ai refuzat cu îndîrjire să rămîi la Ching Yan.

— Asta e o explicație foarte rezonabilă, spuse ea pe un ton lejer.

— Da. Dar nu e cea adevărată.

Kitty îl așteptă să continue, temîndu-se de ceea ce avea să zică, căci își cam dădea seama cît de isteț e și știa că nu șovăie niciodată să spună ce are în minte. Dar nu era în stare să se împotrivească dorinței de a-l auzi vorbind despre ea.

— Nu cred nici măcar o clipă că ești îndrăgostită de soțul dumitale. Cred că-l antipatizezi. Nu m-aș mira dacă l-ai urî. Însă sînt absolut sigur că te temi de el.

O clipă ea se uită în altă parte. Nu voia să-i îngăduie lui Waddington să vadă că spusele lui o afectează.

— Am eu o bănuială că nu-l placi prea mult pe soțul meu, zise ea cu o ironie rece.

— Îl respect pentru că are cap și tărie de caracter. Și pot să-ți spun că această combinație este destul de rară. Presupun că habar n-ai ce face el aici, pentru că nu cred că este foarte deschis cu dumneata. Dacă există vreun om care ar putea pune capăt acestei epidemii îngrozitoare prin propriile eforturi, atunci el este acela. Îi tratează pe bolnavi, păstrează curățenia

orașului și încearcă să dezinfecteze rețeaua de apă potabilă. Puțin îi pasă unde merge sau ce face. Își riscă viața de douăzeci de ori pe zi. Îl are pe colonelul Yu la degetul mic și l-a convins să-i pună la dispoziție trupele. Ba chiar i-a insuflat puțin curaj și judecătorului, iar bătrînul se străduiește de-adevăratelea să facă ceva. Maicile de la mănăstire îl consideră autoritatea supremă. Îl cred un adevărat erou.

— Și dumneata nu?

— La urma urmei, e slujba lui, nu? E bacteriolog. Nu l-a chemat nimeni aici. Nu-mi face impresia că e animat de compasiune pentru toți chinezii ăștia muribunzi. Watson era altfel. El iubea întreg neamul omenesc. Cu toate că era misionar, pentru el n-avea importanță dacă e vorba de creștini, budiști sau adepți ai lui Confucius. Erau pur și simplu ființe umane. Soțul dumitale nu se află aici pentru că i-ar păsa măcar cît negru sub unghie dacă o sută de mii de chinezi mor de holeră. Și nu se află aici nici în interesul științei. Ce caută aici?

— Ar fi mai bine să-l întrebi pe el.

— Mă interesează cînd vă văd împreună. Uneori mă întreb cum vă purtați cînd sînteți singuri. Cînd sînt de față, jucați amîndoi teatru și jucați groaznic de prost, pe cuvîntul meu. Nici unul din voi n-ar obține nici măcar o liră și jumătate pe săptămînă într-o trupă ambulantă, dacă asta e tot ce puteți scoate din voi.

— Nu înțeleg ce vrei să spui, zîmbi Kitty, menținîndu-și masca frivolității, deși știa că nu-l poate păcăli.

— Ești o femeie foarte frumușică. E ciudat că soțul dumitale nu-ți aruncă măcar o privire din cînd în cînd. Cînd îți vorbește, parcă nici n-ar fi vocea lui, ci a altcuiva.

— Crezi că nu mă iubește? întrebă Kitty cu glas scăzut, încărcat de emoție, lăsînd brusc la o parte frivolitatea de pînă atunci.

— Nu știu. Nu știu dacă-l umpli de o asemenea repulsie, încît i se face pielea de găină cînd e în prezența dumitale, sau dacă arde de flacăra unei iubiri

pe care, dintr-un motiv sau altul, nu vrea s-o lase să se manifeste. M-am întrebat dacă nu cumva ați venit amîndoi aici ca să vă sinucideți.

Kitty văzuse privirea speriată și apoi cercetătoare pe care i-o aruncase Waddington cînd se produsese incidentul cu salata.

— Am impresia că dai prea multă importanță cîtorva frunze de salată, zise ea pe un ton absolut neserios.

Apoi se ridică.

— Vrei să ne întoarcem? Sînt convinsă că mori de poftă să bei un whisky cu sifon.

— În orice caz, nu ești o eroină. Ești speriată de moarte. Ești sigură că nu vrei să pleci?

— Dar ce te privește pe dumneata?

— Te pot ajuta.

— Adică vrei să spui că o să cazi victimă aerului meu de tristețe tainică? Privește-mi profilul și spune-mi dacă nu cumva am nasul puțin cam prea lung.

El o privi dus pe gînduri, cu licărirea aceea malițioasă, ironică, în ochii lui strălucitori, dar în care se zărea acum și o umbră, ca a unui copac aflat pe malul unui rîu, iar reflexia lui în apă era o expresie de bunătate deosebită. Kitty observă și simți că ochii i se umplu de lacrimi.

— Trebuie neapărat să rămîi?

— Da.

Trecură pe sub arcada bogat ornamentată și coborîră dealul. Cînd ajunseră la împrejmuirea de case, văzură cadavrul cerșetorului. Waddington o luă de braț, dar ea nu-l lăsă. Rămase locului.

— E groaznică, nu? zise el.

— Ce? Moartea?

— Da. Face ca totul să pară îngrozitor de neînsemnat. Omul ăsta parcă nici nu e om. Cînd te uiți la el, abia dacă te poți convinge că a trăit vreodată. E greu să crezi că doar cu puțini ani în urmă era un băiețel care alerga în josul pantei, înălțînd un zmeu.

Kitty nu izbuti să-și stăpînească suspinele care o înecau.

XXXIX

Cîteva zile mai tîrziu, în timp ce stătea împreună cu Kitty, cu un pahar mare de whisky cu sifon în mînă, Waddington începu să-i vorbească despre mănăstire.

— Maica stareță e o femeie remarcabilă, îi zise el. Surorile îmi spun că se trage din una din cele mai nobile familii din Franța, dar n-au vrut să-mi spună care. Ele zic că stareța nu vrea să fie bîrfită.

— De ce n-o întrebi pe ea dacă te interesează așa ceva? zîmbi Kitty.

— Dacă ai cunoaște-o, ți-ai da seama că e imposibil să-i pui o întrebare indiscretă.

— Trebuie să fie o femeie într-adevăr remarcabilă dacă izbutește să-ți inspire teamă și respect pînă și dumitale.

— Am un mesaj pentru dumneata din partea ei. M-a rugat să-ți spun că, deși, firește, poate nu dorești să te aventurezi pînă în centrul epidemiei, dacă nu te superi, i-ar face mare plăcere să-ți arate mănăstirea.

— Foarte drăguț din partea ei. Nici n-aș fi crezut că are idee de existența mea.

— I-am vorbit eu despre dumneata. În ultima vreme mă duc acolo de vreo două-trei ori pe săptămînă, ca să văd dacă pot fi de folos cu ceva. Și îndrăznesc să spun că și soțul dumitale le-a vorbit despre dumneata. Trebuie să fii pregătită să constați că ele îi poartă o admirație nețărmurită.

— Dar dumneata ești catolic?

Ochii lui malițioși sclipiră și fețișoara lui caraghioasă se boți toată într-un hohot de rîs.

— De ce rîzi de mine? întrebă Kitty.

— Oare poate veni ceva bun din Galileea? Nu, nu sînt catolic. Eu zic că fac parte din biserica anglicană, ceea ce presupun că este o formă inofensivă de a zice că nu cred prea mult în nimic... Acum zece

ani, cînd a venit aici, stareța a adus cu ea șapte măicuțe și numai trei din ele au mai rămas în viață. Vezi dumneata, nici în perioadele lui cele mai bune Mei Tan Fu nu e chiar o stațiune. Ele trăiesc în mijlocul orașului, în cartierul cel mai sărac, muncesc pe rupte și n-au niciodată vacanță.

— Dar de ce au rămas numai trei măicuțe și stareța?

— A, nu, le-au luat locul altele! Acum sînt șase. La începutul epidemiei, cînd una din ele a murit de holeră, au venit altele două de la Canton în locul ei.

Kitty se cutremură, prinsă de un fior.

— Ți-e frig?

— Nu, dar parcă mi-a trecut o umbră peste mormînt, cum se zice.

— Cînd părăsesc Franța, măicuțele pleacă definitiv de acolo. Nu sînt ca misionarii protestanți, care din cînd în cînd mai au cîte un concediu pe an. M-am gîndit întotdeauna că ăsta trebuie să fie lucrul cel mai greu dintre toate. Noi, englezii, nu sîntem prea legați de pămînt și ne putem simți ca acasă în orice parte a lumii, dar francezii, cred eu, au un atașament față de țara lor care e aproape ca o legătură fizică. Nu se simt în largul lor cînd sînt smulși de acolo. Mi se pare un lucru de-a dreptul înduioșător ca aceste femei să facă o asemenea jertfă. Presupun că dacă aș fi într-adevăr catolic, l-aș vedea ca pe ceva firesc.

Kitty îl privi calmă, aproape cu răceală. Nu prea înțelegea emoția cu care vorbea omulețul și se întrebă dacă nu cumva poza. Băuse mult whisky și poate că întrecuse puțin măsura.

— Vino să vezi cu ochii dumitale, îi spuse el cu un zîmbet cam zeflemitor, citindu-i imediat gîndul. E mult mai puțin riscant decît să mănînci o roșie.

— Dacă dumneata nu te temi, nu văd nici un motiv să mă tem eu.

— Cred că o să fie și amuzant. E cumva ca o bucățică din Franța.

XL

Trecură rîul pe un sampan. La debarcader pe Kitty o aştepta o lectică şi cărăuşii o duseră sus, pe deal, la gura apei. Pe aici treceau culii ca să care apă de la rîu şi alergau în sus şi-n jos, cu nişte găleţi imense atîrnate cu un fel de jug pe umeri, stropind astfel cărarea, care acum era aşa de udă, de parcă ar fi plouat din abundenţă. Chinezii care duceau lectica lui Kitty scoteau nişte strigăte scurte şi ascuţite ca să-i îndemne să se dea la o parte din cale.

— Bineînţeles că toate afacerile sînt paralizate, spuse Waddington, care mergea pe lîngă lectica ei. În condiţii normale ar trebui să te îmbrînceşti ca să treci printre culii care duc şi aduc poveri mari de aici pînă la jonci.

Strada era îngustă şi şerpuită, astfel că femeia îşi pierdu total simţul direcţiei şi nu mai ştiu încotro mergeau. Majoritatea magazinelor erau închise. Pe timpul călătoriei Kitty se deprinsese cu dezordinea străzilor chinezeşti, dar aici zăceau de săptămîni întregi gunoaie şi resturi de tot felul. Iar duhoarea era atît de îngrozitoare, încît trebuia să-şi ţină batista la nas. Cînd trecuse prin oraşele chinezeşti, fusese deranjată de privirile curioase ale gloatei, dar acum observă că nu i se aruncă decît rareori cîte o privire indiferentă. Trecătorii, puţini şi mai degrabă răsfiraţi decît înghesuiţi, ca de obicei, păreau prinşi cu propriile lor treburi. Erau speriaţi şi neliniştiţi. Din cînd în cînd, trecînd prin dreptul unei case, auzea bătăile gongurilor şi lamentaţiile stridente şi susţinute ale unor instrumente necunoscute. Îndărătul acelor uşi închise zăcea cîte un mort.

— Am ajuns, spuse în cele din urmă Waddington.

Lectica fu lăsată jos în dreptul unei uşiţe, deasupra căreia se afla o cruce într-un perete lung şi alb, iar Kitty coborî. Waddington sună.

— Ştii, spuse Waddington, nu e cazul să te aştepţi la ceva prea măreţ. Sînt îngrozitor de sărace.

Le deschise o chinezoaică tînără şi, după ce Waddington spuse vreo două-trei vorbe, fata îi conduse într-o cămăruţă laterală de pe un coridor. Acolo se afla o masă mare, acoperită cu o muşama în carouri, şi de-a lungul pereţilor erau înşirate cîteva scaune tari. În capătul celălalt al încăperii era o statuie de ghips a Sfintei Fecioare. Peste o clipă sosi o maică scundă şi grăsuţă, cu o faţă bonomă, obraji roşii şi ochi veseli. Cînd i-o prezentă pe Kitty, Waddington i se adresă cu „soră St. Joseph".

— *C'est la dame du docteur*[1]? întrebă călugăriţa, rîzînd bucuroasă, şi apoi adăugă că maica stareţă o să vină într-o clipă.

Sora St. Joseph nu ştia englezeşte, iar Kitty avea o franceză chinuită. Dar Waddington, vorbind fluent, năvalnic şi cu multe greşeli, întreţinu un adevărat şuvoi de comentarii glumeţe, care o făcură pe blînda măicuţă să se strice de rîs. Hohotele ei vesele şi slobode o uimiră foarte tare pe Kitty. Ea era convinsă că oamenii bisericii sînt întotdeauna sobri şi această veselie dulce şi copilăroasă o înduioşă.

XLI

Uşa se deschise ca de la sine, alunecînd singură pe balamale – sau cel puţin aşa i se păru lui Kitty –, şi în cămăruţă intră maica stareţă. Rămase o clipă în prag şi pe buzele ei flutură un zîmbet grav în timp ce se uita la sora care rîdea şi la faţa caraghioasă, ca de clovn, a lui Waddington. Apoi păşi înainte şi-i întinse mîna lui Kitty:

— Doamna Fane?

Vorbea englezeşte cu accent străin, dar cu o pronunţie corectă, şi se înclină uşor înaintea ei.

— E o mare plăcere să faci cunoştinţă cu nevasta bunului şi bravului nostru doctor, zise ea.

1. E soţia doctorului? (fr.)

Kitty simți că stareța o cîntărește îndelung și fără jenă din priviri. Gestul ei era atît de franc, încît nu părea nepoliticos. Simțeai că ai de-a face cu o femeie a cărei datorie este să-și formeze o părere clară despre cei din jur și căreia nici prin cap nu-i trecea să recurgă la vreun subterfugiu. Cu afabilitate demnă, își pofti musafirii să ia loc, apoi se așeză și ea. Sora St. Joseph, încă zîmbitoare, dar fără să scoată o vorbă, rămase la o parte, puțin în spatele stareței.

— Știu că englezilor le place ceaiul, așa că v-am comandat o ceașcă, spuse stareța. Dar trebuie să-mi cer scuze dacă va fi servit după moda chinezească. Știu că domnul Waddington preferă whisky-ul, dar mă tem că nu-i pot oferi așa ceva.

Zîmbi și în ochii ei gravi se strecură o undă de maliție.

— Haide, haide, *ma mère*! Vorbești de parcă aș fi un bețivan înveterat.

— Mie mi-ar fi făcut plăcere să poți spune că nu bei niciodată, domnule Waddington.

— În orice caz, pot să spun că nu beau decît excesiv, maică stareță, rîse el și-i traduse în franceză surorii St. Joseph această remarcă frivolă.

Călugărița îl privi stăruitor, cu ochi prietenoși.

— Trebuie să-i acordăm circumstanțe atenuante domnului Waddington, pentru că de vreo două-trei ori, cînd rămăseserăm fără bani și nu știam cum să ne hrănim orfanii, el ne-a venit în ajutor.

Novicea care le deschisese ușa veni acum cu o tavă pe care erau cești chinezești, un ceainic și o farfurioară cu acele prăjiturele cărora francezii le spun *madeleines*.

— Trebuie să mîncați madlenele, spuse stareța, căci sora St. Joseph le-a făcut chiar azi-dimineață pentru dumneavoastră.

Vorbiră despre lucruri banale. Maica stareță o întrebă pe Kitty de cînd e în China și dacă drumul de la Ching Yan a obosit-o tare. O întrebă dacă a fost vreodată în Franța și dacă n-o supără clima de la Ching Yan. Conversația era ternă, dar prietenoasă, și, datorită împrejurărilor, căpătă o savoare deosebită.

Salonașul în care stăteau era foarte silențios, încît aproape că nu-ți venea să crezi că te afli în inima unui oraș atît de aglomerat. Aici domnea pacea și totuși de jur împrejur epidemia făcea ravagii și oamenii îngroziți și neliniștiți erau ținuți la respect de voința de fier a unui militar care era mai mult brigand. Între zidurile mănăstirii infirmeria era plină ochi cu soldați bolnavi și muribunzi. Chiar și dintre orfanii îngrijiți de măicuțe muriseră un sfert.

Kitty, impresionată, deși fără să știe prea bine de ce, o cerceta cu privirea pe doamna gravă care-i punea întrebări amabile. Era îmbrăcată în alb și singura pată de culoare a rasei călugărești era inima roșie care-i ardea pe piept. Era o femeie între două vîrste, care putea să aibă vreo patruzeci sau cincizeci de ani, deși era greu de ghicit, căci nu prea avea zbîrcituri pe fața netedă și palidă. Senzația că nu e prea tînără venea mai ales din demnitatea ținutei, din siguranța ei și din faptul că mîinile sale puternice și frumoase își pierduseră culoarea. Avea fața prelungă, cu gura mare și dinții lați și egali. Nasul, deși nu-i era deloc mic, era totuși delicat și sensibil. Dar ochii, străjuiți de niște sprîncene negre și subțiri, ochii îi dădeau chipului ei nota aceea gravă și tragică. Erau foarte mari, negri și, deși nu chiar glaciali, păreau autoritari - asta din pricina seriozității lor calme. Primul gînd pe care ți-l inspira o privire aruncată stareței era că în tinerețe trebuie să fi fost frumoasă, dar peste o clipă îți dădeai seama că e o femeie a cărei frumusețe sporise în decursul anilor grație personalității ei puternice. Avea vocea gravă, joasă și bine stăpînită și vorbea rar, atît în engleză, cît și în franceză. Lucrul cel mai impresionant la femeia aceasta era aerul de autoritate atenuată de caritatea creștină. Simțeai la ea deprinderea de a porunci. I se părea firesc ca lumea să i se supună, însă accepta cu smerenie această obediență. Nu puteai să nu vezi că era extrem de conștientă de autoritatea bisericii care o susținea. Însă Kitty presupunea că, în pofida comportamentului ei auster, avea o oarecare îngăduință pentru slăbiciunile omenești. Și era imposibil să-i

vezi zîmbetul grav cu care îl asculta pe Waddington – vorbind fără rușine despre tot felul de prostii – fără să fii sigur că are un ascuțit simț al ridicolului.

Dar mai exista și o altă calitate a ei, pe care Kitty o simțea vag, fără s-o poată defini. Era ceva care, în pofida cordialității stareței și a manierelor ei extrem de rafinate, ce o făceau pe Kitty să se simtă ca o școlăriță stîngace, o ținea totuși la distanță.

XLII

— *Monsieur ne mange rien*[1], spuse sora St. Joseph.

— Gusturile lui Monsieur sînt distruse de bucătăria manciuriană, răspunse maica stareță.

Zîmbetul părăsi fața surorii St. Joseph, care căpătă o expresie aproape țeapănă și puțin prefăcută. Waddington, cu un zîmbet ștrengăresc, mai luă o prăjitură. Kitty nu înțelese incidentul.

— Ca să-ți dovedesc cît de nedreaptă ești, *ma mère*, am să-mi stric pofta de mîncare pentru cina excelentă care mă așteaptă.

— Dacă doamna Fane ar vrea să viziteze mănăstirea, sînt gata s-o conduc, spuse maica stareță, întorcîndu-se spre Kitty cu un zîmbet dezaprobator. Îmi pare rău că o vedeți tocmai acum, cînd totul e într-o dezordine cumplită. Avem foarte multe treburi și prea puține surori care să le facă. Domnul colonel Yu a insistat să ne punem infirmeria la dispoziția soldaților bolnavi și a trebuit să facem din *réfectoire* infirmerie pentru orfanii noștri.

Rămase în dreptul ușii ca să-i facă loc lui Kitty să treacă înaintea ei și, urmate de sora St. Joseph și de Waddington, parcurseră împreună clădirile albe și răcoroase. Intrară mai întîi într-o cameră mare și goală, unde niște fetițe chinezoaice lucrau la niște broderii foarte complicate. Se ridicară la intrarea vizitatorilor

1. Domnul nu mănîncă nimic (fr.).

și maica stareță îi arătă lui Kitty niște mostre din lucrările făcute de ele.

— Ne continuăm activitatea în pofida epidemiei, pentru că asta le mai îndepărtează gîndurile de la primejdie.

Trecură într-o a doua cameră, în care niște fete mai micuțe făceau cusături simple, cîrpeau și făceau borduri la stofe, iar apoi într-o a treia cameră, unde niște copilași mici de tot erau în grija unei novice chinezoaice. Se jucau destul de zgomotos și cînd maica stareță intră, acești țînci de doi-trei ani, cu ochii lor negri și oblici și cu părul negru, se strînseră în jurul ei. O apucară de mînă și se ascunseră printre fustele ei largi. Un zîmbet vrăjit lumină fața gravă a femeii, mai ales cînd îi mîngîie. Le adresă în joacă niște cuvinte despre care Kitty, chiar dacă nu știa chineza, înțelese că erau vorbe de mîngîiere. Însă o cuprinseră fiorii, căci în îmbrăcămintea lor identică, cu fețele acelea palide, cu înfățișarea lor de copii care nu mai creșteau, cu nasurile turtite, parcă nici nu erau ființe omenești. Erau respingători. Însă maica stareță stătea în mijlocul lor ca o statuie a milosteniei. Cînd vru să părăsească încăperea, copiii nu o lăsară, ci se agățară de ea, așa că, zîmbind în timp ce le dădea explicații, trebui să folosească puțin forța ca să se elibereze. În orice caz, copiii nu găseau nimic înspăimîntător la această doamnă impozantă.

— Bineînțeles, spuse ea în timp ce străbăteau o altă clădire, știți că sînt orfani doar în sensul că părinții lor au vrut să scape de ei. Le dăm și ceva bani pentru fiecare copil pe care ni-l aduc, pentru că altfel nu și-ar mai da atîta osteneală, ci i-ar lichida.

Se întoarse către soră:

— A venit vreunul și astăzi?

— Au venit patru.

— Acum, de cînd cu holera, sînt mai dornici ca oricînd să scape de povara inutilă pe care o reprezintă fetele.

Îi arătă lui Kitty dormitoarele și apoi trecură prin dreptul unei uși pe care scria cu litere mari cuvîntul „Infirmerie". Kitty auzi gemete și strigăte de durere, scoase parcă de niște făpturi neumane.

— N-o să vă arăt infirmeria, spuse stareța cu tonul ei blînd. Nu e o priveliște prea agreabilă.

Dar deodată îi veni o idee:

— Mă întreb dacă doctorul Fane e pe-aici?

Îi aruncă o privire întrebătoare sorei St. Joseph, care, cu zîmbetul ei vesel, deschise ușa și se strecură înăuntru. Kitty se trase înapoi cînd ușa deschisă îi permise să audă și mai tare zgomotele îngrozitoare dinăuntru. Sora se întoarse:

— A trecut pe aici, dar nu revine decît mult mai tîrziu.

— Ce face numărul șase?

— *Pauvre garçon*[1] a murit.

Maica stareță își făcu cruce și buzele ei se mișcară, îngînînd tăcut o rugăciune scurtă.

Trecură printr-o curte și ochii lui Kitty căzură pe două trupuri lungi, așezate unul lîngă altul pe pămînt și acoperite cu o pînză albastră de bumbac. Maica stareță se întoarse către Waddington:

— Sîntem într-o asemenea criză, că trebuie să punem cîte doi bolnavi într-un pat și în clipa în care moare unul, trebuie să-l scoatem imediat afară ca să facem loc pentru altul.

În schimb, lui Kitty îi adresă un zîmbet:

— Acum vă vom arăta capela. Sîntem foarte mîndre de ea. Acum cîtva timp una din prietenele noastre din Franța ne-a trimis o statuie în mărime naturală a Fecioarei Maria.

XLIII

Capela nu era altceva decît o încăpere lungă, cu tavan scund, cu pereții văruiți în alb și cu cîteva șiruri de bănci de lemn de brad. La capăt era altarul pe care se înălța statuia. Era din alabastru și fusese vopsită în culori foarte simple. Strălucea puternic,

1. Bietul băiețel (fr.).

era nouă și viu colorată. Îndărătul ei, un tablou în ulei reprezenta răstignirea, cu cele două Marii la picioarele lui Hristos, în atitudini îndurerate, dar ușor exagerate. Desenul era prost făcut, iar pigmenții întunecați erau așternuți de un om care habar n-avea de frumusețea coloritului. Pe pereți erau cele douăsprezece opriri pe Drumul Crucii, pictate de aceeași mînă nepricepută. Capela era hidoasă și vulgară.

La intrare cele două maici îngenuncheară și rostiră o rugăciune, iar apoi stareța se ridică și reluă conversația cu Kitty:

— Pînă să ajungă aici, tot ce e fragil se sparge, dar statuia pe care ne-a dăruit-o binefăcătoarea noastră a venit de la Paris fără să fie măcar ciobită. Nu încape îndoială că a fost o minune.

Ochii malițioși ai lui Waddington sclipiră, dar bărbatul își ținu gura.

— Tabloul din altar și cele cu Drumul Crucii au fost pictate de una dintre măicuțele noastre, sora St. Anselme.

Maica stareță își făcu cruce.

— A fost o adevărată artistă, dar, din nefericire, a căzut victimă epidemiei. Nu-i așa că sînt frumoase?

Kitty făcu un efort și izbuti să aprobe. Pe altar erau buchete de flori de hîrtie, iar sfeșnicele erau împodobite țipător.

— Avem privilegiul de a păstra aici Sfînta Cuminecătură.

— Da? întrebă Kitty, fără să înțeleagă nimic.

— A fost o mare consolare pentru noi în aceste vremuri de necazuri cumplite.

Părăsiră capela și reveniră în salonașul în care șezuseră la început.

— Înainte de a pleca, n-ați vrea să vedeți copilașii care au venit azi-dimineață?

— Ba da, sigur că da, spuse Kitty.

Maica stareță îi conduse într-o cămăruță de la capătul celălalt al coridorului. Pe o masă, sub o pînză, se vedea o mișcare foarte ciudată. Sora trase pînza la o parte și le arătă patru bebeluși micuți, despuiați. Erau roșii și făceau neîncetat mișcări caraghioase cu

brațele și picioarele. Fețișoarele lor ciudate, chinezești, erau toate boțite în niște grimase stranii. Nici nu păreau a fi oameni, ci niște animale ciudate dintr-o specie necunoscută, și totuși înfățișarea lor avea ceva cumplit de înduioșător. Maica stareță îi privi cu un zîmbet amuzat.

— Par să fie foarte vioi, zise ea. Uneori ni-i aduc aici doar ca să moară. Bineînțeles că-i botezăm de cum intră pe ușă.

— Soțul doamnei va fi încîntat de ei, spuse sora St. Joseph. Cred că ar fi în stare să se joace ceasuri întregi cu copiii. Cînd plîng, e suficient să-i ia în brațe și imediat îi încălzește la pieptul lui, așa că ei rîd încîntați.

Apoi Kitty și cu Waddington se treziră la ușă. Kitty îi mulțumi cu un aer grav stareței pentru osteneala pe care și-a dat-o. Călugărița îi făcu o plecăciune cu o condescendență care era deopotrivă demnă și afabilă.

— A fost o mare plăcere. Nici nu știți cît de drăguț și de mare, de neprețuit folos ne-a fost soțul dumneavoastră. Cerurile ni l-au trimis. Mă bucur că ați venit cu el. Ori de cîte ori se întoarce acasă, trebuie să fie o mare consolare pentru el să vă găsească acolo, cu dragostea dumneavoastră și cu... cu chipul dumneavoastră atît de blînd! Trebuie să aveți mare grijă de el, să nu-l lăsați să se ostenească. Trebuie să-l îngrijiți, pentru binele nostru, al tuturor.

Kitty roși. Nici nu mai știa ce să spună. Maica stareță îi întinse mîna și, în timp ce i-o strînse, Kitty deveni conștientă de ochii aceia reci și gînditori, care se opriră asupra ei cu detașare, dar și cu ceea ce părea să fie o înțelegere profundă.

Sora St. Joseph închise ușa în urma lor și Kitty se instală în lectică. Străbătură din nou străzile înguste, șerpuitoare. Waddington făcu o remarcă în treacăt, dar Kitty nu-i răspunse. Bărbatul întoarse capul către ea, dar n-o putu vedea, căci Kitty trăsese perdeluțele de la lectică. Își continuă drumul fără să-i mai spună vreo vorbă. Dar cînd ajunseră la rîu, ea se

dădu jos și, spre surprinderea lui, Waddington o văzu înlăcrimată.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el, cu fața strîmbată de spaimă.

— Nimic, încercă ea să zîmbească. Prostii.

XLIV

Trezindu-se din nou singură în salonașul sordid al casei misionarului mort, întinsă în șezlongul din fața ferestrei, cu ochii privind fără țel spre templul de peste rîu (care acum, la apropierea serii, părea din nou aerian și frumos), Kitty încercă să-și pună ordine în sentimentele de care era cuprinsă. N-ar fi crezut niciodată că această vizită la mănăstire ar putea s-o miște atît de profund. Se dusese acolo din simplă curiozitate. Nu mai avea nimic de făcut și, după ce privise atîtea zile la rînd orașul înconjurat de ziduri de dincolo de apă, nu avusese nimic împotrivă să privească măcar o dată străzile lui misterioase.

Dar odată ajunsă înăuntrul mănăstirii, i se păruse că a fost transportată într-o altă lume, situată – fapt destul de ciudat – în afara spațiului și a timpului. Camerele acelea goale și clădirile albe, austere și simple i se păruseră dominate de un spirit deopotrivă depărtat și mistic. Capela aceea micuță, atît de urîtă și de vulgară, era înduioșătoare în simplitatea ei nudă. Avea ceva care-i lipsea măreției unei catedrale, cu vitraliile și picturile ei. Era foarte umilă. Iar credința care o împodobise și afecțiunea cu care era îngrijită îi dăruiseră o frumusețe delicată a sufletului. Felul metodic în care se îndeplineau muncile de la mănăstire chiar în mijlocul molimei arăta o răceală calmă în fața și în pofida primejdiei, precum și un simț practic aproape ironic în eficacitatea lui, care te impresiona puternic. Lui Kitty îi răsuna în urechi sunetul înfiorător pe care-l auzise cînd sora St. Joseph deschisese ușa infirmeriei.

Și ce neașteptat fusese felul în care vorbiseră ele despre Walter! Mai întîi sora și apoi însăși stareța... Și tonul pe care-l folosiseră cînd îl lăudaseră fusese atît de blînd! Ciudat, dar simțise un mic fior de mîndrie cînd aflase că ele au o părere atît de bună despre el. Și Waddington îi spusese cîte ceva despre activitatea lui Walter, dar maicile îi lăudaseră nu numai competența (Kitty aflase deja în Ching Yan că este considerat un om isteț și priceput), ci vorbiseră și despre grija lui, despre răbdarea lui și despre blîndețea lui tandră. Bineînțeles că era în stare să fie tandru. Niciodată nu se purta cu ea așa de bine ca atunci cînd era bolnavă. Era prea inteligent ca să se enerveze pe cineva, iar atingerea lui era plăcută, răcoroasă și mîngîietoare. Ca într-un fel de vrajă, părea capabil să-ți aline suferința prin simpla lui prezență. Kitty știa că n-o să revadă niciodată în ochii lui acea privire afectuoasă cu care pe vremuri fusese deprinsă într-o asemenea măsură, încît ajunsese s-o considere pur și simplu exasperantă. Acum știa cît de uriașă e capacitatea lui de a iubi. Într-un mod aproape nefiresc, el o revărsa asupra acelor bolnavi nenorociți, pentru care reprezenta singura speranță. Nu era geloasă, dar avea o senzație de goliciune. Parcă un sprijin cu care se deprinsese atît de tare, încît aproape că nu-i mai observa prezența, i-ar fi fost luat dintr-odată și ea ajunsese să se clatine dintr-o parte într-alta, ca un lucru șubred.

Pentru ea însă nu simțea decît dispreț fiindcă îl disprețuise cîndva pe Walter. Cu siguranță că el știuse cu ce ochi îl privise ea și-i acceptase fără resentimente verdictul. Era o proastă și el o știa, dar, pentru că o iubea, nu-i păsase. Acum nu-l ura, nu simțea față de el nici măcar antipatie, ci doar frică și un fel de perplexitate. Nu putea decît să-i recunoască toate calitățile acelea remarcabile. Uneori i se păruse și ei că Walter are o măreție stranie și lipsită de atracție, dar, în mod ciudat, nu izbutea să-l iubească, ci iubea și acum un om a cărui nemernicie îi devenise atît de limpede. După ce se gîndise și se tot gîndise și iar se gîndise la nesfîrșit în tot cursul zilelor acelora, în

sfîrșit aprecia corect valoarea lui Charlie Townsend: era un ins de rînd și calitățile lui erau de mîna a doua. Ah, dacă ar fi putut măcar să-și smulgă din inimă dragostea care mai stăruia acolo! Încercă să nu se mai gîndească la el.

Și Waddington avea o părere bună despre Walter. Numai ea fusese oarbă la meritele lui. De ce? Oare ce anume din inima omului te face să-l disprețuiești pe cineva pentru că te iubește? Dar Waddington îi mărturisise că Walter nu-i era simpatic. În general, nu era simpatic bărbaților. Era ușor de văzut că acele două maici aveau pentru el un sentiment vecin cu afecțiunea. Era altfel cu femeile: în pofida timidității sale, ele simțeau la el o bunătate ieșită din comun.

XLV

Dar, la urma urmei, cel mai profund o impresionaseră maicile. Sora St. Joseph, cu fața ei veselă și obrajii ca niște mere roșii, făcuse parte din mica trupă care venise în China împreună cu maica stareță acum zece ani și își văzuse tovarășele murind una după alta de boală, de privațiuni și dor de casă. Și totuși ea rămăsese veselă și fericită. Ce anume îi dădea ei acel umor naiv și fermecător? Și mai era și stareța însăși. Kitty se văzu din nou în prezența ei și se simți iarăși smerită și rușinată. Cu toate că stareța era atît de simplă și de lipsită de afectare, avea o demnitate înnăscută, care îți inspira un respect amestecat cu teamă, și nu puteai să-ți închipui că ar putea s-o trateze cineva ireverențios. Prin felul în care stătea, prin fiecare mic gest al ei și prin intonația răspunsurilor, sora St. Joseph își arătase devotamentul profund față de ea. Chiar și Waddington, frivol și impertinent cum era, arătase prin tonul vocii că nu se simte chiar la largul lui în prezența ei. Tocmai de aceea Kitty se mira că i-a mai spus despre stareță că se trage dintr-una din cele mai vechi familii ale Franței. În ținuta ei era ceva care sugera oricum o stirpe foarte

veche. Pe lîngă asta, avea autoritatea aceleia care n-a cunoscut încă nesupunerea. Avea acea condescendență a unei mari doamne, îmbinată cu smerenia unei sfinte. Pe fața ei viguroasă, frumoasă și răvășită de furtuni se distingea o austeritate pasionată. În același timp, manifesta o înțelegere și o blîndețe ce-i făceau pe copilașii de acolo să se ghemuiască zgomotoși și fără nici o frică la sînul securizant al afecțiunii ei profunde. Cînd se uitase la cei patru prunci nou-născuți, abordase un zîmbet suav și totuși pornit din inimă. Era ca o rază de soare care luminează un maidan năpădit de ierburi. Ceea ce spusese în treacăt sora St. Joseph despre Walter o înduioșa într-un fel ciudat pe Kitty. Știa că el își dorise cu disperare ca ea să-i facă un copil, dar nu bănuise niciodată din reticența lui că e capabil să manifeste atîta tandrețe fermecătoare și jucăușă cu un copilaș. Majoritatea bărbaților se purtau prostește și stîngaci cu copiii mici. Ce ciudat era omul ăsta!

Dar în toată această experiență înduioșătoare răsărise (ca marginea întunecată a unui nor argintiu) o umbră insistentă și urîtă, care o nedumerea. În veselia sobră a sorei St. Joseph și, într-o măsură și mai mare, în curtenia elegantă a stareței simțise un aer distant, care o apăsa. Erau prietenoase și chiar cordiale și totuși parcă aveau o reținere – nu-și dădea prea bine seama ce anume –, ceva care o făcea conștientă de faptul că nu e decît o străină aflată întîmplător acolo. Exista o barieră între ea și ele. Vorbeau altă limbă nu numai cu buzele, ci și cu inima. Și cînd ușa se închisese în urma ei, simțise că au alungat-o cu totul din mintea lor și și-au văzut imediat de treburile pe care le neglijaseră, ca și cum ea nici n-ar fi existat vreodată pentru ele. Se simți exclusă nu numai din acea biată mănăstire, ci și dintr-o misterioasă grădină a spiritului, după care tînjea din tot sufletul. Se simți deodată singură, așa cum nu mai fusese niciodată pînă atunci. De aceea plînsese.

Iar acum, dîndu-și obosită capul pe spate, oftă:

— O, Doamne, ce nevrednică sînt!

XLVI

În seara aceea Walter se întoarse la bungalow puțin mai devreme decît de obicei. Kitty stătea pe șezlong, lîngă fereastra deschisă. Era aproape întuneric.

— N-ai nevoie de o lampă? o întrebă el.

— Or să mi-o aducă de îndată ce va fi gata cina.

Îi vorbea întotdeauna absolut degajat, în termeni amicali, despre lucruri mărunte, de parcă ar fi fost niște cunoștințe, și nimic din atitudinea bărbatului nu sugera că în inima lui s-ar ascunde vreun grăunte de răutate. Îi ocolea permanent privirile și nu-i zîmbea niciodată. Era de o politețe scrupuloasă.

— Walter, ce-ți propui să facem dacă scăpăm de epidemia asta?

El făcu o pauză înainte de a-i răspunde. Kitty nu-i vedea fața.

— Încă nu m-am gîndit.

Pe vremuri ea spunea nepăsătoare orice-i trecea prin cap. Nu se gîndea niciodată să chibzuiască la ce vorbește. Dar acum îi era frică de el. Simțea că-i tremură buzele și inima îi bătea de să-i spargă pieptul.

— Azi după-amiază am fost la mănăstire.

— Am auzit.

Kitty se sili să-i vorbească, deși abia izbutea să pronunțe cuvintele:

— Cînd m-ai adus aici, chiar ai vrut să mă omori?

— Kitty, dacă aș fi în locul tău, aș lăsa lucrurile așa cum sînt. Nu cred să iasă ceva bun dacă discutăm din nou despre ceea ce am făcut. E mult mai bine să uităm.

— Dar tu nu uiți. Și nici eu. M-am gîndit mult de cînd am venit aici. Nu vrei să asculți ce am de spus?

— Ba da, firește.

— M-am purtat foarte rău cu tine. Ți-am fost necredincioasă.

El rămase țeapăn. Imobilitatea lui era neașteptat de înspăimîntătoare.

— Nu știu dacă o să înțelegi destul de clar ce vreau să spun. Lucrurile astea, după ce au trecut, nu înseamnă prea mult pentru o femeie. Cred că femeile n-au înțeles niciodată prea bine atitudinea pe care o adoptă bărbații.

Kitty vorbea sacadat, cu un glas pe care aproape că nu și-l mai recunoștea.

— Știi cine e Charlie și știai ce va face. Ei bine, ai avut perfectă dreptate! E un nemernic. Presupun că n-aș fi fost sedusă de el dacă n-aș fi fost și eu la fel de nemernică. Nu-ți cer să mă ierți. Nu-ți cer să mă iubești așa cum m-ai iubit. Dar n-am putea fi prieteni? Cu toți oamenii ăștia care mor cu miile în jurul nostru și cu măicuțele alea de la mănăstire...

— Dar ce legătură au ele? o întrerupse el.

— N-aș putea explica prea bine. Azi, cînd m-am dus acolo, m-a cuprins un sentiment cu totul ieșit din comun. Mi s-a părut că toate astea înseamnă foarte mult. Este îngrozitor, iar dăruirea lor este minunată. Nu pot să nu simt că e absurd și nesemnificativ să te necăjești pentru că o femeie fără minte te-a înșelat, dacă înțelegi ce vreau să spun. Sînt mult prea nevrednică și insignifiantă ca să-mi acorzi atîta atenție.

Walter nu-i răspunse, dar nici nu se îndepărtă. Parcă o aștepta să continue.

— Domnul Waddington și maicile mi-au spus lucruri minunate despre tine. Sînt foarte mîndră de tine, Walter.

— Pe vremuri nu erai. Mă disprețuiai. Acum nu mai e așa?

— Nu știi că mi-e frică de tine?

El iarăși nu răspunse. Într-un tîrziu spuse totuși:

— Nu te înțeleg. Nu știu ce vrei.

— Nu vreau nimic pentru mine. Aș vrea doar ca tu să nu mai fii atît de nefericit.

Îl simți cum înțepenește, iar glasul lui răsună foarte rece cînd îi răspunse:

— Te înșeli dacă-ți închipui că sînt nefericit. Am mult prea multe de făcut ca să mă gîndesc prea des la tine.

— M-am întrebat dacă maicile mi-ar îngădui să mă duc să lucrez și eu la mănăstire. Duc lipsă de mînă de lucru și dacă aș putea fi de ajutor, le-aș fi de-a dreptul recunoscătoare.

— Munca nu e nici ușoară, nici plăcută. Mă îndoiesc că te-ar amuza prea multă vreme.

— Mă disprețuiești chiar atît de tare, Walter?

— Nu, spuse el și, după un moment de ezitare, reluă cu o voce stranie: Mă disprețuiesc pe mine.

XLVII

Era după cină. Ca de obicei, Walter ședea lîngă lampă și citea. Citea în fiecare seară pînă cînd Kitty se ducea la culcare, iar apoi intra în laboratorul pe care și-l instalase într-o cameră goală a bungalow-ului. Acolo lucra pînă noaptea tîrziu. Dormea foarte puțin. Făcea niște experimente de care Kitty nu știa nimic. Nu-i vorbea niciodată despre munca lui. Dar și în vremurile dinainte fusese foarte reticent în această privință. Nu era expansiv de felul lui. Kitty medită profund la ceea ce-i spusese el chiar atunci. Conversația lor nu dusese la nici un rezultat. Îl cunoștea atît de puțin, încît nu putea fi sigură dacă spunea sau nu adevărul. Era oare posibil ca acum, cînd existența lui reprezenta o adevărată amenințare pentru ea, în schimb ea să fi încetat să mai existe pentru el? Cuvintele ei, care altădată îl distrau atît de mult pentru că o iubea, acum, cînd n-o mai iubea, păreau să i se pară plictisitoare. Pentru Kitty asta era o umilință oribilă.

Se uită la el. Lumina lămpii îi scotea în evidență un profil de camee. Cu trăsăturile lui regulate și frumoase, avea o figură distinsă, dar mai mult decît severă: era o figură cruntă. Imobilitatea aceea în care căzuse și în care nu i se mișcau decît ochii ce se mutau de la un rînd la altul era ușor înspăimîntătoare. Cine s-ar fi gîndit că fața aceea aspră ar putea

fi topită de patimă, ajungînd la o expresie plină de tandrețe? Kitty o știa și asta îi stîrnea un fel de fior de dezgust. Era ciudat că, deși Walter era chipeș, cinstit și, totodată, un om talentat și pe care te puteai bizui, ei îi fusese cu neputință să-l iubească. Simțea o adevărată ușurare la gîndul că nu va mai trebui să se lase niciodată mîngîiată de el.

Walter refuzase să-i răspundă cînd îl întrebase dacă, silind-o să vină aici, dorise cu adevărat s-o ucidă. Misterul acesta încă o fascina și o oripila. El era un om de o bunătate extraordinară. Ca atare, femeii nu-i venea să creadă că ar fi putut să nutrească un gînd atît de diabolic. Probabil îi sugerase acest lucru doar pentru a o speria și a se răzbuna pe Charlie (ceea ce se potrivea cu umorul lui sardonic), iar apoi, din încăpățînare sau din teama de a nu se face de rîs, insistase ca ea să-l însoțească.

Da, spusese că se disprețuiește pe sine. Ce voia să spună cu asta? Kitty se uită iar la chipul lui calm și rece. Parcă nici nu s-ar fi aflat în aceeași încăpere, atît de puțin conștient părea să fie de prezența ei.

— De ce te disprețuiești? întrebă ea, aproape fără să-și dea seama că vorbise, de parcă ar fi continuat fără nici un fel de întrerupere conversația anterioară.

El lăsă jos cartea și o privi îngîndurat. Păru că-și adună și el gîndurile de undeva, de la mare depărtare.

— Pentru că te-am iubit.

Ea se îmbujoră și întoarse capul. Nu putea suporta privirea lui rece, intensă și scrutătoare. Acum înțelese ce a vrut să spună. Dar mai trecu un timp pînă să-i răspundă:

— Cred că mă nedreptățești, spuse ea. Nu e corect să mă învinovățești pentru că am fost proastă și frivolă și vulgară. Așa am fost crescută. Toate fetele pe care le cunosc sînt la fel... E ca și cum i-ai reproșa unui afon că se plictisește la un concert simfonic. E oare corect să-mi reproșezi că mi-ai atribuit calități pe care nu le aveam? N-am încercat niciodată să te păcălesc, prefăcîndu-mă că aș fi altfel decît sînt. Eram doar drăgălașă și ușuratică. Nu poți să ceri un

colier de perle sau o haină de samur la o gheretă dintr-un bîlci. Acolo ceri o trîmbiță de tinichea și un balon de jucărie.

— Dar nu te învinovățesc.

Avea glasul obosit. Kitty începu să se enerveze. Cum de nu era în stare să bage de seamă ceea ce pentru ea devenise atît de evident, și anume că, pe lîngă spaima morții, în umbra căreia trăiau, și respectul amestecat cu teamă inspirat de frumusețea pe care o zărise puțin în ziua aceea, propriile lor probleme erau mărunte și insignifiante? La urma urmei, ce conta dacă o proastă își înșelase soțul și de ce acesta trebuia să se gîndească la așa ceva cînd se confrunta cu sublimul? Era ciudat că Walter, cu toată istețimea lui, avea un simț al proporțiilor atît de redus. Pentru că îmbrăcase o păpușă în haine strălucitoare și o instalase într-un altar în care să i se închine, iar apoi descoperise că păpușa e umplută cu talaș acum nu mai era în stare nici să se ierte pe el și nici s-o ierte pe ea. Sufletul îi sîngera. Trăise pînă atunci într-o iluzie și cînd adevărul i-o zdruncinase, i se păruse că s-a zdruncinat însăși realitatea. Adevărul era însă că n-o ierta pentru că nu se putea ierta pe sine.

I se păru că-l aude scoțînd un oftat ușor și îi aruncă repede o privire. O izbi un gînd care îi tăie răsuflarea. Abia se putu stăpîni să nu țipe.

Oare asta era suferința lui? Îi rănise inima?

XLVIII

Toată ziua următoare Kitty se gîndi numai la mănăstire. Și în ziua ce veni, dis-de-dimineață, curînd după plecarea lui Walter, trecu rîul, luînd-o cu ea pe *amah*, ca să poată să facă rost de o lectică. Abia se lumina de ziuă și chinezii care se înghesuiau pe feribot, unii în îmbrăcămintea albastră de bumbac a țăranilor, alții în veșmintele negre ale nobilimii, aveau înfățișarea stranie a morților purtați dincolo de apă,

către tărîmul umbrelor. Și cînd pășiră pe țărm, zăboviră un timp la debarcader, de parcă n-ar fi știut unde vor să meargă, înainte de a urca dealul în grupuri de cîte doi sau trei.

La ora aceea străzile orașului erau aproape pustii, așa că localitatea părea mai mult ca oricînd o cetate a morții. Trecătorii aveau un aer atît de îngîndurat și de absorbit, că i-ar fi putut socoti strigoi. Cerul era lipsit de nori și soarele dimineții arunca o lumină blîndă, de rai, asupra întregului decor. În dimineața aceea proaspătă, zîmbitoare și fericită era greu să-ți imaginezi că orașul abia își trage răsuflarea, ca un om a cărui viață îi e alungată din trup de mîinile unui nebun, iar el se zbate în ghearele întunecate ale molimei. Era incredibil ca natura (cu albastrul cerului la fel de senin ca o inimă de copil) să poată fi atît de indiferentă cînd atîția și atîția oameni se zbăteau în agonie și o porneau înspăimîntați pe calea morții. Cînd lecticile se opriră la ușa mănăstirii, un cerșetor se ridică de pe jos și-i ceru de pomană lui Kitty. Era îmbrăcat în niște zdrențe atît de informe și decolorate, de parcă le-ar fi scos de undeva dintr-un morman de gunoi, iar prin rupturile lor Kitty îi vedea pielea tare, aspră și întunecată ca o piele de capră. Picioarele dezgolite îi erau numai piele și os, iar capul, cu smocul acela de păr cenușiu și nețesălat (laolaltă cu obrajii supți și ochii înnebuniți de spaimă), îi dădeau o înfățișare de nebun. Kitty întoarse privirile dinspre el cu oroare și spaimă, iar purtătorii lecticii îl alungară cu vorbe aspre, dar el era insistent și, ca să scape, Kitty îi dădu înfiorată cîteva monede.

Ușa mănăstirii se deschise și *amah* îi explică novicei că doamna dorește să-i vorbească stareței. Noviceа o duse din nou în salonașul acela țeapăn, în care aveai impresia că niciodată n-a fost deschisă vreo fereastră, și acolo șezu atît de mult, încît începu să creadă că mesajul ei nici n-a fost transmis. Într-un tîrziu maica stareță își făcu apariția.

— Vă rog să mă iertați că v-am făcut să mă așteptați atîta vreme, spuse ea. Nu știam că veniți și eram ocupată.

— Vă rog să mă iertați pe mine pentru că vă deranjez. Mă tem că am venit într-un moment nepotrivit.

Maica stareță îi oferi un zîmbet auster, dar dulce, și o rugă să se așeze. Însă Kitty văzu că are ochii umflați de plîns. Asta o surprinse la culme, căci stareța îi făcuse impresia unei femei pe care necazurile pămîntești n-o pot tulbura prea tare.

— Mă tem că s-a întîmplat ceva, spuse ea șovăitoare. Ați vrea să plec? Pot veni altă dată.

— Nu. Spuneți-mi ce pot să fac pentru dumneavoastră. Doar că... doar că astă-noapte s-a prăpădit una din surorile noastre.

Glasul stareței își pierduse calmul și ochii i se umplură iarăși de lacrimi.

— Fac un mare păcat jelind-o, căci știu că sufletul ei bun și simplu a zburat drept la cer. Era o sfîntă. Dar este greu să-ți stăpînești mereu slăbiciunea. Mă tem că nu mă dovedesc întotdeauna foarte rezonabilă.

— Vai, ce rău îmi pare! Îmi pare îngrozitor de rău! spuse Kitty.

Graba cu care își manifestase înduioșarea o făcuse să i se frîngă glasul.

— Era una dintre surorile care veniseră cu mine din Franța acum zece ani, zise stareța. Acum au mai rămas doar trei dintre noi. Îmi aduc aminte că formam un grup la capătul vasului (cum i se zice? provă, nu?) și cînd am ieșit din portul Marsilia, am văzut silueta aurie a bisericii Sainte Marie la Grace și am rostit împreună o rugăciune. Dorința mea cea mai mare de cînd luasem vălul de călugăriță fusese să mi se dea voie să vin în China, dar cînd vedeam cum se îndepărtează țărmul, nu-mi puteam stăpîni lacrimile. Eram stareța acestor călugărițe și nu le dădeam fiicelor mele un exemplu prea bun. Și apoi sora St. Francis Xavier – așa o chema pe măicuța care a murit astă-noapte – mi-a luat mîna și mi-a spus să nu mă întristez, căci oriunde ne-am afla, spunea ea, acolo va fi Franța și acolo va fi și Dumnezeu.

Fața severă și frumoasă a stareței era sfîșiată acum de mîhnirea pe care o smulgea din ea natura umană

și de efortul de a-și ține în frîu lacrimile, pe care rațiunea și credința o făceau să le respingă. Kitty întoarse capul. Simțea că e pur și simplu indecent să pătrunzi cu privirea în toiul unei asemenea lupte.

— I-am scris tatălui ei. Ca și mine, era fiică unică. El era pescar în Bretagne și va fi o lovitură grea pentru ei. Ah, cînd va înceta oare epidemia asta cumplită? Două dintre fetele noastre s-au îmbolnăvit și ele azi-dimineață și numai un miracol le mai poate salva. Chinezii ăștia n-au pic de rezistență. Iar pierderea surorii St. Francis este foarte grea. Sînt atîtea lucruri de făcut și acum avem tot mai puține persoane care să le facă. Avem surori la alte case de-ale noastre din China, care ar dori mult să vină aici. De fapt, cred că întregul nostru ordin ar da orice pe lume (numai că nu au nimic) ca să vină aici. Doar că asta înseamnă moarte aproape sigură. Și atîta vreme cît o scoatem la capăt cu surorile pe care le avem, nu doresc să mai jertfesc și altele.

— Asta mă încurajează, *ma mère*, spuse Kitty. Am sentimentul că am nimerit într-un moment foarte nefericit. Spuneați deunăzi că sînt prea multe lucruri de făcut pentru ca surorile să poată face față și mă întreb dacă mi-ați îngădui să vin să le ajut. Mi-e indiferent ce muncă îndeplinesc atîta vreme cît pot fi de folos. V-aș fi recunoscătoare dacă m-ați pune chiar și să frec dușumelele.

Maica stareță afișă un zîmbet amuzat și Kitty se miră de mobilitatea temperamentului ei, de ușurința cu care putea trece de la o stare la alta.

— Nu e nevoie să freci dușumelele. Lucrul acesta îl fac orfanii după un anumit tipic.

Stareța se opri și se uită cu blîndețe la Kitty, zicînd:

— Draga mea copilă, nu crezi că ai făcut destul venind aici cu soțul dumitale? Este mult mai mult decît ar fi avut curajul să facă majoritatea nevestelor și, în rest, ce ocupație mai bună ai putea avea decît să-i oferi tihnă și confort cînd vine acasă la dumneata după o zi de muncă? Te rog să mă crezi că atunci are nevoie de toată dragostea și grija dumitale.

Lui Kitty nu-i veni deloc ușor să înfrunte ochii care se opriseră asupra ei, scrutînd-o detașat, cu o bunăvoință ironică.

— N-am nimic de făcut de dimineața pînă seara, spuse Kitty. Simt că aici sînt atîtea și atîtea treburi de îndeplinit și nu mai pot suporta gîndul că eu trîndăvesc. Nu vreau să fiu o povară pentru nimeni și știu că nu pot ridica nici un fel de pretenție la bunătatea sau timpul dumneavoastră, dar vorbesc foarte sincer și ar fi un act de milostenie față de mine dacă mi-ați îngădui să vă fiu cît de cît de folos.

— Dar nu pari prea voinică. Alaltăieri, cînd ne-ai făcut plăcerea de a ne vizita, mie mi s-a părut că ești foarte palidă. Sora St. Joseph s-a gîndit că poate o să ai un copil.

— Nu, nu! strigă Kitty, roșind pînă în vîrful urechilor.

Maica stareță răspunse cu un rîs ușurel, argintiu:

— Nu e un lucru de care să-ți fie rușine, draga mea copilă, și nici nu e o presupunere improbabilă. De cînd ești căsătorită?

— Sînt palidă de la natură, dar sînt foarte voinică și pot să vă asigur că nu mi-e frică de nici un fel de muncă.

Între timp stareța redevenise stăpînă pe sine. În mod conștient, își reluă aerul de autoritate care-i era specific și o măsură pe Kitty din cap pînă-n picioare. Aceasta se emoționă inexplicabil.

— Știi chinezește?

— Mă tem că nu, răspunse Kitty.

— Mare păcat! Te-aș fi putut pune șefă peste fetele mai mari. În momentul de față e foarte greu și mă tem că or să... cum se spune?... or să scape de sub control, nu? încheie ea, ezitantă.

— Dar nu le-aș putea ajuta pe surori la îngrijirea bolnavilor? Nu mi-e teamă cîtuși de puțin de holeră. Aș putea să îngrijesc fetele sau pe soldați.

Stareța clătină din cap gînditoare, fără să mai zîmbească:

— Nu știi ce înseamnă holera. E o priveliște îngrozitoare. Munca din infirmerie e făcută de soldați și

avem nevoie de o soră doar ca să le dea instrucţiuni. Iar în ceea ce priveşte fetele... nu, nu! Sînt sigură că soţul dumitale n-ar fi de acord. Este o privelişte cumplită, înspăimîntătoare!

— M-aş obişnui.

— Nu, nu! E exclus! Este sarcina şi privilegiul nostru să facem asemenea lucruri, dar dumneata nu trebuie să te supui la aşa ceva.

— Mă faceţi să mă simt inutilă şi neputincioasă. Mi se pare incredibil să nu fiu în stare să fac nimic util.

— Ai vorbit cu soţul dumitale despre această dorinţă a ta?

— Da.

Maica stareţă o privi ca şi cum ar fi pătruns în adîncul tainic al inimii ei, dar cînd văzu privirea rugătoare şi nerăbdătoare a lui Kitty, îi dărui un zîmbet.

— Bineînţeles că eşti protestantă, nu?

— Da.

— Nu contează. Doctorul Watson, misionarul care a murit, era protestant, dar asta nu schimbă cu nimic lucrurile. A fost cum nu se poate mai încîntător faţă de noi. Îi datorăm multă recunoştinţă.

Acum pe faţa lui Kitty trecu umbra unui zîmbet, dar nu spuse nimic. Stareţa păru că reflectează. Se ridică în picioare.

— Eşti tare bună la suflet. Cred că ţi-aş putea găsi ceva de făcut. E adevărat că acum, cînd sora St. Francis a fost smulsă dintre noi, nu mai putem face faţă treburilor. Cînd o să fii gata să începi?

— Acum.

— *A la bonne heure*[1]. Îmi pare bine că te aud spunînd asta.

— Făgăduiesc să fac tot ce-mi stă în putinţă. Vă sînt foarte recunoscătoare pentru şansa pe care mi-o oferiţi.

Stareţa deschise uşa salonaşului, dar cînd dădu să plece, şovăi. O învălui din nou pe Kitty într-o

1. Să fie într-un ceas bun (fr.).

privire lungă, înţeleaptă şi scrutătoare. Apoi îi puse cu blîndeţe mîna pe braţ.

— Ştii, copila mea, nu-ţi poţi găsi pacea în muncă, în plăceri sau într-o mănăstire, ci numai în sufletul tău.

Kitty tresări, dar stareţa ieşi repede.

XLIX

Kitty descoperi că munca îi revigora spiritul. Se ducea la mănăstire în fiecare dimineaţă, imediat după răsăritul soarelui, şi nu revenea la bungalow pînă cînd soarele la asfinţit nu scălda în aur apele rîului şi joncile numeroase. Maica stareţă îi dăduse în grijă copilaşii mai mici. Mama lui Kitty adusese la Londra din oraşul ei natal, Liverpool, un simţ practic al gospodăriei şi Kitty, în pofida aerului ei frivol, avusese întotdeauna anumite abilităţi, la care se referea doar în glumă. Astfel, de pildă, ştia să gătească destul de bine şi cosea frumos. Cînd îşi dezvălui aceste talente, se văzu pusă să supravegheze tinerele fete care coseau şi tiveau pînza. Ştia un pic de franceză şi în fiecare zi învăţa cîteva cuvinte chinezeşti, aşa că nu-i venea chiar atît de greu să se descurce. În alte momente trebuia să aibă grijă ca nu cumva copilaşii cei mai mici să facă vreo poznă. Trebuia să-i îmbrace şi să-i dezbrace şi să îi pună să se odihnească atunci cînd era nevoie. Erau foarte mulţi copii mici aflaţi în grija unor *amah*, însă ea primi instrucţiuni să nu-i scape din ochi. Nici una din munci nu era foarte importantă şi ea ar fi vrut să i se dea o sarcină mai dificilă. Dar stareţa nu dădu atenţie rugăminţilor ei, iar Kitty se temea destul de tare de ea şi o respecta prea mult ca s-o necăjească.

În primele zile trebui să facă un oarecare efort pentru a-şi înfrînge uşorul dezgust pe care i-l inspirau fetele astea în uniformele lor urîte, cu părul negru şi ţeapăn, cu feţele rotunde şi galbene şi cu ochii lor

oblici și negri, veșnic atenți. Însă își amintea de aerul blînd care transfigurase atît de frumos fața maicii starețe cu ocazia primei vizite a lui Kitty la mănăstire, cînd stătuse acolo înconjurată de țîncii aceștia urîți, așa că nu se lăsă pradă impulsurilor. Curînd, luînd în brațe una sau alta dintre ființele acelea micuțe care plîngeau din pricina unei căzături sau a unui dinte care le ieșea, Kitty constată că vreo două vorbe bune – chiar și într-o limbă pe care copiii n-o înțelegeau –, apăsarea brațelor ei sau moliciunea obrazului ei lipit de fața galbenă care plîngea pot aduce consolare și mîngîiere, iar de atunci începu să-și piardă întru totul senzația de anormalitate. Copilașii veneau la ea fără teamă cu necazurile lor copilărești și încrederea pe care o observă la ei o umplu de o fericire cu totul deosebită. La fel se întîmplă și cu fetele mai mari pe care le învăța să coasă. Zîmbetul lor luminos și isteț și plăcerea pe care le-o putea oferi printr-un cuvînt de laudă o emoționau. Simți că ele o plac și, mîndră, chiar măgulită, le simpatiză și ea.

Dar exista un copil cu care nu se putea deprinde. Era o fetiță de vreo șase ani, o idioată cu un cap mare, de hidrocefal, care se legăna greoi și strîmb pe un trupșor micuț și îndesat. Fetița avea ochii mari și goi și o gură din care curgeau mereu bale. Nu putea rosti decît vreo cîteva vorbe mormăite, cu un glas răgușit. Era ceva revoltător și oribil. Și, din cine știe ce motiv, se atașă prostește de Kitty, așa că o urma peste tot cînd trecea dintr-o parte în alta a sălii aceleia mari. Se ținea de fustele ei și-și freca fața de genunchii lui Kitty. Îi căuta mîinile ca s-o mîngîie. Pe Kitty o cuprindeau fiori de dezgust. Știa că fetița tînjește după mîngîieri, dar nu putea găsi puterea să i le acorde.

O dată, cînd vorbea cu sora St. Joseph, îi spuse că e păcat că fetița aia mai trăiește. Sora zîmbi și întinse mîna către copilul diform, care-și frecă fruntea bombată de ea.

— Gîză mică și nefericită! spuse măicuța. Cînd ne-au adus-o aici, era pur și simplu pe moarte. Providența a făcut să mă aflu chiar atunci la ușă. Mi s-a

părut că nu e nici o clipă de pierdut, așa că am botezat-o imediat. Nici nu știți cîtă bătaie de cap am avut ca s-o putem ține în viață. De vreo două-trei ori am crezut că sufletelul ei o să zboare la cer.

Kitty tăcu. Vorbăreață din fire, sora St. Joseph începu să flecărească despre alte lucruri, iar a doua zi, cînd fetița idioată se apropie și-i atinse mîna, Kitty își adună toate puterile și se strădui să mîngîie craniul acela uriaș. Ba chiar se chinui să-i zîmbească. Deodată însă, cu o perversitate idioată, copila o părăsi. Păru că și-a pierdut orice interes pentru ea și în ziua aceea, ca și în cele următoare, nu-i dădu nici o atenție. Kitty nu știa ce i-a făcut și încerca s-o ademenească, zîmbindu-i și făcîndu-i gesturi prietenești, dar fetița îi întorcea spatele și se prefăcea că n-o vede.

L

Întrucît măicuțele alergau la treburi ca albinele, de dimineața pînă seara, Kitty nu le vedea deloc, în afară de momentul slujbelor, ținute în capela aceea goală și umilă. În prima zi cînd veni la treabă, maica stareță o descoperi în spatele capelei, îndărătul fetelor de pe bănci, așezate după vîrstă, și se opri să-i vorbească:

— Nu trebuie să te socoți obligată să vii la capelă odată cu noi. Ești protestantă, deci ai propriile dumitale convingeri.

— Dar îmi place să vin, maică stareță. Văd că mă odihnește.

Stareța îi aruncă o privire și înclină puțin capul într-o parte, cu o expresie gravă pe chip.

— Bineînțeles că vei face exact cum dorești. Am ținut doar să te fac să înțelegi că nu ești obligată în nici un fel.

În schimb, cu sora St. Joseph Kitty ajunse curînd, dacă nu chiar la intimitate, măcar la familiaritate. În

sarcina ei cădea toată economia mănăstirii și supravegherea bunăstării materiale a acelei mari familii o ținea toată ziulica în picioare. Spunea că singurul răgaz pe care-l are pentru odihnă este cel închinat rugăciunii. Dar, pe de altă parte, spre seară, cînd Kitty era cu fetele la treburile lor, îi plăcea să intre și, jurînd că e istovită și că n-are nici măcar o clipă să respire, tot stătea cîteva minute la bîrfă. Cînd nu se afla în prezența stareței, era o ființă veselă și vorbăreață, mare amatoare de glume. Vorbele de clacă, chiar și cele ușor răutăcioase, nu-i displăceau cîtuși de puțin. Kitty nu se temea deloc de ea, căci veșmintele călugărești n-o împiedicau pe sora St. Joseph să fie o femeie de treabă și simplă. Cu ea putea sporovăi mai veselă. În prezența ei nu se sfia să arate cît de prost vorbește franțuzește și rîdeau între ele de greșelile făcute de Kitty. Sora o învăța zilnic cîteva cuvinte utile în limba chineză. Era fată de fermier și în inima ei rămăsese țărancă.

— Cînd eram mică, mînam vacile ca Sfînta Ioana d'Arc. Dar eram prea păcătoasă pentru a avea viziuni. Eu zic că spre norocul meu, căci dacă aș fi avut asemenea năluciri, cu siguranță că tata m-ar fi bătut cu biciul. Și așa mă bătea adesea, bietul bătrîn, căci mare obrăznicătură mai eram! Uneori mi-e și rușine cînd mă gîndesc la poznele pe care le făceam.

Kitty rîse la gîndul că această călugăriță corpolentă, între două vîrste, ar fi putut să fie cîndva un copil neastîmpărat. Și totuși în ea mai stăruia încă și acum ceva copilăros, ceva ce îți cucerea inima. Părea să păstreze în ea o aromă de toamnă la țară, ca atunci cînd merii sînt încărcați de poame, iar roadele cîmpului sînt puse la păstrare. Nu avea sfințenia tragică și austeră a stareței, ci o veselie simplă și fericită.

— Și nu-ți vine niciodată poftă să te duci acasă, în patrie, *ma sœur*? o întrebă Kitty.

— A, nu! Ar fi prea greu să mă întorc. Aici îmi place grozav și nu sînt niciodată mai fericită ca atunci cînd mă aflu în mijlocul orfanilor. Sînt atît de buni, atît de recunoscători... Dar chiar dacă ești călugăriță (*on a beau être religieuse*), totuși ai o mamă și nu poți să

uiți că ai supt lapte de la sînul ei. E bătrînă maică-mea și e groaznic să n-o pot vedea niciodată, dar, pe de altă parte, ea ține mult la noră-sa, iar fratele meu se poartă bine cu ea. Acum a crescut și fiul lui. Cred că părinții mei or să se bucure să mai aibă o pereche de brațe vînjoase la fermă. Cînd am părăsit eu Franța, fratele meu era singurul copil la părinți, dar dădea semne că o să aibă un pumn destul de puternic ca să doboare și un bou cu el.

În încăperea aceea liniștită, ascultînd-o pe călugăriță, era aproape imposibil să-ți dai seama că de partea cealaltă a zidurilor holera făcea ravagii. Sora St. Joseph manifesta o nepăsare de care se molipsi și Kitty.

Sora St. Joseph avea o curiozitate naivă în privința lumii și a locuitorilor ei. Îi punea lui Kitty tot soiul de întrebări despre Londra și despre Anglia – țară pe care ea o credea acoperită de o ceață atît de groasă, încît nici la amiază nu-ți puteai vedea degetul de la mînă – și voia să știe dacă nu cumva Kitty a umblat pe la baluri și dacă a stat într-o casă bogată și cîți frați și cîte surori are. Vorbea adesea de Walter. Maica stareță spunea că e un om minunat și ele se rugau zi de zi pentru el. Ce noroc pe Kitty să aibă un asemenea soț, atît de bun, de brav și de inteligent!

LI

Dar, mai devreme sau mai tîrziu, sora St. Joseph tot revenea în conversația ei la maica stareță. Kitty fusese conștientă de la început că personalitatea acestei femei domina mănăstirea. Toate ființele de acolo o priveau cu dragoste și cu admirație, fără doar și poate, dar și cu genul acela de respect combinat cu teamă. În pofida bunătății și blîndeții acestei femei, însăși Kitty se simțea ca o școlăriță în prezența ei. Nu era niciodată întru totul degajată, nu se simțea niciodată la largul ei, căci stareța o umplea de un

sentiment atît de straniu, încît o făcea să se simtă stînjenită. Era vorba de venerație. Din dorința nevinovată de a o impresiona, sora St. Joseph îi spuse lui Kitty din ce familie mare se trage maica stareță. Printre strămoșii ei se numărau personalități istorice importante și era *un peu cousine* cu jumătate din regii Europei. Alphonso al Spaniei vînase pe domeniile tatălui ei, iar castelele familiei erau răspîndite prin toată Franța. Trebuie să fi fost foarte greu să părăsești atîta grandoare. Kitty asculta zîmbind, dar fără să fie cîtuși de puțin impresionată.

— *Du reste*, e suficient să te uiți la ea, spunea sora, ca să vezi că, *comme famille, c'est le dessus du panier*[1].

— Are cele mai frumoase mîini pe care le-am văzut vreodată, comentă Kitty.

— O, dar s-o vezi cum se folosește de ele! Să știi că *notre bonne mère* nu se dă deloc înapoi de la treabă.

Cînd ajunseseră ele în orașul ăsta, aici nu era nimic. Ele clădiseră mănăstirea. Maica stareță alcătuise planurile și supravegheasе lucrările. Din clipa în care sosiseră, începuseră să le salveze pe bietele fetițe nedorite de părinți de la locul de sacrificiu și de mîinile sălbatice ale moașei. La început nu avuseseră paturi în care să doarmă și nici geamuri la ferestre ca să le ocrotească de aerul nopții („și nimic nu poate fi mai nesănătos", spunea sora St. Joseph). De multe ori nu le rămînea nici un ban, nu numai cît să-i plătească pe constructori, dar nici măcar ca să-și cumpere hrana lor simplă. Trăiau ca țăranii – „Dar ce spun eu? Păi, țăranii din Franța, *tenez*, oamenii pe care-i angaja taică-meu ar fi dat la porci lucrurile pe care le mîncam noi". Și apoi maica stareță își strîngea în jurul ei fiicele, îngenuncheau și se rugau. Și Sfînta Fecioară le trimitea bani. Chiar a doua zi soseau cu poșta o mie de franci sau vreun străin – un englez (protestant, mă rog) sau chiar chinez – bătea la ușă exact cînd erau ele în genunchi, la rugăciune, și le aducea un dar. O dată se aflau la asemenea strîmtoare,

1. E dintr-o familie de vază (fr.).

încît făcuseră toate legămînt în fața Sfintei Fecioare că o să recite cîte o *neuvaine*[1] în onoarea ei dacă le vine în ajutor. Și n-o să-i vină să creadă, dar domnul Waddington, așa caraghios cum e el, a venit la ele a doua zi și, spunîndu-le că se vede de la o poștă că toate ar avea nevoie de o porție bună de friptură, le-a dat o sută de dolari.

Dar ce înfățișare comică are omulețul ăsta, cu chelia lui și cu ochișorii lui șireți (*ses petits yeux malins*) și cu glumele lui! *Mon Dieu*, cum mai masacra el franceza... și totuși nu puteai să nu rîzi de ce spunea. Întotdeauna era binedispus. În tot cursul acestei epidemii îngrozitoare s-a purtat de parcă ar fi fost într-o vacanță de care se bucură din plin. Avea o inimă ca de francez și atîta umor, că zău dacă-ți venea să crezi că e englez! Afară doar de accent. Dar uneori sora St. Joseph avea impresia că el vorbește greșit în mod intenționat, ca să te facă să rîzi. Bineînțeles că din punct de vedere moral nu prea era de lăudat, dar, oricum, asta era treaba lui (și măicuța oftă, dădu din umeri și clătină din cap). Și-apoi era tînăr și burlac.

— Dar ce nu e în regulă cu morala lui, *ma sœur*? întrebă Kitty cu zîmbetul pe buze.

— Dar cum se poate să nu știi? E mare păcat dacă-ți spun. Nu e treaba mea să vorbesc lucruri dintr-astea. Trăiește cu o chinezoaică, adică... cum să-ți spun, nu chiar chinezoaică, ci o manciuriană... Se pare că-i prințesă și-l iubește la nebunie.

— Pare de necrezut! strigă Kitty.

— Ba da, ba da, crede-mă, e cum nu se poate mai adevărat! E o mare ticăloșie din partea lui. Așa ceva nu se face. N-ai auzit cînd ai venit prima dată la noi la mănăstire și el n-a vrut să se atingă de madlenele pe care le făcusem anume pentru el, iar *notre bonne mere* a zis că bunătățile manciuriene îi strică stomacul? Asta a vrut ea să spună și trebuia să vezi ce mutră a făcut el! E o poveste cum nu se poate mai curioasă. Se zice că Waddington lucra la Hankou în timpul revoluției, cînd ăia îi masacrau pe manciurieni,

1. Rugăciune repetată timp de nouă zile (fr.).

și omulețul ăsta de treabă a salvat viața unei mari familii de-a lor. Sînt chiar rude cu familia imperială. Fetei i-a căzut cu tronc – dar, știi, rău de tot – și... mă rog, restul ți-l poți închipui. Și apoi, cînd el a părăsit orașul, fata a fugit și a venit după el și acum se ține după el peste tot și Waddington a trebuit să se resemneze și să rămînă cu ea, bietul băiat! Ba chiar aș zice că o îndrăgește. Sînt fermecătoare uneori manciurienele astea! Doamne, dar ce-mi trece mie prin cap? Am o mie de treburi de făcut și iaca, eu stau aici la palavre! Nu sînt deloc bună de călugăriță. Mi-e și rușine de mine.

LII

Kitty avea senzația aproape incredibilă că se dezvoltă. Fiind mereu ocupată, nu prea avea răgaz să se mai gîndească și crîmpeiele pe care le vedea din viața altora, laolaltă cu alte puncte de vedere, îi stîrneau imaginația. Începu să-și regăsească energia, mai ales pe cea spirituală. Se simțea tot mai bine și mai în putere. I se păruse că nu mai e în stare să facă altceva decît să plîngă, dar, spre surprinderea ei – și, în mare măsură, spre nedumerirea ei –, se trezi rîzînd de cutare și de cutare. Începu să i se pară absolut normal să trăiască în focarul unei epidemii cumplite. Știa că oamenii mor în dreapta și-n stînga ei, dar încetă să se mai gîndească prea mult la asta. Maica stareță îi interzisese să intre în infirmerii, drept pentru care ușile închise îi stîrneau curiozitatea. Ar fi vrut să iscodească puțin înăuntru, dar n-o putea face fără să fie văzută și nu știa ce pedeapsă i-ar putea da stareța. Ar fi fost îngrozitor să se trezească izgonită de acolo. Ajunsese să se dăruiască din toată inima copiilor, care i-ar fi dus dorul dacă pleca. De fapt nici nu știa ce s-ar fi făcut fără ea.

Iar într-o bună zi își dădu seama că de o săptămînă nu s-a mai gîndit la Charlie Townsend și nici nu l-a mai visat. Deodată inima îi zvîcni, gata să-i spargă pieptul. Se vindecase. Acum era în stare să se gîndească la el fără să-i pese. Nu-l mai iubea. Doamne, ce ușurare! Ce sentiment de eliberare! Era de-a dreptul curios să privească retrospectiv și să-și aducă aminte cu cîtă patimă tînjise după el. Cînd el îi dăduse cu piciorul, crezuse că o să moară, crezuse că de atunci încolo viața nu-i mai putea oferi decît nenorociri. Și iată că începuse deja să rîdă iar. Ființă nevrednică! Doamne, cum se mai făcuse de rîs! Iar acum, judecîndu-l așa, la rece, se întreba ce naiba găsise la el. Mare noroc că Waddington n-avea habar, căci n-ar fi fost în stare să-i suporte privirile malițioase și aluziile ironice. Era liberă, liberă, în sfîrșit eliberată cu adevărat! Abia dacă se mai putea abține să nu rîdă tare de tot.

Copiii se zbenguiau la joacă și ea avea obiceiul să stea și să-i supravegheze cu un zîmbet indulgent, punîndu-i la punct dacă făceau prea multă gălăgie și avînd grijă ca, în zburdălnicia lor, să nu se lovească ori să-și facă vreun rău. Dar acum o cuprinse o veselie nepăsătoare, o senzație că e la fel de tînără ca și ei, așa că intră în joaca lor. Fetițele o primiră cu încîntare. O fugăriră în sus și-n jos prin încăpere, strigînd cît le ținea gura, cu o veselie fantastică, aproape barbară. Se înfierbîntară atît de tare, încît săreau în sus de bucurie. Făceau o zarvă nemaipomenită.

Deodată ușa se deschise și în prag se ivi maica stareță. Rușinată, Kitty se smulse din mîinile duzinei de fetițe care o țineau strîns și țipau de te asurzeau.

— Așa-i ții dumneata cuminți și liniștiți pe copiii ăștia? întrebă stareța cu zîmbetul pe buze.

— Ne jucăm de-a ceva, maică stareță. S-au stîrnit cam tare și e într-adevăr vina mea, căci eu am pornit joaca.

Maica stareță înaintă și, ca de obicei, copiii se strînseră ciorchine în jurul ei. Ea îi apucă pe după umerii lor înguști și-i trase în joacă de urechiușele lor gălbioare. Îi aruncă lui Kitty o privire lungă și

blîndă. Kitty era îmbujorată la față și respira agitată. Ochii ei umezi străluceau și părul ei răvășit din pricina jocului și a luptei cu copiii era acum într-o dezordine adorabilă.

— *Que vous êtes belle, ma chère enfant!*[1] îi spuse stareța. Cînd se uită cineva la dumneata, i se umple inima de bucurie. Nici nu e de mirare că toți copiii ăștia te adoră.

Kitty se făcu roșie ca sfecla la față și, fără să știe de ce, ochii i se umplură brusc de lacrimi. Își ascunse fața în mîini.

— Vai, maică stareță, mă faceți să mă rușinez!

— Haide, haide, nu fi proastă! Frumusețea e și ea un dar de la Dumnezeu, unul din cele mai rare și mai de preț, și trebuie să-i fim recunoscători dacă avem fericirea să fim înzestrați cu el, iar dacă nu, să-i fim recunoscători că-l au alții pentru plăcerea noastră.

Zîmbi din nou și, ca și cum Kitty ar fi fost și ea unul dintre copilași, o bătu ușurel cu palma pe obrazul ei moale.

LIII

De cînd lucra la mănăstire, Kitty îl văzu mai rar pe Waddington. De vreo două-trei ori venise el la malul rîului ca s-o întîmpine și urcaseră dealul împreună. Venea să bea cîte un whisky cu sifon, dar rareori rămînea la cină. Într-o duminică însă îi propuse lui Kitty să ia prînzul cu el și să meargă cu lecticile pînă la o mănăstire budistă renumită ca loc de pelerinaj, aflată la vreo cincisprezece kilometri de oraș. Întrucît maica stareță insista ca tînăra să se odihnească măcar o zi pe săptămînă, n-o lăsa niciodată să lucreze duminica. Iar Walter era, bineînțeles, la fel de ocupat ca de obicei.

1. Ce frumoasă ești, draga mea copilă! (fr.)

O porniră devreme, ca să ajungă la mănăstire înainte de arșița amiezii, și fură purtați pe o potecă îngustă dintre lanurile de orez. Din cînd în cînd treceau pe lîngă niște gospodării destul de înstărite, cuibărite într-o intimitate prietenoasă într-un crîng de bambuși. Kitty savură răgazul acesta de trîndăveală. După ce stăteai închisă în oraș, era o adevărată plăcere să vezi de jur împrejur ținuturile vaste și spațiile deschise. Ajunseră la mănăstire – un șir de clădiri mici și împrăștiate pe malul rîului, umbrite plăcut de copaci –, iar aici au fost conduși de niște călugări zîmbitori prin curți de o goliciune solemnă. Li se arătară temple cu niște zei care se strîmbau. În sanctuar ședea însuși Buddha, cu un aer distant, trist și melancolic, dus pe gînduri și cu un ușor zîmbet în colțurile gurii. Peste tot te copleșea o senzație de degradare. Toată acea grandoare era decrepită și ruinată. Zeii erau prăfuiți și credința care-i făurise se stingea. Călugării păreau tolerați acolo. Aveau aerul că așteaptă doar un preaviz ca să fie dați afară, iar în zîmbetul starețului, cu politețea lui frumoasă, simțeai ironia resemnării. Într-o bună zi călugării urmau să plece din pădurea aceea umbroasă și plăcută, iar clădirile dărăpănate și neglijate aveau să fie atacate de furtuni fioroase și asaltate de natura înconjurătoare. Plante agățătoare sălbatice aveau să se împletească printre imaginile sfinte, dar moarte, iar copacii urmau să crească slobozi prin curți. Atunci acolo n-aveau să mai sălășluiască zeii, ci duhurile rele ale întunericului.

LIV

Se așezară pe treptele unei clădiri mici (patru coloane lăcuite și un acoperiș înalt de țiglă, sub care se afla un clopot mare de bronz) și se uitară la rîul care curgea leneș și sinuos, luînd-o către orașul lovit de molimă. Îi vedeau zidurile crenelate. Arșița atîrna

deasupra tuturor ca un linţoliu. Dar rîul, deşi era atît de lent în curgerea lui, îţi dădea totuşi o senzaţie de mişcare şi-ţi transmitea ideea melancolică a efemerităţii tuturor lucrurilor. Toate treceau... şi ce urmă lăsau în trecerea lor? Lui Kitty i se păru că întreaga omenire arată doar ca nişte picături de apă din rîul acela şi că toţi oamenii curgeau înainte, fiecare atît de aproape de celălalt şi totuşi atît de îndepărtat, într-un simplu şuvoi fără nume, care se îndrepta spre marea cea uriaşă. Cînd toate lucrurile durau atît de puţin şi nimic nu conta prea mult, era pur şi simplu păcat că oamenii, dînd o importanţă absurdă unor obiecte neînsemnate, îşi provocau nefericire şi lor înşile, şi unii altora.

— Ai auzit de Harrington Gardens? îl întrebă Kitty pe Waddington, cu un zîmbet în ochii ei frumoşi.

— Nu. De ce?

— A, nimic! Numai că sînt foarte departe de aici. Acolo stau ai mei.

— Te mai bate gîndul să te întorci acasă?

— Nu.

— Presupun că peste vreo două luni o să plecaţi de aici. S-ar părea că epidemia a mai scăzut în intensitate şi vremea răcoroasă ar trebui să-i pună capăt.

— Am impresia c-o să-mi pară rău să plec.

O clipă se gîndi la viitor. Nu prea ştia ce planuri are Walter. Nu-i spunea nimic. Era rece, politicos, tăcut şi insondabil. Două mici picături din rîul acela, care pluteau în tăcere spre necunoscut. Două picături care pentru ele însele aveau atît de multă individualitate, dar pentru privitor nu erau decît o parte integrantă şi indistinctă a apei.

— Ai grijă să nu înceapă să te convertească maicile! îi zise Waddington cu micul lui zîmbet maliţios.

— O, sînt mult prea ocupate! Şi nici nu le pasă. Sînt minunate şi atît de bune la suflet... Şi totuşi... nu prea ştiu cum să-mi explic, dar e un zid care mă desparte de ele. Nu ştiu exact despre ce e vorba. E ca şi cum ar avea ele o taină care le face vieţile deosebite şi pe care eu sînt nevrednică s-o împărtăşesc. Nu e vorba de credinţă. E ceva mai profund şi mai... mai

semnificativ. Parcă ar trăi într-o altă lume decît a noastră şi noi o să rămînem întotdeauna străini de ele. În fiecare zi, cînd uşa mănăstirii se închide în urma mea, simt că pentru ele am încetat să mai exist.

— Am toată înţelegerea pentru faptul că asta e o lovitură dată vanităţii dumitale, replică batjocoritor Waddington.

— Vanitatea mea!

Kitty dădu din umeri. Apoi, zîmbind din nou, se întoarse alene către el:

— De ce nu mi-ai spus niciodată că trăieşti cu o prinţesă manciuriană?

— Ce poveşti ţi-au mai spus babele alea bîrfitoare? Sînt sigur că pentru nişte călugăriţe e un adevărat păcat să discute treburile particulare ale agenţilor vamali.

— Dar de ce trebuie să fii atît de sensibil?

Waddington îşi mută privirea într-o parte, luîndu-şi astfel un aer viclean. Ridică uşor din umeri.

— Nu e un lucru cu care să-ţi faci reclamă. Nu cred că mi-ar spori prea mult şansele de promovare la serviciu.

— Ţii mult la ea?

Acum bărbatul ridică privirea şi feţişoara lui urîtă începu să semene cu aceea a unui şcolar obraznic.

— A renunţat la tot de dragul meu: la cămin, la familie, la siguranţă şi la demnitate. Au trecut ani de zile de cînd a renunţat la tot numai ca să fie cu mine. Am trimis-o la plimbare de vreo două-trei ori, dar întotdeauna s-a întors. Am şi fugit de ea, dar a venit întotdeauna după mine. Iar acum am renunţat să mă mai lupt. Cred că trebuie s-o suport tot restul vieţii mele.

— Probabil că te iubeşte la nebunie.

— Vezi dumneata, e o senzaţie destul de ciudată, răspunse el, încreţindu-şi nedumerit fruntea. N-am nici cea mai mică îndoială că dacă aş părăsi-o cu adevărat, definitiv, s-ar sinucide. Nu din resentiment faţă de mine, ci în mod firesc, pentru că n-ar mai vrea să trăiască fără mine. Ei bine, faptul că ştii un asemenea lucru îţi dă un sentiment ciudat. E imposibil să nu însemne ceva pentru tine.

— Bine, dar ce contează este să iubești, nu să fii iubit. Noi nu le sîntem recunoscători celor care ne iubesc. Dacă nu-i iubești, nu fac decît să te plictisească.

— Nu prea am experiența pluralului, replică el. La mine funcționează singularul.

— Dar e într-adevăr o prințesă imperială?

— Nu. Asta e o exagerare romantică de-a măicuțelor. Se trage dintr-una din marile familii ale manciurienilor, dar bineînțeles că revoluția i-a adus în pragul ruinei. Și totuși rămîne o mare doamnă.

Spuse aceste vorbe cu mîndrie în glas, iar în ochii lui Kitty se aprinse un zîmbet.

— Deci o să rămîi aici tot restul vieții?

— În China? Da. Ce-ar putea face ea în altă parte? Cînd ies la pensie, o să-mi iau o căsuță chinezească la Beijing. Și o să-mi petrec restul zilelor acolo.

— Aveți copii?

— Nu.

Kitty îl privi cu ochi curioși. Era greu de înțeles cum omulețul ăsta chel, cu fața lui de maimuțoi, a putut să stîrnească o pasiune atît de mistuitoare la femeia aceea străină. Nici nu-și dădea seama de ce felul în care vorbea el despre acea femeie, în pofida degajării lui și a expresiilor frivole, îi sugera cu atîta putere devotamentul pătimaș și intens și unic al femeii. Pe Kitty o cam tulbura. Zîmbi:

— Pare cam departe de Harrington Gardens.

— De ce spui asta?

— Nu înțeleg nimic. Viața e atît de ciudată. Mă simt ca un ins care a trăit întotdeauna lîngă un iaz cu rățuște și deodată i se arată marea. Parcă îmi taie respirația și totuși îmi dă un sentiment de entuziasm. Nu vreau să mor, vreau să trăiesc. Încep să simt un val de curaj proaspăt. Sînt ca unul dintre marinarii aceia bătrîni care pornesc în căutarea unor mări încă nedescoperite și am impresia că sufletul meu tînjește după necunoscut.

Waddington o privi cu ochi gînditori. Privirea ei detașată se odihnea pe suprafața netedă a rîului. Două picături mici care curgeau în tăcere, în deplină tăcere, căutară marea întunecată și eternă.

— Aș putea să vin într-o zi s-o cunosc și eu pe doamna manciuriană? întrebă Kitty, ridicînd brusc capul.

— Nu știe nici o boabă de engleză.

— Ai fost foarte bun cu mine. Ai făcut enorm de mult pentru mine. Poate că aș izbuti să-i arăt prin purtarea mea că îmi inspiră un sentiment de prietenie.

Waddington arboră un zîmbet slab și puțin ironic, dar răspunse plin de bunăvoință:

— Am să vin într-o zi să te iau și o să-ți ofere o ceașcă de ceai de iasomie.

Kitty nu vru să-i spună că povestea iubirii lui exotice îi stîrnise încă de la început imaginația într-un chip neobișnuit și că acum prințesa manciuriană reprezenta pentru ea simbolul unui lucru care o atrăgea vag, dar insistent. O chema enigmatic către un tărîm mistic al spiritului.

LV

Dar peste vreo două zile Kitty făcu o descoperire neașteptată.

Se duse, ca de obicei, la mănăstire și se apucă de prima ei sarcină: obligația de a verifica spălatul și îmbrăcatul copiilor. Întrucît călugărițele insistau cu încăpățînare neînduplecată că aerul nopții e dăunător, atmosfera din dormitor era închisă și fetidă. După prospețimea dimineții, o făcea întotdeauna pe Kitty să se simtă prost, așa că se grăbea să deschidă acele ferestre care nu erau zăvorîte. Dar astăzi se simți brusc îngrozitor de rău și, cu capul apucat de un adevărat vîrtej, rămase în dreptul unei ferestre, încercînd să se adune. Niciodată nu-i fusese atît de rău. Apoi o cuprinse greața și voma. Scoase un strigăt atît de puternic, încît copiii se speriară. Fata mai în vîrstă care o ajuta veni repede la ea și, văzînd-o pe Kitty albă ca varul și tremurînd, se opri cu o exclamație. Holera! Gîndul îi fulgeră prin minte lui Kitty și

apoi o copleși o senzație apropiată de moarte. O apucă groaza și se luptă o clipă cu noaptea care părea să-i umble chinuitor prin vine. Se simțea înfiorător de rău. Apoi se lăsă întunericul.

Cînd deschise iar ochii, la început nici nu știu unde se află. Părea să fie întinsă pe podea și, mișcîndu-și ușurel capul, avu senzația că are o pernă sub el. Dar nu-și aducea aminte de nimic. Maica stareță îngenunchease lîngă ea și-i dădea cu săruri pe la nas, iar sora St. Joseph stătea în picioare și o privea. Apoi își aminti. Holera! Citi consternarea de pe fețele călugărițelor. Sora St. Joseph părea imensă, dar avea conturul neclar. Din nou o copleși spaima.

— O, maică stareță, maică stareță! gemu ea. Oare am să mor? Nu vreau să mor!

— Bineînțeles că n-ai să mori, îi spuse stareța.

Era absolut liniștită, ba chiar avea o licărire amuzată în ochi.

— Bine, dar e holeră! Unde e Walter? Nu trimiteți după el? O, maică, maică!

Și izbucni într-un potop de lacrimi. Stareța îi întinse mîna și Kitty o apucă de parcă ar fi fost reazemul vieții ei, pe care se temea să nu-l piardă.

— Lasă, lasă, copila mea, nu trebuie să te prostești! Nu e holeră și nici altceva de genul ăsta.

— Unde e Walter?

— Soțul dumitale e mult prea ocupat ca să-l deranjăm. Peste cinci minute o să te simți perfect.

Kitty o privi lung, cu ochi chinuiți. De ce lua lucrurile cu atîta calm? Era o adevărată cruzime.

— Stai liniștită un minut sau două, îi spuse din nou stareța. N-ai de ce să te alarmezi.

Kitty simțea că inima îi bate nebunește în piept. Se deprinsese atît de tare cu gîndul holerei, încît încetase de mult să i se mai pară posibil că se va molipsi. Doamne, ce proastă fusese! Știa că o să moară. Era speriată. Fetele aduseră un șezlong din trestie împletită și-l așezară lîngă fereastră.

— Hai să te ridicăm acum, zise stareța. O să stai mai comod pe șezlong. Crezi că te poți ține pe picioare?

O apucă de subsuori și sora St. Joseph o ajută să se ridice. Kitty se lăsă istovită în șezlong.

— Cred că ar fi mai bine să închid fereastra, spuse sora St. Joseph. Acum, dimineața devreme, aerul e prea tare ca să-i facă bine.

— Nu, nu! spuse Kitty. Vă rog, lăsați-o deschisă!

Vederea cerului albastru îi inspira încredere. Era foarte zguduită, dar își dădea seama că începe să se simtă mai bine. Cele două măicuțe o priviră un moment în tăcere, iar sora St. Joseph îi spuse stareței niște vorbe pe care Kitty nu le înțelese. Apoi stareța se așeză pe un braț al șezlongului și-i luă mîna într-a ei.

— Ascultă, *ma chère enfant*...

Îi puse vreo două întrebări. Kitty îi răspunse, fără să știe ce rost aveau. Buzele îi tremurau așa de tare, că abia izbutea să articuleze cuvintele.

— Nu încape nici o îndoială în privința asta, spuse sora St. Joseph. Nu sînt eu aia care să se păcălească în treburi dintr-astea.

Și hohoti ușor, iar Kitty păru să deslușească în rîsul acela puțină emoție și destul de multă afecțiune. Maica stareță o ținea încă strîns de mînă pe Kitty și îi zîmbea cu o blîndețe afectuoasă.

— Sora St. Joseph are mult mai multă experiență decît mine în astfel de treburi, draga mea copilă, și imediat a spus ce e cu dumneata. Evident că avea perfectă dreptate.

— Ce vreți să spuneți? întrebă neliniștită Kitty.

— Păi, este evident! Nu ți-a trecut niciodată prin cap această posibilitate? Ești însărcinată, draga mea!

Kitty tresări puternic, zguduindu-se toată. Puse piciorul pe pămînt, de parcă ar fi vrut să se ridice.

— Stai cuminte, stai cuminte! îi zise stareța.

Kitty simți că roșește puternic și-și duse mîinile la sîni.

— E imposibil! Nu e adevărat!

— *Qu'est-ce qu'elle dit?*[1] întrebă sora St. Joseph.

1. Ce zice? (fr.)

Maica stareță îi traduse. Fața lătăreață, de om simplu cu obrajii roșii, a surorii St. Joseph radia.

— Nu poate fi vorba de nici o greșeală, zise ea. Vă dau cuvîntul meu de onoare!

— De cînd ești măritată, copila mea? întrebă stareța. Vai de mine! Păi, cumnata mea nici nu era măritată de atîta vreme ca dumneata și avea deja doi copii.

Kitty se așeză iar în șezlong. Avea impresia că moartea îi învăluie inima.

— Mi-e așa de rușine! șopti ea.

— Pentru că o să ai un copil? Dar de ce? Ce poate fi mai normal?

— *Quelle joie pour le docteur!*[1] spuse sora St. Joseph.

— Da, gîndește-te ce bucuros o să fie soțul dumitale. Va fi copleșit de fericire. E suficient să-l vezi cînd e cu copiii și să-i remarci expresia de pe chip cînd se joacă cu ei ca să-ți dai seama cît de încîntat va fi să aibă și el unul.

O vreme Kitty tăcu. Cele două călugărițe o priveau cu un interes tandru și stareța îi mîngîie brațul.

— Ce prostie din partea mea că n-am bănuit mai devreme! zise Kitty. În orice caz, mă bucur că nu e holeră. Mă simt mult mai bine. O să mă întorc la lucru.

— Nu astăzi, draga mea copilă! Ai avut un șoc și cred că acum cel mai bine ar fi să te întorci acasă și să te odihnești.

— Nu, nu, prefer să stau și să lucrez!

— Insist! Ce-ar zice bunul nostru doctor dacă te-aș lăsa să fii imprudentă? Vino mîine, dacă vrei, sau poimîine. Dar astăzi trebuie să fii liniștită. O să chem o lectică. Ai vrea să pun pe una dintre fetele mai tinere să vină cu dumneata?

— A, nu, mă descurc și singură!

1. Ce bucurie pentru doctor! (fr.)

LVI

Kitty ședea lungită în pat, cu obloanele trase. Era după masa de prînz și servitorii dormeau. Ceea ce aflase în dimineața aceea (căci acum era sigură că e adevărat) o umplea de consternare. De cînd se întorsese acasă, se tot străduia să gîndească. Dar avea un fel de gol în cap și nu-și putea aduna gîndurile. Deodată auzi pași, zgomot de picioare încălțate; așadar era exclus să fie vreunul dintre servitori. Icnind de îngrijorare, își dădu seama că nu putea fi decît soțul ei. Era în camera de zi și-l auzi strigînd-o. Nu răspunse. Urmă o clipă de tăcere, apoi o bătaie în ușa ei.

— Da?

— Pot intra?

Kitty se ridică de pe pat și-și puse un halat de casă.

— Da.

El intră. Kitty era bucuroasă că obloanele trase îi umbreau fața.

— Sper că nu te-am trezit. Am bătut foarte, foarte încet.

— Nu dormeam.

Walter se duse la fereastră și deschise obloanele. O lumină caldă inundă camera.

— Ce s-a întîmplat? întrebă ea. De ce ai venit atît de devreme?

— Surorile mi-au spus că nu te simți prea bine. Am zis că n-ar fi rău să vin să văd ce-ai pățit.

O năpădi un fulger de mînie.

— Ce-ai fi zis dacă ar fi fost holeră? aruncă ea.

— Dacă ar fi fost holeră, cu siguranță că n-ai fi putut să te întorci acasă azi-dimineață.

Kitty se duse la măsuța de toaletă și-și trecu pieptenele prin părul ei nu prea lung. Voia să cîștige timp. Apoi, așezîndu-se, își aprinse o țigară.

— Nu m-am simțit prea bine azi-dimineață și maica stareță mi-a spus că aș face bine să mă întorc acasă.

Dar mi-am revenit complet. Mîine mă duc la mănăstire ca de obicei.

— Dar ce-ai pățit?

— Nu ți-au spus?

— Nu. Maica stareță zicea că trebuie să-mi spui chiar tu.

Acum Walter făcu ceva ce nu făcea decît rareori: o privi drept în față. Instinctul lui profesional era mai puternic decît cel personal. Kitty șovăi. Apoi se strădui să-i înfrunte privirea.

— O să am un copil.

Era deprinsă cu obiceiul lui de a întîmpina în tăcere o declarație care în mod normal ar fi trebuit să stîrnească o exclamație. Dar de data asta nimic nu i se păru mai dureros. El nu spuse nici o vorbă și nu făcu nici un gest. Nici o mișcare a feței și nici o schimbare a expresiei ochilor lui negri nu-i sugeră că o auzise măcar. Deodată lui Kitty îi veni să plîngă. Dacă un bărbat își iubea nevasta și nevasta îl iubea și ea, în asemenea momente erau atrași unul spre altul de o emoție puternică. Tăcerea era insuportabilă și tot ea o întrerupse:

— Nu știu de ce nu mi-am dat seama mai devreme. A fost o prostie din partea mea, dar... mai cu una, mai cu alta...

— De cînd... cînd te aștepți să-ți vină sorocul?

Buzele lui abia dacă izbutiră să formeze cuvintele. Kitty simțea că și lui i s-a uscat gîtul. O supăra că ei îi tremurau buzele atît de tare cînd vorbea. Dacă Walter n-avea inima împietrită, nu putea să nu-i stîrnească mila.

— Presupun că sînt cam în luna a doua sau a treia.

— Și cine e tatăl? Eu?

Lui Kitty i se tăie respirația și i se puse un nod în gît. În glasul lui răsunase o undă tremurătoare. Era îngrozitor că stăpînirea lui de sine făcea ca semnul cel mai mărunt de emoție să fie atît de zguduitor. Fără să știe de ce, Kitty își aminti brusc de un instrument care-i fusese arătat la Ching Yan: avea un ac ce oscila ușor și i se spusese că oscilațiile reprezentau un cutremur produs la mii de kilometri depărtare, dar în care poate că-și pierduseră viața o mie de oameni. Se uită lung la Walter. Era înspăimîntător de palid. Îl mai văzuse astfel doar o dată sau poate de două ori. Se uita în pămînt și puțin într-o parte.

— Ei?

Kitty își împreună mîinile. Știa că dacă ar fi fost în stare să spună „Da", asta ar însemna enorm de mult pentru el, mai mult decît orice alt lucru de pe lume. Ar fi crezut-o pe cuvînt, firește că ar fi crezut-o, pentru că dorea s-o facă. Iar apoi avea s-o ierte. Iar ea știa cît de profundă e tandrețea lui și cît de dornic este, în pofida timidității sale, s-o reverse asupra altora. Știa bine că Walter nu e răzbunător. Era gata s-o ierte dacă ar fi putut să-i ofere un prilej, o scuză care să-i înduioșeze inima. Atunci ar ierta-o pe deplin. Și se putea bizui pe el că n-o să-i bată niciodată obrazul pentru trecut. O fi fost el crud, rece și morbid, dar nu era nici meschin, nici josnic. Dacă ar fi spus „Da", asta ar fi schimbat totul.

Iar ea avea o nevoie urgentă de înțelegere și compătimire. Vestea neașteptată că o să aibă un copil o umpluse de speranțe neobișnuite și dorințe neprevăzute. Se simțea slabă, puțin speriată, singură și îndepărtată de orice rude ori prieteni. În dimineața aceea, cu toate că nu ținea prea mult la maică-sa, o cuprinsese brusc dorul de a fi cu ea. Avea nevoie de sprijin și consolare. Nu-l iubea pe Walter și știa că n-o să-l poată iubi niciodată, dar în clipa aceasta tînjea din toată inima ca el s-o ia în brațe, ca să-și poată lăsa capul pe pieptul lui. Lipită strîns de el, ar fi putut să plîngă fericită. Ar fi vrut ca el s-o sărute și să se lase cuprins cu brațele pe după gît.

Kitty începu să plîngă. Mințise atît de mult, încît nu-i venea deloc greu să mintă și acum. Ce mai conta o minciună în plus, mai ales dacă nu putea avea decît un efect pozitiv? O minciună, o minciună, ce era o minciună? Era atît de ușor să spună „Da". Văzu ochii lui Walter plini de căldură și brațele lui întinse către ea. Dar nu izbuti s-o spună. Nu știa de ce, dar pur și simplu nu izbuti. Toate lucrurile prin care

trecuse în cursul acestor săptămîni de amărăciune – Charlie și grosolănia lui, holera, toți acești oameni care mureau, călugărițele și, în mod destul de ciudat, pînă și acel omuleț caraghios și bețiv, Waddington –, toți și toate păreau s-o fi schimbat într-o măsură atît de mare, încît nu se mai recunoștea nici ea. Cu toate că era atît de profund emoționată, parcă un spectator din sufletul ei o urmărea cu spaimă și surprindere. Trebuia să spună adevărul. Nu părea că merită să spună o minciună. Gîndurile îi rătăceau aiurea. Deodată văzu iar trupul cerșetorului mort de pe panta dealului. De ce oare se gîndea la el? Nu scoase nici un suspin, deși lacrimile îi șiroiau pe față, izvorînd ușor din ochii ei mari. Într-un tîrziu răspunse la întrebarea lui. O întrebase dacă era sau nu tatăl copilului.

— Nu știu.

Walter rîcană. Rîsul lui spectral o înfioră pe Kitty.

— Cam încurcată chestie, nu?

Replica era tipică pentru Walter. Era exact ceea ce s-ar fi așteptat ea să spună și totuși îi frînse inima. Se întrebă dacă el își dă seama cît de greu îi venise ei să spună adevărul (în același moment recunoscînd în sinea ei că nu fusese cîtuși de puțin greu, ci inevitabil) și se mai întrebă dacă el îi apreciază sinceritatea. Răspunsul „Nu știu", „Nu știu" răsuna în capul ei ca un ciocan. Acum era imposibil să și-l mai ia înapoi. Își scoase batista din poșetă și se șterse la ochi. Nu își mai vorbiră. Pe măsuța de lîngă patul ei era un sifon și el îi umplu paharul. I-l aduse și i-l ținu pînă ce-l goli. Kitty observă cît de subțire era mîna lui: o mînă frumoasă, suplă, cu degete lungi, dar din care acum nu mai rămăseseră decît pielea și osul. Îi și tremura puțin. Izbutea el să-și stăpînească mimica, dar mîna îl dădea de gol.

— Te rog să nu te superi dacă plîng. De fapt nu am nimic, doar că nu izbutesc să-mi stăpînesc lacrimile.

După ce Kitty bău, Walter puse paharul la loc. Se așeză pe un scaun și-și aprinse o țigară. Scoase un ușor oftat. Îl mai auzise oftînd astfel o dată sau poate

chiar de două ori și de fiecare dată simțise un cuțit în inimă. Acum, cînd îl privi – căci el stătea cu ochii duși pe fereastră –, o surprinse că nu băgase de seamă ce îngrozitor a slăbit el în ultimele săptămîni. Avea pînă și tîmplele înfundate, iar pomeții obrajilor îi ieșeau prin piele. Hainele atîrnau pe el, de parcă ar fi fost făcute pentru un bărbat mult mai voinic. Deși era bronzat, pielea lui avea o paloare verzuie. Părea istovit. Muncea prea mult, dormea prea puțin și nu mînca nimic. În pofida propriei ei mîhniri și tulburări, găsi totuși loc în inima ei și pentru mila față de el. Era un adevăr crud să constate că nu poate face nimic ca să-l ajute.

Walter își cuprinse fruntea cu mîna, de parcă l-ar fi durut capul, și Kitty simți că și în creierul lui zvîcnesc ca niște lovituri de ciocan aceleași cuvinte: „Nu știu", „Nu știu". Era ciudat că acest om posac, rece și timid putea să manifeste o afecțiune firească și atît de puternică pentru bebeluși. Celor mai mulți bărbați nu le păsa cine știe ce nici măcar de copiii lor, dar măicuțele îi vorbiseră în repetate rînduri, încîntate și ușor amuzate, despre afecțiunea lui față de copii. Dacă ăsta era sentimentul pe care-l avea pentru copilașii ăia caraghioși de chinezi, ce-ar fi simțit el pentru propriul său copil? Kitty își mușcă buzele, ca să nu izbucnească iar în plîns.

Walter se uită la ceas.

— Mă tem că trebuie să mă întorc în oraș. Azi am o groază de treburi... Te simți mai bine?

— A, da! Nu-ți face griji în privința mea.

— Cred că astă-seară ar fi mai bine să nu mă aștepți. S-ar putea să vin foarte tîrziu. O să-mi dea colonelul Yu ceva de mîncare.

— Mă rog.

Walter se ridică.

— În locul tău, n-aș încerca să fac nimic azi. Cel mai bine ar fi s-o iei mai ușurel. Ai nevoie de ceva pînă plec?

— Nu, mulțumesc. O să mă descurc eu.

Walter se opri o clipă, aparent nehotărît, iar apoi, brusc și fără să se uite la ea, își luă pălăria și ieși din

cameră. Kitty îl auzi străbătînd curtea. Se simţi îngrozitor de singură. Acum însă nu mai era nevoie să se stăpînească, aşa că-şi dădu drumul slobod la hohotele de plîns.

LVII

Noaptea era sufocantă şi Kitty şedea la fereastră, uitîndu-se la acoperişurile fantastice, proiectate ca nişte siluete negre pe cerul înstelat al templului chinezesc, cînd, în sfîrşit, Walter se întoarse. Ea avea ochii umflaţi de plîns, dar era liniştită. În pofida tuturor lucrurilor care o chinuiau şi poate doar din cauza epuizării, acum se simţea neobişnuit de calmă.

— Credeam că te-ai culcat deja, îi spuse Walter cînd intră.

— Nu-mi era somn. Mi s-a părut că mi-e mai răcoare dacă stau aşa. Ai mîncat?

— Suficient pentru nevoile mele.

Începu să se plimbe în sus şi-n jos prin încăperea aceea lungă şi Kitty îşi dădu seama că are să-i spună ceva. Îi simţea stînjeneala. Fără să-i pese prea mult, îl aşteptă să-şi ia inima în dinţi şi să se hotărască. Bărbatul începu destul de brusc:

— M-am tot gîndit la ce mi-ai spus azi după-amiază. Mi se pare că ar fi mai bine dacă ai pleca. Am vorbit cu colonelul Yu şi o să-ţi asigure o escortă. O poţi lua şi pe *amah* cu tine. N-o să fie nici o primejdie.

— Dar unde mă pot duce?

— N-ai decît să te duci la maică-ta.

— Şi crezi c-o să fie încîntată să mă vadă?

El făcu o pauză, şovăind, ca şi cum ar fi trebuit să reflecteze mai bine.

— Atunci poţi merge la Ching Yan.

— Şi ce-aş putea face acolo?

— O să ai nevoie de foarte multă atenţie şi îngrijire. Nu mi se pare corect să-ţi cer să rămîi aici.

Kitty nu-şi putu reprima un zîmbet – nu numai de amărăciune, ci şi de amuzament sincer. Se uită la el, gata să rîdă.

— Nu văd de ce ar trebui să fii atît de neliniştit în privinţa sănătăţii mele.

Walter veni la fereastră şi privi în noaptea de afară. Niciodată nu fuseseră atîtea stele pe cerul fără nori.

— Nu e un loc potrivit pentru o femeie în situaţia ta.

Kitty se uită la el, la silueta lui albă, îmbrăcată în haine subţiri, proiectată pe bezna de afară. Era ceva sinistru în profilul lui frumos şi totuşi, oricît de curios ar fi părut, în clipa aceea nu-i stîrni deloc frica.

— Cînd ai insistat să te însoţesc aici, ai vrut să mă omori? întrebă ea brusc.

Îi trebui atît de multă vreme pînă să răspundă, încît ea crezu că a refuzat s-o audă.

— La început.

Pe Kitty o trecură fiorii, căci era prima dată cînd el îşi recunoştea intenţia. Dar nu-i purta cîtuşi de puţin pică pentru asta. Sentimentul o surprinse pînă şi pe ea. Fără doar şi poate, includea o doză de admiraţie, dar şi una de amuzament firav. Nu ştia prea bine de ce, însă cînd îşi aminti brusc de Charlie Townsend, individul i se păru un prostovan de ultimă speţă.

— Ţi-ai asumat un risc îngrozitor, reluă ea. Cu conştiinţa ta sensibilă, mă întreb cum ţi-ai fi putut-o ierta vreodată dacă mueam?

— Ei bine, n-ai murit. Dimpotrivă, ai prosperat.

— În viaţa mea nu m-am simţit mai bine.

Instinctul o îndemna să se lase la mila lui. După toate prin cîte trecuseră, acum, cînd trăiau în mijlocul acestor scene de groază şi pustiire, i se părea pur şi simplu o inepţie să dea importanţă ridicolului act sexual. Cînd moartea pîndea de după colţ, smulgînd vieţile cum ar scoate grădinarul cartofii din pămînt, era o adevărată prostie să-ţi pese de lucrurile murdare pe care le făcea cutare sau cutare cu trupul lui. Măcar dacă ar fi putut să-l facă pe Walter să înţeleagă cît de puţin însemna Charlie pentru ea – atît

de puțin, încît deja îi venea greu să-și amintească trăsăturile lui – și că acum dragostea pentru el își luase pe deplin zborul din inima ei! Deoarece nu mai simțea nimic pentru Townsend, diversele lucruri pe care le săvîrșise împreună cu el își pierduseră cu totul importanța. Își regăsise inima și ceea ce dăduse din trupul ei nu mai părea să conteze cîtuși de puțin. Îi venea să-i spună lui Walter: „Uite ce e, nu crezi că ne-am prostit destulă vreme? Am stat bosumflați ca niște copii. De ce nu ne-am putea săruta, ca să ne împăcăm și să rămînem prieteni? N-avem nici un motiv să nu fim prieteni numai pentru că nu mai sîntem iubiți".

El rămînea la fel de calm și de imobil și lumina lămpii făcea ca paloarea feței lui impasibile să pară șocantă. N-avea încredere în el. Dacă ea ar fi spus ce nu trebuie, el s-ar fi năpustit asupră-i cu o severitate glacială. De-acum îi cunoștea sensibilitatea extremă, ocrotită de ironia lui acidă, și mai știa și cît de repede izbutea să se închidă în sine dacă-i erau jignite sentimentele. O apucă un acces de iritare față de stupiditatea lui. Cu siguranță că rana adusă vanității sale îl tulbura cel mai mult și Kitty își dădu vag seama că, dintre toate rănile, asta e cel mai greu de vindecat. Bărbații puneau atît de mult preț pe fidelitatea soțiilor lor! Cînd se dusese prima dată cu Charlie, se așteptase să se simtă complet schimbată, să se simtă o cu totul altă femeie, dar pînă la urmă i se păruse că a rămas exact aceeași. Nu simțise decît mulțumire și un plus de vitalitate. Acum ar fi vrut să-i poată spune lui Walter că de fapt copilul e al lui. Minciuna ar fi contat atît de puțin pentru ea, în schimb asigurarea aceea ar fi fost o mare consolare pentru el. Și, la urma urmei, poate că nici nu era o minciună! Ce ciudat era acel ceva din inima ei care o împiedicase să-și acorde măcar șansa îndoielii! Doamne, ce proști sînt bărbații! Rolul lor în procreație era atît de neînsemnat. Femeia purta pruncul în răstimpul unor luni îndelungate de neliniști, apoi îl năștea în dureri și totuși bărbatul, din pricina legăturii sale grăbite, emitea pretenții atît de absurde. De ce oare asta conta

atît de mult, încît îi schimba sentimentele față de copil? Apoi gîndurile lui Kitty rătăciră către copilul pe care avea să-l nască. Acum se gîndea la el nu cu emoție și nici cu pasiune de mamă, ci doar cu o curiozitate superficială.

— Cred că ai vrea să meditezi puțin, zise Walter, întrerupînd tăcerea îndelungă.

— La ce?

El se întoarse puțin, ca și cum ar fi fost surprins.

— La momentul cînd ai vrea să pleci.

— Dar nu vreau să plec.

— De ce nu?

— Îmi place munca la mănăstire. Am impresia că sînt utilă. Aș prefera să rămîn atîta timp cît rămîi și tu.

— Ar trebui să-ți spun, cred, că în starea ta actuală ești probabil mult mai expusă la infecțiile din jur.

— Îmi place prudența discretă cu care te exprimi, zîmbi ea ironic.

— Nu cumva stai din pricina mea?

Kitty șovăi. El n-avea de unde să știe că acum emoția cea mai puternică și cea mai neașteptată pe care i-o stîrnea el era mila.

— Nu. Tu nu mă iubești. Adesea mi se pare că te plictisesc.

— Nu mi-aș fi închipuit că ești genul de persoană care să se deranjeze pentru cîteva măicuțe rigide și plicticoase și pentru o gloată de țînci chinezi.

Buzele ei schițară un zîmbet.

— Mi se pare cam nedrept să mă disprețuiești atît de mult pentru că m-ai judecat greșit cîndva. Nu e vina mea că ai fost atît de prost.

— Dacă ești hotărîtă să rămîi, bineînțeles, ești liberă s-o faci.

— Îmi pare rău că nu-ți pot oferi prilejul de a te dovedi mărinimos.

Lui Kitty îi venea incredibil de greu să vorbească absolut serios cu el.

— De fapt ai perfectă dreptate: nu stau numai de dragul orfanilor. Vezi tu, mă aflu în situația specială a omului care n-are absolut pe nimeni pe lume la

care să se ducă. Nu știu nici o persoană care nu m-ar socoti o pacoste. Nu cunosc pe nimeni căruia să-i pese măcar cît negru sub unghie dacă sînt sau nu în viață.

Walter se încruntă, dar nu de furie.

— Am izbutit să stricăm lucrurile de tot, nu? întrebă el.

— Tot mai vrei să divorțezi de mine? Acum am impresia că nu-mi mai pasă.

— Știi bine că atunci cînd te-am adus aici, am închis ochii la păcatul vostru.

— N-am știut. Vezi tu, nu mi-am făcut un obiect de studiu din infidelitate. Dar atunci ce-o să ne facem cînd plecăm de aici? O să stăm tot împreună?

— Ah, nu crezi că am putea lăsa viitorul să-și poarte singur de grijă?

În glasul lui se simțea o oboseală de moarte.

LVIII

Peste vreo două-trei zile Waddington o luă pe Kitty de la mănăstire (căci ea n-avusese răbdare să stea acasă și-și reluase imediat munca) și o duse să bea ceaiul cu metresa lui, așa cum promisese. Kitty mai cinase de cîteva ori în casa lui Waddington. Era o clădire pătrată, albă și pretențioasă, așa cum construiește administrația vămilor în toată China pentru funcționarii ei, iar sufrageria în care mîncau și salonul în care ședeau aveau o mobilă elegantă și solidă. Aspectul de ansamblu era pe jumătate de birouri, pe jumătate de hotel. Aceste clădiri nu aveau în ele nimic de cămin și înțelegeai că nu sînt decît niște domicilii întîmplătoare pentru cei ce le ocupă succesiv. Nu ți-ar fi trecut niciodată prin minte că la un etaj superior ar fi stat ascunse lucruri misterioase sau, poate, romantice ori idilice. Urcară niște scări și Waddington deschise o ușă. Kitty intră într-o cameră mare și goală, cu pereții văruiți, pe care atîrnau suluri ca

niște papirusuri, cu diferite caligrafii. La o masă pătrată, într-un fotoliu incomod, cioplit în mahon și cu ornamentații greoaie, ședea manciuriana. Se ridică la intrarea lor, dar nu făcu nici un pas înainte.

— Iat-o, zise Waddington și adăugă ceva în chinezește.

Kitty dădu mîna cu ea. Era o femeie subțirică, într-o rochie lungă și brodată, și era puțin mai înaltă decît se așteptase Kitty, deprinsă cu chinezii din sud. Purta o jachetă de mătase verde pal, cu mîneci strîmte, care îi treceau de încheieturi. Părul ei negru era coafat foarte complicat, după moda manciurienelor. Fața îi era acoperită de un strat gros de pudră, iar obrajii îi erau rujați intens, de la ochi pînă la gură. Sprîncenele smulse conturau doar o linie neagră și subțirică, iar gura îi era stacojie. Din această mască se reliefau ochii mari, negri, ușor oblici, arzînd ca niște lacuri de jad lichid. Părea mai degrabă un idol decît o femeie. Avea mișcări încete și sigure. Lui Kitty îi făcu impresia că e un pic sfioasă, dar plină de curiozitate. În timp ce se uita la Kitty, iar Waddington îi vorbea, dădu din cap de vreo două-trei ori. Kitty îi observă mîinile supranatural de lungi, foarte subțiri și de culoarea fildeșului. Unghiile fine îi erau și ele vopsite. Kitty se gîndi că n-a văzut niciodată un lucru mai frumos decît mîinile acelea elegante și molatice. Sugerau o educație rafinată în decursul unor secole fără număr.

Vorbea puțin, cu o voce ridicată, ca ciripitul păsărelelor într-o livadă, iar Waddington, traducînd, îi spuse lui Kitty că manciuriana se bucură s-o vadă. Cîți ani are și cîți copii? Se așezară la masa pătrată, pe trei scaune drepte, și un servitor aduse castronașele cu ceai pal, mirosind puternic a iasomie. Doamna manciuriană îi oferi lui Kitty o cutie verde cu țigări Three Castles. În afară de mese și scaune, în cameră nu mai era multă mobilă; doar un pat de bambus destul de lat, cu o pernuță brodată, și două cufere din lemn de santal.

— Ce face ea toată ziua? întrebă Kitty.

— Pictează puțin, iar uneori scrie cîte o poezie. Dar în cea mai mare parte a timpului șade. Fumează, dar nu prea mult, ceea ce e un mare noroc, întrucît una din îndatoririle mele este să stăvilesc traficul de opiu.

— Și dumneata fumezi?

— Rareori. Ca să-ți spun drept, îmi place infinit mai mult whisky-ul.

În cameră plutea un vag miros acrișor. Nu era neplăcut, ci doar straniu și exotic.

— Spune-i, te rog, că-mi pare rău că nu pot conversa cu ea. Sînt convinsă că am avea multe lucruri să ne spunem.

Cînd manciurienei i se traduseră aceste cuvinte, ea îi aruncă iute o privire lui Kitty și scoase un zîmbet ușor și agreabil. Era impresionantă așa cum stătea, așezată într-o poziție lejeră și în hainele ei frumoase. Iar din fața intens vopsită ieșea în evidență privirea stăpînită, înțeleaptă și de nepătruns. Era aproape ireală, ca un tablou, și totuși avea o eleganță care o făcea pe Kitty să se simtă cumplit de stîngace. Kitty nu acordase atenție Chinei, această țară în care o aruncase soarta, decît în treacăt și oarecum cu dispreț. În societatea în care trăise ea nimeni nu se cobora la o participare mai intensă. Dar acum, brusc, i se păru că ajunge să întrezărească ceva mai îndepărtat și mai misterios. Iată într-adevăr Orientul, un ținut imemorial, întunecat și greu de scrutat. Credințele și idealurile Occidentului păreau necioplite și informe în fața idealurilor și credințelor pe care le întrezărea acum în această ființă de un mare rafinament. Iată o viață diferită, trăită pe un plan cu totul diferit. Kitty avu senzația ciudată că vederea acestui idol cu fața pictată, cu ochi oblici și foarte prudenți, făcea să pară absurde strădaniile și chinurile lumii obișnuite pe care o cunoștea ea. Masa aceea colorată părea să ascundă taina unei experiențe bogate, profunde și extrem de semnificative. Mîinile acelea lungi, delicate, cu degete subțirele, țineau cheia unei enigme nedezlegate.

— La ce se gîndește ea toată ziua? întrebă Kitty.

— La nimic, zîmbi Waddington.

— E minunată. Spune-i că n-am văzut în viața mea mîini mai frumoase ca ale ei. Mă întreb ce-o fi găsit la *dumneata*?

Zîmbind, Waddington traduse întrebarea.

— Zice că sînt bun.

— Ca și cum o femeie ar fi iubit vreodată un bărbat pentru virtutea lui, spuse batjocoritoare Kitty.

Manciuriana rîse o singură dată și anume atunci cînd Kitty, ca să găsească totuși ceva de spus, își exprimă admirația pentru o brățară de jad pe care o purta. Ea o scoase și Kitty, vrînd s-o încerce, constată că, deși avea mîini destul de mici, totuși nu putea să și-o treacă peste încheieturile degetelor. Atunci manciuriana izbucni într-un rîs copilăresc. Îi spuse ceva lui Waddington și chemă o *amah*. Îi dădu instrucțiuni și peste o clipă aceasta aduse o pereche de pantofi manciurieni foarte frumoși.

— Dorește să ți-i dăruiască dacă-i poți purta, spuse Waddington. O să vezi că sînt foarte buni ca papuci pentru dormitor.

— Îmi vin perfect, zise Kitty, cu destulă satisfacție în glas.

Dar observă un zîmbet șmecheresc pe fața lui Waddington.

— Ce, pentru ea sînt prea mari? întrebă ea repede.

— Da. Cu cîțiva kilometri.

Kitty rîse și cînd Waddington traduse, rîse și manciuriana, împreună cu *amah*. Un pic mai tîrziu, cînd urca dealul împreună cu Waddington, Kitty se întoarse către el cu un zîmbet amical.

— Nu mi-ai spus că ai o mare afecțiune pentru ea.

— Ce te face să crezi că e așa?

— Am văzut-o în ochii dumitale. E foarte ciudat. Trebuie să semene cu dragostea pentru o fantomă sau un vis. Dar bărbații sînt imprevizibili. Te-am crezut la fel ca toți ceilalți și acum simt că nu te cunosc absolut deloc.

Cînd ajunseră la bungalow, Waddington o întrebă brusc:

— De ce ai ținut s-o cunoști?

Kitty șovăi o clipă înainte de a-i răspunde.

— Caut ceva și nu știu exact ce anume. Dar știu că e foarte important pentru mine să aflu acest lucru și că dacă aș izbuti, ar conta foarte, foarte mult. Poate că măicuțele îl știu. Cînd sînt cu ele, simt că ele dețin o taină pe care refuză să mi-o împărtășească. Nu știu de ce mi-a venit în minte că dacă aș vedea-o pe manciuriana ta, aș putea obține măcar o sugestie despre ceea ce vreau să găsesc. Poate că ea mi-ar spune dacă ar putea.

— Dar ce te face să crezi că ea cunoaște secretul?

Kitty îi aruncă o privire piezișă, dar nu-i răspunse. În schimb îi puse o întrebare:

— Dumneata cunoști acea taină?

El zîmbi și dădu din umeri:

— Tao. Unii dintre noi caută Calea cea Mare în opiu, iar alții în Dumnezeu; unii în whisky, iar alții în dragoste. Toate acestea reprezintă aceeași Cale și ea nu duce nicăieri.

LIX

Kitty căzu iar în rutina comodă a muncii ei și, cu toate că dimineața devreme nu se simțea prea bine, avea destulă tărie de caracter ca să nu se lase înfrîntă. Era uimită de interesul cu care o înconjurau măicuțele. Odinioară, cînd le vedea pe coridor, îi spuneau doar bună dimineața, dar acum, sub diverse pretexte, unul mai străveziu decît celălalt, veneau în camera în care lucra ea, o priveau, flecăreau puțin și manifestau o emoție dulce și copilărească. Sora St. Joseph îi zise, repetînd pînă la plictiseală, cum își tot spusese în sinea ei de cîteva zile „Mde, știu și eu?" sau „Nu m-ar mira deloc", iar apoi, cînd Kitty a leșinat, „Nu mai încape nici o îndoială. Îți sare în ochi". Îi spuse lui Kitty povești nesfîrșite despre nașterile cumnatei ei, povești care, dacă n-ar fi fost ascuțitul simț al umorului pe care-l avea Kitty, ar fi sunat

destul de alarmant. Sora St. Joseph îmbina agreabil concepția realistă căpătată prin educație (un rîu șerpuind printre pajiștile de la ferma tatălui ei și plopii care se înălțau pe mal și tremurau la cea mai ușoară briză) cu o fermecătoare cunoaștere intimă a treburilor religioase. Într-o bună zi, ferm convinsă că un eretic n-avea cum să știe asemenea lucruri, îi vorbi lui Kitty despre Buna Vestire.

— Niciodată nu pot citi rîndurile acelea din Sfînta Scriptură fără să plîng. Nu știu de ce, dar îmi dau un sentiment ciudat.

Și apoi cită în franceză, în cuvinte care lui Kitty îi sunau ciudat și puțin cam reci în precizia lor:

— „Și atunci se pogorî la ea îngerul și-i spuse «Slavă ție, cea plină de har, că Domnul este cu tine! Binecuvîntată ești tu între toate femeile!»"

Misterul nașterii se răspîndi prin întreaga mănăstire ca o suflare de vînt capricios care se joacă printre florile albe dintr-o livadă. Gîndul că Kitty este însărcinată le tulbura și le emoționa pe aceste femei sterile. Acum Kitty le speria puțin, dar le și fascina. Ele priveau aspectul fizic al situației ei cu un bun-simț robust, căci erau fiice de țărani și pescari, dar în inimile lor copilăroase se instalase o teamă amestecată cu respect. Erau tulburate de gîndul poverii pe care o purta ea și totuși fericite și însuflețite de un entuziasm straniu. Sora St. Joseph îi spuse că toate se roagă pentru ea, iar sora St. Martin îi zisese că e tare păcat că nu-i catolică, dar maica stareță o certase. Ea spusese că putea să fie o femeie bună – *une brave femme*, așa se exprimase – chiar dacă era protestantă, iar *le Bon Dieu* avea să rezolve această dificultate într-un fel sau altul.

Kitty era deopotrivă înduioșată și amuzată de interesul pe care îl stîrnea, dar o surprinse peste măsură să vadă că pînă și maica stareță, atît de austeră în sfințenia ei, o trata cu o curtoazie ce nu existase înainte. Ea fusese întotdeauna bună cu Kitty, dar într-un mod destul de distant, iar acum o trata cu o tandrețe în care se simțea și ceva matern. În glasul ei răsuna o notă nouă și foarte blîndă, iar în ochii ei

se zărea brusc ceva jucăuș, ca și cum Kitty ar fi fost un copil care a făcut un lucru isteț și amuzant. Era ceva absolut înduioșător. Sufletul ei era ca o mare calmă și cenușie care își înalță maiestuos valurile, impresionînd cu măreția ei sumbră, dar pe care o rază de soare o făcea brusc agitată, prietenoasă și veselă. Acum venea adeseori seara să stea cu Kitty.

— Trebuie să am grijă să nu obosești prea tare, *mon enfant*, zise ea, folosind senină o scuză foarte transparentă. Altfel doctorul Fane n-o să mi-o ierte toată viața. Doamne, ce înseamnă autocontrolul ăsta al britanicilor! Întîi e încîntat peste măsură și pe urmă, cînd îi vorbesc despre problema asta, pălește brusc.

Îi luă mîna lui Kitty și i-o mîngîie cu afecțiune.

— Doctorul Fane mi-a spus că ar vrea să te vadă plecată, dar dumneata refuzi, pentru că nu suporți gîndul de a ne părăsi. Este foarte drăguț din partea ta, draga mea copilă, și aș vrea să știi că apreciem foarte mult ajutorul pe care ni l-ai acordat. Dar cred că de fapt nu vrei să-l părăsești nici pe el și asta este și mai bine, pentru că locul tău este alături de el și el are nevoie de tine. Ah, nu știu ce ne-am fi făcut fără acest om admirabil!

— Mă bucur dacă vi se pare că a izbutit să facă ceva pentru dumneavoastră, zise Kitty.

— Probabil că-l iubești din toată inima, draga mea. E un adevărat sfînt!

Kitty zîmbi, dar în adîncul inimii ei oftă. Acum nu mai putea face decît un singur lucru pentru Walter și nu izbutea să găsească o cale prin care să-l facă. Ar fi vrut să obțină iertarea lui, nu atît de dragul ei, ci mai degrabă de al lui, căci simțea că numai asta i-ar putea aduce lui Walter tihna sufletească. Era inutil să-i ceară iertare, iar dacă el ar fi bănuit măcar că ea dorește acest lucru spre binele lui mai degrabă decît spre al ei, vanitatea lui încăpățînată l-ar fi silit s-o refuze cu orice preț (ce ciudat că acum vanitatea lui n-o mai irita, ci i se părea firească și nu făcea decît să-i sporească mila pentru el!). Singura șansă era să se întîmple ceva neașteptat, care să-l prindă cu garda jos. Kitty bănuia că el ar fi salutat cu bucurie un val

de emoție care să-l elibereze de acest coșmar, dar și că, în nebunia lui jalnică, s-ar fi luptat din toate puterile împotriva acelei emoții de îndată ce ea ar fi apărut.

Nu era oare păcat că oamenii, deși zăboveau așa de puțină vreme într-o lume în care era atîta durere, se chinuiau singuri atît de îngrozitor?

LX

Deși maica stareță n-a vorbit cu Kitty decît de vreo trei sau patru ori și de vreo două ori numai vreo zece minute, a impresionat-o profund. Avea un caracter ce amintea de o țară care la prima vedere pare grandioasă, dar neospitalieră, însă în care descopereai îndată cîteva sătucuri zîmbitoare printre pomi fructiferi, în vîlcelele unor munți maiestuoși, și niște rîuri blînde și agreabile curgînd alene printre pajiști bogate. Numai că aceste scene liniștitoare, cu toate că te surprind și chiar te liniștesc, nu sînt suficiente pentru a te face să te simți acasă în țara înălțimilor cenușii și a spațiilor bătute de vînturi. Lui Kitty i-ar fi fost imposibil să fie foarte apropiată de maica stareță. Femeia aceea avea ceva impersonal, ceva ce Kitty simțise la toate celelalte maici, pînă și la bonoma și flecara soră St. Joseph. Dar la stareță constituia o barieră aproape palpabilă. Îți dădea o senzație ciudată, care te îngheța și-ți inspira o teamă respectuoasă, cum că putea să pășească pe același pămînt ca și tine, să participe la tot felul de treburi lumești și totuși să trăiască în mod atît de evident pe un plan pe care tu nu-l puteai atinge. O dată îi spusese lui Kitty:

— O maică nu trebuie numai să comunice mereu cu Iisus prin rugăciune. Trebuie să fie ea însăși o rugăciune.

Deși în conversația ei apărea mereu religia, Kitty simțea că la ea e un lucru firesc și că nu face eforturi

speciale ca să influențeze un eretic. I se părea ciudat că stareța, cu simțul ei profund al milosteniei, se mulțumea s-o lase pe Kitty într-o stare care probabil că ei îi suna a ignoranță păcătoasă.

Într-o seară ședeau amîndouă alături. Zilele se tot scurtau și lumina dulce a înserării era agreabilă și puțin melancolică. Maica stareță părea tare obosită. Fața ei tragică era trasă și albă. Ochii ei negri și frumoși își pierduseră focul mistuitor. Poate că oboseala a fost cea care a făcut-o să adopte tonul rar al confidenței.

— Iată o zi memorabilă pentru mine, copila mea, spuse ea, trezindu-se dintr-un fel de reverie prelungă. Este aniversarea zilei în care m-am hotărît definitiv să mă călugăresc. De doi ani mă tot gîndeam, dar suferisem de un fel de teamă față de această chemare, căci mi-era frică să nu cad iarăși pradă spiritului lumesc. Însă în dimineața aceea, cînd am luat Sfînta Cuminecătură, am făcut legămînt că pînă la căderea nopții o s-o anunț pe mama mea scumpă de dorința mea. După ce am primit Sfînta Împărtășanie, m-am rugat la Dumnezeu să-mi dea tihnă sufletească. „O vei avea", mi s-a părut că a sunat răspunsul, „numai cînd vei înceta să mai tînjești după ea".

Și stareța păru că se pierde în amintiri de demult.

— În seara aceea una dintre prietenele noastre, Madame de Viernot, se dusese la carmelite fără să le spună nimic rudelor. Știa că ele se împotriveau pasului pe care-l făcea, dar era văduvă și socotea că are dreptul să facă ce-i place. Una dintre verișoarele mele se dusese să-și ia rămas-bun de la scumpa noastră fugară și nu se întorsese decît spre seară. Era foarte mișcată. Nu vorbisem cu mama, dar tremuram la gîndul că voi fi silită să-i spun ce am în minte, și totuși doream să-mi mențin hotărîrea pe care o luasem la biserică în dimineața aceea. I-am pus verișoarei mele tot soiul de întrebări. Mama, care părea absorbită de tapiseria la care lucra, nu pierdea nici o vorbă din conversația noastră. În timp ce vorbeam, îmi spuneam: „Dacă vreau să vorbesc astăzi, nu mai am nici un minut de pierdut". E ciudat cît de vie îmi

stăruie în minte scena respectivă. Ședeam adunate în jurul mesei – o masă rotundă, acoperită cu o pînză roșie – și lucram toate la lumina unei lămpi cu abajur verde. Cele două verișoare ale mele locuiau atunci la noi și lucram toate patru la tapiserii, ca să refacem scaunele din salon. Închipuiește-ți că nu li se mai schimbase tapiseria din vremea lui Ludovic al XIV-lea, cînd fuseseră cumpărate, și erau atît de jerpelite și decolorate, încît mama spunea că sînt o adevărată rușine.

Stareța tăcu o clipă, apoi relua:

— Încercam să rostesc cuvintele, dar buzele refuzau să mi se miște, iar apoi, brusc, după cîteva minute de tăcere, mama îmi spuse:

„Zău că nu pot înțelege comportamentul prietenei tale. Mie nu-mi place această plecare a ei fără un cuvînt adresat tuturor celor care țin atît de mult la ea. Gestul ei e teatral și-mi jignește bunul-gust. O femeie bine-crescută nu face nimic care să-i determine pe oameni s-o bîrfească. Sper că dacă ne-ai pricinui și tu marea durere de a ne părăsi, nu ai fugi ca și cum ai săvîrși o crimă".

Era deci momentul să vorbesc, dar eram atît de slabă, încît n-am izbutit să spun decît:

„Ah, liniștește-te, *maman*, eu n-aș avea puterea s-o fac".

Mama nu mi-a răspuns și eu m-am căit pentru că nu izbutisem să explic ce am în cap. Mi se părea că aud cuvintele Mîntuitorului adresate Sfîntului Petru: „Petre, tu mă iubești?" O, Doamne, cîtă slăbiciune și cîtă ingratitudine din partea mea! Îmi plăcea confortul, stilul meu de viață, familia mea și distracțiile. Eram pierdută în asemenea gînduri triste cînd, puțin mai tîrziu, ca și cum conversația nici nu s-ar fi întrerupt, mama îmi spuse:

„Și totuși, draga mea Odette, nu cred că o să mori fără să fi făcut ceva trainic în viață".

Eram încă pierdută în teamă și gînduri apăsătoare, iar verișoarele mele, fără să aibă habar ce am pe suflet, continuau să lucreze în liniște. Dar deodată

mama lăsă jos tapiseria și, privindu-mă cu atenție, îmi spuse:

„Ah, draga mea copilă, sînt absolut sigură că ai să sfîrșești prin a deveni religioasă!"

„Vai, buna mea mamă, vorbești serios? Nu faci decît să dezvălui gîndul și dorul cel mai profund din inima mea!"

„*Mais oui!*" strigară verișoarele mele, fără să-mi dea răgaz să închei. „De doi ani Odette nici nu se gîndește la altceva. Dar tu n-o să-i dai voie, *ma tante*, nu trebuie să-i dai voie!"

„Dar cu ce drept, dragele mele copile, am putea s-o refuzăm dacă este voința Domnului?" replică maică-mea.

Atunci verișoarele mele, dorind să ia în glumă conversația, mă întrebară ce am de gînd să fac cu fleacurile care-mi aparțin și se ciondăniră vesele, întrebîndu-se care va pune mîna pe unul sau altul dintre lucrurile mele. Dar acele prime momente de veselie nu durară decît puțină vreme, căci în scurt timp începurăm să plîngem. Apoi îl auzirăm pe tata urcînd scările.

Maica stareță făcu o pauză și oftă.

— Pentru tata a fost tare greu! Eram singura lui fiică și bărbații au adeseori sentimente mai profunde pentru fiicele lor decît pentru fii.

— E o mare nenorocire să ai inimă, spuse senină Kitty.

— E o mare fericire să-ți dăruiești această inimă iubirii pentru Iisus Hristos.

În momentul acela la stareță veni o fetiță și, convinsă că-i va atrage interesul, îi arătă o jucărie fantastică pe care pusese mîna cine știe cum. Maica stareță o cuprinse pe copilă pe după umeri cu mîna ei frumoasă și delicată, iar fetița se cuibări la pieptul ei. Intrigată, Kitty observă cît de dulce și totuși cît de impersonal îi era zîmbetul.

— E minunat să vezi cum te adoră toți orfanii, maică stareță! îi spuse ea. Cred că aș fi grozav de mîndră dacă aș putea să stîrnesc un asemenea devotament.

Călugărița o învălui din nou în zîmbetul ei distant și totuși frumos:

— Există o singură cale de a le cuceri inimile și anume aceea de a deveni aidoma celor de care vrei să fii iubită.

LXI

În seara aceea Walter nu se întoarse la cină. Kitty îl așteptă o vreme, pentru că atunci cînd era reținut în oraș, el izbutea întotdeauna să-i dea de veste. Într-un tîrziu se așeză singură la masă. Mai mult s-a prefăcut că gustă din numeroasele feluri pe care i le punea dinainte bucătarul chinez, respectînd convenientele sociale, în pofida epidemiei și a dificultăților de aprovizionare, apoi, așezîndu-se pe scaunul de trestie de lîngă fereastra deschisă, se lăsă în voia frumuseții nopții aceleia înstelate. Tăcerea o odihnea. Nu încercă să citească. Gîndurile îi zburară pe suprafața minții ei ca niște norișori albi reflectați într-un lac liniștit. Era prea obosită ca să agațe vreunul, să-l urmărească și să se lase apoi absorbită în succesiunea respectivă. Se întrebă vag ce anume i se adresa ei din diferitele impresii pe care i le lăsaseră conversațiile cu călugărițele. Era ceva neobișnuit în faptul că, deși modul lor de viață o mișca atît de profund, credința care dădea naștere acestei vieți o lăsa indiferentă. Nu izbutea să întrezărească posibilitatea ca la un moment dat să fie și ea captivată de ardoarea credinței. Scoase un oftat. Poate că i-ar fi venit mai ușor dacă lumina aceea mare și albă i-ar ilumina sufletul. De vreo două ori simțise nevoia să-i vorbească stareței despre nefericirea ei și cauza acesteia, dar nu avusese curaj. Nu putea suporta gîndul că această femeie austeră avea s-o judece cu severitate. Ceea ce făcuse Kitty avea să i se pară doar un păcat îngrozitor. Ciudat era că nici Kitty nu-l putea privi ca pe o ticăloșie, ci mai degrabă ca pe o prostie degradantă.

Poate că doar din pricina obtuzității ei Kitty privea legătura cu Townsend drept una regretabilă și chiar șocantă, dar mai degrabă vrednică să fie dată uitării decît să stîrnească în ea căința. Era ca o gafă la o petrecere. N-avea cum s-o mai repare, era teribil de supărătoare, dar ar fi fost o lipsă de înțelepciune să-i dea prea multă importanță. Se cutremură la amintirea lui Charlie, la trupul său voinic și musculos, la bărbia lui cam moale și la felul cum își împingea de obicei pieptul în afară pentru a-și ascunde burta. Temperamentul său sangvin se vedea și în vinișoarele acelea roșii, care aveau să se transforme curînd într-o adevărată rețea pe obrajii lui îmbujorați. Îi plăcuseră sprîncenele lui stufoase. Acum însă nu vedea în ele decît ceva animalic și respingător.

Dar viitorul? Curios, dar o lăsa indiferentă. Nu izbutea să-l contureze cîtuși de puțin. Poate că avea să moară la naștere. Sora ei, Doris, fusese întotdeauna mult mai voinică decît ea și totuși a fost cît pe-aci să moară la nașterea copilului. (Își făcuse datoria și produsese un moștenitor pentru noul baronet. Kitty zîmbi la gîndul satisfacției maică-sii.) Dacă viitorul era atît de vag, poate că asta însemna că destinul nu avea să i-l hărăzească deloc. Probabil că Walter avea să-i ceară maică-sii să se ocupe de copil dacă acesta supraviețuia, iar Kitty îl cunoștea destul de bine pe soțul ei ca să fie sigură că, oricît de incertă ar fi fost paternitatea lui, pe copilaș avea să-l trateze totuși cu bunătate. De Walter putea fi sigură că se va purta admirabil în orice împrejurare. Era păcat că, în pofida marilor sale calități, a generozității, cinstei, inteligenței și sensibilității sale, nu izbutea să se facă foarte iubit. Acum nu-i mai era deloc teamă de el, ci mai degrabă îi părea rău pentru el și, totodată, nu putea să nu-l considere ușor absurd. Profunzimea emoțiilor lui îl făcea vulnerabil, iar Kitty avea senzația că, într-un fel și la un moment dat, putea să-l manipuleze în așa fel încît să-l determine s-o ierte. O obseda acum gîndul că, dăruindu-i astfel pacea minții, avea să-i ofere singura căință și reparație posibilă pentru chinurile pe care i le pricinuise. Păcat că Walter era atît de lipsit de umor! S-ar fi putut imagina rîzînd într-o bună zi împreună cu el de felul în care se chinuiseră reciproc.

Era obosită. Își luă lampa în cameră și se dezbrăcă. Se culcă și adormi imediat.

LXII

Dar o trezi o bătaie puternică. La început, întrucît era prinsă într-un vis din care nu se trezise pe deplin, nu putu să lege sunetul de realitate. Bătăile continuară și Kitty deveni brusc conștientă că trebuie să fie vorba de poarta casei în care stătea. Era întuneric beznă. Avea un ceas de mînă cu limbile fosforescente și constată că e două și jumătate. Trebuie să fi fost Walter, care se întorcea – Doamne, dar ce tîrziu! – și nu izbutea să-l trezească pe servitor. Bătăile se făcură tot mai puternice și, în tăcerea nopții, sunau foarte alarmant. Apoi încetară și se auzi cum se trage zăvorul greu. Walter nu venise niciodată atît de tîrziu acasă. Bietul de el, trebuie să fie tare istovit! Nădăjduia că va avea înțelepciunea să se ducă direct la culcare în loc să mai stea să lucreze, ca de obicei, în laboratorul acela al lui.

Se auziră glasuri și în curte intrară niște oameni. Era ciudat, căci atunci cînd se întorcea tîrziu acasă, Walter, ca să n-o trezească, se străduia să nu facă nici un zgomot. Două-trei persoane urcară în fugă scările de lemn și intrară în camera alăturată. Kitty se cam sperie. În străfundul inimii ei existase dintotdeauna teama de o răscoală împotriva străinilor. Se întîmplase oare ceva? Inima începu să-i bată repede de tot. Dar pînă să aibă timp să dea o formă mai concretă temerilor ei vagi, cineva veni în dreptul camerei și-i bătu în ușă:

— Doamnă Fane!

Recunoscu glasul lui Waddington.

— Da. Ce s-a întîmplat?

— Vă rog să vă sculați imediat. Am să vă spun ceva.

Se ridică și-și puse un halat. Descuie ușa și o deschise. Îl văzu pe Waddington în pantaloni chinezești și cu o haină de mătase. Îl văzu și pe servitor cu un felinar de vînt, iar ceva mai în spate zări trei soldați chinezi în kaki. Tresări cînd văzu consternarea de pe fața lui Waddington. Bărbatul avea părul răvășit, de parcă abia ar fi sărit din pat.

— Ce s-a întîmplat? întrebă ea.

— Trebuie să-ți păstrezi calmul. Nu avem nici un moment de pierdut. Îmbracă-te imediat și vino cu mine!

— Dar ce este? S-a întîmplat ceva în oraș?

Vederea soldaților îi sugeră imediat că în oraș a izbucnit o revoltă, iar ei au venit s-o apere.

— S-a îmbolnăvit soțul dumitale. Vrem să vii imediat cu noi.

— Walter? strigă ea.

— Nu trebuie să te tulburi. Nu știu exact despre ce e vorba. Colonelul Yu l-a trimis la mine pe ofițerul ăsta și m-a rugat să te aduc imediat la Yamen.

Kitty îl privi o clipă, apoi inima îi înghețǎ și se răsuci pe călcîie, strigînd:

— Sînt gata în două minute!

— Eu am venit cu ce aveam pe mine, răspunse Waddington. Dormeam. Mi-am pus doar haina și pantofii.

Kitty nu-l auzi. Se îmbrăcă la lumina stelelor, luînd primele haine pe care le găsi la îndemînă. Deodată își simți degetele atît de stîngace, încît i se păru că trece un veac pînă ce reușește să-și încheie copcile de la rochie. Își aruncă pe umeri șalul cantonez pe care-l purtase seara.

— Nu mi-am pus pălăria. Sper că nu e nevoie, nu?

— Nu.

Servitorul le lumină drumul cu felinarul, iar ei coborîră repede scările și ieșiră pe poartă.

— Ai grijă să nu cazi, îi spuse Waddington. Ar fi mai bine să te sprijini de brațul meu.

Soldații veneau imediat în urma lor.

— Colonelul Yu a trimis niște lectici. Ne așteaptă pe malul celălalt al rîului.

Coborîră în grabă dealul. Kitty nu izbutea să formuleze întrebarea care-i tremura înspăimîntătoare pe buze. Era speriată de moarte de răspunsul pe care l-ar fi putut căpăta. Ajunseră la mal și acolo îi aștepta un sampan cu un fir de lumină la prova.

— E vorba de holeră? întrebă ea atunci.

— Mă tem că da.

Kitty scoase un strigăt slab și se opri locului.

Waddington îi spuse:

— Cred că trebuie să vii cît mai repede.

Îi dădu mîna ca s-o ajute să se urce în barcă. Rîul nu era lat și acum aproape că nu avea curent. Stăteau înghesuiți la prova, iar o femeie cu copilașul legat la șold vîslea pentru a împinge sampanul către malul celălalt.

— I-a venit rău azi după-amiază... vreau să spun ieri după-amiază, zise Waddington.

— De ce n-ați trimis imediat după mine?

Cu toate că n-avea nici un motiv, vorbea în șoaptă. Chiar și prin întuneric, Kitty tot putu să simtă neliniștea intensă a prietenului ei.

— Colonelul Yu a vrut să-ți trimită vorbă, dar doctorul Fane nu l-a lăsat. Colonelul Yu a fost tot timpul alături de el.

— Ar fi trebuit să trimită totuși după mine. Mi se pare o cruzime!

— Soțul dumitale știa că n-ai văzut niciodată un bolnav de holeră. Este un spectacol teribil și revoltător. N-a vrut să asiști la așa ceva.

— Bine, dar, la urma urmei, e soțul meu! zise ea, înăbușindu-se.

Waddington nu-i răspunse.

— Acum de ce mi se dă voie să vin?

Waddington îi puse mîna pe braț:

— Draga mea, trebuie să fii cît mai tare. Să fii pregătită pentru lucrul cel mai rău.

Ea scoase un urlet de durere și-și întoarse puțin capul, căci văzu cum cei trei soldați chinezi o privesc. I se păru ciudat că le vede deodată albul ochilor.

— E pe moarte?
— Știu doar mesajul încredințat de colonelul Yu ofițerului acestuia, care a venit să mă ia. Din cîte îmi pot da eu seama, s-a instalat starea de catalepsie.
— Și nu mai e nici o speranță?
— Îmi pare îngrozitor de rău, dar mă tem că dacă nu ajungem repede acolo, nu-l mai găsim în viață.
Kitty tremura din tot trupul. Lacrimile începură să-i șiroiască pe obraji.
— Vezi dumneata, s-a omorît cu munca. N-a mai rezistat.
Cu un gest de iritare, Kitty se smulse din strînsoarea brațului cu care o înconjurase Waddington. Era exasperată și de vocea scăzută și chinuită cu care-i vorbea acesta.
Ajunseră la malul celălalt și doi bărbați, niște culi chinezi aflați pe mal, o ajutară să coboare de pe sampan. Lecticile îi așteptau. Cînd se urcă într-a ei, Waddington îi spuse:
— Încearcă să-ți ții nervii în frîu. O să ai nevoie de multă stăpînire.
— Spune-le cărăușilor să se grăbească.
— Au și primit ordin să meargă cît de repede pot.
Ofițerul, aflat deja în lectică, trecu pe acolo și cînd ajunse în dreptul lor, le strigă ceva chinezilor care purtau lectica lui Kitty. Aceștia o ridicară îndemînatici, potriviră bine prăjinile de susținere pe umeri și o porniră în pas grăbit. Waddington venea și el din urmă, la o distanță foarte mică. Urcară în fugă dealul, cu cîte un om cu felinar mergînd înaintea fiecărei lectici, iar la zăgazul rîului portarul îi așteptă cu o torță. Ofițerul îi strigă ceva cînd se apropiară și el deschise larg poarta, ca să le dea voie să intre. Cînd trecură, rosti un fel de interjecție și purtătorii lecticii îi răspunseră. În liniștea nopții sunetul acela gutural, într-o limbă necunoscută, sună misterios și alarmant. Se cățărară încet pe pietrele umede și alunecoase ale aleii, iar unul dintre hamalii ofițerului se împiedică. Kitty auzi glasul puternic și mînios al acestuia și riposta stridentă a hamalilor, apoi lectica din față o porni din nou repede. Străzile erau înguste și întortocheate. Aici, în oraș, era toiul nopții. Era un oraș al

morții. Hamalii străbătură grăbiți poteca îngustă, luară colțul și apoi urcară în fugă niște scări. Începură să răsufle greu. Mergeau în tăcere, cu pași mari și repezi. Unul își scoase o batistă zdrențuită și, în timp ce mergea, își șterse de pe frunte sudoarea care-i curgea în ochi. O luau ba la stînga, ba la dreapta, așa că probabil goneau printr-un adevărat labirint. În umbra magazinelor cu obloanele trase părea să se vadă ici și colo cîte un trup adormit, dar nu știai dacă era un om care se culcase pentru a se trezi în zori sau un om care dormea și n-avea să se mai trezească niciodată. Străzile înguste arătau fantomatice în goliciunea lor tăcută și cînd un cîine lătră deodată tare, nervii chinuiți ai lui Kitty vibrară puternic. Femeia nici nu știa unde merge. Drumul părea nesfîrșit. Nu puteau merge mai repede? Mai repede. Mai repede! Timpul trecea și oricînd putea să fie prea tîrziu.

LXIII

Deodată, în timp ce mergeau pe lîngă un zid lung și compact, ajunseră la o poartă flancată de două gherete cu santinele, iar hamalii lăsară jos lecticile. Waddington se grăbi să ajungă la Kitty. Dar aceasta sărise deja jos. Ofițerul bătu tare în ușă și strigă. Se deschise o ușiță mică, încastrată în zid, prin care intrară într-o curte mare și pătrată. Ghemuiți lîngă pereți, sub streșinile acoperișurilor late, niște soldați înfășurați în pături zăceau strînși unii în alții. Grupul se opri o clipă, iar ofițerul se adresă unui bărbat care ar fi putut fi sergentul de gardă. Apoi se întoarse și-i spuse ceva lui Waddington.
— E încă în viață, zise Waddington cu glas scăzut. Ai grijă pe unde calci.
Precedați încă de bărbați cu felinare, își croiră drum prin curte, urcară niște scări, trecură printr-o arcadă și apoi intrară într-o altă curte mare. Pe o latură a acesteia se afla o sală lungă și luminată.

Luminile ce străluceau prin hîrtia de orez scoteau în evidență tiparele complicate ale gratiilor de la ferestre. Cei ce purtau felinarele îi conduseră de-a curmezișul curții către această sală și ofițerul bătu în ușă. I se deschise imediat și, uitîndu-se la Kitty, ofițerul se dădu înapoi.

— Poftește înăuntru, spuse Waddington.

Era o încăpere lungă și scundă, iar lămpile afumate care o luminau făceau ca semiîntunericul să capete un aer amenințător. Vreo trei-patru santinele stăteau acolo în picioare. Pe o saltea de paie de lîngă peretele din fața ușii, sub o pătură, era ghemuit un bărbat. Un ofițer stătea nemișcat la picioarele lui.

Kitty fugi și se aplecă peste pătuț. Walter zăcea cu ochii închiși și, în lumina aceea sumbră, fața lui arăta cenușie ca moartea. Era și de o imobilitate îngrozitoare.

— Walter, Walter! strigă Kitty pe un ton înspăimîntător și grav, aproape înecîndu-se.

Trupul lui făcu o ușoară mișcare - sau, mai bine zis, umbra unei mișcări - atît de slabă, încît parcă era o suflare de aer pe care nici n-o simți și care înfioară doar o clipă oglinda unui iaz liniștit.

— Walter, Walter, spune-mi ceva!

Ochii lui se deschiseră încet, de parcă ar fi trebuit să facă un efort îngrozitor ca să-și ridice pleoapele acelea grele, dar el nu o privi, ci rămase cu ochii ațintiți pe peretele aflat la o palmă de fața lui. Vorbi cu glas scăzut și slab, în care parcă simțeai un zîmbet.

— Strașnică încurcătură! zise el.

Kitty nici nu îndrăznea să respire. Walter nu mai scoase alt sunet, nici nu schiță vreun gest, dar ochii lui, ochii aceia întunecați și reci ai lui (cine știe ce mistere vedeau ei acum!) rămaseră fixați asupra zidului. Kitty se ridică în picioare. Cu o privire înnebunită, se uită la fața omului care stătea acolo.

— Dar cu siguranță că se poate face ceva! Doar n-o să stați așa, fără să mișcați un deget?

Își încleștă mîinile. Waddington vorbi cu ofițerul care stătea la căpătîiul patului.

— Mă tem că au făcut tot ce le-a stat în putință. L-a tratat medicul regimentului. Soțul dumitale l-a instruit și el a făcut tot ce ar fi făcut și soțul dumitale.

— El e medicul?

— Nu. Este colonelul Yu. Nici nu s-a clintit de lîngă soțul dumitale.

Kitty îi aruncă o privire fugară. Era un bărbat destul de înalt, dar cam lătăreț, și părea ușor stînjenit în uniforma lui kaki. Se uita la Walter și Kitty văzu că are ochii înlăcrimați. Simți un junghi în inimă. De ce oare să aibă lacrimi în ochi omul acela cu fața galbenă și plată? Asta o exaspera.

— Este îngrozitor să nu fii în stare să faci nimic.

— Dar cel puțin nu mai suferă, zise Waddington.

Kitty se mai aplecă o dată deasupra soțului ei. Ochii lui înspăimîntători încă mai priveau drept înainte, dar în gol. Kitty nici nu știa dacă mai vede sau nu. Nu știa nici dacă a auzit ce s-a vorbit. Își apropie buzele de urechea lui:

— Walter, putem face ceva?

Credea că trebuie să existe vreun medicament pe care i l-ar putea administra pentru a împiedica acea îngrozitoare scurgere a vieții din trupul lui. Acum, că-și mai obișnuise ochii cu semiîntunericul, văzu cu groază că lui i-a căzut pur și simplu fața. Abia dacă-l mai putea recunoaște. Era de necrezut că el putuse să se schimbe atît de mult doar în cîteva ore. Nici nu mai arăta a om. Era imaginea clară a morții.

I se păru că Walter se chinuie să vorbească. Își apropie urechea de buzele lui.

— Nu te agita. Am avut un moment mai greu, dar acum mi-a trecut.

Kitty așteptă o clipă, dar el nu mai vorbi, iar imobilitatea lui îi sfîșia pur și simplu inima femeii. Era groaznic să-l vezi zăcînd atît de țeapăn. Parcă se pregătea deja pentru pacea și nemișcarea mormîntului. Cineva, fie chirurgul, fie un infirmier, se apropie și, cu un gest, o dădu la o parte. Se aplecă deasupra muribundului și-i umezi buzele cu o cîrpă murdară. Kitty se ridică din nou în picioare și se întoarse disperată către Waddington. Îl întrebă în șoaptă:

— Nu mai e nici o speranță?

El clătină din cap.

— Cît mai poate dura?

— Nimeni nu știe. Poate un ceas.

Kitty se uită în jur, la încăperea aceea goală, și ochii i se opriră o clipă asupra trupului plinuț al colonelului Yu.

— Aș putea rămîne puțin singură cu el? se rugă ea. Măcar un minut.

— Desigur, dacă dorești, spuse Waddington și, apropiindu-se de colonel, îi vorbi.

Colonelul făcu o plecăciune și apoi dădu o poruncă pe un ton scăzut.

— O să așteptăm pe scară, spuse Waddington în timp ce ieșeau cu toții. Poți să ne strigi dacă e nevoie.

Acum, cînd incredibilul îi copleșise conștiința ca un drog care-i umbla prin vine și-și dădea seama că Walter o să moară, nu mai avea decît un singur gînd și anume să-i ușureze sfîrșitul, smulgînd din inima lui acea ură răzbunătoare care i-o otrăvise. Ei i se părea că dacă ar putea muri împăcat cu ea, ar muri împăcat și cu el însuși. Acum nu se mai gîndea la ea, ci numai și numai la el.

— Walter, te implor să mă ierți! îi spuse ea, aplecîndu-se mult peste el.

De teamă că el n-ar putea suporta apăsarea, avu totuși grijă să nu-l atingă.

— Regret din suflet răul pe care ți l-am făcut! Nici nu poți să-ți închipui cît de rău îmi pare!

El nu spuse nimic. Parcă nici n-o auzea. Se văzu obligată să insiste. I se părea ciudat ca sufletul lui să fie doar un fluturaș cu niște aripi încărcate de ură.

— Dragule!

O umbră trecu peste fața lui palidă și suptă. Era mai puțin decît o mișcare și totuși avu efectul unei convulsii înspăimîntătoare. Era pentru prima dată cînd i se adresa astfel. Poate că prin mintea lui de muribund trecu gîndul confuz și greu de prins că n-a auzit-o niciodată folosind acest cuvînt, destul de frecvent la ea, decît atunci cînd le vorbea cîinilor, copilașilor și automobilelor. Apoi se întîmplă ceva

îngrozitor. Kitty strînse pumnii, încercînd din răsputeri să se stăpînească, căci văzu două lacrimi curgînd încetișor pe obrajii lui istoviți.

— O, dragul meu, scumpul meu, dacă m-ai iubit vreodată – și știu că m-ai iubit și eu m-am purtat îngrozitor –, te rog din suflet să mă ierți! Acum nu mai am nici o șansă să-ți arăt cît de mult mă căiesc. Îndură-te de mine! Te rog din suflet să mă ierți!

Se opri. Se uită la el, ținîndu-și răsuflarea și așteptînd cu nerăbdare pătimașă un răspuns. Văzu că el încearcă să-i vorbească. Inima îi bătea de să-i spargă pieptul. I se păru că, într-un fel, i-ar oferi o compensație pentru suferințele pe care i le pricinuise dacă în această ultimă clipă îi putea aduce izbăvirea de acea povară a amărăciunii. Buzele lui Walter se mișcară. Nu se uita însă la ea. Ochii lui priveau fără să vadă peretele văruit. Kitty se aplecă mult deasupra lui ca să-l poată auzi. El însă vorbi limpede și răspicat:

— De murit, a murit dulăul.

Kitty rămase țeapănă, ca și cum ar fi împietrit deodată. Nu înțelegea și-l privea cu o perplexitate înspăimîntată. Vorbele lui n-aveau nici un sens. Delira. Nu înțelesese nici un cuvînt din tot ce-i spusese ea.

Era imposibil să fie atît de nemișcat și totuși în viață. Se uită, se uită mereu la el. Avea ochii deschiși. Dar Kitty nu-și dădea seama dacă mai respiră sau nu. Începu să se înspăimînte.

— Walter! șopti ea. Walter!

Într-un tîrziu se ridică brusc. O cuprinse un fior. Se răsuci pe călcîie și se îndreptă către ușă.

— Veniți înăuntru, vă rog. S-ar părea că nu mai...

Intrară. Chirurgul chinez, micuț de statură, se apropie de pat. Avea în mînă o lanternă electrică. O aprinse și se uită la ochii lui Walter. Apoi îi închise. Spuse ceva în chinezește. Waddington o cuprinse cu brațul pe Kitty.

— Mă tem că a murit.

Kitty scoase un oftat profund. Din ochi i se prelinseră cîteva lacrimi. Se simțea mai degrabă năucită decît copleșită. Chinezii stăteau în picioare în jurul

patului, neputincioși, de parcă nici n-ar fi știut ce să mai facă. Waddington tăcea. Peste un minut chinezii începură să vorbească între ei cu glas scăzut.

— Cred că ar fi mai bine să-mi îngădui să te duc înapoi la bungalow, zise Waddington. O să fie adus acolo.

Kitty își trecu obosită mîna peste frunte. Se duse la patul împletit și se aplecă peste el. Sărută ușurel buzele lui Walter. Acum încetase să mai plîngă.

— Îmi pare rău că v-am necăjit atîta, zise ea.

Ofițerii o salutară milităreşte cînd trecu prin dreptul lor, iar ea înclină grav din cap. Traversară din nou curtea și se urcară în lectici. Îl văzu pe Waddington aprinzîndu-și o țigară. Doar un norișor de fum pierdut în văzduh, atît era viața omului.

LXIV

Zorile se revărsau și ici-colo cîte un chinez dădea jos obloanele de la prăvălie. În tainițele întunecate ale acesteia, la flăcăruia unei lumînări, o femeie se spăla pe mîini și pe față. Într-o ceainărie din colț un grup de bărbați luau deja gustarea de dimineață. Lumina cenușie și rece a zilei care se revărsa încet se strecura ca un hoț pe ulițele înguste. Deasupra rîului plutea ceața și catargele joncilor înghesuite acolo păreau că o străpung ca lăncile unei armate fantomatice. Era tare frig cînd traversară rîul și Kitty se înfășură strîns cu șalul ei în culori vesele. Urcară dealul și ajunseră deasupra ceții. Soarele strălucea pe cerul fără nori. Strălucea ca și cum ar fi fost o zi ca oricare alta, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat ca să deosebească ziua de azi de semenele ei.

— Nu vrei să te întinzi? întrebă Waddington cînd intrară în bungalow.

— Nu. O să mă așez la fereastră.

Șezuse de atîtea ori la fereastră, atîtea ceasuri din săptămînile ce se scurseseră, încît acum ochii ei se

familiarizaseră cu templul fantastic, strălucitor, frumos și misterios de pe marele bastion și simți cum imaginea lui îi odihnește spiritul. Era atît de ireal, chiar și în lumina crudă a dimineții, încît o smulgea din realitatea vieții înconjurătoare.

— Am să-l pun pe servitor să facă un ceai. Mă tem că va trebui să-l îngropăm chiar în cursul dimineții. Am să fac eu toate aranjamentele.

— Mulțumesc.

LXV

Îl îngropară peste trei ceasuri. Lui Kitty i se păru oribil cînd se văzură nevoiți să-l pună într-un sicriu chinezesc, de parcă într-un pat atît de straniu avea să se miște stînjenit. Dar n-aveau încotro. Măicuțele, aflînd de moartea lui Walter, așa cum aflau tot ce se întîmpla în oraș, trimiseră printr-un mesager o cruce alcătuită din dalii foarte țepene și oficiale, dar aranjate ca de niște mîini experte, de florărese. Stingheră pe sicriul chinezesc, crucea părea grotescă și nelalocul ei. Cînd totul a fost gata, trebuiră să-l aștepte pe colonelul Yu, care-i trimisese vorbă lui Waddington că dorește să asiste la înmormîntare. Veni însoțit de un aghiotant. Urcară cu toții dealul, iar sicriul a fost purtat de șase culi pînă la acea parcelă unde fusese îngropat și misionarul al cărui loc îl luase Walter. Waddington găsise printre lucrurile acestui misionar o cărticică englezească de rugăciuni și, cu glas scăzut, cu o stînjeneală neobișnuită pentru el, citi slujba de îngropăciune. Poate că, recitind acele cuvinte solemne, dar înspăimîntătoare, îi trecu prin minte gîndul că dacă și el, la rîndul lui, ar cădea victimă molimei, de-acum n-ar mai fi nimeni care să-i citească aceste rugăciuni. Sicriul a fost coborît în mormînt și groparii au început să arunce pămînt peste el.

Colonelul Yu, care stătuse cu capul descoperit, își puse acum casca colonială, o salută cu gravitate pe Kitty, îi spuse cîteva vorbe lui Waddington și apoi plecă, urmat de aghiotant. Culii, curioși să vadă o înmormîntare creștină, mai zăboviseră pe acolo, dar acum plecară și ei cu cobilițele în mînă. Kitty și cu Waddington așteptară pînă se umplu mormîntul și apoi așezară crucea de dalii făcută de călugărițe pe movilița mirosind a mormînt proaspăt. Kitty nu mai plînse, dar cînd auzi primul bulgăre de pămînt lovind capacul coșciugului, simți un junghi cumplit în inimă.

Văzu că Waddington o așteaptă să plece.

— Te grăbești? întrebă ea. Nu vreau să mă întorc imediat la bungalow.

— N-am nimic de făcut. Sînt la dispoziția dumitale.

LXVI

Merseră încetișor pe potecă pînă ajunseră în vîrful dealului unde se înălța acea arcadă, monumentul închinat unei văduve virtuoase, care ocupase un loc atît de important în impresiile lui Kitty despre locurile acelea. Era un simbol, dar ea nu prea știa ce anume simboliza. Nu știa de ce ei i se părea că include și o notă de ironie atît de sardonică.

— Nu vrei să stăm puțin jos? N-am mai șezut aici de nu știu cîtă vreme.

Dinaintea ei se întindea o cîmpie nesfîrșită, calmă și senină în lumina aceea a dimineții.

— Nu sînt aici decît de vreo cîteva săptămîni și totuși parcă a trecut o viață întreagă, reluă Kitty.

Waddington nu-i răspunse și ea își lăsă gîndurile să rătăcească o vreme. Scoase un oftat.

— Crezi că sufletul e nemuritor? întrebă ea deodată.

Waddington nu păru surprins de întrebare.

— De unde să știu eu?

— Mai adineauri, cînd l-au spălat pe Walter, înainte de a-l așeza în sicriu, m-am uitat la el. Părea foarte tînăr. Mult prea tînăr ca să moară. Îți amintești de cerșetorul acela pe care l-am văzut cînd m-ai luat prima dată la plimbare? M-a speriat nu pentru că era mort, ci fiindcă n-avea deloc aerul că ar fi fost vreodată o ființă omenească. Părea doar un animal mort. Iar acum, în cazul lui Walter, și el parcă era o mașină care s-a stricat. Asta e atît de înspăimîntător! Și dacă e vorba doar de o mașină, ce inutile sînt toate suferințele și chinurile și toată mizeria pe care o îndurăm!

Waddington nu răspunse, dar ochii lui străbătură cîmpia așternută la picioarele lor. În dimineața aceea frumoasă și însorită cuprinsul imens al cîmpiei îi făcea inima să-i tresalte. Lanurile de orez bine îngrijite se întindeau parcelă după parcelă cît vedeai cu ochii și pe multe din ele țăranii îmbrăcați în albastru trudeau harnic cu bivolii lor. Era o scenă tihnită și fericită. Kitty întrerupse tăcerea:

— Nici nu-ți pot spune cît de mișcată am fost de tot ce am văzut la mănăstire. Sînt minunate măicuțele astea! Mă fac să mă simt o nemernică fără nici un rost în viață. Ele renunță la tot – la cămin, la țara lor, la dragoste, la copii, la libertate și la toate lucrușoarele la care eu cred uneori că trebuie să fie încă și mai greu să renunți: florile și cîmpurile verzi, plimbările într-o zi de toamnă, cărțile și muzica, confortul... Dar ele renunță la toate, la absolut toate. Și o fac doar pentru a se putea închina unei vieți de jertfă și de sărăcie, de supunere, de muncă ucigătoare și de rugăciune. Pentru ele toată această lume este de fapt un adevărat loc de surghiun. Viața este o cruce pe care ele o poartă de bunăvoie, dar în inimile lor dăinuie tot timpul dorința... O, dar e ceva mult mai puternic decît dorința, este un dor, un dor aprins și pătimaș de moarte, moartea care să le conducă spre viața veșnică!

Kitty își împreună mîinile și îl privi cu ochi chinuiți de griji.

— Ei? întrebă el.

— Dar dacă viața veșnică nu există? Gîndește-te ce ar însemna dacă moartea ar fi cu adevărat sfîrșitul tuturor lucrurilor. Înseamnă că ele au renunțat degeaba la toate. Au fost păcălite, trase pe sfoară.

Waddington reflectă o vreme.

— Știu și eu? Mă întreb dacă într-adevăr contează că lucrul spre care țintești este o simplă iluzie. Viețile lor sînt frumoase în sine. Mie mi se pare că singurul lucru care ne dă posibilitatea să privim fără dezgust această lume în care trăim este frumusețea pe care oamenii o creează cînd și cînd din haos. Tablourile pe care le pictează, muzica pe care o compun, cărțile pe care le scriu și viețile pe care le duc. Dintre toate acestea, cea mai bogată în frumusețe este viața frumoasă. Aceasta este opera de artă desăvîrșită.

Kitty oftă. Vorbele lui păreau cam tari. Aștepta să audă mai multe.

— Ai fost vreodată la un concert simfonic? continuă el.

— Da, zîmbi ea. Nu mă pricep deloc la muzică, dar îmi place foarte tare.

— Fiecare interpret din orchestră cîntă la micul lui instrument... și ce crezi că știe el despre armoniile complicate care se răspîndesc prin văzduhul indiferent? Pe el îl preocupă doar bucata lui micuță. Dar el știe că simfonia este frumoasă și că, deși n-o aude nicăieri, ea rămîne frumoasă, așa că se mulțumește să-și cînte partitura.

— Deunăzi ai vorbit despre Tao, zise Kitty după o pauză. Spune-mi despre ce e vorba.

Waddington îi aruncă o privire scurtă, șovăi o clipă, iar apoi, cu un zîmbet ușor pe fața lui caraghioasă, răspunse:

— Este Drumul și Drumețul. Drumul etern pe care merg toate ființele, dar pe care nu l-a creat nici o ființă, căci el însuși este existența. Este totul și nimic. Din el pornesc toate lucrurile, toate lucrurile i se supun și pînă la urmă toate lucrurile se întorc la el. Este un pătrat fără unghiuri, un sunet pe care urechile nu-l pot auzi și o imagine fără formă. Este o plasă vastă și, cu toate că ochiurile ei sînt mari cît marea, nu

lasă să treacă nimic prin ele. Este sanctuarul unde își găsesc refugiu toate lucrurile. Nu se află nicăieri, dar îl poți vedea chiar și fără să te uiți pe fereastră. El te învață cum să-ți dorești să n-ai dorințe și să lași toate lucrurile să se desfășoare în voie. Cel care se smerește va fi păstrat intact. Cel care se îndoaie va fi îndreptat la loc. Eșecul este temelia succesului, iar succesul este ispita eșecului. Dar cine poate să spună cînd se va produce marea cotitură? Cel care tinde către frăgezime poate ajunge chiar ca un copilaș. Blîndețea îi aduce victoria celui care tace și siguranța celui care se apără. Puternic este cel care se cucerește pe sine.

— Și asta înseamnă ceva?

— Uneori, după ce am băut cinci-șase pahare de whisky și privesc la stele, am impresia că poate însemna într-adevăr ceva.

Între ei se lăsă tăcerea și Kitty o întrerupse:

— Spune-mi, te rog, „De murit, a murit dulăul" e un citat de undeva?

Buzele lui Waddington schițară un zîmbet și el se pregăti să răspundă. Dar poate că în momentul acela sensibilitatea lui era ascuțită peste măsură. Kitty nu se uită la el, dar ceva din expresia ei îl făcu să se răzgîndească.

— Chiar dacă ar fi, eu nu-l știu, răspunse el prudent. De ce mă întrebi?

— A, doar așa. Mi-a venit în minte și îmi suna cunoscut.

Urmă un nou răstimp de tăcere.

— Cînd ai rămas singură cu soțul dumitale, reluă imediat Waddington, am discutat cu medicul regimentului. Credeam că n-ar fi rău să aflu cîteva detalii.

— Și?

— Era absolut înnebunit. Nici n-am înțeles prea bine ce spunea. Atîta parcă am dedus, că soțul dumitale s-a infectat în cursul experiențelor pe care le făcea.

— Mereu făcea experiențe. De fapt nici nu era doctor, ci bacteriolog. De aceea a ținut atît de mult să vină aici.

— Dar n-am înțeles prea bine din afirmațiile medicului dacă s-a infectat accidental sau făcea efectiv experiențe pe propria lui piele.

Kitty păli zdravăn. Această sugestie îi dădu un fior prin tot trupul. Waddington îi luă mîna și-i vorbi cu blîndețe:

— Te rog să mă ierți că revin la acest subiect, dar m-am gîndit că ți-aș putea aduce o alinare... Știu ce îngrozitor de greu e să spui ceva care să fie cît de cît util în asemenea situații. Am crezut că pentru dumneata poate însemna ceva să afli că Walter a murit ca martir al științei și în numele datoriei.

Kitty dădu din umeri cu o undă de nervozitate:

— Walter a murit de durere.

Waddington nu răspunse nimic. Kitty întoarse încet capul spre el și-l privi. Fața ei era albă ca hîrtia și extrem de încordată.

— Ce-a vrut să spună cu vorbele acelea. „De murit, a murit dulăul"? Ce e asta?

— E ultimul vers din *Elegia* lui Goldsmith[1].

LXVII

A doua zi dimineața Kitty se duse la mănăstire. Fata care-i deschise ușa se miră s-o vadă și cînd Kitty se ocupa deja de cîteva minute de treburile ei obișnuite, intră stareța. Se apropie și o luă de mînă:

— Mă bucur să te văd, copila mea dragă! Dai dovadă de un curaj splendid întorcîndu-te aici atît de curind după marea durere pe care ai suferit-o. Și dai dovadă și de înțelepciune, căci sînt convinsă că, muncind puțin, mai uiți de gîndurile negre.

1. Dintre poeziile dramaturgului, romancierului și eseistului sentimentalist Oliver Goldsmith, (1728-1774), cea mai cunoscută este *Elegie la moartea unui cîine turbat*, care se încheie, ca poantă, cu ideea că poate cîinele turbat a murit mușcîndu-l pe un om fără caracter.

Kitty lăsă ochii în jos, roșind puțin. Nu voia să-i îngăduie stareței să citească în străfundurile inimii ei.

— Cred că nu mai e nevoie să-ți spun cît de sincer te compătimim noi, toate cele de aici.

— Sînteți foarte bune, șopti Kitty.

— Ne rugăm neîncetat pentru tine și pentru sufletul celui pe care l-ai pierdut.

Kitty nu răspunse. Maica stareță îi eliberă mîna și, pe tonul ei rece și autoritar dintotdeauna, îi dădu niște sarcini. Mîngîie pe cap vreo doi-trei copilași, le adresă zîmbetul ei distant, dar cuceritor, și-și văzu de treburile ei mai urgente.

LXVIII

Trecu o săptămînă. Kitty cosea. Maica stareță intră și se așeză lîngă ea. Îi aruncă lui Kitty o privire vicleană.

— Coși foarte frumos, draga mea. Asta e mare lucru pentru o tînără din lumea ta.

— Pentru asta trebuie să-i mulțumesc mamei.

— Sînt sigură că maică-ta o să se bucure mult să te revadă.

Kitty înălță ochii. Ceva din atitudinea stareței arăta că observația nu putea fi luată drept o mostră de politețe întîmplătoare. De altfel, ea continuă:

— Ți-am îngăduit să revii aici după moartea scumpului tău soț pentru că m-am gîndit că o ocupație oarecare o să-ți mai alunge gîndurile negre. De asemenea, mi-am zis că în momentul acela n-ai fi fost în stare să întreprinzi singură călătoria atît de lungă pînă la Ching Yan și nici nu voiam să stai singură în casă, fără să ai altceva de făcut decît să-ți amintești de pierderea suferită. Însă acum au trecut opt zile. E timpul să pleci.

— Dar eu nu vreau să plec, maică stareță! Vreau să rămîn aici.

— Nu mai ai de ce să stai. Ai venit ca să fii alături de soțul tău. Soțul ți-a murit. În starea în care ești, o să ai curînd nevoie de atenție și îngrijiri de care aici nu te poți bucura. E datoria ta, draga mea copilă, să faci tot ce poți pentru bunăstarea ființei pe care Dumnezeu te-a învrednicit s-o aduci pe lume.

Kitty tăcu o vreme. Plecă ochii în jos.

— Aveam impresia că sînt utilă aici, zise ea. Mi-a făcut mare plăcere să cred că asta e realitatea. Nădăjduiam că o să-mi îngăduiți să-mi continui munca pînă cînd încetează epidemia.

— Îți sîntem toate foarte recunoscătoare pentru ce ai făcut ca să ne ajuți, răspunse cu un ușor zîmbet stareța. Dar acum, că epidemia e în declin, riscul de a veni aici nu mai e chiar atît de mare, așa că aștept două surori de la Canton. Trebuie să ajungă foarte curînd și atunci nu cred că mă voi mai putea folosi de serviciile dumitale.

Lui Kitty i se strînse inima. Tonul stareței nu îngăduia replică. O cunoștea destul de bine pentru a-și da seama că va fi complet insensibilă la rugăminți. Faptul că fusese silită să discute în contradictoriu cu Kitty născuse în glasul ei o notă, dacă nu iritată, cel puțin autoritară.

— Domnul Waddington a avut bunătatea să-mi ceară sfatul.

— Era mai bine dacă-și vedea de treaba lui, o întrerupse Kitty.

— Chiar dacă n-ar fi făcut-o, m-aș fi simțit eu obligată să i-l dau, spuse blînd stareța. În momentul de față locul tău nu e aici, ci alături de mama ta. Domnul Waddington a aranjat cu colonelul Yu să-ți dea o escortă puternică, astfel încît să faci călătoria în deplină siguranță, și a angajat cărăuși și culi. *Amah* o să meargă cu tine și totul o să fie pregătit prin orașele pe care o să le străbați. De fapt s-au luat toate măsurile ca să călătorești cît mai comod.

Kitty strînse din buze. I se părea că ar fi putut măcar s-o consulte și pe ea într-o chestiune care o privea personal. Trebui să dea dovadă de multă stăpînire de sine ca să nu răspundă prea aspru:

— Și cînd ar urma să pornesc?

Maica stareță rămase la fel de placidă:

— Copila mea, cu cît te vei întoarce mai repede la Ching Yan și apoi te vei îmbarca pentru Anglia, cu atît mai bine. Ne-am zis că n-ar fi rău să pornești poimîine în zori.

— Atît de curînd?

Lui Kitty îi venea să plîngă. Dar asta era realitatea: locul ei nu era acolo.

— Toți păreți nerăbdători să scăpați de mine, zise ea cu mult regret în glas.

Simți că în comportamentul stareței intervine o slăbire a tensiunii. Văzînd-o pe Kitty gata să cedeze, călugărița adoptă inconștient un ton mai amabil. Kitty avea un simț al umorului foarte ascuțit și îi sclipiră ochii cînd se gîndi că pînă și sfinților le place să-și impună voința.

— Draga mea copilă, te rog să nu-ți treacă prin minte că nu ți-aș prețui inima bună și milostenia admirabilă care te fac să refuzi părăsirea îndatoririlor pe care tu singură ți le-ai impus.

Kitty se uita drept înainte. Înălță ușurel din umeri. Știa că nu-și poate atribui asemenea virtuți înalte. Voia să rămînă acolo pur și simplu pentru că nu avea unde să se ducă. Trăia o senzație ciudată: că nici unei ființe de pe lume nu-i păsa nici cît negru sub unghie dacă mai trăiește sau nu.

— Nu înțeleg de ce nu vrei să te întorci acasă, continuă amabilă stareța. În țara asta sînt mulți străini care ar da nu știu cît ca să aibă norocul tău.

— Dar dumneavoastră nu, maică stareță, așa-i?

— A, cu noi lucrurile stau cu totul altfel, draga mea copilă! Cînd venim aici, știm că ne-am părăsit definitiv căminul.

Din propriile ei sentimente rănite, în mintea lui Kitty se trezi dorința – poate malițioasă – de a căuta încheieturile armurii de credință care le făcea pe călugărițe atît de imune la toate simțămintele firești. Voia să vadă dacă în stareță a mai rămas vreuna din slăbiciunile umanității.

— Aş fi zis că uneori îţi vine foarte greu să nu-i mai revezi pe cei dragi şi nici locurile pe unde ai crescut.

Maica stareţă şovăi o clipă, dar, privind-o atent, Kitty nu observă nici o schimbare în seninătatea de pe chipul ei frumos şi auster.

— E greu pentru mama, care e acum bătrînă, căci sînt singura ei fiică şi ar dori mult să mă mai vadă o dată înainte de a muri. Aş da nu ştiu cît să-i pot oferi această bucurie. Dar n-a fost să fie, aşa că vom aştepta ziua cînd ne vom reîntîlni în rai.

— Şi totuşi, cînd te gîndeşti la toţi cei care ţin la tine, trebuie să fie greu să nu te întrebi dacă ai avut dreptate să-i părăseşti şi să te separi cu totul de ei.

— Vrei de fapt să mă întrebi dacă am regretat vreodată pasul pe care l-am făcut?

Brusc, faţa stareţei se ilumină.

— Niciodată, niciodată! Am renunţat la o viaţă măruntă şi nevrednică în schimbul uneia de jertfă şi rugăciune.

Urmă un scurt răstimp de tăcere, iar apoi stareţa adoptă o manieră mai degajată şi chiar zîmbi.

— O să te rog să iei un pacheţel şi să mi-l expediezi de la Marsilia, zise ea. Nu vreau să-l încredinţez poştei chinezeşti. Ţi-l aduc imediat.

— Puteţi să mi-l daţi mîine.

— Mîine, draga mea, vei fi prea ocupată ca să mai vii pe aici. Cred că e mult mai convenabil să-ţi iei rămas-bun de la noi astă-seară.

Stareţa se ridică şi părăsi încăperea cu demnitatea aceea graţioasă pe care nu izbutea să i-o ascundă nici măcar veşmîntul amplu. Peste o clipă intră sora St. Joseph. Venise să-şi ia rămas-bun. Îi ură lui Kitty o călătorie plăcută. Nu trebuia să-şi facă griji, căci colonelul Yu îi punea la dispoziţie o escortă numeroasă, iar surorile făceau mereu această călătorie neînsoţite şi nu li se întîmpla nimic rău. Îi plăcea să meargă pe mare? *Mon Dieu*, ce rău i se făcuse cînd avusese parte de o furtună pe Oceanul Indian! *Madame* mama lui Kitty avea să fie încîntată să-şi revadă fiica. Dar trebuia să se îngrijească. La urma urmei, avea

să poarte de grijă şi unui sufleţel în plus, iar ele toate aveau să se roage pentru ea. Ea se va ruga neîncetat pentru Kitty, pentru micuţul prunc şi pentru sufletul bietului şi dragului de doctor. Călugăriţa era volubilă, blîndă şi afectuoasă şi totuşi, în sinea ei, Kitty ştia prea bine că pentru sora St. Joseph (cu privirea mereu îndreptată ferm către eternitate) nu era decît o fantomă fără trup şi fără substanţă. O cuprinse impulsul nebunesc s-o apuce de umeri pe călugăriţa grasă şi bonomă şi s-o scuture bine, strigîndu-i: „Nu ştii că sînt o fiinţă omenească nefericită şi singură şi că am nevoie de mîngîiere şi de înţelegere şi de încurajare? Ah, nu-ţi poţi întoarce măcar o clipă privirea de la Dumnezeu ca să-mi oferi şi mie puţină compătimire? Nu doar mila creştinească pe care o ai faţă de toţi cei în suferinţă, ci un strop de compătimire umană pentru mine, doar pentru mine?" Gîndul acesta îi aduse lui Kitty un zîmbet pe buze. Doamne, ce s-ar mai fi mirat sora St. Joseph! Cu siguranţă ar fi convinsă de ceea ce pentru moment doar bănuia: că toţi englezii sînt nebuni.

— Din fericire, nu sufăr de rău de mare, răspunse Kitty. Nu mi-a fost niciodată rău.

Maica stareţă se întoarse cu un pacheţel foarte frumos legat.

— Sînt nişte batistuţe pe care le-am făcut pentru onomastica mamei, zise ea. Iniţialele i le-au brodat fetele noastre.

Sora St. Joseph sugeră că poate Kitty ar dori să vadă ce frumoasă era această lucrătură şi, cu un zîmbet indulgent şi superior, stareţa se supuse, desfăcînd panglica pachetului. Batistuţele erau din pînză foarte fină şi iniţialele, brodate cu multe înflorituri, aveau deasupra o coroniţă de frunze de căpşuni. După ce Kitty îşi exprimă cum se cuvine admiraţia pentru broderia măiastră, batistele au fost împachetate la loc şi tinerei i se puse în mînă pacheţelul. Spunînd *„Eh bien, Madame, je vous quitte"*[1] şi repetîndu-şi

1. Ei bine, doamnă, vă părăsesc (fr.).

saluturile politicoase și impersonale, sora St. Joseph plecă. Kitty își dădu seama că acesta este momentul stabilit pentru a-și lua rămas-bun de la stareță. Îi mulțumi pentru bunătatea cu care o înconjurase. Străbătură împreună coridoarele goale, văruite în alb.

— Te deranjez prea mult dacă te rog să expediezi recomandat pachețelul cînd sosești la Marsilia?

— Vai, dar o fac cu plăcere!

Se uită în treacăt la adresă. Numele părea foarte prestigios, dar îi atrase atenția locul menționat.

— Vai, dar e unul din castelele pe care le-am vizitat! Am călătorit prin Franța cu automobilul unor prieteni.

— Se prea poate, spuse stareța. E deschis de două ori pe săptămînă pentru vizitatorii străini.

— Cred că dacă aș fi trăit vreodată într-un loc atît de frumos, n-aș fi avut niciodată curajul să-l părăsesc!

— Numai că, desigur, e un monument istoric. N-are nimic intim. Dacă aș regreta ceva, n-ar fi locul acesta, ci castelul mai mic în care am trăit în copilărie. Era în Pirinei. M-am născut în vuietul valurilor mării. Nu neg că uneori mi-ar plăcea să le mai aud sfărîmîndu-se de stînci.

Lui Kitty îi trecu prin minte că, ghicindu-i gîndul și motivul observațiilor, stareța o cam lua peste picior. Dar între timp ajunseră la ușa mică și nepretențioasă a mănăstirii. Spre marea ei surprindere, maica stareță o luă în brațe și o sărută. Apăsarea buzelor ei palide pe obrajii lui Kitty (o sărută mai întîi pe un obraz și apoi pe celălalt) era atît de neașteptată, încît o făcu să se îmbujoreze și-i aduse lacrimi în ochi.

— Mergi cu bine, draga mea copilă, și Domnul să te aibă în pază!

Stareța o mai ținu o clipă în brațe.

— Și nu uita, reluă ea, că nu înseamnă nimic să-ți faci datoria, așadar ceea ce ți se cere, și nu e un merit mai mare decît să te speli pe mîini cînd sînt murdare. Singurul lucru care contează este dragostea pentru datorie. Cînd dragostea și datoria sînt unul și același lucru, atunci ai în tine harul și te vei bucura de o fericire care depășește orice înțelegere.

Ușa mănăstirii se închise pentru ultima oară în urma ei.

LXIX

Waddington urcă dealul împreună cu Kitty și o clipă se întoarseră într-o parte ca să se uite la mormîntul lui Walter. La arcul memorial bărbatul își luă rămas-bun de la ea și cînd Kitty privi pentru ultima dată monumentul, simți că ar putea răspunde la ironia enigmatică a înfățișării acestuia cu o ironie la fel de mare din partea ei. Se urcă în lectică.

Zilele trecură una după alta. Priveliștile de pe drum îi serveau ca fundal pentru gîndurile ei. Le vedea oarecum dublate, rotunjite, parcă stereoscopic, cu o semnificație suplimentară, pentru că la tot ce vedea se adăuga amintirea lucrurilor pe care le văzuse doar cu puține săptămîni în urmă, cînd făcuse același drum, însă în direcția opusă. Culii cu poverile lor mergeau în dezordine: cîte doi sau trei laolaltă, unul mai în spate cu vreo sută de metri, după care mai veneau vreo doi sau trei. Soldații din escortă își tîrșîiau picioarele cu un mers stînjenit, dar acopereau și ei patruzeci de kilometri pe zi. *Amah* era purtată de doi cărăuși, iar Kitty – nu pentru că era mai grea, ci doar pentru păstrarea aparențelor – de patru. Din cînd în cînd se întîlneau cu cîte un grup de culi care mergeau în șir indian cu poverile lor grele, iar apoi mai întîmpinau cîte un funcționar chinez într-un cărucior, care se uita cu ochi întrebători la femeia albă. Pe urmă dădură peste niște țărani în uniformele acelea albastre, decolorate de soare, și cu pălării uriașe, ce mergeau spre piețe, iar uneori mai vedeau și cîte o femeie bătrînă sau tînără călcînd greu, cu pași mici. Urcau și coborau dealuri sau dîmburi

acoperite cu lanuri de orez bine îngrijite și treceau pe lîngă ferme strînse în niște cuibușoare drăguțe, în cîte o dumbravă de bambuși. Străbăteau sate mizere și orașe aglomerate, înconjurate de ziduri, asemenea cetăților din gravurile unor cărți religioase. Soarele începutului de toamnă era agreabil și dacă la răsărit, cînd zorii tremurători dădeau cîmpurilor întinse farmecul unui basm, încă n-avea putere, mai tîrziu răspîndea generos căldură. O umplea pe Kitty de un sentiment de beatitudine căruia ea nici nu încerca să i se împotrivească.

Peisajele vii, cu culorile lor elegante, cu distincția lor neașteptată și cu stranietatea lor, erau un fel de goblen în fața căruia, ca niște umbre misterioase și abia conturate, jucau fantomele din închipuirea lui Kitty. I se păreau întru totul ireale. Mei Tan Fu, cu meterezele sale, era ca un fel de pînză pictată ce alcătuia decorul unei cetăți dintr-o veche piesă de teatru. Călugărițele, Waddington și manciuriana îndrăgostită de el erau niște personaje fantastice dintr-un mister medieval. Iar restul, oamenii care se strecurau pe străzile întortocheate și cei care mureau, erau niște figuranți anonimi. Bineînțeles că toți și toate aveau o semnificație oarecare, dar care anume era acea semnificație? Parcă ar fi existat un dans ritual vechi și complicat și știai că pașii lui încîlciți ascundeau un sens pe care ar fi fost important să-l cunoști. Și totuși nu puteai distinge nici un fir conducător, nici o cheie a misterului.

Lui Kitty i se părea incredibil (Pe potecă trecea o bătrînă îmbrăcată în albastru și albastrul peisajului luminat de soare era ca lapislazuli. Fața femeii, cu mii de zbîrcituri mărunte, era ca o mască de fildeș străvechi și ea se sprijinea într-un băț lung, negru, călcînd cu piciorușele ei mărunțele.), i se părea incredibil că ea și cu Walter participaseră și ei la acest dans straniu și ireal. Ba chiar jucaseră niște roluri importante. Ar fi putut să moară ușor, iar el chiar murise. Era oare o glumă? Poate că nu era decît un vis din care urma să se trezească brusc, cu un oftat de ușurare. Parcă totul se petrecuse cu multă vreme

în urmă și într-un loc foarte îndepărtat. Era ciudat cît de mult aduceau a umbre personajele acestea de pe scena văzută pe fundalul însorit al vieții adevărate. Și totuși lui Kitty i se părea că e vorba doar de o poveste pe care o citește. Era puțin surprinzător că asta nu părea s-o preocupe decît foarte, foarte puțin. Constata deja că nu-și mai poate aminti deslușit fața lui Waddington, cu care se deprinsese atît de mult.

În seara aceea avea să ajungă la orașul de pe rîul de vest, de unde urma să ia vaporul. Iar de acolo mai era cale de doar o noapte pînă la Ching Yan.

LXX

La început îi fusese rușine pentru că nu plînsese cînd a murit Walter. I se părea o lipsă de emoții îngrozitoare. Păi cum, doar ochii ofițerului acela chinez, colonelul Yu, erau umezi de lacrimi! O năucise, pur și simplu o năucise moartea soțului ei. Era greu să înțeleagă că n-o să mai vină niciodată în bungalow și că n-o să-l mai audă îmbăindu-se dimineața în cada aceea din Suzhou. Acum era în viață și în secunda următoare era mort. Călugărițele se minunau de resemnarea ei creștină și-i admirau curajul cu care îndura pierderea suferită. Dar Waddington era mai șiret. În pofida compătimirii lui grave, Kitty avea senzația că... oare cum s-o exprime mai bine?... că în sinea lui își bate joc de ea. Bineînțeles, moartea lui Walter îi provocase un șoc. N-ar fi vrut ca el să moară. Dar, la urma urmei, nu-l iubea. Nu-l iubise niciodată. Se cuvenea să se poarte cu o durere decentă și ar fi fost urît și vulgar să-i permită cuiva să-i privească în adîncul inimii, dar trecuse prin mult mai multe ca să mai poată să se prefacă față de ea însăși. I se părea că măcar atîta tot învățase în ultimele săptămîni: că dacă uneori este nevoie să-i minți pe alții, e întotdeauna rușinos să te minți și pe tine. Îi părea rău că Walter a murit atît de tragic, dar îi părea rău doar cu

un regret pur omenesc, pe care l-ar fi simțit și dacă ar fi fost vorba de o simplă cunoștință. Recunoștea că Walter avea calități admirabile. Întîmplarea făcuse ca ea să nu-l placă. O plictisise întotdeauna. Nu voia să recunoască ce ușurare îi adusese moartea lui. Putea spune fără să mintă că dacă ar fi putut să-l readucă la viață printr-o vorbă de-a ei, ar fi rostit-o imediat. Dar nu se putea împotrivi sentimentului că moartea lui i-a ușurat în oarecare măsură viața. Niciodată n-ar fi fost fericiți împreună și totuși ar fi fost groaznic de greu să se despartă. Era uimită de ea însăși cînd vedea că gîndește astfel. Presupunea că oamenii ar fi socotit-o fără inimă și crudă dacă ar fi știut adevărul. Ei bine, n-aveau să-l afle niciodată! Se întrebă dacă toți semenii ei ascundeau în inimile lor taine rușinoase și dacă își petreceau tot timpul ascunzîndu-le de privirile curioșilor.

Se gîndea prea puțin la viitor și nu-și făcea nici un fel de planuri. Singurul lucru pe care-l știa era că dorește să stea cît mai puțin la Ching Yan. Se gîndea cu groază la momentul în care o să sosească acolo. I se părea că ar prefera să rătăcească veșnic prin țara aceea zîmbitoare și prietenoasă, în lectica împletită, rămînînd de-a pururi o spectatoare indiferentă la fantasmagoria vieții și petrecîndu-și fiecare noapte sub alt acoperămînt. Dar bineînțeles că trebuia să dea piept cu viitorul imediat. Urma să se ducă la hotel de îndată ce ajungea la Ching Yan. Urma să scape de casă și să vîndă mobila. Nu era nevoie să dea ochii cu Townsend. Probabil că el avea să manifeste destulă eleganță și n-o să-i iasă în cale. Totuși ar fi dorit să-l mai vadă o dată, pentru a-i spune ce ființă vrednică de dispreț îl socoate.

Dar ce mai conta Charlie Townsend?

Ca o melodie amplă cîntată la o harpă care suna în arpegii exuberante, vibrînd de armoniile complicate ale unei simfonii, în inima ei răsuna insistent un gînd. Acest gînd o împodobea cu frumusețea exotică a lanurilor de orez și făcea să înflorească un mic zîmbet pe buzele ei palide cînd un flăcău cu fața netedă trecu legănîndu-se pe lîngă ea, în drum spre tîrg, cu un fel de entuziasm juvenil în ținuta lui și cu îndrăzneală în ochi, și tot el dăruia cu un farmec tumultuos orașele prin care trecea. Orașul molimei era o închisoare din care tocmai evadase și pînă atunci nu știuse niciodată cît de minunat este albastrul cerului și ce bucurie aduc păduricile de bambus, care se aplecau deasupra potecii cu o grație adorabilă! Libertate! Acesta era gîndul care-i cînta în inimă, așa că, deși viitorul era atît de întunecat, era și iridiscent, precum ceața ce plutea pe deasupra rîului cînd se revărsau asupra ei razele dimineții. Libertate! Nu numai eliberarea de o legătură chinuitoare și de o tovărășie care o deprima, nu numai eliberarea de moartea care o amenințase, ci și de dragostea care o degradase, eliberarea de toate legăturile spiritului, eliberarea de un spirit fără trup și, odată cu eliberarea, curajul și o nepăsare vitejească în fața a tot ce avea să vină.

LXXI

Cînd ambarcațiunea ancoră la Ching Yan, Kitty, care stătuse în picioare pe punte ca să privească traficul colorat, vesel și vioi de pe rîu, intră în cabină să verifice dacă *amah* nu uitase nimic. Se privi în oglindă. Era îmbrăcată în negru, într-o rochie pe care i-o vopsiseră călugărițele, dar nu chiar în doliu. Îi trecu prin minte că primul lucru pe care trebuie să-l facă este să se ocupe de toaleta ei. Veșmintele durerii nu puteau să slujească decît ca o mască eficace pentru sentimentele ei neașteptate. Se auzi o bătaie în ușa cabinei. *Amah* deschise.

— Doamnă Fane!

Kitty se răsuci pe călcîie și văzu un chip pe care în primul moment nu-l recunoscu. Apoi inima ei bătu brusc și o făcu să se împurpureze la față. Era Dorothy Townsend. Kitty se aștepta atît de puțin s-o vadă, încît nu știa nici ce să facă, nici ce să spună. Dar

doamna Townsend intră în cabină și, cu un gest impulsiv, o îmbrățișă pe Kitty.

— O, draga mea, draga mea, ce rău îmi pare pentru tine!

Kitty se lăsă sărutată. Era puțin surprinsă de această manifestare de efuziune a unei femei pe care o socotise întotdeauna rece și distantă.

— Ești prea drăguță, murmură Kitty.

— Vino pe punte. *Amah* o să aibă grijă de lucrurile dumitale și eu am adus servitorul cu mine.

O luă de mînă pe Kitty și aceasta, lăsîndu-se condusă, observă că fața brună și bătută de soare și de vînturi a lui Dorothy purta o expresie de grijă și întristare sinceră.

— Vasul tău a sosit devreme. Era cît pe-aci să nu ajung la timp, zise doamna Townsend. Mi-aș fi mușcat mîinile dacă te-aș fi scăpat.

— Nu cumva ai venit anume ca să mă întîmpini? exclamă Kitty.

— Bineînțeles că da.

— Dar de unde ai știut că vin?

— Mi-a telegrafiat domnul Waddington.

Kitty se întoarse într-o parte. I se puse un nod în gît. Era ciudat că un mic și neașteptat gest de amabilitate putea s-o afecteze atît de mult. N-ar fi vrut să plîngă. I-ar fi părut mai bine dacă Dorothy s-ar fi îndepărtat. Dar Dorothy îi luă mîna, care-i atîrna moale, și i-o strînse. Kitty se simți de-a dreptul stînjenită văzînd că această femeie sfioasă se manifestă atît de expansiv.

— Vreau să te rog să-mi faci o mare favoare! spuse Dorothy. Charlie și cu mine te rugăm să poftești să stai la noi cît te afli în Ching Yan.

Kitty își smulse mîna.

— Ești tare drăguță, dar mi-e imposibil, zise ea.

— Dar trebuie! N-ai cum să te duci să stai singură în casa aia! Te-ai simți îngrozitor! Am pregătit totul. O să ai camera ta. Poți să mănînci acolo dacă n-ai chef să iei masa cu noi. Dar am vrea foarte mult să vii.

— Nu mă gîndeam să mă duc în casa mea. Voiam să-mi iau o cameră la hotel. În nici un caz nu pot să vă dau atîta bătaie de cap.

Invitația o luase prin surprindere. Era năucită și supărată. Dacă Charlie ar fi avut măcar un pic de decență, n-ar fi lăsat-o în nici un caz pe nevastă-sa să facă o asemenea invitație. Nu voia să se oblige în nici un fel față de vreunul din ei.

— Vai de mine, dar n-aș putea suporta să te știu stînd la hotel! Iar acum hotelul din Ching Yan ți-ar fi deosebit de antipatic, cu toți oamenii ăia în jur și orchestra care cîntă neîncetat jazz! Te rog, spune-mi că vii la noi! Îți făgăduiesc că nici eu, nici Charlie n-o să te deranjăm cîtuși de puțin.

— Nu știu de ce ar trebui să fiți atît de buni cu mine.

Kitty nu își prea găsea scuze. Dar nici nu izbutea să meargă atît de departe încît să spună un nu categoric.

— Mă tem că în momentul de față nu sînt o companie prea plăcută pentru străini, îndrăzni ea.

— Dar de ce să fim străini pentru tine? Ah, tare n-aș vrea să fii străină! Vreau să-mi îngădui să-ți fiu prietenă!

Dorothy îi strînse mîinile și glasul ei, glasul ei rece, hotărît și distinct, tremura acum din pricina lacrimilor.

— Vreau atît de mult să vii la mine! Știi, aș vrea să-mi răscumpăr vina față de tine.

Kitty nu înțelegea. Nu știa ce vină față de ea ar fi trebuit să-și răscumpere nevasta lui Charlie.

— Mă tem că la început nu mi-ai fost prea simpatică. Te-am judecat superficial. Vezi, eu sînt o femeie demodată și presupun că sînt destul de intolerantă.

Kitty îi aruncă o privire fugară. Ceea ce voia ea să spună era că la început o considerase pe Kitty cam vulgară. Deși Kitty nu lăsă să i se întrezărească pe chip nici măcar o umbră a acestui gînd, inima ei rîse. Parcă-i mai păsa ei acum ce gîndea cineva despre ea!

— Dar cînd am auzit că ai plecat fără ezitare cu soțul tău acolo, în ghearele morții, m-am simțit o

mitocancă fără pereche. Ai fost atît de curajoasă! Ne-ai făcut pe noi, toţi ceilalţi, să apărem atît de meschini şi de proastă calitate!

Acum lacrimile îi şiroiau pe faţa ei bună, de casnică.

— Nici nu-ţi pot spune cît de mult te admir şi ce respect am pentru tine! Ştiu că nu mai pot face nimic pentru ca să repar pierderea cumplită pe care ai suferit-o, dar aş vrea să ştii cît de profunde şi de sincere sînt sentimentele pe care le nutresc faţă de tine. Şi dacă mi-ai îngădui să fac măcar ceva pentru tine, un fleac cît de mic, am să socot că e vorba de un adevărat privilegiu pe care mi-l acorzi! Te rog să nu-mi porţi pică pentru că te-am judecat greşit. Eşti o eroină şi eu sînt doar o proastă fără pereche.

Kitty se uită în jos. Era foarte palidă. Îi părea rău că Dorothy îşi manifestă emoţiile fără să se stăpînească. Ce-i drept, era şi înduioşată. Dar nu putea să nu se enerveze pentru că această fiinţă simpluţă e în stare să creadă asemenea minciuni.

— Dacă vreţi cu adevărat să vin la voi, atunci bineînţeles că mă voi bucura s-o fac, oftă ea.

LXXII

Familia Townsend stătea într-o casă de pe munte, cu o panoramă largă spre mare, şi de obicei Charlie nu venea la prînz, însă în ziua sosirii lui Kitty Dorothy (între timp îşi spuneau pe nume) îi zise că dacă se simte în stare să-l vadă, el ar vrea să vină să-i ureze bun venit. Kitty se gîndi că, întrucît tot n-avea încotro şi trebuia oricum să-l vadă, poate că era mai bine să-l vadă chiar atunci şi aşteptă cu un amuzament aproape sinistru stînjeneala pe care avea să i-o provoace. Vedea perfect că invitaţia se născuse în imaginaţia soţiei lui, iar el, împotriva voinţei sale, o aprobase imediat. Kitty ştia ce puternică e dorinţa lui de a face întotdeauna ceea ce se cuvine şi faptul

că-i oferea graţioasa ospitalitate a căminului lor era în mod evident exact ceea ce se cuvenea. Dar era imposibil ca el să-şi amintească fără neplăcere acea ultimă întrevedere a lor. Pentru un bărbat atît de orgolios ca Townsend trebuie să fi fost o rană ca un ulcer care nu se vindecă. Kitty spera că l-a rănit şi ea la fel de mult cum o rănise el pe ea. Probabil că între timp o ura. Kitty se bucura la gîndul că ea nu-l mai urăşte, ci doar îl dispreţuieşte. Gîndul că, indiferent care vor fi fost sentimentele lui, acum era obligat să-i acorde atenţie îi dădea o satisfacţie sardonică. În după-amiaza aceea, cînd plecase din biroul lui, probabil sperase din toată inima că n-o s-o mai vadă în viaţa lui.

Iar acum, şezînd alături de Dorothy, Kitty îl aştepta să vină acasă. Era conştientă de încîntarea pe care i-o producea luxul sobru al salonului. Şedea într-un fotoliu, ici-colo erau flori frumoase, pe pereţi atîrnau tablouri plăcute ochiului. Camera era umbroasă şi răcoroasă. Avea un aer prietenos şi ospitalier. Îşi aminti cu un fel de fior salonaşul gol şi pustiu al bungalow-ului misionarului. Scaunele împletite şi masa de bucătărie acoperită cu pînza aceea de bumbac. Rafturile pătate, cu romane în ediţii ieftine şi perdeluţe roşii, care păreau atît de prăfuite! O, Doamne, ce lipsă totală de confort! Presupunea că Dorothy nici nu s-ar fi gîndit vreodată la aşa ceva.

Auziră o maşină care se apropia şi apoi Charlie păşi în odaie:

— Am întîrziat? Sper că nu v-am făcut să mă aşteptaţi. A trebuit să-l vizitez pe guvernator şi pur şi simplu n-am putut să scap.

Se apropie de Kitty şi-i luă amîndouă mîinile într-ale lui:

— Îmi pare foarte-foarte bine că ai venit! Ştiu că Dorothy ţi-a spus că vrem să stai aici cît pofteşti şi că dorim să consideri casa noastră drept propriul tău cămin. Dar voiam să ţi-o spun şi eu însumi. Dacă e vreun lucru pe lumea asta pe care îl pot face pentru tine, voi fi fericit să-l fac.

În ochii lui strălucea o expresie de sinceritate fermecătoare. Kitty se întrebă dacă el vede ironia din ochii ei.

— Sînt tare nepriceput cînd e să spun anumite lucruri și n-aș vrea să par un prostovan stîngaci, dar țin totuși să știi cît de mult te compătimim pentru moartea soțului tău. Era un băiat strașnic de bun și toată lumea de aici o să-i ducă cumplit dorul!

— Vai, Charlie, te rog, nu! zise nevastă-sa. Sînt convinsă că oricum Kitty înțelege... Iată cocteilurile.

După obiceiul opulent al străinilor veniți în China, doi băieți în uniformă intrară în salon cu aperitive picante și cocteiluri. Kitty refuză.

— Vai, dar trebuie să bei ceva! insistă Townsend cu aerul lui degajat și cordial. O să-ți facă bine și sînt convins că n-ai mai băut un cocteil de cînd ai plecat de la Ching Yan. Dacă nu mă înșel, la Mei Tan Fu nu puteți găsi gheață.

— Nu te înșeli, spuse Kitty.

O clipă îi apăru dinaintea ochilor imaginea aceea a cerșetorului cu părul răvășit și în zdrențe albastre, prin care i se vedeau mîinile și picioarele albite de slăbiciune, zăcînd mort chiar lîngă gardul lor.

LXXIII

Intrară în sufragerie. Charlie, instalîndu-se în capul mesei, preluă asupra lui sarcina conversației. După cele cîteva vorbe de condoleanțe, o tratā pe Kitty nu ca și cum tocmai ar fi suferit o pierdere nimicitoare, ci ca și cum ar fi venit de la Shanghai ca să schimbe aerul după ce se operase de apendicită. Avea nevoie de veselie și el era dispus s-o înveselească. Cea mai bună cale de a o face să se simtă ca acasă era s-o trateze ca pe un membru al familiei. Era un om plin de tact. Începu să vorbească despre cursele de cai din toamnă, despre jocul de polo – Dumnezeule mare, va trebui să renunțe să mai joace

polo dacă nu slăbește! – și despre o conversație pe care o avusese în cursul dimineții cu guvernatorul. Vorbi despre o petrecere la care fuseseră pe vasul amiral, despre situația de la Canton și despre terenul de golf de la Lu Shan. Peste cîteva minute Kitty se simți ca și cum n-ar fi lipsit decît un weekend de la Ching Yan. Era incredibil că acolo, departe, în fundul țării, la o distanță de numai o mie de kilometri (aproximativ distanța de la Londra la Edinburgh, nu?), bărbați, femei și copii muriseră ca muștele. Curînd se trezi și ea întrebînd de cutare și cutare, care își rupsese clavicula jucînd polo, și dacă doamna Cutărică s-a întors în Anglia sau domnul Cutare participă la campionatul de tenis. Charlie își plasă micile lui glume și ea zîmbi auzindu-le. Cu ușorul ei aer de superioritate (care acum o includea și pe Kitty, așa că nu mai era deloc jignitor, ci semăna cu o legătură ce le unea), Dorothy vorbi cu o ironie blîndă despre diferite persoane din colonie. Kitty parcă se mai înviora.

— Vai, dar deja a început să arate mai bine! îi spuse Charlie nevestei-sii. Era atît de palidă înainte de masă, încît m-am și speriat, dar între timp parcă i-au mai revenit puțin culorile în obraji.

Dar chiar și cînd lua parte la conversație – dacă nu cu veselie (căci i se părea că nici lui Dorothy, nici lui Charlie, cu admirabilul său simț al bunei-cuviințe, nu li s-ar fi părut de bonton acest lucru), cel puțin cu oarecare bonomie – Kitty nu-l scăpă din ochi pe cel ce-i era gazdă. În tot cursul acestor săptămîni, în care mintea ei fusese concentrată în mod vindicativ asupra lui Charlie, își construise în minte o imagine foarte vie a lui. Părul lui des și cîrlionțat era puțin prea lung și pieptănat cu prea multă grijă. Pentru a-și ascunde ușoara încărunțire, se dăduse cu prea multă briantină. Fața lui era prea roșie, cu țesătura aceea de vinișoare mov în obraji, iar falca îi era prea masivă. Cînd nu-și ținea capul sus ca s-o ascundă, se vedea că are și puțină gușă. Și în sprincenele acelea stufoase și încărunțite se distingea un ușor aer de maimuțoi, care-i producea un vag dezgust.

Avea mişcări greoaie, iar grija lui pentru dietă şi toată mişcarea pe care o făcea nu-l împiedicau totuşi să se îngraşe. Avea prea multă carne pe oase şi încheieturile lui manifestau o înţepeneală de bărbat între două vîrste. Hainele lui elegante erau cam strîmte şi puţin prea tinereşti.

Dar înainte de prînz, cînd el intrase în salon, Kitty suferise un adevărat şoc (poate că de aceea şi paloarea ei era atît de accentuată), căci descoperise că imaginaţia i-a jucat o festă ciudată: Charlie nu arăta cîtuşi de puţin aşa cum şi-l închipuise. Nu se putu stăpîni să nu rîdă de ea însăşi. Părul lui nu era deloc cărunt... mă rog, se vedeau cîteva fire albe pe la tîmple, dar îi stăteau foarte bine; faţa lui nu era roşie, ci bronzată; capul îi stătea perfect pe umeri; nu era gras şi nici bătrîn şi, de fapt, era aproape suplu şi avea o siluetă admirabilă. De ce să-l ţii de rău dacă se mîndrea puţin cu ea? Ar fi putut fi luat foarte uşor drept un bărbat tînăr. Şi bineînţeles că ştia să-şi poarte hainele. Ar fi fost absurd să nege acest lucru. Părea curat, elegant, chiar sclivisit. Ce o fi apucat-o să gîndească cutare sau cutare chestie despre el? Era un bărbat foarte chipeş. Mare noroc că ştia totuşi cît de nemernic e. Bineînţeles că întotdeauna recunoscuse farmecul vocii lui şi aceasta era exact aşa cum şi-o amintea. Tocmai de aceea falsitatea fiecărei vorbe pe care o rostea era şi mai exasperantă. Bogăţia tonului acestui glas şi căldura lui îi răsunau acum în urechi cu toată nesinceritatea lor şi Kitty se întrebă cum de a putut să se lase vreodată amăgită de el. Avea ochi frumoşi – în asta consta farmecul lui. Aveau o strălucire atît de albastră şi de blîndă, încît chiar şi atunci cînd spunea lucruri neînsemnate, expresia lor era încîntătoare. Era aproape imposibil să nu te cucerească.

În sfîrşit se aduseră cafelele şi Charlie îşi aprinse trabucul. Se uită la ceas şi se sculă de la masă.

— Ei, zise el, o să trebuiască să vă las pe voi, tinerele, să vă descurcaţi singure. Ar cam fi timpul să mă întorc la birou.

Făcu o pauză şi apoi, cu ochii lui prietenoşi şi încîntători opriţi asupra lui Kitty, îi spuse:

— N-o să te deranjez vreo două zile, pînă cînd te simţi mai odihnită, dar după aceea o să trebuiască să am o discuţie de afaceri cu tine.

— Cu mine?

— Trebuie să facem nişte aranjamente în privinţa casei tale, ştii? Şi mai e şi mobila.

— Bine, dar pot să mă adresez unui avocat! Nu văd de ce ar trebui să te deranjez pe tine.

— Te rog să nu-ţi închipui nici măcar o clipă că o să te las să-ţi risipeşti banii pe un avocat. O să mă ocup eu. Ştii că ai dreptul la o pensie. O să vorbesc în privinţa asta cu Excelenţa Sa şi o să văd dacă, adresîndu-ne autorităţilor în drept, nu putem să obţinem şi ceva în plus pentru tine. Lasă-te în grija mea. Dar deocamdată nu-ţi bate capul cu nimic. Tot ce vrem de la tine este să te faci bine şi să fii în formă. Nu-i aşa, Dorothy?

— Bineînţeles.

Charlie înclină puţin capul către Kitty şi apoi, trecînd pe lîngă scaunul soţiei lui, îi luă mîna şi i-o sărută. Majoritatea englezilor au un aer cam stupid cînd sărută mîna unei femei. El însă o făcea cu naturaleţe şi graţie.

LXXIV

Abia după ce se văzu bine instalată la familia Townsend, Kitty descoperi că e obosită. Confortul şi bunăstarea neobişnuite ale vieţii de acolo risipiră încordarea în care trăise. Uitase cît de agreabil e să duci o viaţă tihnită, cît de plăcut e să vezi cum te înconjoară lucruri drăguţe şi ce bine e să ţi se dea atenţie. Se lăsă pe spate cu un oftat de uşurare, afundîndu-se în existenţa facilă a luxului oriental ca într-un fotoliu. Nu era neplăcut să simţi că, într-un mod discret şi cuviincios, formezi obiectul unei atenţii

pline de simpatie. Pierderea suferită era atît de oribilă, încît era imposibil să se dea petreceri în cinstea ei, dar doamnele importante din colonie (soția Excelenței Sale, soțiile amiralului și a judecătorului-șef) veniră să bea cu ea o ceașcă de ceai. Soția Excelenței Sale spuse că Excelența Sa este nerăbdător s-o vadă și că dacă ea ar avea amabilitatea să vină la prînz, fără nici un fel de pompă, la casa guvernatorului („Nu e vorba de o petrecere, bineînțeles. Numai noi și cu aghiotanții.") ar fi foarte drăguț din partea ei. Aceste doamne o tratau pe Kitty ca și cum ar fi fost un portelan la fel de fragil pe cît era de prețios. Nu putea să nu vadă că o privesc ca pe o mică eroină și avea și ea destul umor ca să-și joace rolul cu modestie și discreție. Uneori parcă ar fi dorit să fie și Waddington acolo. Cu istețimea lui malițioasă, ar fi observat imediat ridicolul situației și cînd ar fi rămas între patru ochi, ar fi putut rîde pe săturate de cele ce se întîmplau. Dorothy primise de la el o scrisoare în care spusese tot felul de lucruri despre devotamentul muncii ei din mănăstire, despre curajul și stăpînirea ei de sine. Bineînțeles că își bătea joc de ele într-un mod foarte abil. Ticălosul!

LXXV

Kitty nu știa dacă era din întîmplare sau era ceva planificat, dar nu rămînea niciodată singură cu Charlie. El avea și un tact nemaipomenit. Își păstra tot timpul bonomia și aerul compătimitor, era plăcut și amabil și nimeni nu și-ar fi putut închipui că ei doi au fost și altceva decît simple cunoștințe. Dar într-o după-amiază, cînd stătea întinsă în fața camerei ei și citea, el trecu pe verandă și se opri.

— Ce citești? o întrebă.

— O carte.

Kitty îl privi cu ironie și el zîmbi.

— Dorothy s-a dus la un *garden party* la casa guvernatorului.

— Știu. De ce nu te-ai dus și tu?

— Simțeam că nu sînt în stare să fac față în societate și m-am gîndit că mi-ar plăcea mai mult să mă întorc să-ți țin de urît. Mașina e la poartă. N-ai vrea să vii să facem un tur al insulei?

— Nu, mulțumesc.

Charlie se așeză pe capătul canapelei pe care stătea întinsă ea.

— De cînd ai venit aici, n-am mai avut ocazia să vorbim între noi.

Kitty îl privi drept în ochi cu o insolență rece:

— Crezi că am avea ce să ne spunem?

— Mii de lucruri.

Ea își mișcă puțin piciorul, ca să nu-l atingă cumva.

— Mai ești supărată pe mine? o întrebă el, cu un ușor zîmbet pe buze și cu ochi calzi, gata să topească inimi.

— Cîtuși de puțin, rîse ea.

— Dacă n-ai fi, nu cred că ai rîde.

— Te înșeli. Te disprețuiesc prea mult ca să fiu supărată pe tine.

El rămase netulburat.

— Am impresia că mă tratezi cam dur. Privind retrospectiv, fără nici un fel de patimă, și vorbind cinstit, nu ți se pare că am avut dreptate?

— Din punctul tău de vedere.

— Acum, că ai cunoscut-o pe Dorothy, trebuie să recunoști că e drăguță, nu?

— Bineînțeles. Am să-i rămîn întotdeauna îndatorată pentru marea ei bunătate față de mine.

— N-are pereche în lume. N-aș fi avut nici o clipă de tihnă dacă am fi fugit împreună. Ar fi însemnat să-i joc o festă groaznică și, la urma urmei, trebuia să mă gîndesc și la copii. Pentru ei ar fi fost un handicap îngrozitor.

Ea îl privi o clipă, dusă pe gînduri. Se simțea pe deplin stăpînă pe situație.

— Te-am observat cu multă atenție în cursul săptămînii pe care am petrecut-o aici, zise ea. Am ajuns la concluzia că de fapt ții foarte mult la Dorothy. Nu te-aș fi crezut în stare de un asemenea sentiment.

— Dar ți-am spus că țin mult la ea! N-aș fi făcut nimic care s-o necăjească fie și măcar o clipă. E cea mai bună soție pe care a avut-o vreodată cineva.

— Și nu ți-a trecut prin gînd că-i datorai credință?

— Ochii văd, inima cere, zîmbi el.

Kitty dădu din umeri:

— Nu meriți decît dispreț.

— Merit ce merită orice om. Nu știu de ce ar trebui să mă socoți un porc pentru că m-am îndrăgostit nebunește de tine. Află de la mine că n-am ținut să mi se întîmple așa ceva.

Ceva în inima ei tresări la auzul acestor vorbe.

— Am fost o pradă ușoară, răspunse ea cu amărăciune.

— Firește, nu puteam prevedea că o să intrăm într-un bucluc atît de îngrozitor.

— Și, în orice caz, ai avut gîndul destul de viclean că, dacă o să sufere cineva, să nu fii tu acela.

— Am impresia că ești puțin cam nedreaptă. La urma urmei, acum, că totul a trecut, trebuie să înțelegi că am acționat spre binele amîndurora. Tu ți-ai pierdut capul și ar trebui să fii bucuroasă că eu n-am făcut la fel. Crezi că ar fi ieșit o poveste de succes dacă am fi făcut ce doreai tu? Eram amîndoi la mare ananghie, dar am fi pățit-o și mai rău dacă te ascultam. Și ție nu ți s-a întîmplat nimic rău. De ce n-am putea să ne pupăm și să rămînem prieteni?

Lui Kitty aproape că-i veni să rîdă.

— Nu cumva te aștepți să uit că m-ai trimis la moarte aproape sigură, fără nici o umbră de remușcare?

— Vai, ce prostii spui! Ți-am zis că nu e nici un risc dacă-ți iei măsuri de precauție normale. Ce-ți închipui, că te-aș fi lăsat măcar o clipă să pleci dacă n-aș fi fost absolut convins de acest lucru?

— Erai convins pentru că voiai să ai această convingere. Te numeri printre lașii care gîndesc ceea ce le convine.

— Mă rog, nu te poți convinge cît de bună e plăcerea pînă nu guști din ea. Te-ai întors și dacă nu te superi că-ți spun un lucru atît de reprobabil, te-ai întors mai frumoasă ca oricînd.

— Și Walter?

Charlie nu putu să reziste ispitei de a-i da răspunsul glumeț care-i veni în minte. Zîmbi:

— Nici o culoare nu-ți stă mai bine decît doliul.

O clipă Kitty se uită lung la el. Îi dădură lacrimile și începu să plîngă. Fața ei frumoasă se strîmbă de durere. Nu încercă să și-o ascundă, ci se întinse pe spate, cu mîinile lăsate de-a lungul trupului.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu mai plînge așa! N-am vrut să spun nimic care să te supere! A fost doar o glumă! Știi cît de sincer te compătimesc pentru pierderea suferită.

— Ah, termină cu tîmpeniile astea!

— Aș da nu știu cît să-l avem din nou pe Walter printre noi.

— A murit din cauza ta și a mea.

El îi prinse mîna, dar Kitty și-o smulse.

— Te rog, pleacă! suspină ea. E singurul lucru pe care îl poți face acum pentru mine. Te urăsc și te disprețuiesc! Walter prețuia cît zece ca tine și eu am fost prea tîmpită ca să-mi dau seama. Pleacă! Pleacă, te rog!

Îl văzu că voia să vorbească din nou, așa că sări în picioare și se duse în camera ei. El o urmă și cînd intră, cu o prudență instinctivă, trase oblonul, așa că rămaseră aproape în întuneric.

— Nu te pot lăsa așa, zise el, cuprinzînd-o cu brațele. Știi bine că n-am vrut să te supăr.

— Te rog să nu mă atingi! Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă! Pleacă, te rog!

Încercă să se smulgă din îmbrățișarea lui, dar el n-o lăsă. Acum femeia plîngea isteric.

— Draga mea, știi bine cît de mult te-am iubit întotdeauna, spuse el cu vocea lui profundă și fermecătoare. Te iubesc mai mult ca oricînd!

— Cum poți să spui o asemenea minciună? Dă-mi drumul! Dă-mi drumul și du-te dracului!

— Nu fi rea cu mine, Kitty! Știu că am fost porc cu tine, dar te rog să mă ierți.

Lui Kitty i se zguduia tot trupul de plîns și se străduia să se smulgă din îmbrățișarea bărbatului,

dar apăsarea brațelor lui îi aducea o alinare ciudată. Atît de mult tînjise să le mai simtă o dată în jurul ei, măcar o dată! Tot trupul îi tremura. Era îngrozitor de slăbită. I se părea că i se topesc oasele și durerea pe care o simțea pentru Walter se prefăcu în autocompătimire.

— Ah, cum poți să fii atît de rău cu mine? gemu ea. Nu știi că te-am iubit din toată inima? Nimeni nu te-a iubit așa cum te-am iubit eu.

— Iubito!

Încercă s-o sărute.

— Nu, nu! strigă ea.

Charlie îi căută fața, dar ea și-o tot întorcea. Îi căută buzele. Ea nici nu mai știa ce spune bărbatul. Auzea doar niște frînturi de cuvinte pătimașe de dragoste, iar brațele lui o țineau atît de strîns, încît se simți ca un copil pierdut, care acum a ajuns cu bine acasă. Gemu slab. Stătea cu ochii închiși și fața îi era udă de lacrimi. Apoi el îi găsi buzele și apăsarea gurii lui o făcu pe Kitty să simtă că un fel de flacără divină îi străbate trupul. Era un adevărat extaz și ea simți cum arde și se preface în cenușă, copleșită de un foc care o transfigura. Doar în visuri mai cunoscuse un asemenea extaz. Ce făcea el din ea acum? Nu mai știa. Nu mai era femeie. Personalitatea ei se topise și rămăsese numai dorință. El o ridică în brațe. Era foarte ușoară și o ridică, iar Kitty se lipi de el, disperată și adoratoare. Capul i se lăsă pe pernă și buzele lui nu se mai dezlipiră de ale ei.

LXXVI

Kitty se așeză pe marginea patului, ascunzîndu-și fața în miini.

— Nu vrei o picătură de apă?

Ea clătină din cap. Charlie se duse la lavoar. Îi umplu paharul de clătit dinții și i-l aduse.

— Haide, bea puțin și o să te simți mai bine.

Îi duse paharul la buze și ea sorbi apa. Apoi se holbă la el cu ochi îngroziți. Stătea aplecat deasupra ei, privind în jos, și ochii lui sclipeau de o mulțumire egoistă.

— Ei, tot mă mai socoți un porc, așa cum mă considerai înainte?

Ea plecă ochii.

— Da. Dar acum știu că nu sînt cu nimic mai bună decît tine. Ah, mi-e îngrozitor de rușine!

— Mde, am impresia că ești nerecunoscătoare.

— Vrei să pleci acum?

— Ca să-ți spun adevărul, cred că ar fi și timpul. O să mă duc să mă aranjez puțin înainte să se întoarcă Dorothy.

Ieși din cameră cu pași degajați.

Kitty șezu o vreme tot pe marginea patului, ghemuită toată, ca o nebună. Avea un gol în creier. O străbătu un fior. Se ridică în picioare, dar nu reuși să-și păstreze echilibrul. Se duse pînă la măsuța de toaletă și se lăsă moale pe scaun. Se privi în oglindă. Avea ochii umflați de plîns, fața pătată de lacrimi și un semn roșu pe un obraz, unde o apăsase fața lui. Se uită cu groază la ea. Era aceeași față dintotdeauna. Și ea se așteptase să vadă acolo cine știe ce semne de degradare!

— Scroafă! aruncă ea insulta imaginii ei din oglindă. Scroafă ce ești!

Apoi, lăsîndu-și fața să-i cadă pe braț, plînse amarnic. Rușine! Rușine! Nu știa ce-o apucase. Îl ura și se ura și pe sine. Fusese un extaz. Ah, ce scîrbos! Niciodată n-o să-l mai poată privi în ochi. Avea atîta dreptate! Avusese perfectă dreptate să n-o ia de nevastă, căci era o nemernică. Nu era mai bună decît o tîrfă ordinară. Ba chiar era mai rea, pentru că femeile acelea, bietele, se dăruiesc pentru o pîine. Și tocmai în casa asta, în care Dorothy o adăpostise, cu toată tristețea și disperarea ei! I se zguduiau umerii de suspine. Acum totul se dusese de rîpă. Se socotise schimbată, se socotise puternică, crezuse că s-a întors în Qing Yan ca o femeie stăpînă pe sine. Prin pieptul ei fîlfîiau idei noi, ca niște fluturași galbeni în

razele soarelui, și sperase ca în viitor să fie și mai bună. Libertatea, ca un duh al luminii, îi făcuse semn să se apropie și lumea era ca un cîmp imens, prin care putea umbla cu pași ușori și cu capul sus. Se socotise liberă de pofte și de patimi josnice, liberă să trăiască viața curată și sănătoasă a spiritului. Se asemuise cu egretele albe, care zboară cu fîlfiiri lente și nobile peste lanurile de orez ale asfințitului și care sînt aidoma gîndurilor înălțătoare ale unei minți împăcate cu sine. Și, cînd colo, ea era o roabă! Doamne, ce fire slabă avea! Îngrozitor de slabă! N-avea nici o speranță. N-avea rost nici să se mai străduiască. Era tot o boarfă ordinară.

Nu vru să se ducă la cină. Îl trimise pe servitor să-i spună lui Dorothy că are o migrenă și că preferă să rămînă în cameră. Dorothy veni la ea și cînd o văzu cu ochii roșii și umflați de plîns, îi vorbi în stilul ei compătimitor despre tot felul de lucruri banale. Kitty știa că Dorothy crede că a plîns din pricina lui Walter și, compătimind-o, ca o soție iubitoare ce era, îi respectă durerea firească.

— Știu, draga mea, știu că e foarte greu, îi zise ea cînd plecă de lîngă Kitty. Dar trebuie să încerci să privești lucrurile cu mai mult curaj. Sînt sigură că scumpului tău soț nu i-ar fi plăcut deloc să știe că-l jelești.

LXXVII

Dar a doua zi dimineața Kitty se sculă devreme și, lăsîndu-i lui Dorothy un bilet în care scria că a plecat cu treburi, luă un tramvai spre centru. Își croi drum pe străzile aglomerate, cu automobilele, ricșele și lecticile de-acolo, și prin forfota de europeni și chinezi pînă ajunse la birourile Companiei Navale Peninsulare și Orientale. Peste două zile pleca un vapor, primul care avea să iasă din port, și se hotărî să se îmbarce pe el cu orice preț. Cînd funcționarul

îi spuse că toate cușetele sînt vîndute, îi ceru să fie primită de șeful agenției. Îi trimise un bilețel cu numele ei și șeful, pe care-l știa mai demult, ieși ca s-o poftească în biroul lui. Știa situația în care se afla și cînd îi spuse ce dorește, trimise să i se aducă lista pasagerilor. O privi perplex.

— Vă implor să faceți tot ce puteți pentru mine! îl rugă ea.

— Nu cred că există cineva în toată colonia care n-ar face orice, absolut orice pentru dumneavoastră, doamnă Fane, îi răspunse el.

Trimise după un funcționar și îi puse cîteva întrebări. Apoi încuviință din cap:

— Am să mut vreo două persoane. Știu că vreți să ajungeți acasă, în țară, și cred că sîntem datori să facem tot ce putem pentru dumneavoastră. Vă pot oferi o cabină mică, numai pentru dumneavoastră. Cred că preferați să fiți singură.

Kitty îi mulțumi călduros și-l părăsi cu inima ușurată. Fuga, ăsta era singurul ei gînd. Fuga! Îi trimise tatălui ei o telegramă ca să-și anunțe întoarcerea imediată. Îi telegrafiase deja ca să-i spună că a murit Walter. Apoi se întoarse la familia Townsend ca s-o anunțe pe Dorothy ce a făcut.

— O să ne pară îngrozitor de rău să te pierdem, spuse femeia aceea de treabă. Dar, firește, înțelegem că vrei să te întorci la părinții tăi.

De la revenirea în Ching Yan ezitase mereu să se ducă să-și revadă casa. Amînase de pe o zi pe alta. Îi era pur și simplu teamă să mai intre acolo și să se întîlnească nas în nas cu amintirile cu care era populată. Dar acum n-avea încotro. Townsend aranjase vînzarea mobilei și găsise pe cineva dornic să preia contractul de închiriere. Dar acolo erau toate hainele ei și ale lui Walter, căci la Mei Tan Fu nu-și luase mai nimic, și mai erau și cărți, fotografii și tot felul de mărunțișuri. Nepăsătoare la toate și nerăbdătoare să se rupă complet de trecut, Kitty își dădu totuși seama că ar jigni sensibilitățile întregii colonii dacă ar îngădui ca toate aceste lucruri să meargă împreună cu celelalte la sala de licitații. Trebuiau împachetate ca să-i fie expediate în Anglia. Așadar, după dejun

se pregăti să se ducă la casa ei. Dorothy, dornică să-i vină în ajutor, se oferi s-o însoțească, însă Kitty o rugă să-i îngăduie să se ducă singură. Dar acceptă s-o însoțească doi dintre servitorii lui Dorothy, ca s-o ajute la împachetat.

Casa rămăsese în grija șefului servitorilor, care-i deschise ușa lui Kitty. Era tare ciudat să intre ca o străină în propria ei casă! Locuința era curată și îngrijită. Toate erau la locul lor, pregătite pentru a fi folosite de ea, dar cu toate că ziua era caldă și însorită, în camerele tăcute plutea un aer de răceală și părăsire. Mobila era aranjată foarte țeapăn, exact acolo unde trebuia, și vazele, care ar fi trebuit să fie pline cu flori, se aflau toate la locul lor. Cartea pe care Kitty o lăsase cu fața în jos – nici nu mai ținea minte cînd – era și acum tot cu fața în jos. Casa părea să fi fost golită doar cu un minut înainte și totuși acel minut era încărcat de eternitate, așa că nu-ți mai puteai închipui că ea va mai răsuna vreodată de vorbe și cu atît mai puțin de rîsete. Pe pian, partitura deschisă a unui foxtrot parcă aștepta să fie interpretată, dar aveai senzația că dacă ai atinge clapele, din ele n-ar ieși nici un sunet. Camera lui Walter era în perfectă ordine, ca și atunci cînd stătea el acolo. Pe scrin se vedeau două fotografii mari de-ale lui Kitty, una în rochia cu care fusese introdusă în societate și una în rochia de mireasă.

Dar servitorii aduseră sus cuferele din debara și ea îi supraveghea cum împachetează. Făceau bagajele cu repeziciune și precizie. Kitty reflectă că în cele două zile pe care le avea la dispoziție o să poată să pună cu ușurință totul la punct. Nu trebuia să-și dea răgaz să gîndească. Nu avea timp pentru așa ceva. Deodată auzi pași îndărătul ei și, întorcîndu-se, îl văzu pe Charlie Townsend. Simți o răceală în inimă.

— Ce dorești?

— Vrei să vii pînă în camera de zi? Am să-ți spun ceva.

— Sînt foarte ocupată.

— N-o să te țin decît cinci minute.

Kitty nu mai zise nimic. Le lăsă vorbă servitorilor să continue treaba și o porni înaintea lui Charlie spre

camera de alături. Nu se așeză, ca să scurteze întrevederea. Știa că e foarte palidă și că inima îi bate tare, dar îl înfruntă cu priviri ostile.

— Ce mai vrei?

— Tocmai am aflat de la Dorothy că pleci poimîine. Mi-a spus că ai venit aici ca să-ți strîngi lucrurile și m-a rugat să-ți dau telefon și să aflu dacă te pot ajuta cu ceva.

— Îți sînt foarte recunoscătoare, dar mă descurc perfect și singură.

— Așa-mi închipuiam și eu. N-am venit aici să te întreb asta. Am venit să te întreb dacă plecarea ta bruscă se datorează întîmplării de ieri.

— Tu și cu Dorothy ați fost foarte buni cu mine. N-am vrut să credeți că profit de bunătatea voastră.

— Nu e un răspuns prea direct.

— Dar ce mai contează pentru tine?

— Contează foarte mult. Nu mi-ar plăcea să știu că ai fost alungată de ceva ce am făcut eu.

Kitty stătea în picioare în dreptul mesei. Coborî privirile. Ochii îi căzură pe revista *Sketch*. De-acum era veche de două luni. Era tocmai revista la care Walter se uitase îndelung, fără s-o poată citi, în tot cursul serii aceleia teribile cînd... iar Walter era acum...

Ridică privirea.

— Mă simt complet înjosită. N-ai putea să mă disprețuiești atît de mult cît mă disprețuiesc eu însămi.

— Dar eu nu te disprețuiesc! Fiecare vorbă pe care am rostit-o ieri am spus-o din inimă. Ce rost are să fugi așa? Nu văd de ce n-am putea rămîne foarte buni prieteni. Nu pot răbda ideea că tu ai putea crede că m-am purtat rău cu tine.

— De ce n-ai putut să mă lași în pace?

— Dă-o dracului, doar nu sînt nici de lemn, nici de piatră! Tu privești lucrurile într-un fel așa de nerezonabil! E de-a dreptul morbid! Am crezut că după ziua de ieri o să fii mai drăguță cu mine. La urma urmei, sîntem doar niște biete ființe umane.

— Nu mă mai simt deloc umană. Mă simt ca un animal. Un porc, un iepure sau un cîine. O, nu te

acuz pe tine! Am fost și eu la fel de rea. Ți-am cedat pentru că te voiam. Dar nu eram eu. Nu era ființa mea adevărată. Nu sînt o femeie chiar atît de oribilă, de animalică, de pofticioasă! Nu sînt eu! Aceea e o ființă pe care o reneg. Nu eu am zăcut pe patul acela, oftînd după tine, cînd soțul meu nici nu se răcise în mormînt. Iar nevastă-ta a fost atît de bună cu mine! Indescriptibil de bună! Era doar animalul din mine, întunecat și înspăimîntător ca un duh rău, și-l reneg și-l urăsc și-l disprețuiesc! Și de atunci încoace, ori de cîte ori m-am mai gîndit la asta, întotdeauna mi s-a întors stomacul pe dos și am simțit că-mi vine să vărs.

El se încruntă puțin și scoase un rîs scurt și stînjenit.

— Mă rog, sînt un om cu vederi destul de largi, dar uneori spui chestii care pur și simplu mă șochează.

— Nu mi-ar părea rău dacă așa ar sta lucrurile. Acum cred că ai face mai bine să pleci. Ești un omuleț insignifiant și eu sînt o tîmpită că vorbesc serios cu tine.

O privi, dar nu-i dădu nici un răspuns și Kitty văzu, după umbra din ochii lui albaștri, că s-a supărat pe ea. Avea să ofteze ușurat cînd, plin de tact și curtenitor ca întotdeauna, o s-o conducă în cele din urmă la vapor. O amuză gîndul la politețea cu care, în timp ce-și vor strînge mîinile și ei îi vor ura călătorie plăcută, ea avea să-i mulțumească pentru ospitalitate. Dar deodată văzu că expresia lui Charlie se schimbă.

— Dorothy îmi spunea că o să ai un copil, zise el.

Kitty simți cum se îmbujorează, dar nu lăsă să-i scape nici un gest.

— Așa este.

— Întîmplător, sînt cumva eu tatăl?

— Nu, nu, e copilul lui Walter!

Vorbise cu o vehemență pe care nu și-o putuse stăpîni, dar chiar în timp ce rostea aceste vorbe, știa că nu are un ton prea convingător.

— Ești chiar atît de sigură?

Acum bărbatul zîmbea șmecherește.

— La urma urmei, ai fost măritată cu Walter doi ani de zile și nu s-a întîmplat nimic. Datele par să corespundă. Cred că e mult mai probabil să fie al meu decît al lui Walter.

— Aș prefera să mă omor decît să port în pîntece un copil de-al tău.

— Ei, haide, haide, lasă prostiile! Aș fi foarte încîntat și mîndru. Știi, aș vrea să fie o fată. Cu Dorothy n-am avut decît băieți. Oricum, n-o să poți să te îndoiești prea multă vreme. Cei trei copilași ai mei îmi seamănă ca niște picături de apă.

Își recăpătase buna dispoziție și ea știa de ce. Dacă acel copil era al lui, nu putea scăpa cu totul de sub puterea lui chiar dacă n-avea să se mai întîlnească niciodată cu el. Avea să-și întindă tentaculele spre ea și avea să-i influențeze în continuare, într-un mod confuz, dar incontestabil, fiecare zi din viață.

— Într-adevăr, ești cel mai înfumurat și mai stupid dobitoc pe care am avut ghinionul să-l întîlnesc, îi spuse ea.

LXXVIII

Cînd vaporul intră în portul Marsilia, Kitty privi coasta stîncoasă și frumoasă, strălucind în soare, și zări deodată statuia de aur a Sfintei Fecioare, care se înălța deasupra bisericii Sainte Marie de la Grace, ca un simbol al siguranței marinarilor. Își aminti de surorile de la mănăstirea din Mei Tan Fu, care, cînd își părăsiseră de-a pururi țara, îngenuncheaseră în timp ce silueta statuii se topea în zare, pînă cînd din ea rămăsese doar o mică flacără aurie pe cerul albastru, iar ele căutau să aline prin rugăciuni durerea stîrnită de despărțirea de țară. Își împreună și ea mîinile, într-o rugăciune adresată unei puteri pe care n-o putea defini.

În cursul călătoriei lungi și liniștite se gîndise neîncetat la lucrul oribil care i se întîmplase. Nici ea

nu se putea înțelege. Fusese ceva așa de neașteptat! Ce-o apucase oare de a ajuns ca, în pofida silei față de Charlie, în pofida faptului că-l disprețuia din toată inima, să cedeze pătimașă îmbrățișării lui scîrboase? O umplea furia și o obseda dezgustul față de ea însăși. Simți că n-o să-și uite niciodată umilința. Plînse. Dar pe măsură ce se depărta de Ching Yan, constată că începe să-și piardă pe nesimțite vioiciunea resentimentului. Ceea ce se întîmplase părea să se fi petrecut într-o altă lume. Era ca o persoană care a fost lovită brusc de nebunie și acum, cînd se vindecă, e tulburată și rușinată de lucrurile grotești despre care își amintește vag că le-a făcut cînd nu era ea însăși. Dar pentru că ea, personal, știe că nu e ea însăși, simte că măcar în propriii săi ochi are dreptul la indulgență. Kitty socoti că poate o inimă generoasă ar compătimi-o și ar ezita s-o condamne. Dar oftă cînd se gîndi cît de dureros îi fusese zdruncinată încrederea în sine. Drumul care păruse să se întindă înaintea ei, drept și ușor, acum i se arăta întortocheat și plin de capcane la tot pasul. Spațiul vast și asfințiturile frumoase și tragice de pe Oceanul Indian o odihniseră. Părea că e purtată spre o țară unde poate fi liberă și stăpînă pe sufletul ei. Dacă n-a putut să-și recapete demnitatea decît cu prețul unui conflict cumplit, ei bine, atunci trebuie să găsească într-un fel curajul de a-l înfrunta.

Viitorul se profila singuratic și dificil. La Port Said o aștepta o scrisoare de la mama ei, ca răspuns la telegrama pe care i-o trimisese. Era o scrisoare lungă, așternută cu scrisul acela mare și înflorat care li se preda domnișoarelor la școală în tinerețea mamei ei. Avea înflorituri atît de elegante, încît îți creau impresia nesincerității. Doamna Garstin își exprima regretul pentru moartea lui Walter și o compătimea cum se cuvine pe fiica ei pentru durerea suferită. Se temea că poate Kitty va fi rămas fără nici o sursă de trai, dar desigur că Ministerul Coloniilor avea să-i acorde o pensie. Se bucura să afle că fiica ei se întoarce în Anglia și firește că trebuia să vină să stea la părinți pînă cînd se năștea copilul. Urmau apoi anumite instrucțiuni pe care Kitty trebuia neapărat să le urmeze și diferite amănunte cu privire la sarcina pe care Doris o dusese la bun sfîrșit. Băiețelul cîntărea atîta și atîta, iar bunicul său după tată spunea că în viața lui n-a văzut un copil mai frumos. Doris era din nou gravidă și trăgea nădejde să mai facă un băiat, pentru a asigura cum se cuvine succesiunea la rangul de baronet.

Kitty văzu că esența scrisorii constă în date precis stabilite pentru invitație. Doamna Garstin n-avea intenția să se trezească împovărată cu o fiică văduvă și cu o situație materială modestă. Și cînd își amintea cum o idolatrizase maică-sa, i se părea ciudat să vadă că acum, dezamăgită de ea, o considera doar o pacoste. Ce ciudată mai era și relația dintre părinți și copii! Cînd copiii sînt mici, părinții se dau în vînt după ei, trec prin chinuri și spaime cumplite la fiecare boală a copilăriei, iar copiii se lipesc de părinții lor cu dragoste și adorație. Trec cîțiva ani, copiii cresc și persoane care nu le sînt rude devin mai importante decît părinții pentru fericirea lor. Indiferența ia locul dragostei oarbe și instinctive din trecut. Întîlnirile dintre ei sînt o sursă de plictiseală și enervare. Tulburați odinioară de simplul gînd al despărțirii vreme de o lună, acum sînt în stare să privească liniștiți perspectiva unor ani îndelungați de separare. Maică-sa n-avea de ce să se îngrijoreze. De îndată ce va putea, avea să-și aranjeze propriul ei cămin. Dar trebuia să aibă puțin răgaz. În momentul de față totul era incert și nu putea să-și facă nici un fel de planuri de viitor. Poate că avea să moară la naștere. Asta ar fi rezolvat multe dificultăți.

Dar cînd vaporul acostă, i se înmînară două scrisori. A fost surprinsă să recunoască scrisul tatălui ei. Nu-și amintea ca el să-i fi scris vreodată. Nu era deloc expansiv și începea doar cu vorbele „Dragă Kitty". Îi spunea că scrie în locul maică-sii, care nu s-a simțit prea bine și a fost nevoită să se interneze într-un sanatoriu ca să i se facă o operație. Kitty să nu se sperie și să-și mențină intenția de a veni pînă în Anglia pe mare. Călătoria pe uscat era mult mai costisitoare și atîta vreme cît maică-sa era în spital, lui Kitty nu i-ar fi fost comod să stea la Harrington

Gardens. Cealaltă scrisoare era de la Doris și începea cu cuvintele „Scumpa mea Kitty", nu pentru că Doris ar fi avut vreo afecțiune deosebită pentru ea, ci pentru că așa se adresa ea tuturor cunoștințelor.

Scumpa mea Kitty,
Cred că ți-a scris tata. Mama a trebuit să se opereze. S-ar părea că a avut sănătatea șubrezită tot anul, dar știi că nu poate suferi doctorii și a luat tot felul de leacuri băbești. Nu prea știu ce e cu ea, întrucît insistă să țină totul în secret și se înfurie ori de cîte ori îi pui întrebări. Arată pur și simplu îngrozitor și dacă aș fi în locul tău, aș coborî la Marsilia și m-aș întoarce cît pot de repede. Să nu te dai de gol că ți-am spus eu să vii, întrucît ea susține că nu are nimic grav și nu vrea să ajungi aici pînă nu se întoarce și ea acasă. I-a pus pe doctori să-i promită că-i dau drumul din spital peste o săptămînă.

Cu toată dragostea, Doris.

P.S. Îmi pare groaznic de rău de Walter. Probabil că ai trecut prin momente foarte grele, biata de tine! Mor de nerăbdare să te văd. E destul de ciudat că o să naștem cam în același timp. O să putem să ne ținem de mînă.

Dusă pe gînduri, Kitty rămase o vreme pe punte. Nu și-o putea închipui pe maică-sa bolnavă. Nu-și amintea s-o fi văzut vreodată altfel decît activă și hotărîtă. Întotdeauna o iritaseră bolile altora. Tocmai atunci se apropie de Kitty un steward cu o telegramă:

Te informez cu mult regret că maică-ta a murit azi-dimineață. Tata.

LXXIX

Kitty sună la ușa casei din Harrington Gardens. I se spuse că tatăl ei e în birou și, ducîndu-se la ușa acestei încăperi, o deschise încetișor. Îl văzu lîngă

foc, cu ziarul de seară în mînă. Cînd ea intră, înălță privirea, lăsă jos ziarul și sări speriat în picioare.

— Vai, Kitty, dar nu te așteptam decît cu trenul următor!

— Am vrut să te scutesc de deranjul de a veni să mă întîmpini, așa că n-am mai telegrafiat să te anunț cînd sosesc.

Îi întinse obrazul să i-l sărute, așa cum își amintea ea că făcuse întotdeauna.

— Tocmai mă uitam puțin prin ziar. N-am mai citit ziarul de două zile.

Kitty își dădu seama că lui i se pare că trebuie să dea o explicație pentru că se ocupa cu treburile obișnuite ale vieții.

— Bineînțeles, zise ea. Trebuie să fii istovit la culme. Mă tem că moartea mamei a fost un șoc cumplit pentru tine.

Era mai bătrîn și mai firav decît atunci cînd îl văzuse ultima dată. Un omuleț zbîrcit și uscat, cu niște gesturi foarte bine măsurate.

— Chirurgul spunea că nu mai avea de mult nici o șansă. De vreun an era tare schimbată, dar refuza să se ducă la doctor. Chirurgul mi-a spus că probabil a avut dureri tot timpul și că era un adevărat miracol cum a putut să le îndure.

— Dar nu s-a plîns niciodată?

— Zicea ea că nu se simte prea bine, dar nu s-a plîns niciodată de dureri.

Bătrînul făcu o pauză și se uită la Kitty.

— Ești foarte obosită de pe drum?

— Nu cine știe ce.

— Ai vrea să mergi sus s-o vezi?

— Dar ce, e aici?

— Da. Au adus-o de la sanatoriu.

— Da, mă duc acum.

— Vrei să vin cu tine?

Ceva din tonul tatălui ei o făcu să se uite repede la el. El își întorsese puțin fața, căci nu voia ca fiică-sa să-l privească în ochi. Kitty căpătase în ultima vreme o mare dexteritate la cititul gîndurilor altora. La urma urmei, își folosise zi de zi întreaga sensibilitate pentru a ghici dintr-un cuvînt aruncat la întîmplare sau

dintr-un gest nesupravegheat gîndurile ascunse ale soţului ei. Ghici imediat ce încerca să-i ascundă taică-său. Trăia un sentiment de uşurare, de imensă uşurare, şi era şi el speriat de asta. Timp de aproape treizeci de ani fusese un soţ bun şi credincios, nu rostise niciodată măcar o vorbă de ocară la adresa soţiei lui şi acum ar fi trebuit s-o jelească. Întotdeauna făcuse ceea ce i se ceruse sau ceea ce aştepta lumea de la el. Ar fi fost un şoc pentru el dacă, prin fluturarea unei gene sau prin cea mai mică aluzie, s-ar fi dat de gol că nu simte ceea ce ar fi trebuit să simtă un soţ îndurerat în împrejurările date.

— Nu, aş prefera să merg singură, zise Kitty.

Urcă scările şi intră în dormitorul mare, rece şi pretenţios în care dormise atîţia ani maică-sa. Îşi amintea foarte bine mobila aceea masivă de mahon şi gravurile de Marcus Stone care împodobeau pereţii. Lucrurile de pe măsuţa de toaletă erau aranjate cu precizia ţeapănă asupra căreia doamna Garstin insistase toată viaţa. Florile păreau deplasate. Doamnei Garstin i s-ar fi părut stupid, nesănătos şi chiar un semn de afectare să ţină flori în dormitor. Parfumul lor nu acoperea mirosul acela acrişor şi mucegăit, de rufe proaspăt spălate, pe care-l ţinea minte Kitty şi care caracterizase întotdeauna camera maică-sii.

Doamna Garstin zăcea pe pat, cu mîinile încrucişate pe piept şi cu un aer supus, care în cursul vieţii în mod sigur ar fi iritat-o. Cu trăsăturile ei puternice şi ascuţite, cu obrajii supţi de suferinţă şi cu tîmplele scobite, părea frumoasă şi chiar impunătoare. Moartea îi ştersese toată meschinăria de pe faţă şi lăsase numai trăsăturile de caracter impresionante. Ar fi putut să fie luată drept o împărăteasă romană. Lui Kitty i se păru ciudat că, dintre toţi morţii pe care-i văzuse, ea era singura care părea să păstreze şi în moarte o înfăţişare clară, sugerînd că lutul ar fi fost cîndva sălaşul spiritului. Durere nu putea să simtă în inima ei, căci între maică-sa şi ea fusese prea multă animozitate ca să-i mai lase în suflet vreo afecţiune profundă. Şi, privind în urmă, la fetiţa care fusese ea cîndva, ştiu că maică-sa o făcuse aşa cum era acum. Dar cînd se uită la femeia aceea aspră,

demnă şi ambiţioasă care zăcea acolo atît de liniştită şi de tăcută, cu toate ţelurile ei mărunte ucise de moarte, deveni conştientă de un sentiment neclar. Toată viaţa ei maică-sa ţesuse planuri şi maşinaţiuni şi intrigi şi niciodată nu dorise nimic care să nu fi fost josnic şi nevrednic. Kitty se întrebă dacă nu cumva, ajunsă în vreo altă sferă, mama ei nu-şi privea cu consternare traseul străbătut de ea pe pămînt.

Intră Doris.

— M-am gîndit eu că o să vii cu trenul ăsta! Am zis că trebuie să trec o clipă pe aici. Nu e îngrozitor? Biata noastră măicuţă!

Doris izbucni în lacrimi şi se aruncă în braţele lui Kitty. Kitty o sărută. Ştia că maică-sa o neglijase pe Doris în favoarea ei şi ştia şi cît de aspră fusese cu ea pentru că era urîtă şi fără haz. Se întrebă dacă Doris simte cu adevărat durerea zgomotoasă pe care o manifestă. Dar Doris fusese întotdeauna o fiinţă emotivă. Ar fi vrut să plîngă şi ea, pentru că altfel Doris ar fi considerat-o prea lipsită de suflet. Dar Kitty simţi că a trecut prin prea multe pentru a simula o durere pe care n-o simţea.

— Vrei să vii să-l vezi pe tata? o întrebă ea cînd văzu că i s-a mai potolit accesul de plîns.

Doris se şterse la ochi. Kitty observă că sarcina îi cam turtise trăsăturile şi în rochia aceea de doliu sora ei părea banală, chiar vulgară.

— Nu. Cred că nu m-ar face decît să plîng din nou. Bietul de el, suportă admirabil durerea!

Kitty o conduse pe sora ei pînă la ieşire şi apoi reveni la taică-său. Îl găsi în picioare, în faţa focului, şi cu ziarul împăturit frumos la loc, ca să-i arate că nu l-a mai citit.

— Nu m-am îmbrăcat pentru cină, spuse el. Nu mi s-a părut necesar.

LXXX

Cinară. Domnul Garstin îi furniză lui Kitty amănunte despre boala şi moartea soţiei lui şi-i vorbi

despre amabilitatea și bunătatea prietenilor care le scriseseră (pe masa lui se aflau teancuri de scrisori de condoleanțe și el ofta, gîndindu-se la povara grea a obligației de a le răspunde) și de aranjamentele pe care le făcuse pentru înmormîntare. Apoi reveniră la biroul lui. Era singura cameră încălzită din toată casa. Mașinal, bătrînul își luă pipa de pe cămin și începu să și-o umple, dar apoi, uitîndu-se cu îndoială și teamă la fiică-sa, o lăsă din mînă.

— Nu vrei să fumezi? îl întrebă ea.

— Maică-tii nu-i prea plăcea mirosul pipei după cină și de la război încoace m-am lăsat de trabucuri.

Răspunsul îi stîrni lui Kitty un junghi prin inimă. I se părea îngrozitor ca un bărbat de șaizeci de ani să ezite să fumeze ce voia în propriul său birou.

— Dar mie îmi place mirosul de pipă, zîmbi ea.

O mică undă de ușurare străbătu fața bătrînului, care își luă iar pipa și și-o aprinse. Șezură unul în fața altuia, de o parte și de alta a focului din cămin. El simți că trebuie să-i vorbească lui Kitty de propriile ei necazuri.

— Presupun că ai primit scrisoarea pe care ți-a trimis-o maică-ta la Port Said. Vestea morții bietului Walter a fost un mare șoc pentru amîndoi. Îl socoteam un băiat tare drăguț.

Kitty nu știu ce să-i răspundă.

— Maică-ta mi-a spus că o să ai un copil.

— Da.

— Cam pe cînd îl aștepți?

— Peste vreo patru luni.

— O să fie o mare consolare pentru tine. Trebuie să te duci neapărat să-i vezi băiatul lui Doris. E tare drăguț, mititelul!

Vorbeau mai distant decît dacă ar fi fost niște străini care s-au întîlnit întîmplător, căci dacă ar fi fost așa, pe el l-ar fi interesat Kitty tocmai din acest motiv, ba chiar ar fi fost curios. Dar trecutul lor comun ridica între ei un adevărat zid al indiferenței. Kitty știa prea bine că n-a făcut nimic pentru a stîrni afecțiunea tatălui ei. El nu contase niciodată în casa lor și fusese considerat din start susținătorul familiei, ba chiar ușor disprețuit pentru că nu putea să le

ofere mai mult lux. Dar Kitty considerase și dragostea lui pentru ea ca pe ceva de la sine înțeles, pur și simplu fiindcă îi era tată, și acum avu un șoc cînd descoperi că în inima lui nu e de găsit nici un pic de afecțiune pentru ea. Știa că el le plictisea, dar nu-i trecuse niciodată prin cap că și ele, la rîndul lor, îl plictiseau la fel de mult. Era ca întotdeauna, blînd și supus, dar perspicacitatea aceea tristă pe care o deprinsese Kitty grație suferințelor ei îi sugeră că, deși probabil n-o recunoscuse niciodată în sinea lui și nici n-avea s-o facă vreodată, totuși simțea pentru ea mai degrabă un fel de antipatie.

Pipa lui nu trăgea bine și el se ridică să-și caute instrumentul cu care s-o curețe. Poate că era însă doar o scuză ca să-și ascundă starea de nervozitate.

— Maică-ta a dorit să rămîi aici pînă naști copilul și voia să-ți pregătească odaia ta de odinioară.

— Știu. Îți făgăduiesc că n-am să-ți dau prea multă bătaie de cap.

— A, dar nu de asta e vorba! În împrejurările date, era evident că singurul loc în care puteai să vii era casa lui taică-tău. Dar realitatea este că mi s-a oferit chiar acum postul de judecător-șef în Insulele Bahamas și am acceptat oferta.

— Vai, ce bine-mi pare, tată! Te felicit din toată inima!

— Propunerea mi-a sosit prea tîrziu ca să i-o mai pot împărtăși mamei tale. I-ar fi adus o mare satisfacție.

Ce ironie amarnică a sorții! După toate eforturile, intrigile și umilințele suferite, doamna Garstin murise fără să știe că ambiția ei, oricîte modificări ar fi suferit după dezamăgirile trecute, pînă la urmă se împlinise.

— Plec cu vaporul la începutul lunii viitoare. Bineînțeles, acum casa va rămîne pe mîna agentului imobiliar și am de gînd să vînd mobila. Îmi pare rău că n-o să te pot lăsa să locuiești aici, dar dacă vrei ceva din mobilier ca să-ți aranjezi un apartament, aș fi foarte încîntat să-ți dau orice.

Kitty rămase cu privirea ațintită înspre focul din cămin. Inima îi bătea tare de tot. Era ciudat, dar se simți dintr-odată cuprinsă de nervozitate. Reuși în

cele din urmă să deschidă gura, dar glasul îi tremură ușor cînd spuse:

— Tată, dar n-aș putea veni cu tine?

— Tu? Vai, draga mea Kitty!

Îi căzuse fața. Kitty auzise adeseori această expresie, dar i se păruse că e doar o figură de stil. Iar acum, pentru prima dată în viață, văzu mișcarea pe care o descriau aceste cuvinte. Era atît de evidentă, încît o făcu să tresară.

— Bine, dar aici sînt toți prietenii tăi! reluă taică-său. Și e și Doris. Aș fi crezut că o să fii mult mai fericită dacă-ți iei un apartament în Londra. Nu știu prea bine cum stai cu banii, dar eu ți-aș plăti bucuros chiria.

— Am destui bani ca să trăiesc.

— Mă duc într-o țară ciudată. Nu cunosc absolut deloc condițiile de-acolo.

— Sînt deprinsă cu locuri ciudate. Londra nu mai înseamnă nimic pentru mine. Aici nici n-aș putea să respir.

Bătrînul închise o clipă ochii și lui Kitty i se păru că-i vine să plîngă. Avea pe chip o expresie de chin cumplit. Îi sfîșie inima lui Kitty. Avusese dreptate: moartea soției îi adusese o mare ușurare și acum șansa de a o rupe complet cu trecutul îi oferise libertatea. Văzuse o viață nouă deschizîndu-se larg înaintea lui și în sfîrșit, după toți acești ani, întrezărea posibilitatea odihnei și mirajul fericirii. Kitty înțelese vag toată suferința care-i rosese sufletul vreme de treizeci de ani. În cele din urmă bătrînul deschise ochii. Nu putu să-și stăpînească un oftat.

— Bineînțeles, dacă vrei să vii, o să fiu încîntat.

Era jalnic. Lupta fusese scurtă și el cedase iar în fața simțului datoriei. Cu aceste puține cuvinte renunța la toate speranțele lui. Kitty se ridică de pe scaun și, apropiindu-se de el, îngenunche și-i luă mîinile într-ale ei:

— Nu, tată, n-am să vin dacă nu mă vrei! Te-ai sacrificat destulă vreme. Dacă vrei să te duci singur, du-te. Nu te mai gîndi nici o clipă la mine.

El își eliberă o mînă și-i mîngîie părul frumos.

— Bineînțeles că te vreau, draga mea! La urma urmei, sînt tatăl tău, iar tu ești văduvă și singură. Dacă vrei să vii cu mine, ar fi o răutate din partea mea să nu te iau.

— Păi tocmai asta este! Eu nu ridic nici un fel de pretenții asupra ta doar fiindcă îți sînt fiică. Nu-mi datorezi nimic.

— Vai, draga mea copilă!

— Nimic! repetă ea cu vehemență. Mi se frînge inima cînd mă gîndesc cum am huzurit toți pe spinarea ta toată viața și nu ți-am oferit nimic în schimb. Nici măcar puțină afecțiune. Mă tem că n-ai avut o viață prea fericită. Nu vrei să mă lași să încerc să mă revanșez puțin pentru tot ce n-am făcut în trecut?

El se încruntă puțin. Emoția ei îl stînjenea.

— Nu prea știu ce vrei să spui. N-am avut de ce să mă plîng vreodată de tine.

— Vai, tată, ai trecut prin atîtea! Și eu am fost tare nefericită. Nu mai sînt Kitty cea de altădată, cînd am plecat. Sînt teribil de slabă, dar nu cred că mai sînt mitocanca scîrboasă care eram pe atunci. Nu vrei să-mi acorzi o șansă? Acum nu mai am pe nimeni pe lume în afară de tine. Nu vrei să mă lași să încerc să te fac să mă iubești? Vai, tată, sînt atît de singură și de nenorocită! Am mare, mare nevoie de dragostea ta!

Își îngropă fața în poalele lui și plînse de ți se rupea inima.

— Vai, Kitty, fetița mea mică! murmură el.

Kitty ridică ochii și îl cuprinse cu brațele pe după gît.

— Vai, tată, fii bun cu mine! Hai să fim buni unul cu altul!

El o sărută pe buze ca un îndrăgostit și își umezi obrajii de lacrimile ei.

— Bineînțeles că o să vii cu mine.

— Dar mă vrei? Chiar mă vrei?

— Da.

— Vai, ce recunoscătoare îți sînt!

— O, draga mea, nu spune asemenea lucruri! Mă faci să mă simt pur și simplu prost, zise tatăl lui Kitty.

Apoi își scoase batista și-i șterse ochii. Îi zîmbi așa cum nu-l mai văzuse zîmbind niciodată. Kitty îl cuprinse iar cu brațele pe după gît.

— Vai, tăticule, să vezi ce grozav o să ne distrăm! Nici nu-ți închipui ce bine o să ne fie împreună!

— Nu cumva ai uitat că o să ai un copil?

— Mă bucur că fetița mea o să se nască acolo, în zgomotul valurilor și sub întinderea cerului albastru.

— Dar ce, te-ai și hotărît în privința sexului? murmură el cu un zîmbet subțire și sec.

— Vreau o fată, pentru că țin s-o cresc în așa fel încît să nu repete greșelile pe care le-am făcut eu. Privind în urmă, la fata care am fost, mă urăsc. Dar n-am avut altă opțiune. Eu o să-mi cresc fetița în așa fel încît să fie liberă și pe picioarele ei. N-am să aduc pe lume o copilă pe care s-o iubesc și s-o cresc numai pentru ca vreun bărbat să vrea atît de tare să se culce cu ea, încît să fie dispus să-i ofere casă și masă pentru tot restul vieții.

Simți cum taică-său înțepenește. El, unul, nu vorbise niciodată de asemenea lucruri și acum era șocat să audă astfel de vorbe din gura fiică-sii.

— Tată, dă-mi voie să fiu sinceră măcar o dată. Am fost o zevzeacă rea și antipatică. Și am fost pedepsită cumplit. M-am hotărît să-mi cruț fiica de toate astea. Vreau să fie sinceră și să nu se teamă de nimic. Vreau să fie o ființă umană normală, o ființă independentă de alții și stăpînă pe sine. Și aș vrea ca ea să-și ducă viața ca un om liber și cu mai mult succes decît mine.

— Vai de mine, draga mea, dar vorbești de parcă ai avea cincizeci de ani! Ai toată viața înaintea ta! Nu trebuie să fii tristă și dezamăgită.

Kitty clătină din cap și, încetul cu încetul, zîmbi:

— Nu sînt. Am speranță și curaj. Trecutul e sfîrșit. Mortul de la groapă nu se mai întoarce. Totul e nesigur – și viața, și ce mă așteaptă pe mine –, dar pășesc mai departe cu inima ușoară și entuziastă. Sînt atîtea lucruri pe care aș vrea să le știu. Vreau să citesc și să învăț lucruri. Văd în fața mea veselia și distracțiile splendide ale lumii, oameni și muzică și dans, și văd frumusețea, marea și palmierii, răsăritul și apusul soarelui, noaptea înstelată. Toate sînt amestecate, dar discern vag un tipar și văd înaintea mea o bogăție inepuizabilă, misterul și ciudățenia fiecărui lucru, compătimirea și milostenia, Calea și Drumețul și, poate, la capătul drumului, pe Dumnezeu.